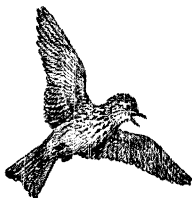

ТВАРИННИЙ СВІТ СУМЩИНИ:

систематичний покажчик літератури
кінця XVIII – початку XXI ст.

Суми
Університетська книга
2016

УДК 502.74(477.52)

ББК 28.6

Т 26

Рецензенти:

І.О. Кривицький – канд. біол. наук, академік Міжнародної академії наук екології та безпеки життєдіяльності (Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна);

К.К. Карпенко – канд. біол. наук (Сумський державний педагогічний університет ім. А.С.Макаренка)

Т 26 Тваринний світ Сумщини: систематичний покажчик літератури кінця XVIII – початку XXI ст. / уклад. М. П. Книш. – Суми : Університетська книга, 2016. – 304 с.

ISBN 978-966-680-783-3

Бібліографічний покажчик охоплює літературу про тваринний світ Сумської області більш ніж за два останні століття і містить 2174 назви книг і статей про фауну в цілому, про безхребетних і хребетних тварин, а також публікації в галузях морфології та екології тварин, гідробіології, біоценології, паразитології, мисливствознавства, четвертинної палеонтології, охорони природи, історії фауністичних досліджень та з інших питань. Роботи розміщені за алфавітом першого автора. Багато записів мають короткі анодації. Книга забезпечена предметно-тематичним та іменним покажчиками, що полегшують підбір літератури.

Видання є довідковим і методичним посібником для широкого кола зоологів-науковців і практиків, викладачів, студентів і магістрантів біологічних спеціальностей, любителів природи, краєзнавців і працівників бібліотек.

УДК 502.74(477.52)

ББК 28.6

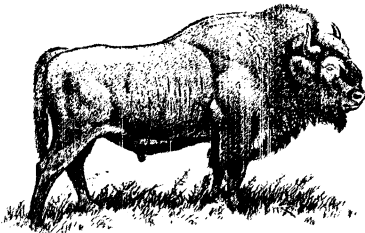
ISBN 978-966-680-783-3

© Книш М. П., 2016

© ТОВ «ВТД "Університетська книга"», 2016

ЗМІСТ

Передмова	4
Від укладача	6
Бібліографічний список робіт (А – Я, А – Z)	8
Іменний (авторський) покажчик	278
Предметно-тематичний покажчик	293
Бібліографічні довідники по фауні суміжних з Сумщиною територій та по окремих систематичних групах тварин	301

Г передмова

Бібліографічні покажчики в будь-якій галузі знань, а надто в галузі природничих наук, де наступність є необхідною складовою роботи сучасного дослідника, — основа основ наукового пошуку. У цьому сенсі такі дисципліни, як зоологія, її розділи і складові, теріологія, орнітологія та інші особливо відчують потребу в інформації, зібраній попередниками, розпорошеній по численних виданнях не тільки минулих десятиліть, а й століть, які нерідко перетворилися на бібліографічну рідкість. Це справедливо й для багатьох літературних джерел, які дозволяють оцінити рівень змін природних умов нашої країни, що відбулися за тривалий період часу і вкрай необхідні при проведенні моніторингових досліджень.

Північно-східний регіон України починаючи з XVIII століття приваблював багатьох дослідників-біологів, з-під пера яких вийшли безцінні праці, які, на жаль, нині стали майже недоступні вченому-початківцю за відсутності інформації про них. На сьогодні багато публікацій, що виходили малими накладками, також залишається поза межами інформаційного поля спеціалістів.

Утішно, що останнім часом поживилася робота зі створення регіональних бібліографічних покажчиків, до яких можна віднести дуже своєчасно підготовлений у Гетьманському національному природному парку доцентом М. П. Книшом довідник літературних джерел, що висвітлюють тваринний світ Сумщини.

За два останні століття відбулося значне нагромадження досить обширної літератури щодо тваринного світу Сумської області, цінної як у суто науковому, так і в практичному сенсі. Тому зорієнтуватися в цьому різноманітті публікацій — нелегке завдання. Звідси й виникла нагальна необхідність у створенні бібліографічного покажчика — путівника по літературі, яка достатньо повно висвітлює природу регіону, фауну в цілому, окремі види тварин усіх систематичних груп.

Зрозуміло, що таке видання не тільки полегшить пошук необхідної інформації, буде корисним джерелом для розвитку нових особливих досліджень фауни, а й стане певним підсумком наукового

доробку дослідників різних поколінь, дозволить оцінити досягнення та виявити прогалини у вивченні тваринного світу.

Пропонований покажчик у широкому аспекті висвітлює фауністичні та екологічні роботи, статті з морфології й паразитології, гідробіології, мисливствознавства, охорони природи, історії зоологічних досліджень та інших дисциплін. Він містить понад дві тисячі джерел, що охоплюють період з кінця XVIII століття по 2015 рік. Слід наголосити, що практично всі матеріали були проглянуті автором-укладачем особисто, це виключило внесення в довідник невідповідної проблеми інформації, надлишкове перевантаження видання.

Покажчик побудований за класичним зразком, що забезпечує користувачеві зручність у пошуку бажаної інформації. Неабияку допомогу в разі необхідності надають анотації.

Цей доробок, як зазначає автор-укладач у передмові, є першою спробою зібрати літературні джерела з фауни регіону й не позбавлений певних недоліків. Вважаємо, що таке застереження, найімовірніше, є відображенням скромності автора. Бібліографічний покажчик, складений М. П. Книшом, відмінна і за змістом, і за формою й доброякісно виконана робота. Безперечно, це є довершене і конче потрібне видання.

І.О. Кривицький,

кандидат біологічних наук,

*доцент Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна, академік Міжнародної академії наук
екології та безпеки життєдіяльності*

Більш ніж за два останні століття накопичилася багата література про тваринний світ Сумської області, важлива як у суто науковому, так і в практичному сенсі. Однак користування нею ускладнене, оскільки опубліковані матеріали значно розпорошені по гетерохронічних, іноді в малодоступних виданнях. Щоб зорієнтуватися в усій різноманітності публікацій, виникла потреба в бібліографічному покажчику – путівнику з літератури, яка певним чином стосується природи регіону, фауни загалом, окремих видів безхребетних і хребетних тварин.

Покажчик значною мірою полегшить пошук необхідної інформації, буде корисним джерелом для нових усебічних досліджень фауни, надасть їм додатковий імпульс. Водночас він підсумовує науковий доробок дослідників різних поколінь, фіксує рівень наших знань, дозволяє осягнути здобутки й виявити прогалини у вивченні тваринного світу. Глибокий аналіз відомих попередніх матеріалів, погляд у минуле природи Сумщини вкрай необхідні для моніторингу стану тваринного населення і загалом усього природного комплексу. Вивчення та використання наукової спадщини необхідні ще й тому, аби не втратилася спадкоємність дослідницької традиції і щоб авторам-початківцям не здавалося, що саме вони починають відкривати Америку.

Концепція бібліографічного покажчика є доволі широкою: крім суто фауністичних та екологічних робіт, до нього внесені публікації в галузях четвертинної палеонтології, морфології тварин, паразитології, гідробіології, зооценології, мисливствознавства, охорони природи, а також з історії зоологічних досліджень (біографії дослідників). Проте всі вони певною мірою стосуються Сумщини або виконані на матеріалі з її території.

У покажчику вміщено посилання на 2174 джерела, опубліковані українською, російською та деякими іншими мовами починаючи з кінця XVIII століття по 2015 рік. Не ввійшли, за деяким винятком, газетні матеріали й публікації суто популярного характеру. Не враховані також окремі наукові дані стосовно території Сумщини, що містяться в декількох десятках томів «Фауни України», присвяче-

них окремим систематичним групам тварин. Майже всі матеріали проглянуто *de visu*. Роботи зі знаком (*) описані тільки за бібліографічними джерелами.

Показчик має суцільну нумерацію робіт, розміщених за алфавітом першого автора, а в межах праць одного автора – у хронологічній послідовності. Для зручності користування бібліографією наведено також допоміжні показчики – іменний (авторський) і предметно-тематичний (за систематичними групами тварин і напрямками наукових досліджень). Проставлені в них числа відсилають до відповідних робіт основного зведення. У випадках, якщо назва публікації не відбиває її зміст або відношення до території Сумщини, подано короткі анотації.

Слід зауважити, що Сумська область як окрема адміністративно-територіальна одиниця існує з 1939 року. До того часу частини області займали периферійне положення в різних намістництвах, а пізніше – у Харківській, Чернігівській і Полтавській губерніях. Назви їх фігурують у заголовках давніх літературних джерел.

Поданий у бібліографічному показчику список робіт щодо тваринного світу Сумщини не претендує на вичерпну повноту, бо не всю необхідну літературу пощастило віднайти навіть у центральних наукових бібліотеках. Бібліографічний показчик є першою спробою зібрати й систематизувати дані про літературні джерела із зазначеної теми, створити частково анотований бібліографічний реєстр.

Укладач показчика висловлює щирю подяку співробітниці бібліотеки Сумського педагогічного університету Л.Г. Проскурі, колегам-зоологам В.П. Беліку (м. Ростов-на-Дону), В.М. Грищенку (м. Канів), Р.В. Бабку, Г.Г. Гаврися, О.М. Ковальчуку, А.В. Сипку (м. Київ), М.В. Банику, В.М. Грамі, А.Б. Чаплигіній, Ю.І. Вергелесу (м. Харків), С.М. Панченку (м. Середино-Буда), В.В. Пархоменку (м. Суми) за допомогу в бібліографічному пошуку, а також В.І. Кочубею (м. Суми) – за критичний перегляд тексту. Він також буде вдячний усім, кого зацікавить цей матеріал і хто своїми порадами та зауваженнями допоможе в поповненні бібліографічного списку та його вдосконаленні.

Відзиви, зауваження та пропозиції прохання надсилати за адресою:
Гетьманський національний природний парк, вул. Миру, 6,
м.Тростянець, Сумська область, 42600, тел. 05458 6-62-87,
e-mail: getmanski_npp@ukr.net

або автору-укладачу:
e-mail: knysh.sumy@email.ua

Бібліографічний список робіт (А – Я, А – Z)

А

1. **Абеленцев В.И.** Размещение, запасы и промысел куных на Украине // Первое Всесоюз. совещ. по млекопитающим: Тез. докл. – Изд-во Моск. ун-та, 1961. – С. 5-8.

Згадка про поширення тхора степового на Сумщині.

2. **Абеленцев В.И.** До екології та господарського значення борсука на Україні // Екологія та історія хребетних фауни України. – Київ: Наук. думка, 1966. – С. 73-89.

Зокрема результати аналізу екскрементів і шлунка борсука з Нікольського лісництва (Сумський р-н).

3. **Абеленцев В.И.** Байбак на Украине // Фауна и экология грызунов. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1971. – Вып. 10. – С. 29-35.

Окремі дані про минуле поширення бабака на Сумщині.

4. **Абеленцев В.И.** Каменная куница. Региональные особенности динамики запасов, экологии и хозяйственного значения. Украина и Молдавия // Соболь, куницы, харза: размещение запасов, экология, использование и охрана. – М.: Наука, 1973. – С. 202-213.

Окремі дані стосуються Сумщини.

5. **Абеленцев В.И.** Лесная куница. Региональные особенности динамики запасов, экологии и хозяйственного использования. Украина и Молдавия // Соболь, куницы, харза: размещение запасов, экология, использование и охрана. – М.: Наука, 1973. – С. 186-193.

Окремі дані по Сумщині.

6. **Авдеев А.С., Грубник В.В., Токарский В.В.** Реаклиматизация и акклиматизация степного сурка на Украине // Сурки Северной Евразии: сохранение биологического разнообразия: Тез. докл. 2 Международ. (4) совещания по суркам стран СНГ. – М.: АБФ, 1996. – С. 4.

Дещо про реінтродукцію бабака на Сумщині.

7. **Авдеев А., Токарский В.** Распространение и численность волка (*Canis lupus*) на территории Харьковской и смежных областей // Великі хижі ссавці України та прилеглих країн / За ред. І. Загороднюка. – Київ, 2001. – С. 34. (Серія: *Novitates theriologicae, Pars 4*).

Зокрема відомості про погोलів'я вовка на Сумщині у 1997-1999 рр.

8. **Аверин В.Г.** К орнитологии Харьковской губ. // Труды Общества испытателей природы при Императорском Харькове, 1909. – Харьков, 1910. – Т. 43. – С. 243–293.

Згадка про заліт ялинового шишкарка в січні 1899 р. в околиці Охтирки.

9. **Аверин В.Г.** Заметки и наблюдения над жизнью природы // Бюл. о вредителях сельского хозяйства и мерах борьбы с ними. – Харьков, 1914. – № 2. – С. 44–46. [Підпис: В.А.]

Повідомляється, що 26 лютого «Вскрилась Ворскла. Летят гуси. Ахтырка».

10. **Аверин В.** Сведения о появлении и деятельности вредных насекомых за июнь – сентябрь // Бюл. о вредителях сельского хозяйства и мерах борьбы с ними. – Харьков, 1914. – № 5. – С. 21–22.

Окремі спостереження стосуються Сумщини.

11. **Аверин В.** Краткий обзор вредителей наблюдавшихся в 1914 году и возможность их появления в 1915 г. в Харьковской губернии // Бюл. о вредителях сельского хозяйства и мерах борьбы с ними. – Харьков, 1915. – № 1. – С. 7–13.

Багато даних про шкідливих комах (Суми, Охтирка).

12. **Аверин В.** Краткий обзор вредных и полезных млекопитающих Харьковской губ. // Бюл. о вредителях сельского хозяйства и мерах борьбы с ними. – Харьков, 1915. – № 1. – С. 13–34.

Дрібні відомості про гризунів Сумщини.

13. **Аверин В.Г.** О массовом размножении мышей в Харьковской губернии и мерах борьбы с ними // Бюл. о вредителях сельского хозяйства и мерах борьбы с ними. – Харьков, 1915. – № 2. – С. 26–30. Харківська і Сумська обл.

14. **Аверин В.Г.** Состояние сельско-хозяйственных культур в отношении вредителей по данным энтомологического Бюро и сообщениям корреспондентов. Апрель // Бюл. о вредителях сельского хозяйства и мерах борьбы с ними. – Харьков, 1915. – № 5. – С. 18–20.

Комахи. Харківська губ., зокрема південна частина Сумщини.

15. **Аверин В.Г.** Состояние сельско-хозяйственных культур в отношении вредителей по данным энтомологического Бюро и по сообщениям корреспондентов. Май // Бюл. о вредителях сельского хозяйства и мерах борьбы с ними. – Харьков, 1915. – № 6. – С. 13–18.

Комахи. Багато даних по Сумщині.

16. **Аверин В.Г.** К истории прежнего расселения байбака (*Marmota bobac* Schreb.) // Бюл. о вредителях сельского хозяйства и мерах борьбы с ними. — Харьков, 1915. — № 6. — С. 18.

Знахідка викопних решток бабака біля м. Суми.

17. **Аверин В.** Рыбы Харьковской губернии // Охота и рыболовство [Харьков]. — 1923. — № 1. — С. 37-40; № 2. — С. 33-36.

Характер водойм (зокрема рік Ворскла і Псел на Сумщині), перелік риб, визначник родин риб і видів родини коропових.

18. **Аверин В.Г.** «Очаги» в распределении вредителей и способ их изображения // Захист рослин. — 1925. — Ч. 1-2. — С. 64-68.

Відомості про білана жилкуватого, золотогузку і міль яблуневу на Сумщині.

19. **Аверин В.Г.** Чего мы ждем от 25-го года // Захист рослин. — 1925. — Ч. 1-2. — С. 8-11.

Харківська, Сумська обл. Ховрахи, хом'яки, шкідливі комахи.

20. **Аверин В.** Білі куріпки на Україні // Радянський мисливець та рибалка [Газета]. — 16.05.1928. — № 31. — С. 3.

Біла куріпка трапляється на Глухівщині та Конотопщині.

21. **Аверин В.Г.** Про зимівлю качок // Український мисливець та рибалка. — 1928. — № 2. — С. 35-36.

Окремі відомості по Сумщині.

22. **Аверин В.Г., Гальков В.П., Маляк Е.Е.** Сведения о появлении и деятельности вредных насекомых за май и апрель // Бюл. о вредителях сельского хозяйства и мерах борьбы с ними. — Харьков, 1914. — № 4. — С. 15-23.

Харківська і частково Сумська обл.

23. **Аверин В.Г., Селезнев Н.Г.** Наблюдения и заметки о птицах Харьковской губ. // Охота и рыболовство. — 1923. — вып. 5-6. — С. 139-140.
Зокрема про зустріч галагаза восени 1922 р. на оз. Лебедин Лебединського повіту.

24. **Авраменко И.Д.** Желтоватый сосновый пилильщик (*Gilpina pallida* Kl.) в белорусских и украинских лесах // Вопросы динамики численности вредителей сельскохозяйственных культур и мероприятий по борьбе с ними / Труды Харьков. сель.-хоз. ин-та. Т. 89 (126). — Харьков, 1969. — С. 86-91.

Дослідження в Середино-Будському, Ямпільському і Шосткинському лісгоспах.

25. **Адамович В.Л.** Бешенство волка (*Canis lupus*) в центральной части Русской равнины // Зоологический журн. – 1985. – Т. 64, вып. 4. – С. 590-599.

Окремі дані по Сумщині.

26. **Акименко Ю.М.** Мінливість фенетичної структури популяцій колорадського жука (*Leptinotarsa decemlineata* Say) в Охтирському районі Сумської області // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Зб. наук. праць (за матеріалами 4 Всеукраїнської наук. конф. з міжнародною участю для молодих учених). – Суми, 2011. – С. 207-210.

27. **Акимов И.А., Войтенко А.Н., Погребняк С.Г.** Распространение тетранихоидных клещей и зоны их наибольшей вредоносности на Украине // Вестник зоологии. – 1993. – № 1. – С. 49-53.

Зокрема Сумська обл.

28. **Акимов И.А., Небогаткин И.В.** Иксодовые клещи (Ixodidae, Acarina) и болезнь Лайма в Украине // Вестник зоологии. – 1995. – № 1. – С. 73-75.

Інфіковані кліщі виявлені у ряді областей, зокрема в Сумській.

29. **Акимов И.А., Небогаткин И.В.** Некоторые итоги изучения иксодовых клещей в очагах боррелиозов в Украине // Вестник зоологии. – 1997. – Т. 31, № 4. – С. 72-77.

Окремі дані по Сумщині.

30. **Акліматизовані та реакліматизовані види тварин [Карта]** // Національний атлас України. – Київ: Картографія, 2007. – С. 214.

31. **Алексеев Д.О.** Просторова структура популяції *Carabus (Morphocarabus) excellens* Fabricius 1798 на території відділення Українського степового природного заповідника «Михайлівська цілина» // Зб. наук праць (у двох частинах). Частина 2. Природничі та гуманітарні науки (за результатами конкурсу студент. наук. робіт 2008 року) / Сумський пед. ун-т. – Суми, 2008. – С. 61-64.

32. **Алексеевко Ф.** Из Глинска, Полтавской губернии // Охотничья газета. – 1888. – № 48. – С. 572-573.

Роменський р-н. Дані по фенології осінньої міграції деяких видів птахів.

33. **Алексеевко Ф.М., Коломиец А.Ю.** Разработка эффективного метода лечения и профилактики акарапидоза пчел // Проблемы паразитологии: Тез. докл. 5 науч. конф. Украинского республ. науч. общ-ва паразитологов. – Киев: Наук. думка, 1967. – С. 559-560.

Поширення акарапідозу в Чернігівській, Сумській та Кримській обл.

34. Андреев А.В., Мамонтова В.А. Гли рода *Brachycaudus* (Homoptera, Aphididae) в Восточной Европе. Сообщение 1 // Вестник зоологии. — 1998. — Т. 32, № 1-2. — С. 64-75.

Окремі види попелиць відзначені на Сумщині.

35. Андрієнко Т.Л., Клестов М.Л., Панченко С.М., Федотов Ю.П., Косенко С.М. Біосферний резерват «Брянські та Старогутські ліси» // Міждержавні природно-заповідні території України. — Київ, 1998. — С. 76-90.

Короткі відомості про фауну хребетних тварин.

36. Андрієнко Т.Л., Книш М.П., Панченко С.М., Онищенко В.А. Национальный природный парк на Лівобережному Поліссі. Проект // Жива Україна. — 2006. — № 5-6. — С. 13-15.

Короткі відомості про раритетний компонент фауни хребетних тварин проєктованого НПП у Шосткинському р-ні.

37. Андрієнко Т.Л., Прядко О.І., Клестов М.Л., Арап Р.Я., Гавриць Г.Г., Онищенко В.А., Башговий М.Г. Заказники — осередки природного різноманіття // Заповідні скарби Сумщини. — Суми: Джерело, 2001. — С. 143-163.

Деякі відомості про фауну природних заказників.

38. Анистратенко В.В., Дегтяренко Е.В., Анистратенко О.Ю., Прозорова Л.А. Современное распространение брюхоногих моллюсков семейства Viviparidae (Caenogastropoda) в континентальных водоемах Евразии // Зоологический журн. — 2014. — Т. 93, № 2. — С. 211-220.

Карта поширення вівіпарид (*Viviparus*, *Contectiana*) на території України, зокрема в Сумській обл.

39. Антонов Є.В., Хоменко І.О. Кровосисні комарі (Diptera, Culicidae) біостаціонару «Вакалівщина». Попереднє повідомлення // Вакалівщина: До 40-річчя біологічного стаціонару Сумського держ. пед. ун-ту ім. А.С. Макаренка. Зб. наук. праць. — Суми, 2008. — С. 4-6.

40. Анфинников М.А. Главнейшие ствольные вредители тополей и их лесохозяйственное значение // Научно-производственная конф. по повышению продуктивности лесов УССР: Тез. докл. — Киев: Госсельхозиздат УССР, 1963. — С. 200-202.

Згадується Лебединський лісгоспзаг.

41. Ардамацкая Т.Б., Горбань И.М., Жмуд М.Е., Кабаков А.Н., Лебедь Е.А., Молодан Г.Н. Современное состояние куликов Украин-

ны (предварительная информация) // Информация Рабочей группы по куликам. – Магадан, 1989. – С. 21-23.

Окремі дані по куликах Сумщини.

42. **Ареалы насекомых** Европейской части СССР: Атлас / Под ред. К. Б. Городкова. [Карты 73-125]. – Л.: Наука, 1981. – 58 с.

Багато даних стосується території Сумщини.

43. **Артоболевський В.** Матеріали до списку птахів південної половини Чернігівщини. (Відомості попередні) // Зап. Київ. ін-ту народної освіти. – Київ: Видання Київ. І.Н.О., 1926. – Т. 1. – С. 113-126.

Багато відомостей по Конотопського повіту.

44. **Артоболевський Г.В.** Нотатки про бабок Полтавщини // 36. праць Зоол. музею. – Київ, 1929. – Ч. 7 (ВУАН. Труды Фіз.-Мат. відділу. – Т. 13, вип. 1). – С. 5-20.

У с. Глинське Роменського повіту констатовано знаходження 28 видів бабок.

45. **Арутюнян Л.С., Дулицкий А.И., Мерзлякин И.Р., Попов В.Н.** Использование сочетаний средних значений коэффициентов вариации морфологических признаков в качестве популяционных маркеров // Фенетика природных популяций: Мат-лы 4 Всесоюз. совещ. – М.: АН СССР, 1990. – С. 77-78.

Сірий пацюк. Ураховано дані по Сумщині.

46. **Архангельский П.К.** Вредители выкормок дубового шелкопряда и меры борьбы с ними. По материалам стахановцев-шелководов Харьковской и Сумской областей. – Издание Харьков. конторы Главшелка, 1940. – 42 с.

Шкідники: комахи і хребетні тварини.

47. **Архипенко А.Ф.** Новые данные о залетах розового скворца в Украинском Полесье // Вестник зоологии. – 1981. – С. 45.

Спостереження поблизу Глухова.

48. **Атемасов А.А., Атемасова Т.А., Баник М.В., Вергелес Ю.И., Ветров В.В., Кныш Н.П., Кривичкий И.А., Лебедь Е.А.** Современное распространение и численность серого гуся (*Anser anser*) на северо-востоке Украины // Новые исследования по гусям Палеарктики. – Запорожье, 1995. – С. 10-12.

Окремі дані по Сумщині.

49. **Атемасов А.А., Гончаров Г.Л., Коршунов А.В., Девятко О.А.** К вопросу о географической изменчивости крика коростеля (*Crex crex*) // Чтения памяти А.П. Крапивного: Мат-лы междунаrod. науч.

конф. посвящ. 80-летию со дня рождения проф. Александра Павловича Крапивного (Харьков, 4-5 декабря 2009 г.). – Харьков, 2009. – С. 98-103.

Дослідження проводилося в 5 пунктах території України, зокрема на Сумщині (Кролевецький і Тростянецький р-ни).

50. **Атемасова Т.** Арнольд Карлович Шепе // Орнитологи України. Биобиблиографический справочник. Вып. 1 / Авторы-составители: Атемасова Т.А., Кривицкий И.А. – Харьков, 1999. – С. 120-121.

51. **Атемасова Т.А.** Орнітофауна як структурний елемент біогеоценозів північного сходу України: Автореф. дис. ... канд. біол. наук. – Дніпропетровськ, 2010. – 24 с.

Дослідженнями охоплена територія Харківської, Сумської (долина р. Ворскла) та деяких інших областей.

52. **Атемасова Т.А., Кривицкий И.А.** Александр Викентьевич Чернай // Орнитологи Украины. Биобиблиографический справочник. Вып. 1 / Авторы-составители: Атемасова Т.А., Кривицкий И.А. – Харьков, 1999. – С. 21-23.

53. **Атемасова Т.А., Кривицкий И.А.** Виктор Григорьевич Аверин // Орнитологи Украины. Биобиблиографический справочник. Вып. 1 / Авторы-составители: Атемасова Т.А., Кривицкий И.А. – Харьков, 1999. – С. 77-81.

54. **Атемасова Т.А., Кривицкий И.А.** Владимир Михайлович Артоболевский // Орнитологи Украины. Биобиблиографический справочник. Вып. 1 / Авторы-составители: Атемасова Т.А., Кривицкий И.А. – Харьков, 1999. – С. 59-61.

55. **Афанасьев В.Т.** Редкие и малоизученные гнездящиеся птицы Сумского Полесья и Брянской области // Современная орнитология, 1991. – М.: Наука, 1992. – 2. – С. 180-183.

56. **Афанасьев В.Т.** Чорний лелека у Сумському Поліссі та на півдні Брянщини // Чорний лелека в Україні / Укл.: В.М. Грищенко, І.В. Скільський. – Чернівці, 1992. – С. 17.

57. **Афанасьев В.Т.** Гнездование могильника в Сумском Полесье // Беркут. – 1993. – Т. 2. – С. 11.

58. **Афанасьев В.Т.** К биологии малого погоньша и водяного пастушка в Сумском Полесье // Беркут. – 1994. – Т. 3, вып. 1. – С. 15-19.

59. **Афанасьев В.Т.** Редкие гнездящиеся птицы среднего течения реки Десны // Заповедные территории и охрана биологического ра-

знообразия: Мат-лы Российско-Украинской конф. «Природные резерваты и охрана биологического разнообразия среднего течения Десны». – Нерусса, 1995. – С. 7-10.

Дані про гніздування рідкісних птахів (челура велика, орел-карлик, зміїд, кібчик, сапсан, дрохва, кулик-сорока, щеврик польовий, синиця чорна, чиж, снігур).

60. **Афанасьев В.Т.** К биологии малоизученных видов дятлов северной части Сумской области и сопредельных районов // Праці Українського орнітолог. тов-ва. – Київ, 1996. – Т. 1. – С. 40-44.

61. **Афанасьев В.Т.** Сапсан гнездился на деревьях в Сумском Полесье, Украина // Raptor-link. Информ. вестник по хищным птицам и совам России. – 1996. – V. 4, № 1. – С. 4.

62. **Афанасьев В.Т.** К экологии змеяда и орла-карлика на севере Сумской и юге Брянской областей // Заповідна справа в Україні. – 1997. – Т. 3, вип. 2. – С. 57-59.

63. **Афанасьев В.Т.** Мохноногий сыч на северо-востоке Украины // Беркут. – 1997. – Т. 6, вип. 1-2. – С. 47-48.

64. **Афанасьев В.Т.** Экология гнездования некоторых редких и малоизученных видов птиц на севере Сумской области и на сопредельных территориях Украины и России // Актуальні проблеми створення Деснянсько-Старогутського національного природного парку та перспективи їх вирішення: Мат-ли наук.-практ. семінару (Середина-Буда, 19-20 листопада 1997 р.). – Київ, 1998. – С. 80-93.

Великий і малий підорлики, глушець, жовна чорна, сорокопуд чорнолобий, кобилочка солов'їна, снігур.

65. **Афанасьев В.Т.** Материалы по биологии выпи и болотного луна на северо-востоке Украины // Авіфауна України. – 1998. – Вип. 1. – С. 16-23.

66. **Афанасьев В.Т.** О вертлявой камышевке в пойме реки Десны // Орнитология. – Изд-во Моск. ун-та, 1998. – Вып. 28. – С. 237.

67. **Афанасьев В.Т.** О гнездовании некоторых видов птиц в Шосткинском районе Сумской области на Украине // Современная орнитология. – М.: 1998. – С. 103-107.

Пірникоза червоношия, гуска сіра, журавель сірий, коловодник ставковий, мородунка, брижач, мартини малий і сивий, крячок білощокий.

68. **Афанасьев В.Т.** Орнітологічні спостереження. Сич волохатий (*Aegolius funereus*) // Авіфауна України. – 1998. – Вип. 1. – С. 107. Шосткинський р-он.

69. **Афанасьев В.Т.** Птицы Сумщины / Українське тов-во охорони птахів. – Киев, 1998. – 93 с. [Рец.: 135, 405.].

Матеріали по гніздових видах негоробиних птахів Сумського Полісся.

70. **Афанасьев В.Т.** Сирийский дятел в Сумском Полесье // Мат-ли 3 конф. молодых орнитологов Украины. – Чернівці, 1998. – С. 3-5.

71. **Афанасьев В.Т.** Коротченківські луки // Микитюк О. ІВА території України: території важливі для збереження видового різноманіття та кількісного багатства птахів. – Київ: СофтАРТ, 1999. – С. 232-233.

Луки біля с. Коротченкове Шосткинського р-ну та їх значення для збереження низки видів малочисельних птахів.

72. **Афанасьев В.Т.** Сапсан *Falco peregrinus* в Сумском Полесье // Русский орнитолог. журн. – 2000. – Экспресс-вып. № 122. – С. 21-22.

73. **Афанасьев В.Т.** Сирийский дятел *Dendrocopos syriacus* в Сумском Полесье // Русский орнитолог. журн. – 2014. – Т. 23, экспресс-вып. № 993. – С. 1295-1297. (Друге видання. Перша публікація в 1998 р.).

74. **Афанасьев В.Т., Белик В.П.** Змеяед в Сумском Полесье // Птицы бассейна Северского Донца. Вып. 4-5: Мат-лы 4 и 5 конф. «Изучение и охрана птиц бассейна Сев. Донца». – Харьков, 1998. – С. 45-46.

75. **Афанасьев В.Т., Белик В.П.** Распространение, численность и некоторые элементы экологии белого аиста в Сумском Полесье // Белый аист в России: дальше на восток. – Калуга: Центр «Кадастр», 2000. – С. 197-201.

76. **Афанасьев В.Т., Гавриш Г.Г., Клестов Н.Л.** Орнитофауна дельта-поймы и ее охрана. – Киев: Ин-т зоол. АН Украины, 1992. – 58 с. (Препринт 92.7).

77. **Афанасьев В.Т., Гавриш Г.Г., Клестов Н.Л.** Чулатово-Коротченковский участок поймы Десны – резерват гидрофильных птиц общегосударственного значения // Оптимізація природно-заповідного фонду України. – Київ: Ін-т зоол. НАН України, 1994. – Вип. 1. – С. 87-90.

Б

78. **Бабич С.М.** Хлібні жуки на озимих хлібах (Coleoptera: Scarabidae) // 7 з'їзд Українського ентомолог. тов-ва. Тези доп. – Ніжин, 2007. – С. 8.

Північна межа ареалу *Zabrus tenebrioides* на Сумщині проходить уздовж лінії Шостка – Суми.

79. **Бабко Р.В.** Свободноживущие инфузории малых рек бассейна Днестра и их роль в продукционно-деструкционных процессах: Автореф. дисс. ... канд. биол. наук. – Киев, 1989. – 18 с.

По Сумщині: ріки Псел, Сейм, Езуч, Ворскла, Сумка, Стрілка.

80. **Бабко Р.В.** Участие инфузорий в деструкции органического вещества в малой реке // Мат-лы научно-методического совещ. зоологов педвузов. – Махачкала, 1990. – Ч. 1. – С. 24-26.

Річка Стрілка (Сумський р-н).

81. **Бабко Р.В.** Сообщества инфузорий в условиях загрязненной малой реки // Гидробиологический журн. – 1995. – Т. 31, № 2. – С. 10-17.

Річки Стрілка і Сумка.

82. **Бабко Р.В.** Вплив порушення проточності на кількісний розвиток губок (Porifera) // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Зб. наук. праць (за матеріалами 5 Міжнарод. наук. конф., 23-25 травня 2013 р., м. Суми). – Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2013. – Т. 1. – С. 151-155.

Дослідження на р. Ворскла в межах Сумської обл.

83. **Бабко Р.В., Гапонова Л.П.** Вплив антропогенних факторів на розповсюдження моллюсків у річці Ворсклі // Проблеми р. Ворскли: мат-ли міжнародного науково-практ. семінару «Роль національних парків в навчально-виховній роботі». – Охтирка, 2002. – С. 18-20.

84. **Бабко Р.В., Гапонова Л.П.** Особливості розповсюдження моллюсків в умовах зарегульованого русла // Мат-лы научно-технич. конф. преподавателей, сотрудников, аспирантов и студентов инженерного ф-та СумГУ. – Сумы, 2002. – С. 30-31.

85. **Бабко Р.В., Громова Ю.Ф.** Коловраточный планктон в условиях зарегулированной водохранилищем малой реки // Межреспубликанская научно-практ. конф. Актуальные вопросы экологии и охраны природы водных экосистем и сопредельных территорий: Сб. мат-лов. – Краснодар, 1995. – Ч. 1. – С. 157-158.

Дані по р. Стрілка (Сумський р-н).

86. **Бабко Р.В., Громова Ю.Ф.** Коловертки річки Битиця // Вакалівщина: До 30-річчя біостаніонару Сумського педінституту: Зб. наук. праць. – Суми, 1998. – С. 69-76.

87. **Бабко Р.В., Данько Я.М.** Вплив малого водосховища на екосистему малої річки // Проблеми охорони і рац. використання при-

родних ресурсів Сумщини: Зб. наук. праць / Сумський педін-т. – Суми, 1992. – С. 52-58.

Річка Стрліка і Сумка (Сумський р-н).

88. **Бабко Р.В., Кириченко М.Б.** До визначення біотопічного преферендуму виду // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – 2000. – Т. 8, вып. 2. – С. 51.

Стаття теоретичного змісту, стосується комах.

89. **Бабко Р.В., Кириченко М.Б.** Структура асамблей турунів (Coleoptera, Carabidae) на території «Михайлівської цілини» // Вестник зоологии. – 2009. – Отдельный вып. № 22. – С. 5-16.

90. **Бабко Р.В., Ковальчук А.А.** Матеріали до кадастру вільноживучих інфузорій Сумської області // Проблеми охорони і рац. використання природних ресурсів Сумщини: Зб. наук. праць / Сумський педінститут. – Суми, 1992. – С. 113-125.

91. **Бабко Р.В., Ковальчук А.А., Кузьміна Т.Н.** Влияние некоторых абиотических факторов среды на таксоценозы свободноживущих инфузорий // Вестник Сумского гос. ун-та. – 1994. – № 1. – С. 130-134.

Річка Ворскла.

92. **Бабко Р.В., Кондратенко Д.Є.** До питання про спонгіофауну (Porifera: Spongillidae) водойм Сумської області // Проблеми охорони і рац. використання природних ресурсів Сумщини: Зб. наук. праць / Сумський педінститут. – Суми, 1992. – С. 64-69.

93. **Бабко Р.В., Кузьміна Т.Н.** Бентосное сообщество ресничных простейших в условиях изолированного микрокосма // Вестник Сумского гос. ун-та. – 1995. – № 3. – С. 107-112.

Дослідження на культурах війчастих найпростіших із р. Стрліки (Сумський р-н).

94. **Бабко Р.В., Кузьміна Т.Н.** Ресничные простейшие в условиях дефицита кислорода // Тез. докл. научно-технич. конф. преподавателей, сотрудников и студентов СумГУ. – Сумы, 1995. – С. 125.

Експериментальна робота виконана на матеріалах із водойм Сумського р-ну.

95. **Бабко Р.В., Кузьміна Т.М.** Фауна інфузорій (Protozoa: Ciliophora) річки Битиці і супутніх заплавних водойм // Вакалівщина: До 30-річчя біостаніонару Сумського педінституту: Зб. наук. праць. – Суми, 1998. – С. 4-20.

96. **Бабко Р.В., Кузьміна Т.Н.** Состояние гидрэкосистемы реки Ворсклы // Проблемы р. Ворсклы: мат-ли міжнародного науково-практ. семінару «Роль національних парків в навчально-виховній роботі». – Охтирка, 2002. – С. 15-16.

Охтирський р-н. Різноманітність найпростіших, низка гідрохімічних і гідрофізичних показників.

97. **Бабко Р.В., Кузьміна Т.Н.** Состояние пойменных озер реки Ворсклы // Проблемы р. Ворсклы: мат-ли міжнародного науково-практ. семінару «Роль національних парків в навчально-виховній роботі». – Охтирка, 2002. – С. 17-18.

Гідрохімічні і гідрофізичні показники, гідробіонти (коловертки, рачки, мальки риб).

98. **Бабко Р.В., Кузьміна Т.М.** Війчасті найпростіші (Protista, Ciliophora) річки Охтирки // Природничі науки: Зб. наук. праць / Сумський пед. ун-т. – Суми: СумДПУ, 2003. – С. 199-206.

99. **Бабко Р.В., Кузьміна Т.Н.** Ресничные простейшие (Protista, Ciliophora) эпифитона высших растений в малой реке // Гидробиологический журн. – 2004. – Т. 14, № 2. – С. 23-39.

100. **Бабко Р.В., Кузьміна Т.М.** Вплив Низівської ГЕС на екосистему р. Псел // Зоологічна наука у сучасному суспільстві: Мат-ли Всеукраїнської наук. конф., присвяч. 175-річчю заснування кафедри зоології. – Київ – Канів: Фітосоціоцентр, 2009. – С. 39-42.

Вплив екологічних чинників на просторовий розподіл ракоподібних, молюсків і риб.

101. **Бабко Р.В., Химко Р.В.** К вопросу об охране малых рек // Проблемы экологической оптимизации землепользования и водохозяйственного строительства в бассейне р. Днепр: Мат-лы Межрегион. науч. конф. – Вып. 2. Эколог. аспекты водопользования и водохозяйственного строительства в бассейне р. Днепр. – СОПС Украины АН Украины, 1992. – С. 53.

Гідробіологія і питання охорони. Конкретні пункти досліджень не вказані.

102. **Бабко Т.Ф., Кузьміна Т.Н.** Влияние стоков городских очистных сооружений на бактериопланктон и структуру сообществ ресничных простейших // Итоговая конф. мед. ф-та СумГУ «Современные проблемы клинической и эксперимент. медицины». – Сумы, 1997. – Ч. 1. – С. 120-121.

Річка Псел у межах м. Суми.

103. **Байдашников А.А.** Наземная малакофауна Украинского Полесья. Сообщение 1. Видовой состав и связь моллюсков с растительным покровом // Вестник зоологии. – 1992. – № 4. – С. 13-19.

Для Сумського Полісся вказано 41 вид наземних моллюсків.

104. **Байдашников А.А.** Наземная малакофауна Украинского Полесья. Сообщение 2. Формирование современных малакокомплексов // Вестник зоологии. – 1996. – № 3. – С. 3-12.

Окремі дані по Сумщині (місця знаходження деяких видів-індикаторів).

105. **Балан П.Г.** Клещи семейства Antennosciidae Karg, 1965 (Parasitiformes, Gamasoidea) фауны УССР // Исследования по энтомологии и акарологии на Украине: Тез. докл. 2 съезда УЭО. – Киев, 1980. – С. 245-246.

Окремі дані по Сумщині.

106. **Балан П.Г.** Новые и малоизвестные виды клещей рода *Zercon* (Asagi, Mesostigmata, Zerconina) фауны Украины // Вестник зоологии. – 1995. – № 2-3. – С. 33-43.

Один з нових видів (*Zercon bisetosus*) описаний за зборами в Юнаківському лісництві (Сумський р-н).

107. **Баник М.В.** Николай Николаевич Сомов // Орнитологи Украины. Биобиблиографический справочник. Вып. 1 / Авторы-составители: Атемасова Т.А., Кривицкий И.А. – Харьков, 1999. – С. 33-36.

108. **Баник М.В.** Порівняльний аналіз біотопічних вимог лучної та чорноголової трав'янок на території Європи // Беркут. – 2007. – Т. 16, вип. 1. – С. 87-97.

Дослідження в Харківській, Сумській, Луганській та Донецькій обл.

109. **Баник М.В., Атемасов А.А.** Опыт оценки уязвимости гнездящихся видов птиц Украины к изменениям климата // Бранта: Сб. научн. трудов Азово-Черноморской орнитолог. станции. – Мелитополь, 2010. – Вып. 13. – С. 121-134.

Загальна інформація (зокрема на матеріалах з території Сумської обл.).

110. **Барабашова В.Н., Ладыгина Н.М.** О корреляции некоторых морфометрических признаков стеблевых нематод комплекса *Ditylenchus dipsaci* // Вестник Харьков. ун-та. – Харьков, 1982. – № 226. – С. 60-62.

Матеріал частково збирався на Сумщині.

111. **Баранов В.О.** Попередній анотований список комарів-дзвінців (Diptera, Chironomidae) України // Українська ентомофауністика. – 2011. – Т. 2, № 1. – С. 7-24.

Низку видів виявлено в середній течії р. Десна та в гирлі р. Шостка.

112. **Барановський М.М.** Трипси Лісостепу України: Монографія. – Київ: КВІЦ, 2002. – 228 с.

Фауна та екологія трипсів біоценозів і агроценозів різних регіонів Лісостепу, зокрема Роменсько-Полтавського і Сумського геоботанічних округів.

113. **Барановський М.М.** Трипси Лісостепу України: еколого-фауністична характеристика, шкідливість, векторні властивості та агроценотичний контроль: Автореф. дис... д-ра с.-г. наук: 03.00.16; УААН. Ін-т агроекології та біотехнології. – Київ, 2003. – 27 с.

Фауна та екологія трипсів біоценозів і агроценозів різних регіонів Лісостепу, зокрема Роменсько-Полтавського і Сумського геоботанічних округів.

114. **Барановский П.М., Богомолов П.Л., Карасева Е.В., Демидова Т.Н.** Распространение восточноевропейской и обыкновенной полёвок // Синантропия грызунов: Мат-лы 2-го совещ. – М., 1994. – С. 77-87.

Пункти знахідок (карта) двох видів полівок, зокрема на Сумщині.

115. **Бартенев А.Ф.** Обзор видов жуков-усачей (Coleoptera: Cerambycidae) фауны Украины // Известия Харьков. энтомолог. об-ва. – Харьков, 2003 (2004). – Т. 11, вып. 1-2. – С. 23-43.

Прямі та опосередковані вказівки на поширення деяких видів усачів на території Сумської обл.

116. **Бартенев А.Ф.** Жуки-усачи Левобережной Украины и Крыма: Монография. – Харьков: ХНУ им. В.Н. Каразина, 2009. – 418 с.

117. **Бартенев А.Ф., Терехова В.В.** К изучению жуков-усачей (Coleoptera, Cerambycidae) Левобережной Украины // 6 з'їзд Українського ентомолог. тов-ва. Біла Церква, 8-11 вересня 2003 р. – Ніжин, 2003. – С. 9.

Представлено деякі матеріали по Сумщині.

118. **Бартенев А.Ф., Терехова В.В.** К изучению ксилофильных жуков-усачей (Coleoptera, Cerambycidae) Левобережной Украины // Животный мир: охрана и рациональное использование: Мат-лы научно-практ. конф. – Харків, 2005. – С. 35–39.

119. **Бартенев А.Ф., Терехова В.В.** Дополнения и комментарии к фауне жуков-усачей (Coleoptera, Cerambycidae) Левобережной Украины и Крыма // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В.Н. Каразіна. Серія: біологія. – 2011. – Вип. 13, № 947. – С. 133-146.

Значна кількість видів указана для Сумської обл.

120. **Безродный С.В.** Распространение сонь (Rodentia, Gliridae) на Украине // Вестник зоологии. – 1991. – № 3. – С. 45-50.

Окремі дані по Сумщині.

121. **Белан Н.Г.** Овцебык в позднем плейстоцене Украины // Вестник зоологии. – 1985. – № 2. – С. 31-34.

Значну кількість кісток вівцебика знайдено в с. Мезин і с. Пушкарі Новгород-Сіверського р-ну Чернігівської обл. – на межі з Сумщиною.

122. **Белан Н.Г.** Широкопалая лошадь в позднем плейстоцене на Украине // Вестник зоологии. – 1986. – № 1. – С. 36-41.

Зокрема на межі Чернігівщини і Сумщини – в с. Мезин Новгород-Сіверського р-ну.

123. **Беленко М.М.** Палеолітичні пам'ятки Сумської області // Краєзнавчий збірник: Статті та матеріали [2] / Сумський обл. краєзнавчий музей. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. – С. 44-48.

Перелік відомих місцезнаходжень кісток мамонта та інших плейстоценових ссавців (Роменський, Сумський, Недригайлівський, Конотопський, Шосткинський, Буринський р-ни).

124. **Белецкий П.И.** Материалы к познанию фауны моллюсков России. 1. Моллюски кл. Gastropoda Харьковской губ. // Труды Общества Испытателей Природы при Харьков. ун-те. – Харьков: Тип. М.Х. Сергеева, 1918. – Т. 59. – С. 69-113.

Окремі дані по Сумщині (збори молюсків у Ворсклі, Пслі, озерах Велике та Лебедин).

125. **Белецкий С.** Из г. Ромны, Полтавской губ. // Охотничья газета. – 1892. – № 42. – С. 664-665.

Нотатки по фенології осінньої міграції деяких видів птахів.

126. **Белик В.П.** Канареечный выюрок и горихвостка-чернушка в Сумском Полесье // Орнитология. – Изд-во Моск. ун-та, 1977. – Вип. 13. – С. 187-188.

127. **Белик В.П.** Материалы к расселению кольчатой горлицы в Европейской части СССР // Вестник зоологии. – 1977. – № 4. – С. 86-87.

Спостереження на півночі Сумщини.

128. **Белик В.П.** Дрофа в Сумском Полесье // Дрофы и пути их сохранения: Сб. науч. трудов. – М., 1986. – С. 61.

129. **Белик В.П.** Средний дятел в Сумском Полесье // Редкие, исчезающие и малоизученные птицы СССР: Сб. научн. трудов. – М., 1986. – С. 73.

130. **Белик В.П.** О стаях ворона (*Corvus corax* L.) // Кавказский орнитолог. вестник. – Ставрополь, 1991. – Вып. 2. – С.10-13.

Дешо про круків у Сумському Поліссі.

131. **Белик В.П.** Тетеревятник в роли регулятора численности птиц // Чтения памяти проф. В.В.Станчинского. (К 110-летию со дня рождения). – Смоленск, 1992. – С. 75-79.

Половина положень статті основана на результатах досліджень на Сумщині.

132. [**Белик В.П.**] Работа фаунистической комиссии (ФК) по куликам в 1995 г. [Ходулочник на Десне] // Информ. мат-лы Рабочей группы по куликам. – М., 1996. – № 9. – С. 3-4.

Критика помилкових даних про гніздування кулика-довгонога на межі Сумської та Чернігівської обл.

133. **Белик В.П.** О гнездовании клеста-еловика в Сумском Полесье // Мат-ли 3 конфер. молодых орнитологов Украины. – Чернівці, 1998. – С. 16-17.

134. **Белик В.П.** Популяционные тренды и проблема сохранения зеленого дятла в России // Редкие виды птиц Нечерноземного центра России. – М., 1998. – С. 154-159.

Дані про зміни чисельності виду в Сумському Поліссі.

135. **Белик В.П.** [Рец. на книгу] Афанасьев В.Т. Птицы Сумщины. – Киев: УТОП, 1998. 93 с. // Беркут. – 2000. – Т. 9, вып. 1-2. – С. 141-144.

136. **Белик В.П.** О катастрофическом снижении численности восточноевропейской популяции клинтуха // Редкие, исчезающие и малоизученные птицы России: Сб. науч. статей. – М.: СОПР, 2000. – С.85-90.

В якості одного з прикладів дані про зміну чисельності голуба-синяка в Сумському Поліссі.

137. **Белик В.П.** Имя из «Красной книги»: Наземные позвоночные животные степного Придонья, нуждающиеся в особой охране. – Ростов н/Д.: Донской издательский дом, 2003. – 432 с.

Зокрема художні нариси-спогади про деяких птахів Сумського Полісся: тетерук та ін.

138. **Белик В.П.** Хищничество тетеревиатника и его роль в биоценозах // Ястреб-тетеревиатник: Место в экосистемах России: Матлы к IV конф. по хищным птицам Северной Евразии. – Пенза – Ростов, 2003. – С. 146-168.

Зокрема певна інформація про яструбів у Сумському Поліссі.

139. **Белик В.П.** К вопросу о таксономическом статусе обыкновенного канюка, гнездящегося в Украине // Беркут. – 2004. – Т. 13, вып. 2. – С. 303-306.

Дослідження проводилися переважно в Сумському Поліссі.

140. **Белик В.П.** О катастрофическом снижении численности восточноевропейской популяции клинтуха *Columba oenas* // Русский орнитолог. журн. – 2004. – Т. 13, экспресс-вып. № 258. – С. 355-359. (Друге видання. Перша публікація в 2000 р.).

Дані про зміну чисельності голуба-синяка в Сумському Поліссі.

141. **Белик В.П.** Масштабные трансформации восточно-европейской авифауны в XX веке и их вероятные причины // Орнитология. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 2003. – Вып. 30. – С.25-31.

Враховано дані по сучасному розселенню птахів у степовому Придонні та в Сумському Поліссі.

142. **Белик В.П.** О гнездовании клеста-еловика *Loxia curvirostra* в Сумском Полесье // Русский орнитол. журн. – 2013. – Т. 22, экспресс-вып. № 920. – С. 2552-2554. (Друге видання. Перша публікація в 1998 р.).

143. **Белик В.П., Афанасьев В.Т.** Многолетняя популяционная динамика хищных птиц в условиях Сумского Полесья // Авифауна України. – 1998. – Вып. 1. – С. 4-16.

144. **Белик В.П., Гугуева Е.В.** Новая экологическая адаптация клинтуха и её популяционное значение // Поволжский экологический журн. – 2013. – № 2. – С. 123 – 131.

Окремі дані по Сумщині.

145. **Белик В.П., Москаленко В.М.** Фенология весеннего прилета птиц в Сумском Полесье // Сезонные миграции птиц на территории Украины. – Киев: Наук. думка, 1992. – С. 240-243.

146. **Белик В.П., Москаленко В.М.** Авифаунистические раритеты Сумского Полесья. 1. Passeriformes // Беркут. – 1993. – Т. 2. – С. 4-11.

147. **Белінг Д.** Прибережне рибнаселення р. Десни // Труды Гідробіологічної станції. – Київ: Вид-во УАН, 1935. – № 10. – С. 3-19.

148. **Белінг Д.** Матеріали до аналізу рибного населення р. Десни та водойм її долини. 1. Іхтіофауна р. Десни // 36. праць Зоологічного музею. – Київ: Вид-во УАН, 1936. – № 16. – С. 93-105.

149. **Белова А.А., Кравченко В.К.** О распространении описторхоза в Сумской области // Проблемы паразитологии: Мат-лы 8 науч. конф. паразитологов УССР. – Киев: Наук. думка, 1975. – Ч. 1. – С. 63-64.

150. **Белолобшева В.В., Книш М.П.** Стан популяції берегової ластівки в долині р. Псел у Сумській області // 5 Всеукраїнська студент. наук. конф. «Актуальні проблеми природничих та гуманітарних наук у дослідженнях студентської молоді». – Черкаси: ЧДУ, 2003. – С. 45.

151. **Березовец Д.Т.** Рисунки на челюсти быка // Советская археология. – 1958. – № 4. – С. 12-14.

Первісний бик (*Bos taurus*) пізньопалеолітичного віку – доби ранньої бронзи із Молчанського болота (Путивльський р-н).

152. **Берест З.Л.** Новые виды галлиц (Diptera, Cecidomyiidae) из лесостепи и степи УССР // Зоологический журн. – 1991. – Т. 70, вып. 6. – С. 102-107.

Два з 5 нових видів по знахідках у Сумській обл.

153. **Берест З.Л.** Галлицы-лестремиины (Diptera: Cecidomyiidae: Lestremiinae) Украины. Сообщение 1. Общие сведения. Трибы Catochini, Lestremiini и Stroblellini // Известия Харьков. ентомолог. общ-ва. – Харьков, 2003 (2004). – Т. 11, вып. 1-2. – С. 94-132.

Окремі дані по Сумщині (збори *Anaretella spiraeina* в Лебединському та Ямпільському р-нах).

154. **Берест З.Л.** Каталог коллекции галлиц (Diptera: Cecidomyiidae), хранящейся в Институте зоологии НАН Украины им. И. И. Шмальгаузена. 1. Подсемейство Lestremiinae // Известия Харьков. ентомолог. общ-ва. – Харьков, 2006 (2007). – Т. 13, вып. 1-2. – С. 137-144.

Низка видів представлена колекційними екземплярами з Лебединського і Ямпільського р-нів.

155. Берест З.Л., Титар В.М. Изменчивость морфологических структур галлицы *Bryomyia bergrothi* Kieffer (Diptera, Cecidomyiidae) // Республ. ентомолог. конф., присвяч. 50-й річниці заснування Українського ентомолог. тов-ва: Тези доп. – Ніжин: ТОВ Наука-сервіс, 2000. – С. 13.

Окремі дані по Сумщині (Лебединський р-н).

156. Берест З.Л., Титар В.М. Галлицы подрода *Tomonomyia* рода *Bryomyia* Kieffer, 1895 (Diptera: Cecidomyiidae: Lestremiinae): изменчивость и признаков и выделение видов // Известия Харьков. ентомолог. общ-ва. – Харьков, 2001 (2002). – Т. 9, вып. 1-2. – С. 165-170.

Один із видів (*Bryomyia (Tomonomyia) gibbosa*) зібрано біля с. Пристайлове Лебединського р-ну.

157. Бибилова В.И. Из истории голоценовой фауны позвоночных в Восточной Европе // Природная обстановка и фауны прошлого. – Киев: Изд-во АН УССР, 1963. – С. 119-146.

Перелік фауністичних матеріалів з місця археологічних розкопок. Зокрема фауна (переважно ссавців) городища Басівка (Роменський р-н) і слов'янського городища Волинцеве (Путівльський р-н).

158. **Бібліографічний покажчик:** «Михайлівська цілина» / Укл. Карпенко К.К., Пархоменко В.В. // Вестник зоологии. – 2009. – Отд. вып. № 22. – С. 77-84.

Перелік наукових і науково-популярних робіт, присвячених природі зап-ка «Михайлівська цілина» (Лебединський р-н).

159. **Бібліографічний список** робіт. До історії зоологічних досліджень в околицях біостанціонуру Вакалівщина / Укл. М.П. Книш // Вакалівщина: До 40-річчя біологічного станціонуру Сумського держ. пед. ун-ту ім. А.С. Макаренка. Зб. наук. праць. – Суми, 2008. – С. 130-154.

160. **Бідзіля О.В.** До фауни лускокрилих (Lepidoptera) околиць с. Вакалівщина Сумської області України // Вакалівщина: До 30-річчя біостанціонуру Сумського педін-ту: Зб. наук. праць. – Суми, 1998. – С. 44-51.

161. **Білий М.** Аналіз видового складу промислової риби р. Десни // Труды Гідробіологічної станції. – Київ: Вид-во УАН, 1935. – № 10. – С. 137-155.

162. **Білий М.** Матеріали до аналізу віку і темпу росту деснянських риб // Труды Гідробіологічної станції. – Київ: Вид-во УАН, 1935. – № 10. – С. 158-180.

163. **Білокур Д.О., Говорун О.В.** Попередні дані про дослідження фауни волохокрильців (Insecta, Trichoptera) Деснянсько-Старогутського національного природного парку // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Зб. наук. праць (за матеріалами 5 Міжнарод. наук. конф., 23-25 травня 2013 р., м. Суми). – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2013. – Т. 1. – С. 156-157.

164. **Білокур Д.О., Говорун О.В.** Волохокрильці (Insecta, Trichoptera) околиць біостаніонару «Вакалівщина» Сумського державного педагогічного університету ім. А.С.Макаренка // Природничі науки: Зб. наук. праць. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2014. – С. 6-8.

Виявлено 25 видів волохокрильців.

165. **Билык Г.И., Сарычева З.А.** Михайловская целина: Путеводитель по заповеднику. – Харьков: Прапор, 1981. – 41 с.

По фауні заповідника відомості короткі, поверхові й неточні.

166. **Бичко А.С.** Визначник хребетних тварин Глухівщини та суміжних районів: Посібник для студентів-біологів при проходженні практики із зоології хребетних / Глухів. пед. ун-т. – Глухів: РВВ ГДПУ, 2005. – 98 с.

Розглянуто 284 види хребетних тварин (риби, земноводні, плазуни, птахи, ссавці) місцевої фауни.

167. **Блажиевская А.П.** Биологические особенности и динамика численности зеленой дубовой листовертки в лесах северо-восточной части Украины: Автореф. дисс. ... канд. биол. наук. – Киев, 1971. – 21 с.
Дослідження проводилися в лісах Сумського лісгоспу.

168. **Богоявленская К.Р., Родионов М.А.** Орнитофенологические карты [7 карт] // Атлас природных условий и естественных ресурсов Украинской ССР. – М.: Глав. упр. геодезии и картографии при Совете Министров СССР, 1978. – С. 104.

Відомості з фенології весняного прильоту деяких видів птахів. Окремі дані по Сумщині.

169. **Божко М.П.** К фауне тлей Харьковской и Сумской областей // Труды науч.-исслед. ин-та биологии Харьков. ун-та. – 1950. – Т. 14-15 (Уч. зап. ХГУ. – Т. 33). – С. 173-191.

170. **Божко М.П.** Фауна тлей (Aphidoideae) луговой Михайловской степи Сумской области // Труды науч.-исслед. ин-та биологии Харьков. ун-та. – 1950. – Т. 14-15 (Уч. зап. ХГУ. – Т. 33). – С. 225-232.

171. **Божко М.П.** К изучению тлей – вредителей полевых и огородных культур в лесостепной и степной зонах // Тез. докл. Второй эколог. конф. по проблеме «Массовые размножения животных и их прогнозы», 1950 год. – Киев: Изд-во Киев. ун-та, 1951. – Ч. 3. – С. 41-46.

Багато даних по Сумщині.

172. **Божко М.П.** О кормовых связях вредных видов тлей с естественными биотопами степи и лесостепи Украины // Энтомологическое обозрение. – М., Л.: Изд-во АН СССР, 1952. – Т. 32. – С. 43-48.

Харківська і Сумська (зап-к «Михайлівська цілина») обл.

173. **Божко М.П.** Тли – вредители древесных и кустарниковых пород защитных лесных полос и питомников юга Украины // Защита лесонасаждений от вредителей и болезней: Труды Республ. конф. по вопросам развития степного лесоразведения в Укр. ССР. – Киев: Изд-во АН УССР, 1952. – С. 80-102.

Один із пунктів стаціонарних досліджень – Тростянецька лісодослідна станція.

174. **Божко М.П.** Новые виды тлей из степной зоны Украины // Энтомологическое обозрение. – 1953. – Т. 33. – С. 291-296.

Aphis senecionis-doriae відмічений також на Михайлівській цілині.

175. **Божко М.П.** Фауна тлей (Aphididae) луговой Михайловской степи, Сумской области // Труды науч.-исслед. ин-та биологии. – 1953. – Т. 48 (Уч. зап. ХГУ – Т. 48). – С. 163-169.

176. **Божко М.П.** Тли (Aphidoidea) Восточной (Левобережной) Украины // Природные и трудовые ресурсы Левобережной Украины и их использование: Мат-лы Второй межведомств. науч. конф. – М.: Недра, 1966. – Т. 7. Геоморфология., климат, почвы, растит. и животн. мир, физ. география. – С. 320-324.

Окремі дані стосовно біології бурякової попелиці (*Aphis fabae*) в Сумській обл.

177. **Болденков С.В.** Динамика численности и некоторые данные о добыче лося в Украинской ССР // Развитие охотничьего хозяйства Украинской ССР: Мат-лы Второй науч.-производст. конф. – Киев, 1973. – С. 147-149.

Окремі відомості по Сумщині.

178. **Болденков С.В.** Плотность населения лося на Украине // Природное и сельскохозяйственное районирование СССР: Мат-лы 6 Межвуз. конф. по природному и эконом.-географ. районирова-

нию СССР для сельск. хоз-ва (секции почв., геоботан. и эколого-зоол. районирования). – Изд-во Моск. ун-та, 1975. – С. 114-115.

Окремі дані по Сумщині.

179. **Болденков С.** Волк на Украине // Охота и охотничье хоз-во. – 1980. – № 6. – С. 4.

Дані по чисельності і винищуванню вовків, зокрема в Сумській обл.

180. **Болденков С.В.** Охотничье богатство угодий Украины // Охотник и рыболов Украины. – Киев: Урожай, 1986. – С. 7-11.

Чисельність основних видів мисливських звірів і птахів, біологічна продуктивність мисливських угідь. Багато даних по Сумщині.

181. **Болденков С.В., Крайнев Е.Д.** Использование ресурсов пернатой дичи в Украинской ССР // Мат-лы 6 Всесоюзн. орнитолог. конф. – М., 1974. – Ч. 2. – С. 243-245.

Окремі дані по Сумщині.

182. **Болденков С., Крайнев Е.** Копытные на Украине // Охота и охотн. хоз-во. – 1975. – № 7. – С. 9.

Основна маса лосів зосереджена в Чернігівській та Сумській обл.

183. **Бондаренко В.Д., Делеган І.В., Рижак І.В., Літус І.Є.** Глухар на Україні: стан популяції й проблеми збереження генофонду // Лісове господарство, лісова, паперова і деревообробна промисловість. – 1992. – № 2 (152). – С. 17-20.

Дані по чисельності глушця на Сумщині (1979-1989 рр.).

184. **Бондаренко Т.В.** Заболеваемость описторхозом населения Сумщины // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Мат-ли 2 регіональної студент. наук. конф. 10-11 жовтня 2007 р. – Суми: СумДПУ, 2007. – С. 15-19.

185. **Бовдареш Д.І., Чаплигіна А.Б.** Терміни розмноження та розмір кладки у *Parus major* та *P. caeruleus* у Харківській та Сумській областях // Вісник Дніпропетровськ. ун-ту. Серія: Біологія. Екологія. – 2014. – 22 (2). – С. 115-121.

186. **Бовдареш Д.І., Чаплигіна А.Б., Савинська Н.О., Кісіль Я.С.** Досвід приваблення птахів-дуплогніздників у соснові ліси Гетьманського національного природного парку (Сумська область) // Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень: Мат-ли Другої міжнар. Науково-практ. конф. (24-25 квітня 2015 р., смт Путиля, Чернівецька обл., Україна). – Чернівці: Друк Арт, 2015. – С. 154-157.

187. **Бондорович М.** Главнейшие вредители огородных культур в 1926 году // Бюл. Харків. крайової сільсько-господарської дослідної організації. – 1927, січень. – Ч. 1. – С. 25-34.

Шкідливі комахи. Окремі дані по Сумщині.

188. **Борейко В.Е.** Популярный биографо-библиографический словарь-справочник деятелей заповедного дела и охраны природы Украины, царской России и СССР (1860-1960), том первый (А-М). – Киев, 1995. – 191 с.

Аверін В.Г. (с. 6-10), Белінг Д.Є. (с. 18-20), Гавриленко М.І. (с. 68-71), Корнєєв О.П. (с. 154-155), Костюченко А.С. (с. 154-155).

189. **Борейко В.Е.** Популярный биографо-библиографический словарь-справочник деятелей заповедного дела и охраны природы Украины, царской России и СССР (1860-1960), том второй (М-Я). – Киев, 1995. – 224 с.

Медведев С.І. (с. 10-13), Підоплічко І.Г. (с. 27-31).

190. **Борейко В.Е.** Остров тысячи лиц (Н.И. Гавриленко) // Борейко В.Е. Очерки о пионерах охраны природы. Том первый. – Киев, 1996. – С. 66-81.

М.І. Гавриленко – діяч природоохорони, орнітолог, який свої дослідження проводив на Полтавщині і в південно-західній частині Сумщини.

191. **Боровинская Т.М., Шевченко В.Л., Шешурак П.Н.** Божьи коровки (Coleoptera: Coccinellidae) Черниговщины в фондах кафедры биологии Черниговского государственного педагогического университета // Природничі науки на межі століть (до 70-річчя природничо-географ. фак-ту НДПУ): Мат-ли науково-практ. конф. – Ніжин, 2004. – С. 13-14.

Деякі відомості стосовно Сумщини.

192. **Бородина К.І., Черенкова І.М.** Вплив абіотичних факторів на розвиток коларадського жука (*Leptinotarsa decemlineata* Say) у північному регіоні України // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Мат-ли 2 регіональної студент. наук. конф. 10-11 жовтня 2007 р. – Суми: СумДПУ, 2007. – С. 9-14.

Дослідження у 2006 р. у Глухівському р-ні.

193. **Бородина Д.Н.** Первый отчет о деятельности энтомо-логического бюро и обзор вредителей Полтавской губернии. 1914. – Полтава, 1915. – 70 с.

«Вредители зерновых злаков» (с. 19-40). «Вредители садов и леса» (с. 41-57). «Вредители специальных культур» (с. 58-70). Комахишкідники. Окремі дані по Роменському повіту.

194. **Бошко Г.В.** Слепни [Карта] // Атлас природных условий и естеств. ресурсов Украинской ССР. – М.: Глав. упр. геодезии и картограф. при Сов. Мин. СССР, 1978. – С. 148.

Враховано дані по Сумщині.

195. **Бошко Г.В., Шевченко А.К.** Слепни (Diptera) лесостепной зоны в пределах Харьковской области // Краевая паразитология и природная очаговость трансмиссивных болезней: Республ. межведомств. сб. Серия «Проблемы паразитологии». – Киев: Наук. думка, 1966. – С. 8-17.

Знаходження деяких видів у Старій Гуті і Ямпільському р-ні.

196. **Бошко Е.Г.** О распространении комменсального кольчатого червя *Branchiobdella kozarovi* (Annelida: Clitellata) // Биоразнообразие и роль зооценоза в естественных и антропогенных экосистемах: Мат-лы 3 Международ. науч. конф. – Днепропетровск: Изд-во ДНУ, 2005. – С. 25-26.

Зокрема вид виявлено в Конотопському р-ні (річки Сейм і Костюченка, ставок).

197. **Браунер А.** Третье предварительное сообщение о пресмыкающихся и земноводных губерний Сувалковской, Минской, Подольской, Черниговской, Бессарабской, Херсонской, Екатеринославской и Днепропетровского уезда Таврической губернии. – Одесса, 1906. – 18 с.

Короткі відомості про видовий склад земноводних та плазунів регіону досліджень, зокрема північних районів нинішньої Сумської обл.

198. **Бровдий В. М.** Особенности распространения и экологии листоедов рода лупер – *Luperus* Geoffr. (Coleoptera, Chrysomelidae) на Украине // Вестник зоологии. – 1972. – № 4. – С. 72-77.

Один з видів (*L. longicornis*) виявлений в с. Стара Гута Середино-Будського р-ну.

199. **Будашкин Ю.И., Ключко З.Ф.** Новые и малоизвестные совки (Lepidoptera, Noctuidae) в Украине // Журнал Українського ентомолог. тов-ва. – 1993/1994. – Т. 1-2. – С. 13-14.

Cryptocala chardini вперше в Україні була виявлена в с. Вакалівщина Сумського р-ну.

200. **Будашкин Ю.И., Жаков А.В., Плющ И.Г.** Чехликовые моли (Lepidoptera: Coleophoridae): к фауне лесостепной и лесной зон Ук-

раины // Українська ентомофауністика. – 2012. – Т. 3, № 3. – С. 17-24.

Зокрема *Datophila trifolii* виявлений біля с. Вакалівщина Сумського р-ну.

201. **Будашкин Ю.И., Бидзиля А.В., Жаков А.В.** Чехликовые моли (Lepidoptera: Coleophoridae): новые материалы к фауне Украины // Українська ентомофауністика. – 2014. – Т. 5, № 2. – С. 1-9.

Datophilla trifolii указано для Сумської обл.

202. **Булат Т.В., Мерзликин И.Р.** Некоторые наблюдения за территориальным поведением воронов // Беркут. – 2004. – Т. 13, вып. 1. – С. 17.

Спостереження в Краснопілському р-ні.

203. **Булахов В.Л.** Фауна куликов Днепродзержинского водохранилища и придаточных рек его левобережья // Фауна и экология куликов: Мат-лы совещ. – Изд-во Моск. ун-та, 1973. – Вып. 2. – С. 14-17.
Дослідження в заплавах рік: Псел від гирла до м. Гадяча, Ворскла – від гирла до м. Охтирки, Орель – від старого гирла до с. Керносівка.

204. **Бурябаш И.С., Климов В.Ф., Гончаров А.П.** Распространение финноза среди крупного рогатого скота в условиях Украины // Проблемы паразитологии: Мат-лы 8 научн. конф. паразитологов УССР. – Киев: Наук. думка, 1975. – Ч. 1. – С. 82.

Дрібні відомості по Сумщині.

В

205. **Вайнштейн Б.А.** Сезонная динамика желудевого долгоносика // Зоологический журн. – 1954. – Т. 33, вып. 6. – С. 1271-1276.
Дослідження в Сумській (Гростянецький лісгосп) і Харківській обл.

206. **Вайсфельд М.А.** Красная лисица // Песец, лисица, енотовидная собака. Размещение запасов, экология, использование и охрана. – М.: Наука, 1985. – С. 73-115.

Незначні дані по зап-ку «Михайлівська цілина».

207. **Васильев В.П.** Насекомые – вредители садов [8 карт] // Атлас природных условий и естественных ресурсов Укр. ССР. – М.: Глав. упр. геодезии и картографии при Сов. Мин. СССР, 1978. – С. 146.

Окремі відомості по Сумщині.

208. **Васильев И.В.** Результаты изучения гороховой зерновки в 1939 г. // Итоги научно-исслед. работ Всесоюз. ин-та защиты рас-

тений за 1939 г. / Всесоюз. акад. с.-х. наук. Ин-т защиты растений. – М. – Л.: Сельхозгиз, 1940. – С. 35-40.

Карта зон економічного значення шкідника, зокрема в Сумській обл.

209. **Василюк О., Костюшин В., Прекрасна Є., Парнікоза І., Кудоконь Ю., Мішга А., Некрасова О., Заворотна Г., Плига А., Полянська К., Борисенко К., Буй Д.** Деснянський екологічний коридор / Під заг. ред. В. Костюшина, Є. Прекрасної. – Київ: НЕЦУ, 2010. – 164 с.

У розділі про тваринний світ долини річки Десни (у тому числі в межах території Сумщини) розглядається фауна безхребетних (рідкісні види, бабки) і хребетних тварин (міноги, променепері риби, земноводні, плазуни, птахи, ссавці).

210. **Ведмедеря В.И.** Находка медянки обыкновенной (*Coronella austriaca*) на территории Деснянско-Староутского национального природного парка // Вестник зоологии. – 2007. – Т. 41, № 2. – С. 180.

211. **Вервес Ю.Г.** К фауне саркофагид (Diptera, Sarcophagidae) СССР. I. Триба Sarcophagini (Sarcophaginae) (по материалам коллекции Института зоологии АН УССР) // Вестник зоологии. – 1974. – № 1. – С. 30-37.

Зокрема один з видів (*Parasarcophaga aratrix*) виявлено в с. Чуйківка Середино-Будського р-ну.

212. **Вервес Ю.Г.** Список видов Sarcophagidae (Diptera) Украины и Молдавии // Двукрылые фауны СССР и их роль в экосистемах. – Л., 1984. – С. 17-21.

Багато видів указані для території Сумщини.

213. **Вервес Ю.Г., Горобчишин В.А.** Новые данные о трофических связях сфекоидных ос (Hymenoptera, Sphecidae) и мух-саркофагид (Diptera, Sarcophagidae) // Вестник зоологии. – 1995. – № 1. – С. 54.

Частина спостережень проводилася в с. Вакалівщина Сумського району.

214. **Вергелес Ю.И.** Материалы к населению птиц водораздельных лесов Никольского лесничества (Сумская область) // Заповідна справа на Сумщині: Тези доп. наук. конф. – Суми, 1994. – С. 81-84.

215. **Вергелес Ю.И., Баник М.В., Кныш Н.П., Надточий А.С., Ветров В.В.** Распространение, численность и биотопическое распределение пеночек на северо-востоке Украины // Мат-лы 6 Совещ. «Вид и его продуктивность в ареале». Программа ЮНЕСКО «Человек и биосфера». – СПб: Гидрометеиздат, 1993. – С. 86-88.

Окремі дані стосуються Сумщини.

216. **Весна – 1925 г. Ахтырка** // Украинский охотник и рыбовод. – 1925. – № 3. – С. 19.

Дати прильоту диких гусей і качок.

217. **Ветров В.В.** Современное состояние могильника (*Aquila heliaca*) в Украине // Праці Українського орнітолог. тов-ва. – Київ, 1996. – Т. 1. – С. 45-49.

Дрібні дані по Сумщині.

218. **Вилинский Д.** Три зимы. Из Серединой-Буды, Новгород-Северского уезда, Черниговской губернии // Природа и охота. – 1887, август. – С. 8-17.

Спостереження за мисливськими птахами (глушець та ін.) і звірами.

219. **Вініченко І.С.** Водно-болотяні птахи ставків Краснопільського району Сумської області // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Зб. наук. праць (за матеріалами 6 Міжнарод. наук. конф., присвяч. 150-річчю з дня народж. акад. Г.М. Висоцького, 20-23 травня 2015 р., м. Суми). – Т. 1. – Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. – С. 27-30.

220. **Власенко Р.П.** Кардіологічне та морфологічне дослідження дощових черв'яків роду *Aporrectodea* (Oligochaeta, Lumbricidae) на території Полісся // Молодь та поступ біології: Зб. тез Другої міжнарод. конф. студентів і аспірантів. – Львів, 2006. – С. 242-243.

Житомирська, Київська, Чернігівська і Сумська обл.

221. **Влащенко А.С.** Соотношение полов у четырех видов рукокрылых на северо-востоке Украины // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В.Н. Каразіна. Серія: біологія. – 2008. – Вип. 7, № 814. – С. 65-73.

Дослідження в Харківській і Сумській обл. і на суміжних територіях Росії (Білгородська обл.).

222. **Влащенко А.С., Наглов А.В.** Зимовки рукокрылых (Chiroptera: Vespertilionidae) в искусственных пещерах северо-востока Украины // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В.Н. Каразіна. Серія: біологія. – 2006. – Вип. 3, № 729. – С. 168-175.

Дослідження на Харківщині і Сумщині (Охтирський і Путивльський р-ни).

223. **Влащенко А.С., Наглов А.В.** Зимовки рукокрылых (Chiroptera: Vespertilionidae) в искусственных пещерах северо-востока Украины // Сучасні проблеми геоекології та раціонального природокористування Лівобережної України: Мат-ли Всеукраїнської

науково-практ. конф., присвяч. 160-річчю з дня народження В.В. Докучаєва. – Суми: СумДПУ, 2006. – С. 252-258.

Дослідження на Харківщині і Сумщині (Охтирський і Путивльський р-ни).

224. **Влащенко І.А.** Трофические связи листоверток балочных лесов северо-востока Украины // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – Харьков, 1996. – Т. 4, вып. 1-2. – С. 112-114.

Харківська і Сумська області. 94 види листовійок.

225. **Вовк Д.В.** Особенности распределения пластинчатоусых жуков (Coleoptera, Scarabaeoidea) по зоогеографическим участкам северо-востока Украины // Энтомологія в Україні (Праці 5 з'їзду Українського ентомолог. тов-ва, 7-11 вересня 1998 р., м. Харків) / Вестник зоологии. – 1998. – Отд. вип. № 9. – С. 39-44.

Дослідженнями був охоплений ряд областей, зокрема Сумська.

226. **Вовк Д.В.** Особенности распределения пластинчатоусых жуков (Coleoptera: Scarabaeoidea) северо-востока Украины в зависимости от степени увлажнения биотопа // Известия Харьков. энтомологического общ-ва. – Харьков, 2001 (2002). – Т. 9, вып. 1-2. – С. 234-236.

На території північно-східної України поширені 169 видів надродина Scarabaeoidea.

227. **Вовк Д.В., Грамма В.М., Леженіна І.П., Філатов М.О.** Олександр Всеволодович Захаренко (15.05.1948 – 23.09.2004) // Вестник зоологии. – 2006. – Т. 40, № 2. – С. 189-190.

О.В. Захаренко – фахівець по Neuroptera, один із дослідників ентомофауни Сумщини.

228. **Вовк Д.В., Грама В.М., Леженіна І.П., Філатов М.О.** Він не терпів офіціозу і суєти: короткий нарис творчої діяльності доктора біологічних наук Олександра Всеволодовича Захаренка // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – Харьков, 2004 (2005). – Т. 12, вып. 1-2. – С. 11-22.

О.В. Захаренко неодноразово проводив ентомологічні дослідження на Сумщині.

229. **Водно-болотне** угіддя міжнародного значення «Заплава Десни» / Авт. С.М. Панченко. – Київ: Друк ТОВ «Інтердрук», (2016). – 8 с. (Буклет).

Зокрема популярна інформація про тваринний світ.

230. **Водно-болотні угіддя України.** Довідник / Під ред. Марушевського Г.Б., Жарук І.С. – Київ: Чорноморська програма Ветландс Інтернешнл, 2006. – 312 с.

Існуючі та перспективні угіддя міжнародного значення: характеристика, перелік цінних компонентів флори і фауни (переважно хребетних тварин):

Заплава Десни (Сумська область) / Укл.: Панченко С.М., Стеценко М.П. – С. 112-120.

Заплава Сули (Сумська область) / Укл.: Скляр Ю.Л., Андрієнко Т.Л., Прядко О.І., Гаврись Г.Г. – С. 218-221.

Верхів'я річки Битиця (Сумська область) / Укл.: Бабко Р.В., Кириченко М.Б., Родинка О.С. – С. 221-227.

Заплава середньої частини р. Псел (Сумська область) / Укл.: Бабко Р.В., Кириченко М.Б., Родинка О.С., Мішта А.В. – С. 227-233.

Заплава річки Ворскла (Сумська область) / Укл.: Бабко Р.В., Кириченко М.Б., Родинка О.С., Скляр Ю.Л. – С. 234-241.

231. **Воинственский М.А.** Ископаемая орнитофауна Украины // Природная обстановка и фауны прошлого. – Киев: Наук. думка, 1967. – Вып. 3. – С. 3-76.

Голоценові й пізньоголоценові птахи. Частина знахідок зроблена на території Сумщини (Кролевецький, Буринський, Путивльський, Тростянецький р-ни).

232. **Воинственский М.А., Гиренко Л.Л.** Изученность современной фауны [Карта] // Атлас природных условий и естественных ресурсов Укр. ССР. – М.: Глав. упр. геодезии и картограф. при Сов. Мин. СССР, 1978. – С. 151.

Частина даних стосується території Сумщини.

233. **Воинственский М.А., Кистяковский А.Б., Пархоменко В.В., Саганский А.А., Сокур И.Т.** Итоги и перспективы акклиматизации охотничье-промысловых животных на Украине // Акклиматизация животных в СССР. – Алма-Ата: Изд-во АН Каз. ССР, 1963. – С. 70-76.

Згадка про зайця білого в північних р-нах Сумської та Чернігівської обл.

234. **Воинственский М.А., Сокур И.Т., Жежерин В.П.** Изученность современной фауны за 1917–1967 гг. Птицы. Млекопитающие [Карта] // Атлас природных условий и естественных ресурсов Укр. ССР. – М.: Глав. упр. геодезии и картограф. при Сов. Мин. СССР, 1978. – С. 151.

Частина даних стосується території Сумської обл.

235. **Войтенко А.М.** До фауни тетраніхових кліщів України // Боротьба з шкідниками та хворобами рослин. – Київ, 1968. – Вип. 1. – С. 58-61.

Деякі види відзначено на Сумщині.

236. **Володченко З.Г.** К сравнительно-морфологическому изучению гетеродер УССР // Проблемы паразитологии: Тез. докл. 5 научн. конфер. Украинского республ. научн. общ-ва паразитологов. – Киев: Наук. думка, 1967. – С. 313-315.

Частково дослідження проводилися в Сумській обл. Пшенична, бурякова і вівсяна нематоди.

237. **Володченко З.Г.** О распространении галловых нематод на Украине // Мат-лы научн. конференций Всесоюзн. общ-ва гельминтологов. – М., 1975. – Вип. 27: эколог. исследования гельминтов. – С. 24-30.

Низка видів знайдена на Сумщині.

238. **Володченко З.Г., Зинovieв В.Г.** К выяснению влияния севооборотов на численность свекловичной и овсяной цистообразующих нематод в агроценозах Украины // Вестник Харьков. ун-та. – Харьков, 1982. – № 226. Новые исслед. по возрастн. физиологии и биохимии, природе гетерозиса и экологии животных. – С. 56-60.

Дослідження в Низівському бурякорядгоспі (Сумський р-н).

239. **Волох А.М.** Поширення і чисельність європейської норки (*Mustela lutreola* L., 1766) в Україні // Вісник Львівського ун-ту. Серія біол. – 2004. – Вип. 38. – С. 118-128.

Дещо про поширення виду в Сумській обл..

240. **Волох А.М.** Сучасний стан популяцій степового тхора (*Mustela eversmanni* Lesson, 1827) в Україні // Наук. вісник Ужгородського ун-ту. Серія Біологія. – 2004. – Вип. 15. – С. 105-109.

Деяка інформація стосовно поширення виду в Сумській обл.

241. **Волох А.М., Архипчук В.А., Гулай В.И., Евтушенко Н.Н., Шевченко Л.С.** Особенности динамики численности зайца-русака на территории УССР // Изученность териофауны Украины, ее рациональное использование и охрана : Сб. научн. трудов. – Киев: Наук. думка, 1988. – С. 19-34.

Короткі відомості про зайця на Сумщині.

242. **Волчанецкий И.Б.** Птицы опушек лиственных лесов Харьковской и Сумской областей // Труды научн.-исслед. ин-та биологии Харьков. ун-та. – 1950. – Т. 14-15 (Ученые записки ХГУ. – Т. 33). – С. 193-223.

243. **Волчанецкий И.Б.** К орнитофауне Северо-Восточной Украины // Труды научн.-исслед. ин-та биологии и биол. ф-та Харьков. ун-та. – 1954. – Т. 20 (Ученые записки ХГУ. – Т. 52). – С. 47-64.

Харківська, Сумська обл.

244. **Волчанецкий И.Б.** Заметки об орнитофауне Сумской области // Труды научн.-исслед. ин-та биологии и биол. ф-та. – 1962. – Т. 32 (Ученые записки ХГУ. – Т. 130). – С. 123-125.

245. **Волчанецкий И.Б.** О фауне птиц Восточной Украины // Природные и трудовые ресурсы Левобережной Украины и их использование: Мат-лы Второй межведомств. научн. конф. – М.: Недра, 1966. – Т. 7. Геоморфология, климат, почвы, растительность и животный мир, физ. география. – С. 292-296.

Окремі відомості про деяких птахів Сумської обл.

246. **Волчанецкий И.Б., Медведев С.И.** К вопросу о формировании фауны полевых защитных полос // Труды научно-исслед. ин-та биологии Харьков. ун-та. – 1950. – Т. 14-15 (Ученые записки ХГУ. – Т. 33). – С. 7-31.

Птахи, комахи. Харківська і Сумська обл. (Тросянецька лісодослідна станція, зап-к «Михайлівська цілина»).

247. **Воронкін А.С.** Організми зоопланктону як показники санітарного стану р. Десни // Проблеми малих річок України. – Київ: Наук. думка, 1974. – С. 17-19.

Окремі дані по Сумщині (р. Шостка). Види коловерток.

248. **Воскобойников П.** Стрепет в бывшем Лебединском уезде Харьковской губернии // Украинский охотник и рыбовод. – 1926. – № 7. – С. 40.

Хохітва була здобута в 1925 р. поблизу Лебедина.

249. **Воскобойников С.** Загибель риби в річці Псьол // Український мисливець та рибалка. – 1931. – № 4. – С. 29.

Отруєння риби відходами виробництва сумських цукроварень.

Г

250. **Гавриленко І.М., Кондратенко Т.К., Чубур А.А.** Плейстоценова мегафауна лісостепового Лівобережжя Дніпра // Археологічний літопис Лівобережної України. – 2002. – № 1. – С. 121-130.

Каталог місцезнаходжень плейстоценової мегафауни (мамонт, носорог, зубр тощо) в басейнах рік Сула, Псел, Ворскла.

251. **Гавриленко Н.** Опыт составления систематического каталога зверей Полтавщины // Полтава: Изд-во Полтав. Союза охотников, 1928. – 18 с.

Окремі дані по Сумщині (*Microtus (Agricola) agrestis*) відзначена для Тростянця).

252. **Гавриленко Н.И.** Птицы Полтавщины. – Полтава: Полтав. Союз охотников, 1929. – 133 с.

Окремі дані про зустрічі деяких птахів у Роменському р-ні (Глинська ін.).

253. **Гавриленко М.І.** Два маловідомих звірі для Полтавщини // Наук. записки Полтавського держ. пед. ін-ту. – Рад. школа, 1954. – Природнича серія. Т. 7. – С. 63-69.

Посилання на давні відомості про зустрічі лосів у Путивльському і Конотопському повітах.

254. **Гавриленко М.І.** До колишнього і сучасного розповсюдження тетервака – *Lyrurus tetrrix tetrrix* (L.) на Полтавщині // Наук. записки Полтавського держ. пед. ін-ту. – Рад. школа, 1954. – Природнича серія. Т. 7. – С. 71-75.

Згадка про давні відомості О. Шафонського про зустрічі тетерука в ряді повітів, у тому числі Роменському.

255. **Гаврилюк М.Н., Домашевский С.В.** История формирования и современное состояние зимовок обыкновенного канюка в Украине // Канюки Северной Евразии: распространение, состояние популяции, биология: Труды 6 Междунар. конф. по соколообразным и совам Северной Евразии, г. Кривой Рог, 27-30 сентября 2012 г. – Кривой Рог: ООО «Центр-Принт», 2012. – С. 22-35.

Окремі дані по Сумській обл.

256. **Гавриль Г.Г.** Редкие гнездящиеся птицы р. Ворскла и тактика их охраны // Мат-лы 1 научно-практ. конф. молодых исследователей-зоологов Украины. – Киев, 1992. – С. 2-6. (Деп. в УкрИН-ТэИ 24.08.92, № 922. – УК).

Дані про зустріч чорного лелеки в Охтирському р-ні.

257. **Гавриль Г.Г.** Расселение большой и малой белых цапель на Левобережье Украины // Вестник зоологии. – 1994. – № 1. – С. 80-83.

Окремі дані стосуються території Сумської обл.

258. **Гавриль Г.Г.** Изменение орнитофауны долины Десны (украинская часть) за последние 100 лет // Заповедные территории и охрана биологического разнообразия: Мат-лы Российско-Украин-

ської конф. «Природні резервати і охорона біол. різноманітності середнього течія Десни». – Неруса, 1995. – С. 19-22.

Багато даних про птахів долини Десни в межах Сумської обл.

259. Гавриш Г.Г. Орнітофауна долин головних лівобережних притоків р. Дніпро (еколого-фауністичний та географічний аналіз, питання охорони): Автореф. дис. ... канд. біол. наук. – Київ, 1995. – 22 с.

Частина даних стосується території Сумщини.

260. Гавриш Г.Г. Новые данные о редких млекопитающих Деснянско-Старогутского национального природного парка и прилегающих регионов Сумского Полесья // Перспективы развития экологической сети и создания трансграничных охраняемых территорий в бассейне Десны: Мат-лы совещ. – М., 1999. – С. 68-70.

Нетопир-карлик, заєць білий, тушканчик великий, бабак.

261. Гавриш Г.Г. О возможности восстановления популяции филина *Bubo bubo* на территории Деснянского Полесья (Брянско-Старогутского лесного массива) // Перспективы развития экологической сети и создания трансграничных охраняемых территорий в бассейне Десны: Мат-лы совещ. – М., 1999. – С. 63-67.

262. Гавриш Г.Г. Перспективы проведения совместных фаунистических исследований в планируемом биосферном резервате «Брянские – Старогутские леса» // Перспективы развития экологической сети и создания трансграничных охраняемых территорий в бассейне Десны: Мат-лы совещ. – М., 1999. – С. 52-55.

263. Гавриш Г.Г. Деснянсько-Старогутський національний природний парк. Тваринний світ // Жива Україна. – 2000. – № 4. – С. 7-11.

264. Гавриш Г.Г. Тварини, що занесені до Європейського Червоного списку // Заповідні скарби Сумщини. – Суми: Джерело, 2001. – С. 89-90.

265. Гавриш Г.Г. Орнітофауна Деснянсько-Старогутського національного природного парка // Актуальные проблемы изучения и охраны птиц Восточной Европы и Северной Азии: Мат-лы Междунар. конф. (11 Орнитолог. конф.). – Казань: Матбугат йорты, 2001. – С. 164-165.

266. Гавриш Г.Г. Історія наукових досліджень на території НП «Деснянсько-Старогутський». Зоологічні дослідження // Літопис природи. Том 1. 2002 рік / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2002. – С. 68-77. (Рукопис).

267. Гавриць Г.Г. Просторова структура орнітофауни Полісся і Лісостепу лівобережжя басейну Дніпра та питання охорони і відтворення орнітокомплексів // Екологічні дослідження річкових басейнів Лівобережної України: Зб. наук. праць. – Суми: СумДПУ, 2002. – С. 182-190.

Враховано дані стосовно території Сумщини.

268. Гавриць Г.Г. Тваринне населення НПП «Деснянсько-Старогутський» // Літопис природи. Том 1, 2002 рік / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2002. – С. 135-141. (Рукопис).

Фауна хребетних тварин, рідкісні види.

269. Гавриць Г.Г. Зустріч канадської казарки (*Branta canadensis* L.) на території Деснянсько-Старогутського НПП // Літопис природи. Том 3 / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2004. – С. 91-93. (Рукопис).

270. Гавриць Г.Г. Нетопир-карлик (*Pipistrellus pipistrellus*) в Придеснянській частині НПП «Деснянсько-Старогутський» // Літопис природи. Том 3 / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2004. – С. 107. (Рукопис).

271. Гавриць Г.Г. Орнітологічна ситуація в Придеснянській частині НПП «Деснянсько-Старогутський» // Літопис природи. Том 3 / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2004. – С. 100-105. (Рукопис).

272. Гавриць Г.Г. Заєць білий у Деснянсько-Старогутському НПП та прилеглих регіонах // Літопис природи. Том 4, 2004 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2005. – С. 123-128. (Рукопис).

273. Гавриць Г.Г. Привлечение хищных птиц в Деснянско-Старогутском национальном природном парке // Птах. – 2005. – № 3. – С. 6-7.

274. Гавриць Г.Г. Про можливість відновлення популяції пугача на території Деснянсько-Старогутського НПП // Літопис природи. Том 4, 2004 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2005. – С. 208-213. (Рукопис).

275. Гавриць Г.Г. Пташине царство у гирлі річки Реть // Птах. – 2005. – № 1. – С. 15.

Кролевецький р-н.

276. **Гаврись Г.Г.** Тушканчик великий на північно-західній межі розповсюдження // Літопис природи. Том 4. 2004 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2005. – С. 129-137. (Рукопис).

277. **Гаврись Г.Г.** Сучасний статус птахів Бернської конвенції та проблеми їх охорони в НПП // Літопис природи. Том 5. 2005 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2006. – С. 386-395. (Рукопис).

278. **Гаврись Г.Г., Бабич О.Г.** Особливості орнітогеографічного районування Полісся і Лісостепу України в зв'язку з завданнями вивчення авіфауни // Облік птахів: підходи, методики, результати (36. наук. статей Другої міжнародної науково-практ. конф., 26-30 квітня 2004 р.). – Житомир, 2004. – С. 17-21.

Стосується й території Сумщини.

279. **Гаврись Г.Г., Клецов Н.Л.** Дополнительные сведения о распространении краснокнижных видов птиц на Левобережье Украины // Мат-ли конф. «Території, що важливі для збереження птахів в Україні – ІВА програма». – Київ, 1996. – С. 74-79.

Переважно огляд літературних даних. Дещо стосується Сумщини.

280. **Гаврись Г.Г., Кузьменко Ю.В., Мішга А.В., Коцержинська І.М.** Фауна хребетних Національного природного парку «Деснянсько-Старогутський»: Колективна монографія. Суми: Вид-во «Козацький вал», 2007. – 120 с.

Анотований список 340 видів хребетних тварин (міноги – 1, риби – 39, земноводні - 12, плазуни - 7, птахи - 217, ссавці - 64 види).

281. **Гаврись Г.Г., Кузьменко Ю.В., Мішга А.В., Коцержинська І.М.** Анотований список хребетних тварин НПП «Деснянсько-Старогутський» // Літопис природи. Том 7. 2007 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2008. – С. 114-177. (Рукопис).

282. **Гаврись Г.Г., Слюсар Н.В.** Серый журавль (*Grus grus*) в бассейне реки Ворскла // Праці Українського орнітолог. тов-ва. – Київ, 1996. – Т. 1. – С. 68-76.

Багато даних по Сумщині.

283. **Галака Б.А.** Расширение ареала лося на Украине // Биология и промысел лося. – М.: Россельхозиздат, 1964. – Сб. 1. – С. 35-43.

Історія розселення лося. Багато відомостей стосується Сумщини.

284. **Галака Б.А.** О современном состоянии тетерева в Полесье Украинской ССР // Мат-лы Шестой Прибалтийской орнитолог. конф. – Вильнюс, 1966. – С. 41-42.

Окремі відомості по чисельності тетереука на Сумщині.

285. **Галака Б.А.** Биологические основы организации охотничьего хозяйства в лесной и лесостепной зонах УССР: Автореф. дисс. ... канд. биол. наук. – Киев, 1967. – 24 с.

Дещо про щільність населення лосів на Сумщині.

286. **Галака Б.А.** Обеспеченность охотников угодьями в Украинской ССР // Первая науч. конф. по развитию охотничьего хозяйства Украинской ССР: Тез. докл. – Киев, 1968. – С. 43-45.

Сумщина: площа мисливських угідь 2175,1 тис. га, кількість мисливців – 17940.

287. **Галака Б.А.** Распространение, численность и плотность населения диких копытных в лесной и лесостепной зонах УССР // Третья зоологическая конф., посвящ. 50-летию образования БССР: Тез. докл. – Минск, 1968. – С. 16-18.

По Сумщині: чисельність і щільність популяції лося, козулі, кабана.

288. **Галака Б.А.** Плотность населения и добыча лисицы на Украине // Природное и сельскохозяйственное районирование СССР: Мат-лы 6 Межвузовской конф. по природному и эконом.-географ. районированию СССР для сельского хоз-ва (секции почвенного, геоботанич. и эколого-зоологич. районирования). – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1975. – С. 115-117.

Окремі відомості по Сумщині.

289. **Галака Б.А., Корнеев А.П.** Охотничье-промысловые звери [16 карт] // Атлас природных условий и естественных ресурсов Украинской ССР. – М.: Глав. упр. геодезии и картограф. при Сов. Мин. СССР, 1978. – С. 142-143.

Певні дані по Сумщині.

290. **Галака Б.А., Крайнев Е.Д.** О продуктивности охотничьих угодий Украинской ССР // Первая научн. конфер. по развитию охотничьего хоз-ва Украинской ССР: Тез. докл. – Киев, 1968. – С. 45-47.

Інформація по областях, зокрема Сумській.

291. **Галака Б.А., Крайнев Е.Д.** Результаты учета добычи пернатой дичи в Украинской ССР // Учеты охотничьих животных на больших территориях: Мат-лы к совещ. – Пушино на Оке, 1969. – С. 90-92.

Анкетний облік. По Сумщині: дані по чисельності перепілки, чирянок, крижня, лиски.

292. **Галинская И.А., Габер Н.А.** Белый аист и ЛЭП: проблемы и пути решения // Аисты: Распространение, экология, охрана: Мат-лы 2 и 3 Всесоюзн. совещ. рабочей группы по аистам Всесоюзн. орнитолог. об-ва. – Минск: Наука і тэхніка, 1992. – С. 36-45.

Згадка про Сумщину: 50,8% всіх відключень ЛЕП пов'язано з птахами.

293. **Галинская И.А., Серебряков В.В., Грищенко В.Н.** Сезонные миграции белого аиста на Украине в 1975 – 1989 гг. и в 1931 г. // Аисты: Распространение, экология, охрана: Мат-лы 2 и 3 Всесоюзн. совещ. рабочей группы по аистам Всесоюзн. орнитолог. об-ва. – Минск: Наука і тэхніка, 1992. – С. 45-53.

Багато даних по Сумщині.

294. **Галушин В.М., Навкинов Д.Н.** Скопа – *Pandion haliaetus* (L.) // Миграции птиц Восточной Европы и Северной Азии. Хищные – Журавлеобразные. – С. 7-21.

Згадка про здобуту поблизу Конотопа фінську скопу.

295. **Галущенко С.В., Галущенко Н.М.** Спостереження за весняною міграцією птахів в НПП «Деснянсько-Старогутський» // Літопис природи. Том 14. 2014 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2015. – С. 92-145.

296. **Галущенко С.В.** Спостереження за весняною міграцією птахів на Десні на території НПП «Деснянсько-Старогутський» в 2005 році // Літопис природи. Том 5. 2005 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2006. – С. 267-341. (Рукопис).

297. **Галущенко С.** Спостереження за весняною міграцією птахів на Десні на території НПП «Деснянсько-Старогутський» весною 2006 р. // Літопис природи. Том 6. 2006 р. Частина 2 / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2007. – С. 339-436. (Рукопис).

298. **Галущенко С.** Спостереження за осінньою міграцією птахів на Десні на території НПП «Деснянсько-Старогутський» восени 2005 р. // Літопис природи. Том 6. 2006 р. Частина 2 / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2007. – С. 283-338. (Рукопис).

299. **Галущенко С.В.** Весняні міграції птахів в НПП «Деснянсько-Старогутському» у 2013 році // Літопис природи. Том 13. 2013 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2014. – С. 119-152. (Рукопис).

300. **Галущенко С.В.** Використання території НПП «Деснянсько-Старогутський» перелітними птахами в періоди їх сезонних міграцій // Літопис природи. Том 13. 2013 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2014. – С. 96-119. (Рукопис).

301. **Галущенко С.В.** Осінні міграції птахів у 2012 р. // Літопис природи. Том 13. 2013 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2014. – С. 90-96. (Рукопис).

302. **Галущенко С.В.** Орнітологічна стежка «Боровичанка» // Літопис природи. Том 13. 2013 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2014. – С. 189-206. (Рукопис).

303. **Гальков В.** Сведения о появлении и деятельности вредных насекомых за май и апрель // Бюл. о вредителях сельского хозяйства и мерах борьбы с ними: Сезонный листок Энтомолог. и фитопатолог. бюро при Харьков. губерн. земской управе. – 1914. – № 4, май-июнь. – С. 15-24.

Окремі дані по південних р-нах Сумщини.

304. **Гапонова Л.П.** Деякі особливості екології *Lithoglyphus naticoides naticoides* (С. Pfeiffer, 1828) в умовах антропогенно трансформованого русла // 36. наук. праць (в двох частинах): частина 2. Природничі та гуманітарні науки: За результатами конкурсу студент. наук. робіт / Сумський пед. ун-т. – Суми: СумДПУ, 2003. – С. 81-86.

305. **Гапонова Л.П.** Червоногі молюски басейнів річок Псел і Ворскла // Еколого-функціональні та фауністичні аспекти дослідження молюсків, їх роль у біоіндикації стану навколишнього середовища. – Житомир: Волинь, 2004. – С. 31-32.

Річки Псел, Битиця, Стрілька, Ворскла, озеро Шелехівське, ставок.

306. **Гапонова Л.П., Бабко Р.В.** Вплив зарегулювання русла середніх річок на структуру асамблей молюсків // Вісник Харків. ін-ту соціального прогресу. Серія: Екологія, техногенна безпека і соціальний прогрес. – 2003. – Вип. 1-2 (3-4). – С. 32-35.

Річка Ворскла в межах Сумської обл.

307. **Гельмінтози [5 карт]:** гельмінтози та зоонози людини; гельмінтози великої рогатої худоби; гельмінтози дрібної рогатої худоби; гельмінтози свиней; гельмінтози коней // Національний атлас України. – Київ: Картографія, 2007. – С. 217.

308. **Гельфенбейн Л.Л.** Александр Викентьевич Чернай как зоолог // Вестник зоологии. – 1968. – № 3. – С. 93-97.

Професор А.В. Чернай – один з перших дослідників фауни Харківської губернії, до складу якої входила і значна частина території Сумщини.

309. **Гетьманська Н.М.** Колекція пташиних гнізд у фондовому зібранні Сумського обласного краєзнавчого музею // Краєзнавчий збірник: Статті та мат-ли / Сумський обласний краєзнавчий музей. – Суми: Еллада, 2011. – С. 100-104.

310. **Гіренко Л.Л.** До екології чагарникової полівки // Зб. праць Зоол. музею. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1952. – № 25. – С. 46-64.

Згадка про знахідку виду в Глухівському і Тростянецькому р-нах.

311. **Гнелица В.А.** Фауна пауков околородных биотопов лесостепи Сумской области // Проблемы исследования рационального использования природных ресурсов Сумщины и их изучение в школе: Мат-лы Сумской областной научно-практич. конф. – Сумы, 1990. – Ч. 1. – С. 56-64.

312. **Гнелица В.А.** Фауна и экология пауков лесостепной зоны Украины // Мат-лы Всесоюзн. научно-методич. совещ. зоологов педвузов. – Махачкала, 1990. – Ч. 1. – С. 78-79.

Сумська обл.

313. **Гнелица В.А.** Рідкісні і нові види павуків України // Вісник Київ. ун-ту. – 1993. – Біологія. Вип. 25. – С. 99-101.

Відомості стосуються переважно Сумської обл.

314. **Гнелица В.А.** Фауна и экология пауков семейства Linyphiidae лесостепной зоны Украины: Автореф. дисс. ... канд. биол. наук. – Киев, 1993. – 20 с.

Сумська та деякі інші області.

315. **Гнелица В.А.** Биотопическая приуроченность пауков семейства Linyphiidae в условиях Лесостепи Украины // Бюл. Московского общ-ва испыт. природы. Отдел биологический. – 1997. – Т. 102, вып. 2. – С. 34-38.

Багато даних по Сумщині.

316. **Гнелица В.А.** Фауна та екологія павуків родини Linyphiidae околиць с. Вакалівщина // Вакалівщина: До 30-річчя біостаніонару Сумського педінституту: Зб. наук. праць. – Суми, 1998. – С. 20-30.

317. **Гнелиця В.А.** Аналіз фауни павуків чотирьох болотних біотопів // Вакалівщина: До 30-річчя біостаніонару Сумського педінституту: Зб. наук. праць. – Суми, 1998. – С. 30-35.

Сумський р-н.

318. **Гнелиця В.А.** Пауки – Linyphiidae поймы р. Ворскла и прилегающей территории // Біологічні науки: Зб. наук. праць Сумського пед. ун-ту – Суми: СумДПУ, 1999. – С. 11-19.

319. **Гнелиця В.А.** Предварительные данные о пауках Деснянско-Старогутского национального природного парка // Заповідна справа в Україні. – 2000. – Т. 6, вип. 1-2. – С. 76-77.

320. **Гнелиця В.А.** Пауки сем. Linyphiidae поймы реки Ивот (Сумская область) // Заповідна справа в Україні. – 2000. – Т. 6, вип. 1-2. – С. 77-80.

321. **Гнелиця В.А.** Фауна пауков семейства Linyphiidae лесостепной зоны Украины. 1. Подсемейство Linyphiinae // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – Харьков, 2000. – Т. 8, вып. 1. – С. 132-139.
Дослідження в ряді областей, у тому числі Сумській.

322. **Гнелиця В.А.** Фауна пауков семейства Linyphiidae лесостепной зоны Украины. 2. Подсемейство Erigoninae // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – Харьков, 2001 (2002). – Т. 9, вып. 1-2. – С. 193-201.

Дослідження в ряді областей, зокрема в Сумській (Буринський, Краснопільський, Кролевецький, Лебединський, Сумський р-ни і м. Суми).

323. **Гнелиця В.А.** Пауки семейства Linyphiidae Деснянско-Старогутского национального природного парка // Заповідна справа в Україні. – 2002. – Т. 8, вип. 2. – С. 69-73.

324. **Гнелиця В.А.** Инвентаризация фауны пауков сем. Linyphiidae территории НПП «Деснянско-Старогутский» // Літопис природи. Том 2. 2003 рік / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2003. – С. 115-124. (Рукопис).

325. **Гнелиця В.А.** Пауки сем. Linyphiidae и их комплексы на территории северо-востока Украины // Вакалівщина: До 40-річчя біологічного станіонару Сумського держ. пед. ун-ту ім. А.С. Макаренка. Зб. наук. праць. – Суми, 2008. – С. 29-39.

326. **Гнелиця В.А., Хрокало Л.А.** Замітки про фауну бабок околиць Вакалівського зоостаніонару // Вакалівщина: До 30-річчя біо-

стаціонару Сумського педінституту: Зб. наук. праць. – Суми, 1998. – С. 37-40.

327. **Говорун О.В.** До вивчення родини бражників (*Lepidoptera*, *Sphingidae*) Сумської області // Біологічні науки: Зб. наук праць Сумського пед. ун-ту. – Суми: СумДПУ, 2001. – С. 51-56.

328. **Говорун А.В.** К изучению видового состава совок (*Lepidoptera*, *Noctuidae*) Сумской области (Украина) // Сучасні екологічні проблеми Українського Полісся та суміжних територій (до 15-річчя аварії на ЧАЕС): Мат-ли Міжнарод. науково-практ. конф., Ніжин, 18-20 вересня 2001 р. – Ніжин, 2001. – С. 25-28.

329. **Говорун А.В.** К изучению особенностей биологии массовых видов совок (*Lepidoptera*, *Noctuidae*) Сумской области (Украина) // Сучасні екологічні проблеми Українського Полісся та суміжних територій (до 15-річчя аварії на ЧАЕС): Мат-ли Міжнарод. науково-практ. конф., Ніжин, 18-20 вересня 2001 р. – Ніжин, 2001. – С. 29-30.

330. **Говорун О.В.** Фауна вогнівок (*Lepidoptera*, *Pupalidae*) Сумської області України // Вісник Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка. Сер.: Біологія. – 2002. – Вип. 38. – С. 36-38.

331. **Говорун А.В.** Фауна огневок (*Lepidoptera*, *Pupalidae*) биостационара Сумского государственного педагогического университета им. А.С.Макаренко // Актуальные вопросы современного естествознания: Тез. Всеукраинской конф. молодых ученых. – Симферополь: Новая Эра, 2003. – С. 24-25.

Дослідження біля с. Вакалівщина Сумського р-ну.

332. **Говорун О.В.** Список видів *Pupalidae* // Літопис природи. Том 2. 2003 рік / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2003. – С. 125-128. (Рукопис).

333. **Говорун О.В.** Фауна вогнівок (*Lepidoptera*, *Pupalidae*) Національного природного парку «Деснянсько-Старогутський» // Заповідна справа в Україні. – 2003. – Т. 9, вип. 1. – С. 64-67.

334. **Говорун О.В.** Фауна вогнівок (*Lepidoptera*, *Pupalidae*) биостационару Сумського державного педагогічного університету ім. А.С.Макаренка // Вчені записки. Серія: Біологія / Таврійський нац. ун-т. – 2003. – Т. 16 (55), № 2. – С. 49-53.

Дослідження біля с. Вакалівщина Сумського р-ну.

335. **Говорун О.В.** Деякі особливості біології вогнівок підродини *Scambinae* (*Lepidoptera*, *Pupalidae*) північного сходу України // Природничі науки на межі століть (до 70-річчя природничо-географіч-

ного факультету НДПУ): Мат-ли науково-практ. конф. – Ніжин, 2004. – С. 21-22.

336. **Говорун О.В.** Матеріали по новим для фауни Сумської області видам вогнівок (Lepidoptera, Pyralidae) // Сучасні проблеми зоологічної науки: Мат-ли Всеукраїнської наук. конф. «Наукові читання, присвяч. 170-річчю заснування кафедри зоології та 100-річчю з дня народж. проф. О.Б. Кістяківського». – Київ: ВПЦ «Київський університет», 2004. – С. 29-31.

337. **Говорун О.В.** Ареалогічний аналіз вогнівок (Lepidoptera, Pyralidae) поліської та лісостепової зон Лівобережної України // Наукова спадщина академіка М.М. Гришка: Мат-ли конф., присвяч. пам'яті акад. М.М. Гришка – видатного селекціонера, генетика, ботаніка та громадського діяча. – Глухів: ГДПУ, 2005. – С. 52-54.

338. **Говорун А.В.** Фауна огневок (Lepidoptera: Pyralidae) города Сумы // Биоразнообразие и роль зооеноза в естественных и антропогенных экосистемах: Мат-лы 3-й Международ. науч. конф. – Днепротетровск: Изд-во ДНУ, 2005. – С. 251-252.

339. **Говорун О.В.** Біотопічний розподіл вогнівок (Lepidoptera, Pyralidae) на північному сході України // Сучасні проблеми геоєкології та раціонального природокористування Лівобережної України: Мат-ли конф., присвяч. 160-річчю з дня народж. В.В. Докучаєва. – Суми: СумДПУ, 2006. – С. 225-231.

Чернігівська, Черкаська та Сумська обл., зокрема НПП «Деснянсько-Старогутський».

340. **Говорун О.В.** Вогнівки (Lepidoptera, Pyralidae) поліської та лісостепової зон Лівобережної України: Автореф. дис. ... канд. біол. наук: 03.00.09 «Зоологія» / Ін-т зоол. НАН України. – Київ, 2006. – 20 с.

341. **Говорун А.В.** Новая находка бражника осинового (*Loathoe aturensis* (Staudinger, 1892)) на территории Украины // Сучасні проблеми геоєкології та раціонального природокористування Лівобережної України: Мат-ли Всеукраїнської науково-практ. конф., присвяч. 160-річчю з дня народж. В.В. Докучаєва. – Суми: СумДПУ, 2006. – С. 273.

На території Деснянсько-Старогутського НПП.

342. **Говорун О.В.** Річні цикли розвитку вогнівок (Lepidoptera, Pyralidae) на північному сході України // Сучасні проблеми геоєкології та раціонального природокористування Лівобережної України: Мат-ли Всеукраїнської науково-практ. конф., присвяч. 160-

річчю з дня народж. В.В. Докучаєва. – Суми: СумДПУ, 2006. – С. 222-225.

Чернігівська та Сумська обл., зокрема НПП «Деснянсько-Старогутський».

344. **Говорун А.В.** Фауна огневок (Lepidoptera, Pyralidae) підсемейства Pugaustinae Сумської області України // Біологія XXI століття: теорія, практика, викладання: Мат-ли Міжнарод. наук. конф. – Київ: Фітосоціоцентр, 2007. – С. 196.

344. **Говорун О.В.** Фауна вогнівок (Lepidoptera, Pyralidae) Сумської області України // Мат-ли наук. конф. за підсумками науково-дослідної і науково-метод. роботи кафедр Сумського держ. пед. ун-ту ім. А.С. Макаренка у 2006 р. – Суми, 2007. – С. 247-248.

345. **Говорун О.В.** Огневки (Lepidoptera, Pyralidae) биостанціонара Сумського державного педагогічного університета ім. А.С.Макаренка // Вакалівщина: До 40-річчя біологічного стаціонару Сумського держ. пед. ун-ту ім. А.С. Макаренка. Зб. наук. праць. – Суми, 2008. – С. 40-46.

346. **Говорун О.В.** Фауна вогнівок (Lepidoptera, Pyralidae) НПП «Деснянсько-Старогутський» // Літопис природи. Том 7. 2007 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2008. – С. 180-183. (Рукопис).

347. **Говорун О.В.** Фенологічні особливості вогнівок (Lepidoptera, Pyralidae) поліської та лісостепової зон Лівобережної України // Природничий альманах. Біологічні науки / Херсонський ун-т. – Херсон, 2008. – Вип. 10. – С. 11-17.

348. **Говорун О.В.** Нові та маловідомі види вогнівок (Lepidoptera, Pyralidae) з території північного сходу України // Зоологічна наука у сучасному суспільстві: Мат-ли Всеукраїнської наук. конф., присвяч. 175-річчю заснування кафедри зоології. – Київ – Канів: Фітосоціоцентр, 2009. – С. 113-117.

На Сумщині дослідження проводилися в Сумському р-ні, зап-ку «Михайлівська цілина» і в НПП «Деснянсько-Старогутський».

349. **Говорун А.В.** Состояние популяций огневок (Lepidoptera, Pyralidae) на северо-востоке Украины // Мониторинг окружающей среды: Сб. мат-лов Международ. научно-практ. конф, Брест 21-22 октября 2010 г. / Брест. гос. ун-т. – Брест: БрГУ, 2010. – С. 162-165.

350. **Говорун О.В., Латишев В.С.** До вивчення фауни вогнівок (Lepidoptera, Pyralidae) Гетьманського національного природного

парку // Природничі науки: 36. наук. праць. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2014. – С. 8-10.

В околицях с. Журавне Охтирського р-ну виявлено 38 видів вогнівок.

351. **Говорун О.В., Латишев В.С.** До вивчення фауни вогнівок (Lepidoptera, Pyralidae) Гетьманського НПП // Літопис природи. Том 4. 2014 р. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2015. – С. 209-211. (Рукопис).

352. **Говорун О.В., Лохоня В.А.** Фауна листоїдів (Coleoptera, Chrysomelidae) Сумського району Сумської області // Природничі науки: 36. наук. праць. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2014. – С. 10-12.

Виявлено 40 видів листоїдів (приблизно четверта частина можливого числа видів у даному регіоні).

353. **Говорун А.В., Пархоменко В.В.** Фауна чешуєкрилих семейства огневки (Lepidoptera, Pyralidae) заповідника «Михайловская целина» // Проблеми збереження ландшафтного, ценотичного та видового різноманіття басейну Дніпра: 36. наук. праць. – Суми: СумДПУ, 2003. – С. 184-187.

354. **Говорун О.В., Фірман Л.О., Пазинич І.М.** Результати дослідження збору медвяної роси мурашками *Formica rufa* (Linnaeus, 1761) (Hymenoptera, Formicidae) в листяному лісі // Актуальні проблеми дослідження довкілля: 36. наук. праць (за матеріалами 6 Міжнарод. наук. конф., присвяч. 150-річчю з дня народж. акад. Г.М. Висоцького, 20-23 травня 2015 р., м. Суми). – Т. 1. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2015. – С. 33-37.

Дослідження біля с. Вакалівщина Сумського р-ну.

355. **Говорун А.В., Шешурак П.Н.** Водные огневки (Pyralidae: Nymphulinae) как неотъемлемая составляющая гидробиоценозов Полесья и Лесостепи Левобережной Украины // Екологічні дослідження річкових басейнів Лівобережної України: 36. наук. праць. – Суми: СумДПУ, 2002. – С. 165-172.

Чернігівська, Сумська, Харківська обл.

356. **Говорун А.В., Шешурак П.Н.** Результаты исследования фауны огневок (Lepidoptera, Pyralidae) Национального природного парка «Деснянско-Старогутский» // 7 з'їзд Українського ентомолог. тов-ва: Тези доп. – Ніжин, 2007. – С. 22.

357. **Говорун А.В., Шешурак П.Н.** Результаты исследования фауны огневок (Lepidoptera, Pyralidae) НПП «Деснянско-Старогутский»

// Літопис природи. Том 7. 2007 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2008. – С. 177. (Рукопис).

358. **Годлевская Е. В.** Предварительные сведения по фауне рукокрылых НПП «Деснянсько-Старогутський» // Літопис природи. Том 3 / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2004. – С. 105-107. (Рукопис).

359. **Годлевська О. В.** Сучасний стан рукокрилих фауни України в умовах антропогенної трансформації середовища УССР: Автореф. дис. ... канд. біол. наук. – Київ, 2006. – 23 с.

Дослідження в 16 областях України, зокрема в Сумській (НПП «Деснянсько-Старогутський»).

360. **Головачов О. В.** Перша знахідка *Plectus elegans* Zell. 1993 (Nematoda: Plectoidea) в Україні на території Українського степового заповідника // Роль охоронюваних природних територій у збереженні біорізноманіття: Мат-ли наук. конф., присвяч. 75-річчю Канівського природного зап-ка. – Канів, 1998. – С. 168-169.

Опис нового для фауни України виду нематод, який був виявлений в зап-ку «Михайлівська цілина» та біля с. Деркачівка Недригайлівського р-ну.

361. **Головач О. Ф., Грищенко В. Н., Серебряков В. В.** Распространение, численность и миграции черного аиста на Украине. – Киев, 1990. – 48 с. – (Ин-т зоологии АН УССР). Деп. в ВИНТИ 26.02.90, № 1110 - В 90.

Враховано дані по Сумщині.

362. **Головач О. Ф., Грищенко В. Н., Серебряков В. В.** Современная численность, распространение и миграции черного аиста на Украине // Аисты: Распространение, экология, охрана: Мат-лы I и 2 Всесоюз. совещ. – Минск: Наука і техніка, 1990. – С. 191-203.

Окремі відомості по Сумщині.

363. **Головач О. Ф., Дикий А. В.** Изменение ареала дрофы на Украине за последние 100 лет // Дрофы и пути их сохранения: Сб. науч. трудов. – М., 1986. – С. 19-27.

За результатами анкетування. Окремі дані по Сумській обл.

364. **Головач О. Ф., Серебряков В. В., Грищенко В. Н.** Распространение и численность черного аиста на Украине // Тезисы докладов Всесоюз. совещ. по проблеме кадастра и учета животного мира. – Уфа, 1989. – Ч. 3. – С. 59-61.

Окремі дані по Сумщині.

365. *Голодов Я. Краткий обзор Харьковской губернии и главным образом Волчанского уезда в рыбном отношении // Труды совещ. по рыбоводству, созданного при департаменте земледелия в 1913 году, СПб. – 1915. – Ч. 2, вып. 2. – С. 56-65.

Географічний опис річок. Рибні лови. Перелік річкових і ставкових риб губернії. Дещо стосуються Сумщини.

366. Голубничая Л.В. Ракушковые рачки (Crustacea, Ostracoda) бассейна р. Десны и ее притоков // Вестник зоологии. – 1969. – № 4. – С. 55-59.

Частина даних стосується приток Десни на території Сумщини.

367. Голубничая Л.В., Корнюшин В.В. Черепашкові рачки (Ostracoda) із водоймищ України як проміжні хазяї гіменолепідид водоплавних птахів // Зб. праць Зоолог. музею / АН УРСР. – Київ: Наук. думка, 1971. – № 34. – С. 3-11.

Враховано збори з с. Чуйківки Ямпільського р-ну. Інвазія рачків личинковими формами цестод.

368. Гонгаренко А.В. Новые и малоизвестные для фауны Украины жуки-стафилиниды подсемейства Oxytelinae (Coleoptera: Staphylinidae) // Известия Харьков. ентомолог. общ-ва. – Харьков, 2008 (2009). – Т. 16, вып. 1-2. – С. 14-17.

Один із видів (*Anotylus mutator*) зібраний біля с. Вакалівщина Сумського р-ну.

369. Г.П. Краткие сообщения. Орнитологические исследования в Черниговской губернии // Орнитологический вестник. – 1912. – № 1. – С. 85.

Знаходження шишкара ялинового (Глухівський повіт), орла-карлика (Конотопський повіт), тетерука (Конотопський, Кролевецький, Глухівський повіти) і глушця (Новгород-Сіверський повіт).

370. Горбань І. Долина р. Сейм, с. Вирки // Микитюк О. ІВА території України: території, важливі для збереження видового різноманіття та кількісного багатства птахів. – Київ: СофтАРТ, 1999. – С. 238-239.

Білопільський р-н. Лучна ділянка, де підтримується життєдіяльність деркача і погонича звичайного.

371. Горб С.Н., Павлюк Р.С., Спурис З.Д. Стрекозы (Odonata) Украины: фаунистический обзор // Вестник зоологии. – 2000. – Отд. вып. № 15. – 154 с.

Список бабок областей України. Окремі дані по Сумщині.

372. **Горбунов А.Ф.** Головні фітофаги соняшника // Шляхи підвищення продуктивності і якості сільськогосподарської продукції: Мат-ли наук. конф. / Сумський сільськогосп. ін-т/, – Суми, 1993. – С. 24.

Комахи-фітофаги. За матеріалами досліджень в Сумській обл.

373. **Горлов П.І.** Сірий журавель (*Grus grus*) в Україні: міграції, поширення, гніздова біологія, сезонні згуртування: Автореф. дисс. ... канд. биол. наук. – Київ, 2012. – 24 с.

Коротка інформація про чисельність виду в Сумській обл.

374. **Горобчишин В.А.** До фауни риючих ос (Hymenoptera, Sphecidae) околиць с. Вакалівщина // Вакалівщина: До 30-річчя біостаціонару Сумського педінституту: Зб. наук. праць. – Суми, 1998. – С. 53-54.

375. **Грама В.М.** До 100-річчя з дня народження М.П. Божко, професора Харківського університету // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – Харьков, 1996. – Т. 4, вып. 1-2. – С. 164-165.

Значні дослідження М.П. Божко проводила на території Сумщини.

376. **Грама В.Н.** Невыдуманные истории. Воспоминания энтомолога и краткие эпизоды из жизни Харьковского энтомологического общества // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – Харьков, 1996. – Т. 4, вып. 1-2. – С. 142-147.

Про дитячі спостереження за комахами на батьківщині автора – у с. Кобзарі Білопільського р-ну.

377. **Грама В.Н.** Очерк о жизни и научной деятельности профессора Харьковского университета Сергея Ивановича Медведева // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – 1998. – Т. 6, вып. 2. – С. 155-163.

Професор С.І. Медведев – один із дослідників ентомофауни Сумщини.

378. **Грама В.М., Вовк Д.В.** Божко Марія Павлівна – професор Харківського університету: біобібліографічний покажчик // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – 1999. – Т. 7, вып. 1. – С. 172-179.

М.П. Божко неодноразово проводила ентомологічні дослідження на Сумщині, їх результати відображені в низці наукових праць.

379. **Грама В.М., Надворний В.Г.** Він був найкращим солістом серед зоологів: пам'яті ентомолога Олександра Андрійовича Петрусенка // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – 1999. – Т. 7, вып. 1. – С. 180-185.

380. **Гресь Ю.А.** Биологические особенности хищных мух рода *Thaumatomyia* на Украине // Исследования по энтомологии на Украине: Тез. докл. 2 съезда УЭО. – Киев, 1980. – С. 181-182.

Дослідження проводилися в ряді областей, зокрема на Сумщині.

381. **Гриб И.В., Бабко Р.В., Химко Р.В., Закорчевная Н.Б.** Современные процессы формирования равновесия речных экосистем // Проблемы экологической оптимизации землепользования и водохозяйственного строительства в бассейне р. Днепр: Мат-лы Межрегион. науч. конф. – СОПС Украины АН Украины, 1992. – Вып. 2. – С.133-136.

Ріки Псел, Рибиця, Сейм, Сула. Гідробіологія. Згадка про інфузорії.

382. **Гриб И.В., Мережко А.И., Малафеев В.В.** Проблема охраняемых природных комплексов в бассейнах рек Украины // Проблемы экологической оптимизации землепользования и водохозяйственного строительства в бассейне р. Днепр: Мат-лы Межрегион. науч. конф. – СОПС Украины АН Украины, 1992. – С. 54-57.

Загальні питання гідробіології. По Сумщині: річки Десна і Шостка, м. Конотоп.

383. **Григорович И.А., Бабко Р.В.** Сессильные беспозвоночные в обрастаниях водных макрофитов // Вестник экологии. – 1996. – № 1-2. – С. 119-128.

Молюски, губки. Дослідження на ріках Десна, Сейм, Сула, Псел, Ворскла.

384. **Гримальский В.И.** До питання про стійкість соснових насаджень проти соснового шовкопряда // Проблеми ентомології на Україні. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1959. – С. 236-238.

Окремі дані по Шосткинському лісництву.

385. **Гримальский В.И.** О роли рыжих лесных муравьев (*Formica rufa* L.) в лесных биоценозах на Левобережном Полесье Украины // Зоологический журн. – 1960. – Т. 39, вып. 3. – С. 394-398.

Чернігівська і Сумська обл. (Шосткинське лісництво).

386. **Гримальский В.И.** Устойчивость сосновых насаждений против хвоегрызущих вредителей. – М.: Лесная промышленность, 1964. – 146 с.

Шовкопряд сосновий. Дослідження в Шосткинському і Ямпільському лісгоспах, а також на Чернігівщині і Київщині.

387. **Гримальський В.І., Лозинський В.О.** Сукцесії шкідливої ентомофауни в листяних та хвойних лісах України // Проблеми ентомології на Україні. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1959. – С. 238-239.

Частина досліджень проводилася в Шосткинському лісництві.

388. **Грицай А.Д.** Описторхоз в населенных пунктах Роменского района Сумской области // Проблемы паразитологии: Труды 4 науч. конф. паразитологов УССР. – Киев: Изд-во АН УССР, 1963. – С. 175-176.

389. **Грицай А.Д.** Выявление очагов описторхоза в населенных пунктах Роменского района // Проблемы паразитологии: Тез. докл. 5 науч. конф. Украинского республ. науч. общ-ва паразитологов. – Киев: Наук. думка, 1967. – С. 228-229.

390. **Гришина Л.Г., Сергиенко Г.Д.** Крылатые панцирные клещи (*Oribatei, Galumnoidea*) Украины // Вестник зоологии. – 1978. – № 3. – С. 48-52.

Деякі види знайдено на Сумщині.

391. **Грищенко А.В., Яблоновская-Грищенко Е.Д.** Типологизация элементов песни пеночки-теньковки // Беркут. – 2011. – Т. 20, вип. 1-2. – С. 159-164.

Дослідження в різних пунктах території України.

392. **Грищенко В.Н.** К фенологии весенней миграции птиц долины р. Сейм // Проблемы общей и молекулярной биологии. – Киев, 1987. – № 6. – С. 39-43.

Спостереження поблизу с. Мутин Кролевецького р-ну.

393. **Грищенко В.Н.** О гнездовании малой крачки на р.Сейм в Сумской обл. // Орнитология. – Изд-во Моск. ун-та, 1988. – Вып. 23. – С. 207.

394. **Грищенко В.М.** Про шляхи осінньої міграції птахів на Україні // Орнітофауна західних областей України та проблеми її охорони: Мат-ли доп. П'ятої наради орнітологів та аматорів орнітологічного руху Зах. України. – Луцьк: Ред.-видавн. відділ Волин. облполіграфвидаву, 1990. – С. 124-126.

Окремі дані по Сумщині.

395. **Грищенко В.Н.** Половозрастная структура популяции большой синицы в осенне-зимний период в Сумской области // Мат-лы 10-й Всесоюз. орнитолог. конф. – Минск: Наука і техника, 1991. – Ч. 2, кн. 1. – С. 169-170.

396. **Грищенко В.М.** Про міграції куликів у долині річки Сейм // Беркут. – 1992. – № 1. – С. 86-89.

Спостереження поблизу сіл Мугин і Червоний Ранок Крелевецького р-ну.

397. **Грищенко В.Н.** Орнитологические заметки. Необычное гнездо малой выпи (*Xobrychus minutus*) // Вестник зоологии. – 1993. – № 3. – С. 88.

Спостереження поблизу с. Камінь Крелевецького р-ну.

398. **Грищенко В.М.** Фенологічні закономірності осінньої міграції птахів на території України: Автореф. дис. ... канд. біол. наук. – Київ, 1994. – 23 с.

Дослідження по всій Україні, зокрема в Сумській обл.

399. **Грищенко В.М.** Шляхи та строки осінньої міграції звичайного мартина на території України // Мат-ли 1-ї конф. молодих орнітологів України. – Чернівці, 1994. – С. 87-89.

Включено відомості по Сумській обл.

400. **Грищенко В.М.** До питання про динаміку чисельності білого лелеки на північному сході України // Проблеми вивчення та охорони птахів: Мат-ли 6 наради орнітологів Західної України. – Львів – Чернівці, 1995. – С. 37.

Дослідження в Сумській обл.

401. **Грищенко В.Н.** Пути и сроки осенней миграции гусей на территории Украины // Новые исследования по гусям Палеарктики. – Запорожье, 1995. – С. 58-60.

За даними фенологічного анкетування. По Сумщині відомості за 1975–1991 рр.

402. **Грищенко В.М.** Білий лелека. – Чернівці, 1996. – 127 с.

Окремі дані по Сумщині.

403. **Грищенко В.Н.** Материалы по срокам и успешности размножения некоторых видов птиц Сумского Посеймья // Беркут. – 1996. – Т. 5, вип. 1. – С. 56-60.

Сова сіра, крутиголовка, синиці та ін.

404. **Грищенко В.Н.** Семь вылетевших птенцов в гнезде белого аиста // Беркут. – 1996. – Т. 5, вип. 1. – С. 20.

Спостереження в с. Прилужжя Конотопського р-ну.

405. **Грищенко В.Н.** [Рец. на кн.]. Афанасьев В.Т. Птицы Сумщины. Киев, 1998. 93 с. // Беркут. – 1998. – Т. 7, вип. 1-2. – С. 147-148.

406. **Грищенко В.М.** До екології білого лелеки в зоні росту чисельності // Мат-ли 3 конф. молодих орнітологів України. – Чернівці, 1998. – С. 31-34.

Окремі дані по Сумщині.

407. **Грищенко В.М.** Успішність розмноження білого лелеки в Україні у 1997 р. // Мат-ли 3 конф. молодих орнітологів України. – Чернівці, 1998. – С. 34-39.

Окремі дані по Сумщині.

408. **Грищенко В.** Долина р. Сейм, с. Мутин // Микитюк О. ІВА території України: території, важливі для збереження видового різноманіття та кількісного багатства птахів. – Київ: СофтАРТ, 1999. – С. 236-237.

Територія важлива для підтримання життєдіяльності деркача.

409. **Грищенко В.Н.** Наблюдения за миграциями гусей в Сумском Посеймье // Беркут. – 1999. – Т. 8, вип. 2. – С. 234-235.

410. **Грищенко В.Н.** Постройка и заселение искусственных гнездовых для белого аиста в Украине // Беркут. – 1999. – Т. 8, вип. 2. – С. 203-212.

Окремі спостереження в селах на р. Сейм і в м. Кролевець.

411. **Грищенко В.М.** Рідкісні види птахів Мутинського заказника та його околиць (Сумська область) // Заповідна справа в Україні на межі тисячоліть (сучасний стан, проблеми і стратегія розвитку): Мат-ли Всеукраїнської загальнонаукової та науково-практ. конф. – Канів, 1999. – С. 110-111.

412. **Грищенко В.** Успішність розмноження лелеки білого *Ciconia ciconia* в Україні у 1992 – 98 рр. // Екологічні аспекти охорони птахів: (Мат-ли 7 наради орнітологів Зах. України присвяч. пам'яті Володимира Дзедушицького). – Львів, 1999. – С. 35-37.

Чернігівська, Сумська і частина Полтавської обл.

413. **Грищенко В.Н.** Белый аист в Сумском Посеймье // Белый аист в России: дальше на восток. – Калуга: Центр «Кадастр», 2000. – С. 202-205.

414. **Грищенко В.Н.** Современное состояние мировой популяции белого аиста // Белый аист в России: дальше на восток. – Калуга: Центр «Кадастр», 2000. – С. 13-20.

Окремі дані по Сумщині.

415. **Грищенко В.Н.** Материалы по орнитофауне Сумского Посеймья // Авіфауна України. – 2002. – Вип. 2. – С. 1-8.

416. **Грищенко В.Н.** Кто есть кто в украинской орнитологии // Беркут. – 2003. – Т. 12, вып. 1-2. – С. 166-177.
Індекс цитування праць українських орнітологів, зокрема дослідників птахів Сумщини.
417. **Грищенко В.Н.** Сроки осеннего отлета ласточек в Украине / Беркут. – 2003. – Т. 12, вып. 1-2. – С. 122-127.
Зокрема в Сумській обл.
418. **Грищенко В.Н.** Динамика численности белого аиста в Украине в 1994-2003 гг. // Беркут. – 2004. – Т. 13, вып. 1. – С. 38-61.
Окремі дані по Сумщині.
419. **Грищенко В.Н.** Сроки осеннего отлета перепела в Украине / Беркут. – 2005. – Т. 14, вып. 1. – С. 243-245.
Враховано дані по Сумській обл.
420. **Грищенко В.Н.** Связь между фенологией миграций и успешностью размножения у белого аиста в Украине // Беркут. – 2006. – Т. 15, вып. 1-2. – С. 85-93.
Враховано дані по 23 областях, зокрема Сумській.
421. **Грищенко В.Н.** Фенология осенней миграции зимующих видов птиц на территории Украины // Беркут. – 2006. – Т. 15, вып. 1-2. – С. 176-193.
Враховано дані по Сумській обл.
422. **Грищенко В.Н.** Изменения в выборе мест гнездования белым аистом в Украине // Беркут. – 2007. – Т. 16, вып. 1. – С. 52-74.
Враховано дані по Сумській обл.
423. **Грищенко В.Н.** Фенология осенней миграции серого журавля в Украине // Беркут. – 2007. – Т. 16, вып. 2. – С. 250-263.
Враховано дані по Сумській обл.
424. **Грищенко В.Н.** Материалы по фенологии миграции птиц Сумского Посеймья // Авіфауна України. – 2008. – Вып. 4. – С. 71-83.
425. **Грищенко В.Н.** Катастрофические годы для белого аиста: анализ трех случаев в Украине // Беркут. – 2009. – Т. 18, вып. 1-2. – С. 22-40.
Враховано дані по Сумській обл.
426. **Грищенко В.Н.** [Рец. на книгу]. Матвиенко М.Е. Очерки распространения и экологии птиц Сумской области (60-е годы XX ст.). – Сумы: Университетская книга, 2009. 210 с. // Беркут. – 2009. – Т. 18, вып. 1-2. – С. 21.

427. **Грищенко В.Н.** Сроки осеннего отлета белой трясогузки в Украине // Беркут. – 2009. – Т. 18, вип. 1-2. – С. 188-192.

Враховано дані по Сумській обл.

428. **Грищенко В.Н.** Сроки миграций скопы на территории Украины // Беркут. – 2011. – Т. 20, вип. 1-2. – С. 143-152.

Зокрема дані по Сумській обл.

429. **Грищенко В.Н.** Сроки весеннего прилета речных уток в Украине // Беркут. – 2014. – Т. 23, вип. 1. – С. 26-39.

Аналіз фенології весняної міграції 7 видів качок (крижень, чирянка велика, свищ, шилохвістка, чирянка мала, широконоса, нерозень). Дані за період 1951-2014 рр. по адміністративних областях, зокрема Сумській.

430. **Грищенко В.Н.** Сроки осенней миграции вальдшнепа (*Scolorax rusticola*) в Украине // Беркут. – 2014. – Т. 23, вип. 2. – С. 88-91.

Враховано дані по Сумській обл.

431. **Грищенко В.Н.** Материалы по орнитофауне Сумского Посеймья // Русский орнитолог. журн. – 2015. – Т. 24, экспресс-вып. № 1179. – С. 2961-2969. (Друге видання. Перша публікація в 2002 р.).

432. **Грищенко В.М., Головач О.Ф., Серебряков В.В., Скільський І.В., Савчук О.В.** Підсумки проведення «Року чорного лелеки» в Україні // Чорний лелека в Україні. – Чернівці, 1992. – С. 1-16.

Окремі дані стосуються Сумської обл.

433. **Грищенко В.Н., Серебряков В.В.** К вопросу о стаинности серого журавля *Grus grus* (Linnaeus) в период миграции на территории Украины // Журавли Палеарктики. – Владивосток, 1988. – С. 63-72.

Частина даних стосується території Сумщини.

434. **Грищенко В.Н., Серебряков В.В.** Ход весенней миграции чибиса на Украине по данным фенологических наблюдений // Кулики в СССР: распространение, биология и охрана: Мат-лы 3 Совещ. – М.: Наука, 1988. – С. 41-44.

З урахуванням даних по Сумській обл.

435. **Грищенко В.Н., Серебряков В.В.** Ход весенней миграции черного коршуна на Украине по данным фенологических наблюдений // Вестник зоологии. – 1990. – № 5. – С. 79-81.

Частина відомостей стосується Сумщини.

436. Грищенко В.Н., Серебряков В.В. Миграции снегиря на Украине (по данным фенологических наблюдений) // Вестник зоологии. – 1991. – № 3. – С. 73-76.

З урахуванням даних по Сумській обл.

437. Грищенко В.Н., Серебряков В.В. Миграции белого аиста на Украине по данным фенологических наблюдений // Сезонные миграции птиц на территории Украины. – Киев: Наук. думка, 1992. – С. 258-273.

Деякі відомості по території Сумщини.

438. Грищенко В.Н., Серебряков В.В. Миграции и зимовки скворца на Украине по данным фенологических наблюдений // Вестник зоологии. – 1993. – № 3. – С. 59-65.

З урахуванням даних по Сумській обл.

439. Грищенко В.Н., Серебряков В.В. Миграции серой цапли на Украине по данным фенологических наблюдений // Бюл. Московского общ-ва испытателей природы. Отдел биологический. – 1993. – Т. 98, вып. 5. – С. 33-37.

З урахуванням даних по Сумській обл.

440. Грищенко В.Н., Серебряков В.В., Борейко В.Е., Грищенко И.А. Современное состояние популяции белого аиста (*Ciconia ciconia*) на Украине // Русский орнитолог. журн. – 1992. – Т. 1, вып. 2. – С. 147-156.

З урахуванням даних по Сумській обл.

441. Грищенко В.М., Яблоновська-Грищенко Є.Д. Орнітологічні спостереження. Лелека чорний (*Ciconia nigra*) // Беркут. – 1997. – Т. 6, вип. 1-2. – С. 108.

Зустрічі виду поблизу сіл Прилужжя, Новомутин, Мутин (Конопський, Кролевецький р-ни).

442. Грищенко В.М., Яблоновська-Грищенко Є.Д. Поширення кулика-сороки *Haematopus ostralegus* на р. Сейм // Пріоритети орнітологічних досліджень: Мат-ли і тези доповідей 8 наук. конф. орнітологів заходу України, присвяті пам'яті Густава Бельке (24.07.1810 – 03.03.1973). – Львів – Кам'янець-Подільський, 2003. – С. 120-121.

Основний осередок поширення виду – між с. Мельня Конопського р-ну і смт. Батурин Бахмацького р-ну.

443. Грищенко В.М., Яблоновська-Грищенко Є.Д. Матеріали по чисельності зимняка на північному сході України у грудні 2007 р. // Авіфауна України. – 2008. – Вип. 4. – С. 61-63.

Обліки чисельності зимняка на маршруті Бровари – Прилуки – Ромни – Конотоп – Кролевець (Київська, Чернігівська і Сумська області).

444. Грищенко В.Н., Яблоновская-Грищенко Е.Д. Состояние популяции белого аиста (*Ciconia ciconia*) в Украине в 2012 г. // Беркут. – 2012. – Т. 21, вип. 1-2. – С. 50-63.

Зокрема матеріали з Сумської обл.

445. Грищенко В.М., Яблоновська-Грищенко Є.Д. Нові дані про рідкісних і маловивчених видах птахів Лісостепу та Полісся України // Беркут. – 2013. – Т. 22, вип. 2. – С. 85-89.

Спостереження деяких видів птахів (чапля сіра, лелека чорний, підорлик малий, орел-карлик, зміїд, журавель сірий) біля с. Мутин Кролевецького р-ну.

446. Грищенко В.Н., Яблоновская-Грищенко Е.Д. Состояние популяции белого аиста (*Ciconia ciconia*) в Украине в 2013 г. // Беркут. – 2013. – Т. 22, вип. 2. – С. 90-103.

Зокрема матеріали з Сумської обл.

447. Грищенко В.М., Яблоновська-Грищенко Є.Д., Атамась Н.С., Кушка Т.Я., Негода В.В. До орнітофауни середньої течії Десни // Беркут. – 1999. – Т. 8, вип. 1. – С. 108-110.

Шосткинський, Кролевецький р-ни, а також Чернігівська обл.

448. Грищенко В.М., Яблоновська-Грищенко Є.Д., Негода В.В., Пруденко О.Д. До орнітофауни Українського Посейм'я // Беркут. – 2001. – Т. 10, вип. 1. – С. 20-25.

Сумська і Чернігівська обл.

449. Грищенко В.М., Яблоновська-Грищенко Є.Д., Суліма К.К. До орнітофауни середньої течії Сули // Беркут. – 2004. – Т. 13, вип. 1. – С. 23-25.

Експедиція по р. Сула від м. Ромни до м. Лубни.

450. Грищенко В.М., Яблоновська-Грищенко Є.Д. Нові дані про рідкісних та маловивчених птахів Північної України // Беркут. – 2008. – Т. 17, вип. 1-2. – С. 5-9.

Низку видів птахів (лелека чорний, осоїд, орел-карлик, підорлик малий, зміїд, лунь польовий, журавель сірий, кулик-сорока, поручайник, кроншнеп великий, дупель) відзначено в центральних і північних районах Сумщини.

451. **Грищенко В.Н., Яблоновская-Грищенко Е.Д.** Состояние популяции белого аиста в Украине в 2010 г. // Беркут. – 2010. – Т. 19, вип. 1-2. – С. 81-92.

Враховано дані по Сумській обл.

452. **Грищенко В.Н., Яблоновская-Грищенко Е.Д.** Состояние популяции белого аиста в Украине в 2011 г. // Беркут. – 2011. – Т. 20, вип. 1-2. – С. 37-51.

Враховано дані по Сумській обл.

453. **Грищенко В.М., Яблоновська-Грищенко Є.Д.** Нові дані по рідкісних і маловивчених видах птахів Лісостепу та Полісся України // Беркут. – 2013. – Т. 22, вип. 2. – С. 85-89.

Відомості про зустрічі і гніздування деяких птахів (чапля сіра, лелека чорний, підорлик малий, орел-карлик, змієїд, журавель сірий) поблизу сіл Мутин та Новомутин (Кролевецький і Конотопський р-ни).

454. **Громова Ю.Ф.** Коловратки малої реки в условиях зарегулированного и спрямленного русла // Гидробиологический журн. – 1999. – Т. 35, № 6. – С. 27-36.

Річка Стрілька в Сумському р-ні.

455. **Громова Ю.Ф.** Зоопланктон малих річок в умовах трансформованих русел: Автореф. дис. ... канд. біол. наук. – Київ, 2002. – 21 с. Враховано дані по Сумщині (річки Битиця, Стрілька, Псел, Ворскла).

456. **Громова Ю.Ф.** Коловратки урбанізованого участка реки Сумка // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Зб. наук. праць (за матеріалами 5 Міжнарод. наук. конф., 23-25 травня 2013 р., м. Суми). – Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2013. – Т. 1. – С. 162-166.

457. **Громова Ю.Ф., Бабко Р.В.** Гіллястовусі та веслоногі ракоподібні малої річки // Вакалівщина: До 30-річчя біостаніонару Сумського педінституту: Зб. наук. праць. – Суми, 1998. – С. 76-80.

Річка Битиця в Сумському р-ні.

458. **Громова Ю.Ф., Щербак С.Д.** Зоопланктон реки Сумка в условиях зарегулированного стока // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Зб. наук. праць (за матеріалами 5 Міжнарод. наук. конф., 23-25 травня 2013 р., м. Суми). – Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2013. – Т. 1. – С. 166-168.

459. **Грохольський П.М., Ліндеман І.В., Іванов С.П.** Передбачення з'явлення в 1937 році головніших шкідників цукрових буряків //

Боротьба з шкідниками сільськогосподарських рослин. – 1937. – № 4. – С. 9-18.

Буряковий і сірий довгоносики, лучний метелик, озима совка. Багато даних по Роменському і Дубов'язівському р-нах.

460. Гугля Ю.А. Ревизия коллекции булавоусых чешуекрылых (Lepidoptera: Rhopalocera) музея природы ХНУ им. В.Н. Каразина. Часть 1: Hesperidae, Papilionidae // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – 2007 (2008). – Т. 15, вып. 1-2. – С. 145-152.

Враховано збори метеликів біля с. Куземин Охтирського р-ну.

461. Гугля Ю.А. Ревизия коллекции булавоусых чешуекрылых (Lepidoptera: Rhopalocera) музея природы ХНУ им. В.Н. Каразина. Часть 2. Pieridae, Libytheidae, Danaidae, Riodinidae // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – 2009. – Т. 16, вып. 1-2. – С. 31-37.

Враховано збори метеликів біля с. Куземин Охтирського р-ну.

462. Гугля Ю.А. Изучение фауны минирующих мушек подсемейства Agromyzinae (Diptera: Agromyzidae) Украины. Сообщение 2. 14 новых видов для фауны Украины. Первая находка *Melanagromyza provecta* (de Meijere, 1910) в Европе // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – 2012. – Т. 20, вып. 2. – С. 56-62.

Дослідження в ряді областей України, зокрема в Сумській (с. Вакалівщина Сумського р-ну, смт Велика Писарівка, с. Куземин Охтирського р-ну, м. Тростянець).

463. Гугля Ю.А. Ревизия коллекции бабочек-древоточцев (Lepidoptera: Cossidae) Музея природы Харьковского национального университета им. В. Н. Каразина // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – 2012. – Т. 20, вып. 1. – С. 59-58.

У тому числі екземпляри *Cossus cossus* із с. Вакалівщина Сумського р-ну.

464. Гугля Ю.О. До вивчення фауни мінуючих мушок родини Agromyzidae (Insecta: Diptera) Гетьманського НПП // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Зб. наук. праць (за матеріалами 5 Міжнарод. наук. конф., 23-25 травня 2013 р., м. Суми). – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2013. – Т. 1. – С. 169-173.

Дослідження в Охтирському р-ні.

465. Гугля Ю.О. До вивчення фауни лускокрилих комах (Insecta: Lepidoptera) Куземинської ділянки Гетьманського НПП // Літопис природи. Том 2. 2012 р. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2013. – С. 214-225. (Рукопис).

466. **Гугля Ю.О.** Вивчення фауни мінуючих мушок родини *Agromyzidae* (Insecta: Diptera) Гетьманського НПП (2009-2012 рр.) // Літопис природи. Том 2. 2012 р. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2013. – С. 226-231. (Рукопис).

467. **Гугля Ю.О.** До вивчення фауни мінуючих мушок підродини *Agromyzinae* (Insecta: Diptera: *Agromyzidae*) Гетьманського НПП (2012-2013 рр.) // Літопис природи. Том 3. 2013 р. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2014. – С. 237-241. (Рукопис).

Великописарівська і Тростянецька ділянки Гетьманського НПП.

468. **Гугля Ю.О.** До вивчення фауни комах (Insecta: *Lepidoptera*, *Diptera*, *Coleoptera*, *Orthoptera*) Великописарівської ділянки Гетьманського НПП (2012 р.) // Літопис природи. Том 3. 2013 р. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2014. – С. 241-245. (Рукопис).

469. **Гугля Ю.О.** До вивчення фауни комах (Insecta: *Lepidoptera*, *Diptera*, *Coleoptera*, *Orthoptera*) Великописарівської ділянки Гетьманського НПП // Літопис природи. Том 4. 2014 р. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2015. – С. 203-209.

470. **Гугля Ю.А.** Обзор листоверток (*Lepidoptera*: *Tortricidae*) коллекции Музея природы Харьковского национального университета им. В.Н. Каразина // Українська ентомофауністика. – 2015. – Т. 6, № 3. – С. 1-21.

Представлена низка видів, виявлених в Охтирському (с. Куземин) і Сумському (с. Вакалівщина) р-нах.

471. **Гудина А.Н.** Андрей Семенович Костюченко – один из пионеров заповедного дела на Украине (К 120-летию со дня рождения) // Вісті Біосферного заповідника «Асканія-Нова» ім. Ф.Е. Фальц-Фейна: Проблеми екомоніторингу та збереження біорізноманіття. – Асканія-Нова, 1998. – С. 139-143.

А.С. Костюченко – один із дослідників фауни Сумщини (народився в с. Хижки Конотопського повіту).

472. **Гудина А.Н.** Андрей Семенович Костюченко // Орнитологи України. Биобиблиографический справочник. Вып. 1 / Авторы-составители: Атемасова Т.А., Кривицкий И.А. – Харьков, 1999. – С. 83-85.

473. **Гурвич В.В.** Вивчення мікрозообентосу Десни в зв'язку з забрудненням ріки промисловими та побутовими стоками // Десна в межах України (санітарно-гідробіологічна та гідрохімічна характеристика). – Київ: Наук. думка, 1964. – С. 95-101.

Багато відомостей по р. Шостці та ін.

474. **Гурський І.Г.** Численність і особливості образу життя по регіонам. Україна і Молдавія // Волк. Происхождение, систематика, морфологія, екологія. – М.: Наука, 1985. – С. 487-493.

Згадується Сумська обл.

475. **Гурський І.Г.** Новые данные о численности волка и ее регуляции на Украине // Экологія, поведіння і управління популяціями волка: Сб. науч. трудов. – М., 1989. – С. 55-57.

Окремі дані по Сумщині (кількість здобутих вовків).

476. **Гуша Г.И., Монченко В.И., Смогоржевская Л.А.** Изученность современной фауны за 1917–1967 гг. Паразитические и свободноживущие беспозвоночные [Карта] // Атлас природных условий и естественных ресурсов Украинской ССР // М.: Глав. упр. геодезии и картограф. при Сов. Мин. СССР, 1978. – С. 151.

Окрема інформація стосовно території Сумщини.

Д

477. **Давиденко І.В.** Деякі особливості міграцій та поширення деркача в Україні // Зоологические исследования в Украине. Ч. 2. Экология. Морфология. Методика / Вестник зоологии. – 2000. – Отд. вып. № 14. – С. 98-101.

Аналіз фенологічних анкет та літератури. Зокрема строки міграцій деркача на Сумщині.

478. **Давиденко І.В.** Птахи-індикатори стадій сукцесії водно-болотних угідь Полісся та Лісостепу України: Автореф. дис. ... канд. біол. наук. – Київ, 2006. – 21 с.

Дослідження в ряді областей, зокрема в Сумській.

479. **Давиденко І.В.** Короткий нарис історії вивчення птахів водно-болотного комплексу на території Полісся та Лісостепу України // Міжнарод. наук. конфер. – Київ: Фітосоціоцентр, 2007. – С. 198-200.

480. **Дані** про знахідки птахів, закільцьованих в Україні // Бюл. Українського центру кильцювання птахів / Укл. А. Полуда. – 2000. – № 1. – С. 9-12.

Співочий дрізд, закільцьований в Сумському р-ні, був здобутий в Італії.

481. **Дахно Г.П.** Епізоотологія мюллеріозу овець в Сумській області // Вісник Сумського сільськогосп. ін-ту. – 1997. – Вип. 1. – С. 106-107.

482. Дахно Г.П., Бузмакова Р.О., Дахно І.С. Мюлеріоз овець в Сумській області // Шляхи підвищення продуктивності сільсько-господарської продукції: Мат-ли наук. конф. / Сумський сільсько-госп. ін-т. – Суми, 1993. – С. 71-72.

483. Дахно І.С. Природні вогнища деяких трематодозів тварин і людей північно-східної та центральної частини України // Вісник Сумського сільськогосп. ін-ту. – 1997. – Вип. 1. – С. 107-109.

Багато даних по Сумській обл.

484. *Дахно І.С., Часнык Н.Г., Дахно Г.Ф., Андрианов І.М., Усенко В.І. Гельмінтози домашніх животних Сумської області. – Суми, 1996. – 80 с.

485. Дахно І.С., Дахно Г.П., Лазоренко Л.М., Негреба Ю.В., Савчук І.М., Дахно Ю.І., Семущин П.В. Розвиток паразитарних гранулом при формуванні системи «гельмінт – хазяїн» // Памяти Віктора Петровича Шарпило / Вестник зоології. – 2009. – Отд. вып. № 23. – С. 31-34 с.

Дослідження при розтині свиней, коней та овець на Сумському м'ясокомбінаті, а також собак.

486. Дахно Ю.І., Сорока Н.М. Комары как промежуточные хозяева дирофилярий (Nematoda) на территории Сумской и Полтавской областей // Вестник зоологии. – 2013. – Т. 47, № 2. – С. 183-186.

487. Дегтярев А.Г. Яблонная моль (*Hypopomeuta malinellus* L.) в саду учхоза «Коммунист» и в отдельных садах Харьковской и Сумской области // Науч. конф.: Тез. докл. / Харьков. сельскохоз. ин-т. – Харьков, 1965. – Вип. 6. Энтомология, зоология, фитопатология. – С. 28-29.

488. Дегтярев А.Г., Дубинская Е.Г. Распространение свекловичной нематоды и совок в севооборотах Сумской области // Приемы улучшения технологических качеств сахарной свеклы: Сб. науч. трудов / ВНИИ сах. свеклы, Ивановская опыт.-селект. станция. – Киев, 1980. – С. 138-149.

489. Делеган И., Бондаренко В. Украинская популяция лося // Охота и охотничье хозяйство. – 1991. – № 11. – С. 10-12.

Деякі мінімальні відомості по Сумщині.

490. Дериземля А.М. Жужелиці (Coleoptera, Carabidae) урочища Вакалівщина Сумського лісгоспу // Біологічні науки: Зб. наук. праць Сумського пед. ін-ту. – Суми: СДПІ, 1998. – С. 59-66.

491. **Дериземля А.Н., Петрусенко А.А.** Жужелицы – моллюскоеды рода *Cychnus* (Coleoptera, Carabidae) в Украине // Вестник зоологии. – 1996. – № 6. – С. 90-92.

C. caraboides виявлений в Піщанському (Нікольському) лісництві (Сумський р-н).

492. **Деснянсько-Старогутський** національний природний парк / Авт. С.М. Панченко. – Київ: Друк ТОВ «Інтердрук», (2016). – 8 с. (Буклет).

Зокрема популярна інформація про тваринний світ.

493. **Дехтярев Н.С.** Борьба с озимой совкой методом вылавливания бабочек на бродящую патуку // Захист рослин. – 1925. – Ч. 5-6. – С. 54-66.

Частина досліджень проводилася на Сумщині.

494. **Дехтярев Н.С.** Вредные насекомые на Украине в 1926–27 г.г. // Захист рослин: Зб. мат-лів у справі виявлення шкідників. – 1927–1928. – № 3-4. – С. 14-25.

Окрема згадка про Сумщину.

495. ***Дикі кози** і **куниці** в Сумском уезде Харьковской губ. // Журнал охоты. – 1875. – 10. – С. 77.

496. **Д–ко А.** Мисливські вгіддя Глухівщини // Український мисливець та рибалка. – Харків, 1930. – № 1. – С. 28-30.

Відомості про мисливських звірів і птахів. Мисливські заказники.

497. **Дмитренко Н.Г., Шовкопляс І.Г.** Іван Григорович Підоплічко. – Київ: Наукова думка, 1976. – 75 с. (Біобібліографія вчених України).

Нарис життя та діяльності відомого українського палеонтолога, зоолога І.Г. Підоплічка, дослідженнями якого була охоплена й територія Сумщини.

498. **Довгаль І.В.** Щупальцевые инфузории (Ciliophora, Suctoria) восточной части Украинского Полесья // Вестник зоологии. – 1987. – № 4. – С. 3-8.

Частина відомостей стосується Сумського Полісся.

499. **Довгаль М.М., Костюшин В.А.** К распространению белобровика в Украине // Мат-ли 1-ї конф. молодих орнітологів України. – Чернівці, 1994. – С. 62-64.

Окремі відомості по Сумщині.

500. **Долина реки Десна** на территории Украины / Сост.: Панченко С.М., Кузьменко Ю.В., Яремченко О.А. // Водно-болотные уго-

дья особого природоохоронного значення вдовль границы Беларуси, Росьии и Украйны. – М.: Медиа-ПРЕСС, 2014. – С. 65-71.

Ділянка долини Десни у межах Сумської та Чернігівської обл. Перелік раритетних видів риб, птахів і ссавців.

501. **Долін В.Г.** До питання про районування території України по комплексах шкідливих видів коваликів, пилкоїдів та чорнишів // Проблеми ентомології на Україні. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1959. – С. 34-37. Сумська обл. згадується в загальному контексті.

502. **Долін В.Г.** Личинки щелкунов рода *Athous* Esch. (Coleoptera, Elateridae) Украинской ССР // Зоологический журн. – 1960. – Т. 39, вып. 8. – С. 1156-1168.

Частково використаний матеріал (*A. hirtus* – 14 личинок) із Сумської обл.

503. **Домашевский С.В.** Средиземноморский сокол (*Falco biarmicus*) – новый вид в фауне Украины // Беркут. – 2014. – Т. 23, вып. 2. – С. 105.

Згадка про впійманого в Криму самця сокола, якого використовували для соколиного полювання на Сумщині.

504. **Доповідь** про стан навколишнього природного середовища в Сумській області за 1993 рік. – Суми, 1993. – 82 с.

Тваринний світ (с. 51-53). Ліміти здобування копитних ссавців.

505. **Доповідь** про стан навколишнього природного середовища в Сумській області. – Суми, 1995. – 85 с. (Держ. упр. еколог. безпеки в Сумській обл.).

Біологічні ресурси (с. 58-62). Копитні звірі.

506. **Доповідь** про стан навколишнього природного середовища в Сумській області за 1995 рік. – Суми, 1996. – 80 с. (Держ. упр. еколог. безпеки в Сумській обл.).

Біологічні ресурси (с. 40-45). Копитні звірі та ін.

507. **Доповідь** про стан навколишнього природного середовища в Сумській області за 1996 рік. – Суми, 1997. – 95 с. (Держ. упр. еколог. безпеки в Сумській обл.).

Тваринний світ (с. 47-50). Мисливська фауна.

508. **Доповідь** про стан навколишнього природного середовища в Сумській області за 1997 рік. – Суми, 1998. – 127 с. (Держ. упр. еколог. безпеки в Сумській обл.).

Тваринний світ (с. 50-54). Дані про чисельність мисливських і рідкісних звірів, борової дичини.

509. **Доповідь** про стан навколишнього природного середовища в Сумській області за 1998 рік. – Суми, 1999. – 139 с. (Держ. упр. еколог. безпеки в Сумській обл.).

Тваринний світ (с. 82-85). Дані по чисельності мисливських і рідкісних звірів, борової дичини, вилову риби.

510. **Доповідь** про стан навколишнього природного середовища в Сумській області за 1999 рік. – Суми, 2000. – 153 с. (Держ. упр. еколог. безпеки в Сумській обл.).

Тваринний світ (с. 75-79). Мисливські та рідкісні звірі.

511. **Доповідь** про стан навколишнього природного середовища в Сумській області у 2000 році. – Суми: Джерело, 2001. – 178 с. (Держ. упр. екології та природ. ресурсів у Сумській обл.).

Тваринний світ (с. 91-101).

512. **Доповідь** про стан навколишнього природного середовища в Сумській області у 2001 році. – Суми: Медіа Інформ, 2002. – 69 с. (Держ. упр. екології та природ. ресурсів).

Тваринний світ (с. 41-43). Природні території і об'єкти з особливим статусом охорони (с. 44-49).

513. **Дорофєєв В.М., Клєстов М.Л.** Мисливські тварини // Заповідні скарби Сумщини. – Суми: Джерело, 2001. – С. 71-85.

Звірі, птахи.

514. **Доєнко Ю., Щелинская О.** Экология размножения городской и деревенской ласточек в условиях лесостепной части Сумской области // 36. студентських наук. праць: За результатами конкурсу студент. наук. робіт 2001 року / Сумський пед. ун-т. – Суми: СумДПУ, 2001. – С. 145-148.

515. **Дрогваленко А.Н.** Обзор фауны жуков-грибовиков (Coleoptera, Erotylidae) Украины // Известия Харьков. ентомолог. общ-ва. – 1997. – Т. 5, вып. 1. – С. 74-78.

Дослідження в 7 областях України, зокрема в Сумській.

516. **Дрогваленко А.Н.** Обзор фауны жуков-грибовиков (Coleoptera, Mucetophagidae) фауны Украины // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – 1997. – Т. 5, вып. 2. – С. 24-28.

Дослідження в 6 областях України, зокрема в Сумській, і Криму.

517. **Дрогваленко А.Н.** Новые и редкие для фауны Украины виды жесткокрылых насекомых (Insecta, Coleoptera) // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – 1999. – Т. 7, вып. 1. – С. 20-29.

Один із видів (*Dapsa denticollis*, родина Endomychidae) відзначений у Тростянецькому лісгоспі.

518. **Дрогваленко А.Н.** Новые и редкие для фауны Украины виды жесткокрылых насекомых (Insecta, Coleoptera) // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – 2004 (2005). – Т. 12, вып. 1-2. – С. 86-92.

Dacne rufifrons (родина Egotylidae) знайдений в Краснянському лісництві Тростянецького р-ну.

519. **Дугина Е.Н.** Особенности брачного поведения двух видов пчелиных – *Colletes cunicularius* L. и *Xylocopa valga* Gerst. // Природничі науки: Зб. наук. праць / Сумський педун-т. – Суми: СумДПУ, 2004. – С. 67-70.

520. **Дугина Е.Н.** Сообщество пчел и шмелей (Hymenoptera: Apoidea) ботанического сада Сумского государственного педагогического университета // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – Харьков, 2004 (2005). – Т. 12, вып. 1-2. – С. 121-124.

521. **Дугіна О.М.** До фауни бджіл родини Anthophoridae (Hymenoptera, Apoidea) Сумської області України // Наукова спадщина академіка М.М. Гришка: Мат-ли конф., присвяч. пам'яті акад. М.М. Гришка – видатного селекціонера, генетика, ботаніка та громадського діяча. – Глухів: ГДПУ, 2005. – С. 60.

522. **Дугіна О.М.** До фауни бджіл родини Megachilidae (Hymenoptera, Apoidea) Сумської області України // Загальна і прикладна ентомологія в Україні: Тези доп. наук. ентомолог. конф., присвяч. пам'яті члена-кореспондента НАН України, докт. біол. наук, проф. В.Г. Доліна. – Львів, 2005. – С. 77-78.

523. **Дугина Е.Н.** Находки перепончатокрылых насекомых, занесенных в Красную книгу Украины, в Сумской области // Заповідна справа в Україні. – 2005. – Т. 11, вип. 2. – С. 36.

524. **Дугина Е.Н.** Фауна и экология диких пчел и шмелей (Hymenoptera: Apoidea) ботанического сада Сумского государственного педагогического университета им. А.С.Макаренко // Биоразнообразии и роль зооценоза в естественных и антропогенных экосистемах: Мат-лы 3-й Междунар. науч. конф. – Днепропетровск: Изд-во ДНУ, 2005. – С. 259-261.

525. **Дугина Е.Н.** О массовом гнездовании *Evileus malachurus* (Kirby, 1802) в лесостепной зоне Левобережной Украины // 7 з'їзд Українського ентомолог. тов-ва. Тези доп. – Ніжин, 2007. – С. 38.

Дослідження біля с. Вакалівщина Сумського р-ну.

526. **Дугіна О.М.** До фауни та екології бджіл родини Halictidae (Hymenoptera, Apoidea) біологічного стаціонару «Вакалівщина»

(Сумський район Сумської області) // Екологія і раціональне природокористування: Зб. наук. праць / Сумський педун-т. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2008. – С. 155–158.

527. **Дугіна Е.Н.** К фауне пчел (Нупенортега: Apoidea) Могрицького ландшафтного заказника местного значения (Сумская область) // Живые объекты в условиях антропогенного пресса: Мат-лы 10 Международ. научно-практ. конф. 15–18 сентября 2008, г. Белгород. – Белгород: ИПЦ «ПОЛИТЕРРА», 2008. – С. 65–66.

528. **Дугіна О.М.** Ранньовесняна фауна бджіл околиць біологічного стаціонару «Вакалівщина» (Сумський район Сумської області) // Вакалівщина: До 40-річчя біологічного стаціонару Сумського держ. пед. ун-ту ім. А.С.Макаренка. Зб. наук. праць. – Суми, 2008. – С. 49–52.

529. **Дугіна Е.Н.** К фауне и экологии пчел семейства Megachilidae (Нупенортега, Apoidea) Сумской области Украины // Екологія і раціональне природокористування: Зб. наук. праць / Сумський пед. ун-т. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2009. – С. 113–118.

530. **Дугіна Е.Н.** Состав фауны пчел степных участков с различным уровнем охраны // Научные ведомости Белгород. гос. ун-та. – 2009. – № 3 (58), вып. 8. – С. 75–80.

531. **Дугіна Е.Н.** Результаты исследования фауны пчел (Нупенортега, Apoidea) Полесья и Лесостепи Левобережной Украины // Сучасні проблеми ентомології: Ентомолог. наук. конф., присвячена 6-й річниці створення Українського ентомолог. тов-ва: Тез. доп. (Умань, 12–15 жовтня 2010 р.). – Умань, 2010. – С. 50.

532. **Дугіна О.М.** Матеріали до фауни та екології бджіл (Apoidea) Гетьманського НПП та його околиць // Літопис природи. Том 2. 2012 р. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2013. – С. 232–245. (Рукопис).

533. **Дугіна О.М.** Нові дані по фауні бджіл (Apoidea) Гетьманського НПП та його околиць // Літопис природи. Том 3. 2013 р. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2014. – С. 245–252. (Рукопис).

534. **Дугіна О.М.** Рідкісні види Сколієвих ос (Insecta: Нупенортега: Scoliidae) Гетьманського НПП та його околиць // Літопис природи. Том 3. 2013 р. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2014. – С. 252–254. (Рукопис).

535. **Дугіна О.М.** Трофічні зв'язки Aroidea Гетьманського НПП та його околиць // Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень: Мат-ли Першої науково-практ. конф. (10-12 квітня 2014 р., м. Хотин). – Чернівці: Друк Арт, 2014. – С. 219.

536. **Дугіна О.М.** Матеріали до фауни та екології бджіл (Aroidea) Гетьманського НПП та його околиць // Літопис природи. Том 4. 2014 р. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2015. – С. 211-218. (Рукопис).

537. **Дугіна О.М., Книш М.П., Карпенко К.К.** Види рослин, грибів і тварин Гетьманського НПП та його околиць, які занесені до «Червоного списку» Сумської області // Літопис природи. Том 4. 2014 р. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2015. – С. 292-313. (Рукопис).

538. **Дугіна О.М., Синиця І.Н.** До фауни бджіл (Aroidea) заповідника «Михайлівська цілина» // Сучасні проблеми зоологічної науки: Мат-ли Всеукраїнської наук. конф. «Наукові читання, присвяч. 170-річчю заснування каф. зоології та 100-річчю з дня народж. проф. О.Б. Кістяківського». – Київ: Видав.-поліграф. центр «Київський університет», 2004. – С. 50-52.

539. **Дугіна О.М., Синиця І.Н.** До фауни диких бджіл та джмелів (Hymenoptera, Aroidea) філіалу Українського державного степового заповідника «Михайлівська цілина» // Заповідна справа в Україні. – 2005. – Т. 11, вип. 2. – С. 34-36.

540. **Дугіна Е.Н., Шешурак П.Н., Пархоменко В.В.** К фауне пчел (Hymenoptera, Aroidea) Национального природного парка «Деснянско-Старогутский» // Симпозиум стран СНГ по перепончатокрылым насекомым. Россия, Москва, 26-29 сентября 2006 г.: Программа и тез. докл. – М.: МГУ, 2006. – С. 33.

541. **Дугіна Е.Н., Шешурак П.Н.** К фауне пчел (Hymenoptera, Aroidea) Национального природного парка «Деснянско-Старогутский» (Сумская область, Украина) // Исследования по перепончатокрылым насекомым: Сб. науч. работ. – М.: Тов-во науч. изданий КМК, 2007. – 128-135.

542. **Дулицкий А.И., Арутюнян Л.С., Мерзлякин И.Р.** О возможности использования переднебных отверстий для дифференциации популяции крыс // Фенетика природных популяций: Мат-лы 4 Всесоюз. совещ. – М.: АН СССР, 1990. – С. 77-78.

Збір матеріалу частково проводився на Сумщині.

543. Дядечко М.П. Хижі жужелиці Сумщини // Наукові записки / Сумський пед. ін-т. – Суми, 1941. – Т. 1. – С. 140-145.

544. Дядечко Н.П. Кокци넌лиды Украинской ССР. – Киев: Изд-во АН УССР, 1954. – 156 с.

Багато даних по Сумщині.

545. Дядечко М.П. Про умови, що сприяють нагромадженню яйцеїдів бурякового довгоносіка на бурякових полях // Нові методи боротьби з буряковим довгоносіком. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1955. – С. 127-129.

Дослідження в Путивльському і Буринському р-нах.

546. Дядечко Н.П. Трипси, или бахромчатокрылые насекомые (Thysanoptera) Европейской части СССР. – Киев: Урожай, 1964. – 387 с.

Окремі дані по Сумщині.

Е, Є

547. Евтушевский Н.Н. Лоси Украины // Охотник и рыбовод Украины. – Киев: Урожай, 1986. – С. 21-27.

Деякі відомості про чисельність поголів'я лося на Сумщині.

548. Євтушевський М.Н. Стан використання популяцій плямистого оленя в Україні // Біологія ХХІ століття: теорія, практика, викладання: Мат-ли Міжнарод. наук. конф. – Київ: Фітосоціоцентр, 2007. – С. 278-280.

Чисельність плямистого оленя по областях, зокрема Сумській, станом на 1.01.2005 р.

549. Ємець О.М. Вплив епізоотичних та антропогенних факторів на розповсюдження ехінококкозу в Сумській області // Шляхи підвищення продуктивності і якості сільськогосподарської продукції: Мат-ли наук. конф. / Сумський сільськогосп. ін-т. – Суми, 1993. – С. 112.

550. Ємець О.М. Про вивчення поширення ехінококкозу на території Сумської області // Шляхи підвищення продуктивності і якості сільськогосподарської продукції: Мат-ли наук. конф. / Сумський сільськогосп. ін-т. – Суми, 1993. – С. 113.

551. Ємець О.М. Дослідження можливих шляхів перезараження свиней ехінококкозом // Вісник Сумського сільськогосп. ін-ту. – 1997. – Вип. 1. – С. 110-111.

552. **Ємець О.М.** Зональні особливості циркуляції ехінококкозу свиней в Сумській області // Вісник Сумського аграрного ун-ту. – 1998. – Вип. 2. – С. 159-162.

553. **Ємець О.М.** Вивчення ураженості ехінококкозом собак в Сумській області // Вісник Сумського аграрного ун-ту. – 1999. – Вип. 3. – С. 33-35.

554. **Ємець О.М.** Вивчення штамової приналежності *Echinococcus granulosus* (Batsch, 1786) на північному сході України // Біологічний вісник. – 1999. – Т. 3, № 1-2. – С. 125-127.

555. **Ємець О.М.** Ехінококкоз та інші ларвальні цестодози диких копитних Сумської області // Ветеринарна медицина: Міжвідомчий тематичний наук. зб. – Харків, 1999. – Вип. 76. – С. 160-163.

556. **Ємець О.М.** Штамова належність *Echinococcus granulosus* Північно-Східної України та особливості його циркуляції в умовах регіону: Автореф. дис. ... канд. біол. наук. – Київ, 2003. – 22 с.
Сумська обл.

557. **Ємець О.М.** Вивчення фауни гельмінтів диких хижих Північно-Східної України // Вісник держ. агроєкологічного ун-ту. Паразитарні хвороби тварин: Науково-теоретичний зб. – (Житомир), 2007. – Т. 1, № 2 (19). – С. 265-268.

У лисиць та вовків, злобутих у Сумській обл., виявлено 8 видів гельмінтів.

558. **Ємець О.М.** Цестоди домашніх і диких хижих Північно-Східної України // Вісник СНАУ. Серія «Ветеринарна медицина», 2004. – № 2. – С.47-48

Специфіка зараженості цестодами (8 видів) лисиць та собак в умовах Сумської та Чернігівської областей.

559. **Ємець О.М.** Гельмінтофауна диких канід Північно-Східної // Актуальні проблеми дослідження доквілля: Зб. наук. праць (за матеріалами 6 Міжнарод. наук. конф., присвяч. 150-річчю з дня народж. акад. Г.М. Висоцького, 20-23 травня 2015 р., м. Суми). – Т. 1. – Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. – С. 49-51.

560. **Ємець О.М.** Вивчення фауни гельмінтів диких хижих ссавців південних районів Сумщини // Літопис природи. Том 4. 2014 р. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2015. – С. 195-202. (Рукопис).

561. **Ємець О.М., Лежнюк О.О.** Гетеродериди в умовах присадибних ділянок приватних господарств // Мат-ли науково-практ.

конф. викладачів, аспірантів та студентів Сумського НАУ (14-18 квітня 2014 р.). – Т. 3. – Суми, 2014. – С. 216.

Цистоутворюючі фітопаразитичні нематоди виявлені у ґрунті при-садибних ділянок в 9 районах Сумської обл.

562. **Емец А.М., Романенко П.Т.** Выявление особенностей эпизоотического процесса при эхинококкозе на северо-востоке Украины // Методы профилактики и борьбы с эхинококкозами и другими цестодазами человека и животных: Тез. докл. научн. конфер. – М.: ВИГИС, 1993. – С. 25-26.

За матеріалами ветеринарної звітності.

563. **Емец А.М., Романенко П.Т.** Зональные особенности эхинококкоза и меры его профилактики на северо-востоке Украины // Гельминтозы животных – меры борьбы и профилактики: Мат-лы докл. науч. конф. – М.: ВИГИС, 1994. – С. 65-66.

564. **Ємець О.М., Романенко П.Т.** Експериментальні дослідження по перехресному зараженню овець гетерологічним штамом ехінокока // Напрямки підвищення продуктивності та якості сільськогосподарської продукції: Мат-ли наук. конф. / Сумський сільгосп. ін-т. – Суми, 1995. – С. 75.

565. **Ємець О.М., Шевченко Г.О.** Американський білий метелик в умовах Сумської області // Мат-ли науково-практ. конф. викладачів, аспірантів та студентів Сумського НАУ (24-24 квітня 2015 р.). – Т. 3. – Суми, 2015. – С. 214.

566. **Емчук Е.М.** Материалы к фауне иксодовых клещей УССР. – Киев: Изд-во АН УССР, 1954. – 147 с.

Вказівки на знаходження на Сумщині осередків розмноження 4 видів кліщів.

567. **Емчук Е.М.** Иксодовые клещи // Атлас природных условий и естественных ресурсов Украинской ССР. – М.: Глав. упр. геодезии и картограф. при Сов. Мин. СССР, 1978. – С. 148.

Певна частина даних стосується території Сумщини.

568. **Єпіфанов Є.Ф., Гієлція В.А.** Лускокрилі Вакалівського стаціонару (список) // Вакалівщина: До 30-річчя біостаціонару Сумського педінституту: Зб. наук. праць. – Суми, 1998. – С. 51-53.

569. **Єрмоленко В.М.** До вивчення рогахвостів та пильщиків (Нупеноптега, Symphyta) Українського Полісся // Екологія та географічне поширення членистоногих. – Київ: Наук. думка, 1964. – С. 98-119. – (Праці Ін-ту зоології АН УРСР. – Т. 20).

Значну кількість видів зібрано в Сумському Поліссі (села Очкине, Стара Гута), а також у с. Прилужжя Конотопського р-ну.

570. **Ермоленко В.М.** Изученность современной фауны за 1917–1967 гг. Насекомые [Карта] // Атлас природных условий и естественных ресурсов Украинской ССР. – М.: Глав. упр. геодезии и картографии при Сов. Мин. СССР, 1978. – С. 151.

Певні дані стосується території Сумщини.

571. **Ермоленко В.** Мапи поширення видів в Україні // Безхребетні тварини України під охороною Бернської конвенції. – Київ, 1999. – С. 53–55.

Ареали 6 видів бабок, 3 видів жуків, 6 видів метеликів частково або повністю охоплюють територію Сумської обл.

572. **Есильевская М.А., Кривицкий И.А.** Илья Борисович Волчанецкий // Орнитологи Украины. Биобиблиографический справочник. Вып. 1 / Авторы-составители: Атемасова Т.А., Кривицкий И.А. – Харьков, 1999. – С. 144–148.

573. **Есильевская М.А., Кривицкий И.А., Лисецкий А.С., Кныш Н.П., Слюсарь Н.В.** О новых орнитологических находках в северо-восточной оконечности Украины. Сообщ. 1 // Вестник Харьков. унта. – Харьков, 1988. – № 313: Проблемы физиологии и биохимии онтогенеза и физиолог. генетики. – С. 84–85.

Частина інформації стосується території Сумщини.

574. **Естественно-исторический музей** Полтавского губернского земства: Описание коллекций / [Составитель М.А. Олеховский]. – Полтава: Тип. Старожицкого М.Л., 1900. – 90 с.

Відомості про надходження до музею окремих кісток мамонта з території Полтавської та Сумської областей у 1900–1901 рр.

575. **Єфіменко М.** Живлення крота і його народногосподарське значення в УРСР // Зб. праць Зоологічного музею АН УРСР. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1941. – № 24. – С. 97–143.

Багато даних стосується території Сумщини. Проаналізовано вміст 36 (Середина-Буда), 64 (Краснопілля) і 165 (Суми, села Токарі і Битиця) шлунків кротів.

Ж

576. **Жарянов В. И., Осычнюк А. З.** Опылители люцерны в Лесостепи Левобережной Украины // Вестник зоологии – 1976, № 2. – С. 7–9.

Ряд видів бджіл указано для Сумської обл.

577. **Жданова Т.Г.** Фауна кровососущих мокрецов (Diptera, Ceratopogonidae) Левобережного Полесья Украинской ССР // 7 Международ. симпозиум по энтомофауне Средней Европы: Тез. докл. – Л.: Наука, 1977. – С. 113.

Поліські р-ни Київської, Чернігівської та Сумської обл.

578. **Жежерин Б.П., Жежерин И.В.** Всеволод Петрович Жежерин // Орнитологи Украины. Биобиблиографический справочник. Вып. 1 / Авторы-составители: Атемасова Т.А., Кривицкий И.А. – Харьков, 1999. – С. 153-155.

В.П. Жежерин – один з дослідників орнітологічної фауни Сумщини.

579. **Жежерин В.П.** О продвижении на восток некоторых видов птиц в северной части Украины // Тез. докл. 4 Прибалтийской орнитолог. конф. – Рига: Изд-во АН ЛатвССР, 1960. – С. 35-36.

Окремі відомості по Сумщині (знахідка чорної горихвістки в Ямпільському р-ні).

580. **Жежерин В.П.** К расширению ареала некоторых западных элементов орнитофауны Украины // Экология и миграции птиц Прибалтики: Труды 4 Прибалтийской орнитолог. конф. – Рига: АН ЛатвССР, 1961. – С. 333-336.

Окремі відомості по Сумщині (про знахідку чорної горихвістки).

581. **Жежерин В.П.** Про поширення деяких рідкісних та нечисленних видів птахів Українського Полісся // 36. праць Зоологічного музею АН УССР. – 1962. – № 31. – С. 104-109.

Північні р-ни Сумщини.

582. **Жежерин В.** На Полесье // Охотник и рыболов Украины. – Киев: Изд-во сельскохоз. литературы УССР, 1963. – С. 111-117.

Дані про бурого ведмедя, рись, білого зайця, глушця в Старогутському лісництві.

583. **Жежерин В.П.** Особенности орнитофауны Украинского Полесья залежно від ландшафтних умов // Наземні хребетні України. Екологія, поширення, історія фауни: Республ. міжвідомчий зб. – Київ: Наук. думка, 1965. – С. 69-81.

Окремі відомості по північних р-нах Сумщини.

584. **Жежерин В.П.** Глухарь, рябчик и тетерев на Украине (вне Карпат) и перспективы их охотничьего использования // Первая науч. конф. по развитию охотничьего хоз-ва Украинской ССР: Тез. докл. – Киев, 1968. – С. 71-74.

Зокрема дані по Старогутському лісництву.

585. **Жежерин В.П.** Орнитофауна Украинского Полесья и ее зависимость от ландшафтных условий и антропоических факторов: Автореф. дисс. ... канд. биол. наук. — Киев, 1970. — 22 с.

Дослідження частково проводилися в Сумському Поліссі.

586. **Жежерин В.П.** Об изменениях в охотничьей орнитофауне Украинского Полесья в связи с его хозяйственным освоением // Развитие охотничьего хозяйства Украинской ССР: Мат-лы Второй научно-практ. конф. — Киев., 1973. — С. 284-285.

Частина даних стосується півночі Сумської обл.

587. **Жила С.М.** Бурый ведмідь (*Ursus arctos* L.) в Українському Поліссі // Вестник зоологии. — 1997. — Т. 31, № 3. — С. 77.

Згадка про ведмедів на півночі Сумщини.

588. **Жила С.М.** Сучасний стан популяції вовка в Українському Поліссі // Вестник зоологии. — 1999. — Т. 33, № 4-5. — С. 115-117.

Окремі відомості по Сумщині (Краснопільське та Лебединське ДЛГ).

589. **Жила С.М.** Рись в Українському Поліссі: стан популяції та поширення // Вісник Львівського ун-ту. Серія біологічна. — 2002. — Вип. 30. — С. 61-64.

Згадка про заходи риси на північ Сумської обл.

590. **Житкевич О.Н.** Екологічні основи боротьби з буряковим довгоносом у весняний період // Нові методи боротьби з буряковим довгоносом. — Київ: Вид-во АН УРСР, 1955. — С. 164-183.

Дослідження частково проводилися на Сумщині (Охтирський і Улянівський р-ни). Використання трихограми на Сумщині.

591. **Жмайлова О.Г., Стрілець В.В.** Еколого-економічні аспекти застосування біологічних методів захисту сільськогосподарських культур // Шляхи підвищення продуктивності сільськогосподарської продукції / Сумський сільськогосп. ін-т. — Суми, 1993. — С. 124-126.

592. **Журавлев В.** Вера Алексеевна Мамонтова // Вестник зоологии. — 2002. — Т. 36, № 6. — С. 95-96.

Ентомолог, проводила свої дослідження і на Сумщині.

3

593. **Забота** о разведении раков // Охота и рыболовство. — 1923. — № 5-6. — С. 88.

Сумська округа. Річка Псел.

594. **Загайкевич І.К.** Матеріали до вивчення жуків-вусачів (Coleoptera, Cerambycidae) України // Наук. записки Науково-природознавчого музею АН УРСР. – Київ: Вид-во АН Української РСР, 1961. – Т. 9. – С. 52-60.

Окремі види зазначено для Сумської обл.

595. **Загайкевич І.К.** До вивчення вусачика фруктового (*Tetrops praeusta* L.) в Українській РСР // Сучасна та минула фауна західних областей України. – Київ: Вид-во АН Укр. РСР, 1963. – С. 40-42.

Окремі дані по Сумщині.

596. **Загайкевич І.К.** Вусачеві триби стенокоріні (Coleoptera, Cerambycidae, Stenocorini) // 36. наук. праць АН Української РСР, Держ. природознавчий музей. – Київ: Наукова думка, 1979. – С. 81-91.

Окремі види вказано для Сумської обл.

597. **Загороднюк И.В.** Политипические Arvicolidae Восточной Европы: таксономия, распространение, диагностика. – Киев: Ин-т Зоол. АН Украины, 1991. – 63 с. (Препринт 91.10).

Буринський р-н – один із пунктів знаходження *Microtus arvalis*.

598. **Загороднюк И.В.** Идентификация восточноевропейских форм *Sylvaeus sylvaticus* (Rodentia) и их географическое распространение // Вестник зоологии. – 1993. – № 6. – С. 37-47.

Зокрема на Сумщині *Sylvaeus sylvaticus* виявлена в Сумському (с. Жовтневе), Лебединському (с. Лифине) і Охтирському (с. Скелька) р-нах.

599. **Загороднюк И.В.** Таксономия и распространение серых полевок (Rodentiformes, Arvicolini) фауны Украины // Млекопитающие Украины: Сб. науч. трудов / Ин-т Зоологии АН Украины. – Киев: Наук. думка, 1993. – С. 63-76.

Окремі відомості стосуються Сумщини.

600. **Загороднюк И.В.** Новые для европейской части Российской Федерации виды грызунов (Rodentiformes) // Вестник зоологии. – 1994. – № 6. – С. 73.

Окремі дані по Сумщині (східна межа ареалу *Sylvaeus sylvaticus* (підвид *charkovenssis* Mig.) проходить через Лебедин).

601. **Загороднюк И.В.** Редкие виды бурозубок на территории Украины: легенды, факты, диагностика // Вестник зоологии. – 1996. – № 6. – С. 53-69.

Частково використані збори з території Сумської обл.

602. **Загороднюк І.** «Бернські» види комахоїдів у Червоній книзі України. Хохуля // Славці України під охороною Бернської конвенції. – Київ, 1999. – С. 20-22. (Праці Теріологічної школи. – Вип. 2).

Короткі згадки про Сумщину.

603. **Загороднюк І.** Вухань австрійський – *Plecotus austriacus* // Славці України під охороною Бернської конвенції. – Київ, 1999. – С. 66-71. (Праці Теріологічної школи. – Вип. 2).

Ареал вуханя звичайного охоплює й територію Сумщини [карта].

604. **Загороднюк І.** «Бернські» види кажанів у Червоній книзі України. Частина 1: *Rhinolophus*, *Miniopterus*, *Myotis* та *Barbastella* // Славці України під охороною Бернської конвенції. – Київ, 1999. – С. 97-104. (Праці Теріологічної школи. – Вип. 2).

Короткі посилання на Сумщину.

605. **Загороднюк І.** Ховрах крапчастий – *Spermophilus suslicus* // Славці України під охороною Бернської конвенції. – Київ, 1999. – С. 133-137. (Праці Теріологічної школи. – Вип. 2).

Карта поширення різних форм виду, зокрема на Сумщині.

606. **Загороднюк І.** Мишівка лісова – *Sicista betulina* // Славці України під охороною Бернської конвенції. – Київ, 1999. – С. 138-143. (Праці Теріологічної школи. – Вип. 2).

Карта поширення мишівок групи *Sicista «betulina»* в Україні, в тому числі на Сумщині.

607. **Загороднюк І.** Мапи поширення видів нижчих тетрапод в Україні // Земноводні та плазуни України під охороною Бернської конвенції. – Київ, 1999. – С. 104-106.

Ареали низки видів (*Triturus cristatus*, *Bombina bombina*, *Hyla arborea*, *Rana arvalis*, *Anguis fragilis*) охоплюють територію Сумщини.

608. **Загороднюк І., Годлевська Л., Тищенко В., Петрусенко Я.** Кажани України та суміжних країн: керівництво для польових досліджень. – Київ, 2002. – 108 с. (Серія: Праці теріологічної школи, вип. 3).

Узагальнені дані про поширення кажанів в Україні, зокрема в Сумській обл.

609. **Загороднюк І., Мерзликян І.** *Microtus oeconomus* в сообществах мелких млекопитающих припойменных экосистем Ворсклы (Восточная Украина) // Вестник зоологии. – 1994. – № 6. – С. 45.

Дослідження у Великописарівському і Охтирському р-нах.

610. **Загороднюк І.В., Наглов В.А., Зоря А.В.** Современное распространение *Mus spicilegus* в Слобожанской Украине // Вестник зоологии. – 1995. – № 5-6. – С. 75.

Припускається поширення виду в південних р-нах Сумської обл., а також у Білгородській, Луганській і Полтавській обл., для яких цей вид поки що не вказаний.

611. **Загороднюк І., Негода В.** Нетопири: *Pipistrellus* та *Hypsugo* // Міграційний статус кажанів в Україні. – Київ: 2001. – С. 65-72.

Схема розвитку інвазії нетопира білосмугого на території України.

612. **Загороднюк І.В., Федорченко А.А.** Аллопатрические виды среди грызунов группы *Spermophilus suslicus* (Mammalia) // Вестник зоологии. – 1995. – № 5-6. – С. 49-58.

На рис. 2 [карта] позначені пункти знаходження виду, зокрема на Сумщині.

613. **Загороднюк І., Філіпчук Н.** «Бернські» види гризунів у Червоній книзі України (*Spermophilus citellus*, *Sicista subtilis*, *Spalax graecus*) // Ссавці України під охороною Бернської конвенції. – Київ, 1999. – С. 155-162. (Праці Теріологічної школи. – Вип. 2).

В ареал мишівок степових частково входить територія Сумщини.

614. **Загородня Я.Ю.** Видовой состав пресноводных моллюсков Деснянско-Старогутского национального природного парка // Литопис природы. Том 13. 2013 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2014. – С. 77-79 (Рукопис).

615. **Загурский С.Д.** Свекловичная корневая тля – опасный вредитель сахарной свеклы // Сб. научно-исслед. работ Ивановской опытно-селекционной станции / ВНИИ сах. свеклы, Ивановская опыт.-селекц. ст. – Киев, 1971. – С. 146-148.

Охтирський р-н.

616. **Загурский С.Д.** Распространение свекловичной корневой тли и агротехнические приемы борьбы с ней // Приемы улучшения технологических качеств сахарной свеклы: Сб. науч. трудов / ВНИИ сах. свеклы, Ивановская опытно-селекц. станция. – Киев, 1980. – С. 125-133.

Охтирський р-н.

617. **Зайцев Д.В.** Матеріяли до фауни жуків-скрипунів (Cerambycidae, Coleoptera) на Харківщині // Зб. праць Зоологічного музею. – Київ, 1929. – Ч. 7. – С. 119-137. (ВУАН. Труды Фіз.-мат. відділу. – Т. 13, вип. 1).

Частина матеріалу зібрана в Охтирці.

618. **Зайцев Д.К.** Состояние особо охраняемых природных территорий Сумской области и перспективы создания международно-го комплекса особо охраняемых природных территорий в бассейне реки Десна // Актуальні проблеми створення Деснянсько-Старогутського національного природного парку та перспективи їх вирішення: Мат-ли науково-практ. семінару. – Київ, 1998. – С. 10–14.

Елементарна і не точна інформація про деякі рідкісні види хребетних тварин.

619. **Заповідники і національні парки України.** – Київ: Вища школа, 1999. – 232 с. (Мінекобезпеки України).

Український степовий природний заповідник (с. 69-73). Деснянсько-Старогутський національний природний парк (с. 219-223).
Окремі відомості по тваринному світу.

620. **Заремба И.А., Дахно И.С., Романенко П.Т.** Политрем при смешанной инвазии овец // Приемы и способы совершенствования технологии производства продуктов сельского хоз-ва в условиях Сумской обл.: Тез. областной научно-практ. конф. – Сумы, 1990. – С. 104–106.

Багато даних по гельмінтозах (фасціолоз, дикроцеліоз) вівців.

621. **Заремба И.А., Романенко П.Т.** Эпизоотология эхинококкоза свиней в Сумской области // Всесоюзн. научно-практ. конф. «Интенсификация сельскохозяйственного производства в условиях радикальной экономической реформы»: Тез. докл. – Сумы, 1989. – С. 220–222.

622. ***Захаренко А.В.** Фауна, экология и практическое значение сетчатокрылых (Neuroptera) Левобережной Украины: Автореф. дисс. ... канд. биол. наук. – Харьков, 1978. – 21 с.

Враховано дані по Сумщині (зап-к «Михайлівська цілина»).

623. **Захаренко О.В.** Сітчастокрилі (Insecta, Neuroptera) України і деякі питання охорони рідкісних і зникаючих комах: Автореф. ... дис. докт. біол. наук. – Київ, 1997. – 33 с.

Дослідження в Сумській (зап-к «Михайлівська цілина») та інших областях.

624. ***Захаренко А.В., Грамма В.Н., Якушенко Б.М., Леженіна И.П. и др.** Отчет о научно-исследовательской работе «Фауна и экология беспозвоночных Украинского государственного степного заповедника (отделение «Михайловская целина»)». – Харьков, 1983. – 27 с.

625. **Захаренко А.В., Грамма В.Н., Гаражин В.Г.** Влияние режима заповедности на фауну насекомых степных заповедников // Проблемы охраны генофонда и управления экосистемами в заповедниках степной и полупустынной зон: Тез. докл. Всесоюз. совещ. (Аскания-Нова, 21-25 мая 1984 г.). – М., 1984. – С. 116-117.

Враховано результати досліджень в зап-ку «Михайлівська цілина».

626. **Зерова М.Д.** О видах рода *Tetramesa* Wlk. (Hymenoptera, Eurytomidae), поражающих злаки *Stipa*, *Bromus*, *Zerna* в Украинской ССР // Энтомологическое обозрение. – 1965. – Т. 44, вып. 3. – С. 632-648.

Ураховано результати досліджень в зап-ку «Михайлівська цілина».

627. **Зерова М.Д.** Новые виды рода *Eurytoma* Illiger (Hymenoptera, Chalcidoidea, Eurytomidae) из Европейской части СССР // Новые и малоизвестные виды насекомых Европейской части СССР. – Ленинград, 1977. – С. 89-93.

Eurytoma harmditicola Zerova sp. n. описаний за зборами 18.05.1961 р. в зап-ку «Михайлівська цілина» (Лебединський р-н).

628. **Зерова М.Д., Серегина Л.Я.** Хальцидоидные наездники (Hymenoptera, Chalcidoidea) – торимиды (Toxymidae), трибы Podagrionini и Monodontomerini фауны Украины // Вестник зоологии. – 1999. – Отд. вып. № 13. – 130 с.

Один із видів (*Eridontomerus isosomatis*) виявлений на Лебединщині – в зап-ку «Михайлівська цілина».

629. **Зерова М.Д., Серегина Л.Я., Стеценко И.Т.** Каталог видов трибы Toxymini (Hymenoptera, Toxymidae) в коллекции Института зоологии НАН Украины // Зерова М.Д., Серегина Л.Я., Стеценко И.Т. Хальцидоидные наездники (Hymenoptera, Chalcidoidea) – торимиды (Toxymidae), трибы Toxymini фауны Украины / Вестник зоологии. – 2003. – Отд. вып. № 17. – С. 84-103.

У колекції представлено екземпляр *Thorymus bedeguaris*, зібраний в зап-ку «Михайлівська цілина» (Лебединський р-н).

630. **Зерова М.Д., Толканиц В.И., Котенко А.Г., Серегина Л.Я., Дьякончук Л.А., Меллика Ж.Г., Гумовский А.В., Фурсов В.Н., Симутник С.А., Нарольский Н.Б., Стеценко И.Т.** Типы ихневмоидных, цинипоидных и хальцидоидных наездников (Hymenoptera, Arocrita), хранящиеся в коллекции Института зоологии им. И.И. Шмальгаузена Национальной Академии наук Украины // Вестник зоологии. – 2006. – Отд. вып. № 20. – 136 с.

Зокрема в колекції зберігаються паратипи *Eurytoma unicolor* Zerova, 1978, зібрані в зап-ку «Михайлівська цілина» (Лебединський р-н).

631. **Зиверт М.В.** Обзор фауны пресноводных Eucoropoda Украины // Труды Харківського тов-ва дослідників природи. – 1927. – Т. 50, вип. 2. – С. 121-140.

Mesocyclops obsoletus (Koch.) указаний для ставків с. Угроїди (Сумська округа).

632. **Зіпченко О.І., Книш М.П., Панченко С.М.** «Великописарівські кургани» – потенційний об'єкт природно-заповідного фонду Сумської області // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Зб. наук. праць (за матеріалами 5 Міжнарод. наук. конф., 23-25 травня 2013 р., м. Суми). – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2013. – Т. 1. – С. С. 89-92.

Короткі відомості про раритетний компонент фауни.

633. **Зіпченко О.І., Книш М.П., Панченко С.М.** Урочище «Великописарівські кургани» – територія, перспективна для розширення меж Гетьманського НПП // Літопис природи. Том 3. 2013 р. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2014. – С. 283-289. (Руккопис).

Зокрема відомості про раритетний компонент фауни.

634. **Знаменский А.В.** О мерах борьбы с гессенской мухой // Захист рослин. – 1925. – Ч. 1-2. – С. 41-51.

Враховано відомості по Сумщині.

635. **Зоогеографическая карта.** Заготовка пушнина, птицы // Атлас Украинской ССР и Молдавской ССР. – М.: Глав. упр. геодезии и картограф. Мин. геологии и охраны недр СССР, 1962. – С. 33-34. Певна частина даних стосується території Сумщини.

636. **Зоогеографічне районування** // Національний атлас України. – Київ: Картографія, 2007. – С. 218.

637. **Зоря А.В.** Степная пеструшка (*Lagurus lagurus*) в Украине: прежние и современные данные о численности вида // Вестник зоологии. – 2001. – Т. 35, № 5. – С. 102.

«По данным Сумской облСЭС (Р. Подопригора) степные пеструшки известны из агроценозов Ахтырского р-на».

638. **Зубаровский М.** Пушная кампания зимнего сезона 1924–1925 гг. // Украинский охотник и рыболов. – 1925. – № 4. – С. 4-6.

Окремі відомості по Сумщині (про здобування лисиць і зайців у Охтирській, Роменській, Сумській та Конопотській округах).

639. **Зубаровский М.** Открывай охоту! // Украинский охотник и рыболов. – 1925. – № 8. – С. 4–5.

Дати прильоту качок, гусей та слукви [карта]. Інформація по 5 пунктах Сумщини.

640. **Зубаровський М.** Водяна криса і промисел її в УСРР // Зб. праць Зоологічного музею. – Київ: Вид-во Укр. АН, 1935. – № 14. – С. 91–119. – (Труди Ін-ту зоології та біології. – Т. 5).

Згадується Сумщина.

641. **Зубатов Ю.М., Токарский В.А.** Поселения речного бобра (*Castor fiber* L.) в Сумской области // Мат-ли наук. читань, присвяч. 70-річчю з дня народж. докт. біол. наук, проф. О.П. Крапивного / Харків. пед. ун-т. – Харків: Фірма «РЦНІТ», 1999. – С. 14–15.

Басейн р. Ворскли.

642. **Зубко Я.** Матеріяли до вивчення фауни ссавців Полтавщини // Труди Харків. тов-ва дослідників природи. – Харків: Держ. вид-во України, 1930. – Т. 55 (Записки наук.-дослід. кафедри зоології. – № 2). – С. 21–52.

Згадка про виводок вовків поблизу с. Грунь (Охтирський р-н).

643. **Зубко Я.П.** К вопросу об экологии подземной полевки // Наукова хроніка Харків. ун-ту: Зб. анотацій. – 1946. – № 3-4 (6-7). – С. 25–26.

Сумська (Тростянецьке лісництво) і Харківська обл.

644. **Зубко Я.П.** К распространению и численности мышевидных грызунов на Левобережной Украине // Вторая Межведомственная науч. конф. по изучению природных и трудовых ресурсов, размещению промышленности и сельского хозяйства Левобережной Украины и их использованию: Тез. докл. – Харьков, 1963. – Вып. 7. Почвенно-биологическая секция. – С. 81–83.

Дослідження 1943–1963 рр., зокрема на Сумщині.

И, I

645. **Іванов С.П., Житкевич О.Н.** Огляд масового розмноження лучного метелика (*Loxostege sticticalis* L.) в 1935 р. в основній зоні бурякосіяння (лісостеп УРСР, Курська і Воронежська області РРФСР) і в сусідніх з нею степових областях УРСР // Зб. праць відділу екології наземних тварин / Ін-т зоології АН УРСР. – Київ, 1937. – № 4. – С. 111–168.

Частина інформації стосується Сумщини.

646. **Игнатенко В.А., Прокопенко А.Я.** Боры, дубравы, перелески... – Сумы: Редакционно-издательский отдел, 1990. – 17 с.

Популярний нарис природи Тростянецького р-ну, зокрема згадка про мешканців лісу – комах і хребетних тварин.

647. **Исаев А.П.** Обыкновенный серый волк // Охотник и рыболов Украины. – Киев: Урожай, 1986. – С. 138-142.

Згадка про вовків на Сумському Поліссі.

648. **Искова Н.И.** Материалы к фауне трематод дроздовых (Turdidae) Украины // Вестник зоологии. – 1979. – № 3. – С. 25-32.

Сумщина згадується як один із пунктів знахідки *Laterotrema vexans* і *Prosthogonimus cuneatus*.

649. **Искова Н.И.** Трематоды семейства Leucochloridiidae от воробьиных птиц Украины // Вестник зоологии. – 1979. – № 5. – С. 46-55.

Leucochloridium perturbatum знайдений також у птахів з території Сумщини.

650. **Искова Н.И., Шарпило В.П., Шарпило Л.Л., Ткач В.В.** Каталог гельминтов позвоночных Украины // Трематоды наземных позвоночных. – Киев, 1995. – С. 5-6.

Окремі дані по Сумщині.

651. **Истомина Л.П.** О распространении жуков-мягкотелок (Coleoptera, Cantharidae) в лесной и лесостепной зонах Левобережной Украины // Энтомологическое обозрение. – Л.: Наука, 1968. – Т. 47, вып. № 3. – С. 505-511.

Сумська (Старогутське і Собицьке лісництва, південніше р. Сейм), Харківська і Полтавська обл.

К

652. **Кавурка В.В.** До вивчення фауни плодожерок (Lepidoptera, Tortricidae, Grapholitini) Полісся та Лісостепу Лівобережної України [Електронний ресурс] // Тези доп. конф. молодих дослідників-зоологів – 2008 (м. Київ, Ін-т зоології НАН України, 2.10.2008 р.). – Київ, 2008. – С. 8-9. (Зоологічний кур'єр, № 2). – Режим доступу: <http://izan.kiev.ua/rmd/KMD-2008-tezy-abstr.pdf>.

653. **Кавурка В.В.** К изучению плодожерок рода *Dichrorampha* Guenée, 1845 (Lepidoptera, Tortricidae, Grapholitini) фауны Полесья и Лесостепи Левобережной Украины // Фундаментальні та прикладні дослідження в біології: Мат-ли I Міжнарод. конф. студентів, аспірантів та молодих учених (23-26 лютого 2009 р., м. Донецьк). – Донецьк: Вебер (Донецька філія), 2009. – Т. 1. – С. 185-186.

654. **Кавурка В.В.** Фауна плодожерок (Lepidoptera, Tortricidae, Grapholitini) Полісся та Лісостепу Лівобережної України // Наук. вісник Ужгород. ун-ту. Серія: Біологія. – 2010. – Вип. 29. – С. 140-159. Частина даних отримана в Сумській обл.

655. **Кавурка В.В.** Плодожерки (Lepidoptera, Tortricidae, Grapholitini) Полісся та Лісостепу Лівобережної України (фауна, систематика, біологічні особливості): Автореф. дис. ... канд. біол. наук. – Київ, 2011. – 22 с.

Багато даних з різних пунктів Сумської обл. (НПП «Деснянсько-Старогутський», с. Вакалівщина Сумського р-ну та ін.).

656. **Казанник В.В., Серебряков В.В.** Миграции гусей на севере Сумской области Украины // 14 Международ. орнитолог. конф. Северной Евразии (Алматы, 18-24 августа 2015 г.). I. Тезисы. – Алматы, 2015. – С. 223-224.

Спостереження 2007-2015 рр. в присеснянській частині Шосткинського р-ну.

657. **Кайгородов Д.** Опыт исследования хода весеннего поступательного движения кукушки (*Ciculus canorus* L.) по Европейской России // Известия Импер. Лесного ин-та. – 1910. – Вып. 20. – Отд. неофф. – С. 1-22.

Зокрема дані по Охтирці, Ромнам, Лебедину, Сумам.

658. **Кайгородов Д.** Опыт исследования хода весеннего прилета грачей (*Tyrannosorax fragilegus* (L.)) в Европейской России // Известия Импер. Лесного ин-та. – 1910. – вып. 20. – Отд. неофф. – С. 23-42.

У тому числі дані по Охтирці.

659. **Кайгородов Дм.** Опыт исследования хода весеннего прилета белого аиста (*Ciconia alba* Briss.) в Европейской России // Известия Импер. Лесного ин-та. – 1911. – вып. 21. – Отд. неофф. – С. 197-214.

Зокрема дані по Ромнам.

660. **Кайгородов Дм.** Опыт исследования хода весеннего прилета восточного соловья (*Erithacus philomela* Bechst.) в Европейской России // Известия Импер. Лесного ин-та. – 1914. – Вып. 26. – Неофф. отд. – С. 1-23.

Зокрема дані по Ромнам, Лебедину, Сумам, Охтирці.

661. **Кайгородов Дм., Вульф А.А.** Опыт исследования хода весеннего прилета кряковой утки (*Anas platyrhynchos* L.) в Европейской России // Известия Ленинград. лесного ин-та. – 1927. – Вып. 35. – С. 155-189.

Зокрема дані по Ромнам, Сумам.

662. **Кайгородов Д.Н., Вульф А.А.** Опыт исследования хода весеннего прилета гуся серого (*Anser anser* L.) в Европейской части СССР // Труды Лесотехнической академии. – Лесоводств. цикл. – 1931. – Вып. 1 (38). – С. 127-145.

Зокрема дані по Ромнам, Сумам, Лебедину, Охтирці.

663. ***Калениченко И.И.** Допотопные кости мамонта в Малороссии // Северная пчела. – 1840. – № 75. – С. 300.

Знахідка скупчення кісток мамонта та інших викопних тварин у 1839 р. в окол. с. Кулешівка Недригайлівського р-ну.

664. ***Калениченко И.** Исчезновение байбаков и их могилы в новороссийских степях // Вестник естественных наук. – 1860. – № 27.

Дані про «несметное множество» бабаків на рубежі ЧVIII і ЧІЧ ст. в степах «Сумского уезда» на землях слобод «Николаевки и Грицановки» та біля м. Білопідлля.

665. **Каложная М.А.** К изучению хозяино-паразитных связей видов рода *Lysiphlebus* Förster, 1862 (Hymenoptera: Aphidiidae) фауны Украины // Тези доп. Конф. молодих дослідників-зоологів – 2011 (м. Київ, Інститут зоології НАН України, 20.04.2011 р.). – Київ, 2011. – С. 6. (Зоологічний кур'єр, № 5) – <http://izan.kiev.ua/KMDZ11-abstr.pdf>.

Два види іздців – паразитів певних видів попелиць виявлені в м. Путивль.

666. **Карасева Е.В., Козлов А.Н., Мерзликин И.Р.** Поверхностные гнезда, норы и другие убежища серой крысы // Распространение и экология серой крысы и методы ограничения ее численности. – М.: Наука, 1985. – С. 53-71.

Спостереження частково проводилися на Сумщині.

667. **Карпенко К.К., Книш М.П., Вакал А.П.** Матеріали до розширення заповідних територій у Сумському районі Сумської області // Заповідна справа на Сумщині: Тези доп. наук. конф. – Суми, 1994. – С. 25-26.

Окремі дані стосовно фауни.

668. **Карпенко К.К., Книш М.П., Корнус А.О., Гавриць Г.Г.** Дослідники природи Сумщини // Заповідні скарби Сумщини. – Суми: Джерело, 2001. – С. 19-26.

669. **Карпенко К.К., Книш М.П., Кураш І.І.** Деснянсько-Старогутський національний природний парк // Стан природного середовища та проблеми його охорони на Сумщині. Природно-заповід-

ний фонд області. (На допомогу викладачам природничих дисциплін навчальних закладів різних рівнів). Книга третя. – Суми: Держрекло, 1999. – С. 38-48.

Окремі відомості про склад фауни.

670. Карпенко К.К., Книш М.П., Родінка О.С. Перспективний заповідний об'єкт Сумщини – ландшафтний заказник «Прохідна долина річок Ромен і Терен» // Екологія і раціональне природокористування: Зб. наук. праць / Сумський пед. ун-т. – Суми: СумДПУ, 2006. – С. 197-201.

Інформація про комплекс наземних хребетних тварин.

671. Карпенко К.К., Книш М.П., Родінка О.С. Перспективний заповідний об'єкт Сумщини – ландшафтний заказник «Прохідна долина річок Ромен і Терен» // Екологія і раціональне природокористування: Зб. наук. праць / Сумський пед. ун-т. – Суми: СумДПУ, 2007. – С. 111-115.

Інформація про комплекс наземних хребетних тварин.

672. Карпенко К.К., Книш М.П., Пархоменко В.В., Кураш І.І. Перспективний заповідний об'єкт «Гусаків гай» у Буринському районі Сумської області // Екологія і раціональне природокористування: Зб. наук. праць / Сумський пед. ун-т. – Суми: СумДПУ, 2007. – С. 123-129.

Інформація про комплекс комах і хребетних тварин.

673. Карпенко К.К., Родінка О.С., Вакал А.П., Книш М.П. До характеристики природно-заповідного фонду басейну р. Івотки у Сумській області // Екологічні дослідження річкових басейнів Лівобережної України: Зб. наук. праць. – Суми: СумДПУ, 2002. – С. 136-143.

Поширення 37 видів рослин і тварин, що підлягають особливій охороні, на території об'єктів природно-заповідного фонду Шосткинського та Ямпільського р-нів.

674. Карпенко К.К., Книш М.П., Родінка О.С., Вакал А.П., Пархоменко В.В., Ковтун В.А. Могрицький ландшафтний заказник (Сумська область) // Природничі науки: Зб. наук. праць / Сумський пед. ун-т. – Суми: СумДПУ, 2004. – С. 37-42.

Дещо про фауну заказника.

675. Карпенко Е.К., Ковтун В.А., Матвиенко М.Е. Растительный и животный мир // Методические рекомендации для изучения краеведческого материала по Сумской области на уроках географии в школе / Ред. Тюленева В.А. – Сумы, 1990. – С. 37-46.

Короткий нарис рослинності і тваринного світу.

676. Карпенко К.К., Тюленева В.О., Вакал А.П., Родінка О.С., Книш М.П., Кравченко В.М. Гідрологічні заказники в заплаві р. Сули на Сумщині // Стан природного середовища та проблеми його охорони на Сумщині. Природно-заповідний фонд області. (На допомогу викладачам природничих дисциплін навчальних закладів різних рівнів). Книга третя. – Суми: Джерело, 1999. – С. 86-98.

Короткі відомості по фауні.

677. Карпенко К.К., Телегіна А.С., Родінка О.С., Книш М.П., Пахроменко В.В., Вінниченко М.Д., Підлубина Ю.М. Михайлівська цілина: Нарис. До 70-річчя Сумської області та 80-річчя заповідника «Михайлівська цілина». – Суми, 2009. – 24 с.

678. Каталог колекцій Зоологического музея ННПМ НАН Украины. Птицы. Вып. 1. Неворобьиные – Non-Passeriformes (Пингвинообразные Sphenisciformes – Журавлеобразные Gruiformes) / Пекло А.М. – Киев: Зоомузей ННПМ НАН Украины, 1997. – 156 с.

Низка видів представлена екземплярами, здобутими на території Сумщини.

679. Каталог колекцій Зоологического музея ННПМ НАН Украины. Птицы. Вып. 2. Неворобьиные – Non-Passeriformes (Ржанкообразные Charadriiformes – Дятлообразные Piciformes) / Пекло А.М. – Киев: Зоомузей ННПМ НАН Украины, 1997. – 235 с.

Низка видів представлена екземплярами, здобутими на території Сумщини.

680. Каталог колекцій Зоологического музея ННПМ НАН Украины. Птицы. Вып. 3. Воробьинообразные – Passeriformes (Tyranidae, Hirundinidae, Dicruridae, Oriolidae, Corvidae, Cracticidae, Paradoxornithidae, Timaliidae, Campephagidae, Pycnonotidae, Cinclidae, Troglodytidae, Mimidae, Muscicapidae, Bombycillidae, Ptilogonatidae, Laniidae, Sturnidae, Meliphagidae, Zosteropidae, Vireonidae, Caerebidae, Parulidae, Ploceidae, Viduidae, Estrildidae, Icteridae, Thraupidae, Fringillidae) / Пекло А.М. – Киев: Зоомузей ННПМ НАН Украины, 2002. – 312 с.

Низка видів представлена екземплярами, здобутими на території Сумщини.

681. Каталог колекцій Зоологического музея ННПМ НАН Украины. Птицы. Вып. 4. Воробьинообразные – Passeriformes (Alaudidae, Motacillidae, Prunellidae, Sylvidae, Regulidae, Paridae, Remizidae, Sittidae, Tichodromadidae, Certhiidae, Aegithalidae,

Passeridae, Emberizidae) / Пекло А. М. – Киев: Зоомузей ННПМ НАН України, 2008. – 410 с.

Низка видів представлена екземплярами, здобутими на території Сумщини.

682. **Каталог** яєць та гнізд птахів Зоологічного музею Львівського національного університету імені Івана Франка / укладачі: Н.А. Пісулінська, І.В. Шидловський, А.Т. Затушевський. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. – 124 с.

Колекційні матеріали (кладки та гнізда 130 видів птахів) із Шосткинського та інших північних районів Сумщини.

683. **Кемарский П.** Энтомологический наблюдательный пункт при Тростянецком комбинате Сахаротреста // Захист рослин. – 1925. – Ч. 1-2. – С. 68-70.

Комахи-шкідники.

684. **Кемарский П.Н.** Состояние вредителей на Харьковщине. Вредители растений на Тростянецком комбинате. (Данные на 20/5) // Захист рослин. – 1925. – Ч. 3-4. – С. 66.

Комахи. Тростянецький р-н.

685. **Кесслер К.** Естественная история губерний Киевского учебного округа. Зоология. Часть систематическая. Животные земноводные. – Киев, 1853. – 96 с.

Короткі відомості стосовно видового складу земноводних і плазунів придеснянських районів Сумщини.

686. **Кесслер К.** Животные млекопитающие губерний Киевского учебного округа // Труды Комиссии высочайше учрежденной при Императорском университете святого Владимира для описания губерний Киевского учебного округа Киевской, Волынской, Подольской, Полтавской и Черниговской. – Киев, 1851. – С. ix+1-88.

Окремі відомості про поширення деяких видів ссавців (перегузня, горностай, заєць білий) в межах Сумщини.

687. **Кесслер К.** Птицы голенастые и водяные // Труды Комиссии высочайше учрежденной при Императорском университете Св. Владимира для описания губерний Киевского учебного округа Подольской, Волынской, Киевской, Черниговской и Полтавской. – Киев, 1853. – Т. 2. – С. 1-101.

Окремі відомості про поширення деяких видів птахів (дерихів степовий) в межах Сумщини.

688. **Кириков С.В.** Исторические изменения животного мира нашей страны в XIII–XIX веках // Известия Академии наук СССР. Серия географическая. – 1952. – Вып. 6. – С. 31-48.

Окремі згадки про Сумщину («в Сумском комисарстве встречалась летяга»). Карти зміни ареалів зубра, дикого коня, лося, глушця.

689. **Кириков С.В.** Изменения животного мира в природных зонах СССР (XIII–XIX вв.). Степная зона и лесостепь. – М.: Изд-во АН СССР, 1959. – 175 с.

Аналіз історичних документів. Окремі дані про минуле фауни (звірі і птахи) Сумщини.

690. ***Кириков С.В.** Промысловые животные, природная среда и человек. – М.: Наука, 1966. – 348 с.

Згадка про тварин Сумщини в історичних документах.

691. **Кириков С.В., Ходашева К.С.** Изменения животного мира в связи с хозяйственной деятельностью человека // Лесостепь и степь Русской равнины. – М.: Изд-во АН СССР, 1956. – С. 173-182.

Карти: межі поширення хохітви і бабака в XVIII і початку XIX ст., білки, глушця, лося і ведмедя в XVII–XVIII ст. проходили на Сумщині.

692. **Кириченко А.Н.** Матеріяли до пізнання фавни справжніх полутвердокрильців (Nemiptera – Heteroptera) Харківської губернії // Зб. праць Зоологічного музею. – Київ, 1930. – Ч. 8. – С. 177-319. (Всеукр. Академія наук. Труды Фіз.-мат. відділу. – Т. 15, вип. 2).

Харківська і Сумська обл. (збори проводилися в Сумах, Стецьківці, Межирічі, Лебеліні).

693. **Кириченко М.Б.** Туруни (Coleoptera, Carabidae) навколводних біотопів урбанізованого ландшафту // Урбанізоване навколводне середовище: охорона природи та здоров'я людини. – Київ, 1996. – С. 181-184.

Дослідження в м. Суми на р. Стрілка.

694. **Кириченко М.Б.** До вивчення фауни турунів (Coleoptera, Carabidae) північно-східного лісостепу України // Известия Харьк. ентомолог. общ-ва. – 1997. – Т. 5, вып. 2. – С. 75-79.

Дослідження в с. Вакалівщина Сумського р-ну.

695. **Кириченко М.Б.** Вплив зарегульованості річок на угруповання турунів (Coleoptera, Carabidae) навколводних біотопів // Ентомологія в Україні (Праці 5 з'їзду Українського ентомолог. тов-ва,

7-11 вересня 1998 р., м. Харків) / Вестник зоології. – 1998. – Отд. вип. № 9. – С. 69-72.

Дослідження проводилися в заплаві р. Псел в Сумському р-ні.

696. **Кириченко М.Б.** К изучению фауны жужелиц (Coleoptera, Carabidae) пойменных биотопов Левобережной Лесостепи Украины // Вестник зоології. – 1998. – Т. 32, № 4. – С. 38-44.

Сумська обл. Заплави Сейму, Псла (з притоками Сумка, Стрілка, Битиця), Ворскли.

697. **Кириченко М.Б.** Жуки-туруни (Coleoptera, Carabidae) навколводних біотопів Полісся та Лісостепу Лівобережної України: Автореф. дис. ... канд. біол. наук. – Київ, 1999. – 19 с.

Сумська обл.

698. **Кириченко М.Б.** Обзор фауны жужелиц (Coleoptera, Carabidae) пойменных ландшафтов Полесья Восточно-Европейской равнины // Вестник зоології. – 2000. – Т. 34, № 1-2. – С. 93-101.

Чернігівська і Сумська обл. Заплава Десни з притоками Знобівка, Івотка.

699. **Кириченко М.Б.** Жуки-стрибуни та туруни (Coleoptera, Cicindelidae, Carabidae) відділення Українського степового заповідника «Михайлівська цілина» // Вестник зоології. – 2009. – Отд. вып. № 22. – С. 17-26.

700. **Кириченко М.Б., Бабко Р.В.** До питання про карабідофауну прибережної смуги малої річки // Проблеми охорони і раціонального використання природних ресурсів Сумщини: Зб. наук. праць / Сумський педін-т. – Суми, 1992. – С. 59-63.

701. **Кириченко М.Б., Бабко Р.В.** Карабидофауна прирусловой поймы малых рек как показатель степени их антропогенной трансформированности // Актуальные вопросы экологии и охраны природных водных экосистем и сопредельных территорий: Сб. мат-лов Межреспубл. научно-практ. конф. – Краснодар, 1995. – Ч. 1. – С. 159-160.

Річки Стрілка, Битиця, Псел.

702. **Кириченко М.Б., Бабко Р.В.** Комплексы жужелиц прибрежной полосы малых рек в условиях города // Тез. докл. научно-технич. конф. преподавателей, сотрудников и студентов СумГУ. – Сумы, 1995. – С. 122.

В умовах м. Суми.

703. **Кириченко М.Б., Бабко Р.В.** До питання про екологічну структуру асамблеї турунів (Coleoptera: Carabidae) // Республік. ентомолог. конф., присвяч. 50-й річниці заснування Українського ентомолог. тов-ва: Тези доп. – Ніжин: ТОВ «Наука–сервіс», 2000. – С. 52.

Дослідження проводилися частково на Сумщині.

704. **Кириченко М.Б., Бабко Р.В.** Туруни (Coleoptera, Carabidae) заплави р. Ворскли // Проблеми р. Ворскли: Мат-ли Міжнарод. науково-практ. семінару «Роль національних парків в навчально-виховній роботі». – Охтирка, 2002. – С. 21-23.

705. **Кириченко М.Б., Бабко Р.В.** Жуки-туруни (Coleoptera, Carabidae) «Михайлівської цілини» // Проблеми збереження ландшафтного, ценотичного та видового різноманіття басейну Дніпра: 36. наук. праць. – Суми: СумДПУ, 2003. – С. 187-190.

706. **Кириченко М.Б., Бабко Р.В.** Туруни Деснянсько-Старогутського національного природного парку (Україна) // Природничі науки: 36. наук. праць / Сумський пед. ун-т. – Суми: СумДПУ, 2003. – С. 206-211.

707. **Кириченко М.Б., Бабко Р.В.** Підсумки досліджень фауни жуків-скакунів і турунів (Coleoptera: Cicindelidae, Carabidae) Полісся та Лісостепу Лівобережної України // Известия Харьков. ентомолог. общ-ва. – Харьков, 2004 (2005). – Т. 12, вып. 1-2. – С. 28-36.

708. **Кириченко М.Б., Бабко Р.В.** Видова і кількісна структура населення турунів (Coleoptera: Carabidae) на території Михайлівської цілини // Відділенню Українського степового природного заповідника «Михайлівська цілина» 80 років – сучасний стан, проблеми, перспективи розвитку: Тези доп. Міжнарод. науково-практ. конф. 23-25 вересня 2008 року. – Суми, 2008. – С. 30-31.

709. **Кириченко М.Б., Бабко Р.В.** Структура асамблеї турунів (Coleoptera: Cicindelidae, Carabidae) урочища Вакалівщина // Вакалівщина: До 40-річчя біологічного стаціонару Сумського держ. пед. ун-ту ім. А.С.Макаренка. 36. наук. праць. – Суми, 2008. – С. 53-59.

710. **Кириченко М.Б., Бабко Р.В., Біляшівський М.М.** Ентомофауна Деснянсько-Старогутського НПП // Літопис природи. Том 2. 2003 рік / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2003. – С. 129-137.

Переважно твердокрилі та напівтвердокрилі комахи.

711. **Кириченко М.Б., Дериземля А.М., Данилків Я.М., Бабко Р.В.** Асамблея турунів (Coleoptera, Carabidae) в умовах градієнту зволо-

женості // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Зб. наук. праць (за матеріалами 6 Міжнарод. наук. конф., присвяч. 150-річчю з дня народж. акад. Г.М. Висоцького, 20-23 травня 2015 р., м. Суми). – Т. 1. – Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. – С. 56-59.

Дослідження поблизу с. Вакалівщина Сумського р-ну.

712. **Кістяківський О.Б.** Фауна промислових птахів Полісся УРСР // Зб. праць Зоологічного музею / Ін-т зоології АН УРСР. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1952. – С. 11-34.

Багато відомостей по Сумському Поліссяю.

713. **Клятковский А.Б.** Зоогеографическое районирование [Карта] // Атлас природных условий и естественных ресурсов Украинской ССР. – М.: Глав. упр. геодезии и картограф. при Сов. Мин. СССР, 1978. – С. 144.

З урахуванням території Сумщини.

714. **Кістяківський О.Б., Корнєєв О.П., Пащенко Ю.Й.** Хребетні тварини Полісся // Нариси про природу і сільське господарство Українського Полісся. – Вид-во Київ. ун-ту, 1955. – С. 321-334.

Дрібні відомості по Сумщині. Зоогеографічне районування Полісся УРСР.

715. **Клестов Н.Л.** Глухарь в Украине: распространение, состояние ресурсов и охрана // Проблемы вивчення та охорони птахів: Мат-ли 6 наради орнітологів Західної України. – Львів–Чернівці, 1995. – С. 69-70.

Окремі дані стосуються півночі Сумщини.

716. **Клестов Н.Л., Гавриєв Г.Г.** О расселении желтоголовой трясогузки на территории Украины // Мат-лы 10-й Всесоюз. орнітолог. конф. – Минск: Наука і техніка, 1991. – Ч. 2, кн. 1. – С. 279-280.

Окремі дані по Сумщині.

717. **Клестов Н.Л., Гавриєв Г.Г.** Роль природно-заповідного фонду української частини долини Десни в сохрании орнітофауны // Заповідні території і охорона біологічного різноманіття: Мат-лы Російсько–Української конф. «Природні резервати і охорона біол. різноманіття середнього течення Десни». – Нерусса, 1995. – С. 23-26.

Частина даних стосується території Сумщини.

718. **Клестов Н.Л., Гавриєв Г.Г.** Серый журавль (*Grus grus*) в Украине: территориальное размещение, численность и охрана // Праці Українського орнітолог. тов-ва. – Київ, 1996. – Т. 1. – С. 192-201.

Окремі відомості по Сумщині.

719. **Клестов М.Л., Гаврись Г.Г., Кузьменко Ю.В., Новік В.В.** Нарис фауни хребетних тварин проєктованого національного природного парку «Деснянсько–Старогутський» // Актуальні проблеми створення Деснянсько–Старогутського нац. природ. парку та перспективи їх вирішення: Мат-ли науково-практ. семінару. – Київ, 1998. – С. 93-102.

720. **Клестов Н.Л., Фесенко И.Г.** Утки на зимовках // Охотник и рыболов Украины. – Киев: Урожай, 1986. – С. 105-107.

Згадка про кількість зимуючих качок у межах м. Суми.

721. **Клюков Е.В.** О жуке, повреждающем семена эспарцета // Захист рослин: 36. матеріалів у справі вибавлення шкідників. – 1927-1928. – № 3-4. – С. 161-164.

Окремі дані по Сумській дослідній станції.

722. **Клюков Є.В., Кокот О.П.** Про біологічну неоднорідність місцевих популяцій кукурудзяного метелика (*Pyrausta nubilalis* Нб.) в СРСР // Проблеми ентомології на Україні. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1959. – С. 47-49.

Досліди проводилися в Кролевіці та інших місцях України.

723. **Ключко З.Ф.** Сучасний стан вивчення метеликів родини совок на Україні // 4 з'їзд Українського ентомолог. тов-ва: Тези доп. – Харків, 1992. – С. 74-75.

Новий для України вид *Cryptocala chardinyi* знайдено в с. Вакалівщина Сумського р-ну.

724. **Ключко З.Ф.** До вивчення совок (Lepidoptera, Noctuidae) Східної України // Вакалівщина: До 30-річчя біостанціону Сумського педінституту: 36. наук. праць. – Суми, 1998. – С. 40-44.

725. **Ключко З.Ф.** Новые и малоизвестные виды совок (Lepidoptera, Noctuidae) фауны Украины // Вестник зоологии. – 2003. – Т. 37, № 1. – С. 100.

Деякі види совок виявлено в Сумській обл.

726. **Ключко З.Ф.** К изучению совок (Lepidoptera: Noctuidae) Сумской области // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – Харьков, 2003 (2004). – Т. 11, вып. 1-2. – С. 86-88.

Дослідження в Лебединському (зап-к «Михайлівська цілина»), Білопільському, Сумському р-нах і в м. Суми. Список відомих совок Сумщини поповнився на 15 видів.

727. Ключко З.Ф. Малоизвестные и новые виды совок (Lepidoptera, Noctuidae) фауны Украины // Вестник зоологии. – 2009. – Т. 43, № 2. – С. 190.

Один із видів совок виявлених в Деснянсько-Старогутському НПП.

728. Ключко З.Ф., Булашкин Ю.И., Герасимов Р.П. Новые и малоизвестные виды совок (Lepidoptera, Noctuidae) фауны Украины // Вестник зоологии. – 2004. – Т. 38, № 1. – С. 94.

Один із видів (*Chortodes extrema*) виявлених в НПП «Деснянсько-Старогутський» (Середино-Будський р-н).

729. Ключко З.Ф., Говорун А.В. Совки (Lepidoptera: Noctuidae) Сумской области // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – 2002 (2003). – Т. 10, вып. 1-2. – С. 86-97.

730. Ключко З.Ф., Говорун А.В. Совки (Lepidoptera: Noctuidae) биостационара «Вакаловщина» // Вакалівщина: До 40-річчя біологічного стаціонару Сумського держ. пед. ун-ту ім. А.С.Макаренка. Зб. наук. праць. – Суми, 2008. – С. 60-70.

731. Ключко З.Ф., Матов А.Ю. Новые и малоизвестные виды совок (Lepidoptera, Noctuidae) фауны Украины // Вестник зоологии. – 2005. – Т. 39, № 1. – С. 86.

Один із видів (*Conistra lucifuga*) знайдений в Сумській обл.

732. Ключко З.Ф., Матов А.Ю. Новые находки некоторых видов совок (Lepidoptera, Noctuidae) фауны Украины // Вестник зоологии. – 2006. – Т. 40, № 5. – С. 416.

Один із видів (*Cucullia argentina*) відзначений біля с. Могриця Сумського р-ну.

733. Ключко З.Ф., Плющ И.Г., Шешурак П.Н. Аннотированный каталог совок (Lepidoptera, Noctuidae) фауны Украины. – Киев: Ин-т зоологии НАН Украины, 2001. – 884 с.

Враховано відомості про поширення на Сумщині 168 видів совок.

734. Ключко З.Ф., Северов І.Г. Нові місцезнаходження рідкісних видів лускокрилих (Lepidoptera: Endromidae, Sphingidae, Noctuidae, Arctiidae) в Україні // Заповідна справа в Україні. – 2006. – Т. 12, вип. 2. – С. 67-69.

Деякі види наводяться для Сумської обл.

735. Ключко З.Ф., Шешурак П.Н. Новые данные о видовом составе и распространении совок (Lepidoptera, Noctuidae) в Украине // Вестник зоологии. – 2002. – Т. 36, № 2. – С. 22.

Низка видів (*Heliothis nubigera*, *Xanthia aurago*, *Lithophane semibrunnea*, *Oligia versicolor*, *Amphipoea crinanensis*) виявлена в с. Вакалівщина Сумського р-ну та в м. Суми.

736. **Кльосов М.Д., Гнатюк С.А., Бекерман М.Я.** Поширеність найголовніших гельмінтозів с.г. тварин у Харківській, Сталінській і Ворошиловградській областях // Наук. праці / Український ін-т експериментальної ветеринарії. – Київ, Харків: Держ. вид-во колгосп. і радгосп. літ-ри, 1941. – Т. 10. – С. 93-127.

Певна інформація по Сумщині.

737. **Кльосов М.Д., Гнатюк С.А., Бекерман М.Я.** Поширеність і динаміка найголовніших гельмінтозів с.г. тварин у Запорізьській, Дніпропетровській, Полтавській, Вінницькій та Кам'янець-Подільській областях і в Молдавії // Наук. праці / Український ін-т експеримент. ветеринарії. – Київ, Харків: Держ. вид-во колгосп. і радгосп. літ-ри УРСР, 1941. – Т. 10. – С. 127-158.

Окремі згадки про Сумщину.

738. **Кмець А.М.** Рідкісні тварини Глухівщини // Заповідна справа на Сумщині: Тези доп. наук. конф. – Суми, 1994. – С. 80-81.

739. **Кмець А.М., Фролова Н.В.** Історія орнітологічних досліджень у Сумській області // Внесок натуралістів-аматорів у вивченні біологічного різноманіття: Мат-ли Міжнарод. наук. конф., присвяч. 200-річчю від дня народж. Людвіга Вагнера (14-16 травня 2015 року, Берегово, Україна). – Ужгород, 2015. – С. 370-373.

Невдала дилетанська спроба висвітлення історії орнітологічних досліджень на Сумщині.

740. **Кныш Н.П.** Пролет водно-болотных птиц на Сумском водохранилище и их охрана // Развитие охотничьего хозяйства Украинской ССР: Мат-лы Второй научно-практ. конф. – Киев, 1973. – С. 286-287.

741. **Кныш Н.П.** О возможности групповой терморегуляции у серых куропаток // Мат-лы 6 Всесоюз. орнитолог. конф. – М., 1974. – Ч. 2. – С. 66-67.

Спостереження в лісостеповій частині Сумщини.

742. **Кныш Н.П.** Колониальное гнездование серых цапель возле г. Сумы // Колониальные гнездовья околосудных птиц и их охрана. – М., 1975. – С. 37.

743. **Кныш Н.П.** Некоторые особенности весенних миграций зяблика // Мат-лы Всесоюз. конф. по миграциям птиц. – М., 1975. – Ч. 1. – С. 121-122.

Спостереження поблизу м. Суми.

744. **Кныш Н.П.** О взаимоотношениях кукушки обыкновенной и сорокопута-жулана // Тез. докл. 7 Всесоюз. орнитолог. конф. – Киев: Наук. думка, 1977. – Ч. 1. – С. 254-255.

Дослідження в Сумському р-ні.

745. **Кныш Н.П.** Миграции сорокопутов в лесостепи Северо-Восточной Украины // Вторая Всесоюз. конф. по миграциям птиц; Тез. сообщ. – Алма-Ата, 1978. – Ч. 2. – С. 67.

746. **Кныш Н.П.** О надземном гнездовании овсянки обыкновенной (*Emberiza citrinella* L.) // Вестник зоологии. – 1978. – № 3. – С. 74-75.

Дослідження в Нікольському лісництві (Сумський р-н).

747. **Кныш Н.П.** О некоторых поведенческих реакциях сорокопута-жулана // Экология гнездования птиц и методы ее изучения; Тез. Всесоюз. конф. молодых ученых. – Самарканд, 1979. – С. 103-104.

748. **Кныш Н.П.** О факторах гибели гнезд у открытогнездящихся воробьиных птиц // Тез. докл. 7 Всесоюз. зоогеограф. конф. – М.: Наука, 1980. – С. 203.

Дослідження в Сумському р-ні (на прикладі тернового сорокопу-да).

749. **Кныш Н.П.** Находка зеленой пеночки на северо-востоке Украины // Вестник зоологии. – 1982. – № 4. – С. 74-75.

Сумський р-н.

750. **Кныш Н.П.** Позвоночные животные в питании сорокопу-та-жулана // Вестник зоологии. – 1982. – № 1. – С. 84-86.

Дослідження в лісостеповій частині Сумщини.

751. **Кныш Н.П.** Об изменчивости величины кладки в популя-ции сорокопута-жулана // Проблемы региональной экологии жи-вотных в цикле зоологич. дисциплин педвуза; Тез. докл. 3 Всесоюз. конф. зоологов пед. ин-тов. – Витебск, 1984. – Ч. 1. – С. 83-84.

Дослідження в лісостеповій частині Сумщини.

752. **Кныш Н.П.** Необычное гнездование белой трясогузки // Ор-нитология. – Изд-во Моск. ун-та, 1985. – Вып. 20. – С. 183-184.

Спостереження поблизу с. Вакалівщина Сумського р-ну.

753. **Кныш Н.П.** О пересмешничестве сорокопута-жулана // Изучение птиц СССР, их охрана и рац. использование: Тез. докл. 1-го съезда Всесоюз. орнитолог. общ-ва и 9 Всесоюз. орнитолог. конф. – Л., 1986. – Ч. 1. – С. 297-298.

Дослідження в лісостеповій частині Сумщини.

754. **Кныш Н.П.** О численности сорокопута-жулана на северо-востоке Украины // Тез. докл. Всесоюз. совещ. по проблеме кадастра и учета животного мира. – М., 1986. – Ч. 2. – С. 315.

Сумський р-н.

755. **Кныш Н.П.** Биологические особенности сорокопута-жулана как фонового вида лесостепной полосы УССР: Автореф. дисс. ... канд. биол. наук. – Киев, 1987. – 23 с.

Дослідження проводилися на Сумщині.

756. **Кныш Н.П.** О зимнем питании и кормовом поведении сойки в лесостепных ландшафтах Сумской области // Врановые птицы в естественных и антропогенных ландшафтах: Мат-лы 2 Всесоюз. совещ. – Липецк, 1989. – Ч. 3. – С. 44-46.

757. **Кныш Н.П.** Методические указания к изучению фауны позвоночных животных Сумской области для студентов естественно-географического факультета и учителей биологии. – Сумы, 1990. – 47 с.

Анотований перелік видів круглоротих, риб, земноводних, плазунів, птахів і ссавців.

758. **Кныш Н.П.** О каннибализме у сорокопута-жулана // Мат-лы Всесоюз. научно-методич. совещ. зоологов педвузов. – Махачкала, 1990. – Ч. 2. – С. 110-112.

Дослідження в Сумському р-ні.

759. **Кныш Н.П.** Редкие и исчезающие животные Сумской области // Проблемы исследования рационального использования природных ресурсов Сумщины и их изучение в школе: Мат-лы Сумской обл. научно-практ. конф. – Сумы, 1990. – Ч. 1. – С. 49-56.

760. **Кныш М.П.** Рідкісні та зникаючі комахи Сумщини. – Суми: Ред.-видав. відділ облуправління по пресі, 1991. – 6 с. [Буклет].

761. **Кныш М.П.** Рідкісні та зникаючі птахи Сумщини. – Суми: Ред.-видав. відділ облуправління по пресі, 1991. – 6 с. [Буклет].

762. **Кныш М.П.** До поширення чорного лелеки в Сумській області // Чорний лелека в Україні. – Чернівці, 1992. – С. 19.

763. **Кныш М.П.** Фенологія весняної міграції птахів в околицях м. Суми за даними спостережень 1967–1992 рр. // Проблеми охорони і раціонального використання природних ресурсів Сумщини: 36. наук. праць / Сумський педін-т. – Суми, 1992. – С. 95-112.

Відомості про строки міграції 158 видів птахів.

764. **Кныш Н.П.** Изменчивость морфометрических показателей яиц сорокопуга-жулана в зависимости от различных факторов // Современные проблемы оологии: Мат-лы I Международ. совещ. – Липецк, 1993. – С. 78-81.

Дослідження в Сумському р-ні.

765. **Кныш Н.П.** Опыт изучения полиморфизма в окраске яиц сорокопуга-жулана // Современные проблемы оологии: Мат-лы I Международ. совещ. – Липецк, 1993. – С. 76-78.

Дослідження на матеріалі з Сумського р-ну.

766. **Кныш Н.П.** Влияние фактора беспокойства и исследовательского пресса на гибель гнезд воробьиных птиц (на примере сорокопуга-жулана) // Беркут. – 1994. – Т. 3, вип. 1. – С. 38-39.

Дослідження в Сумському р-ні.

767. **Кныш М.П.** Зальоти садової очеретянки на північний схід України // Беркут. – 1994. – Т. 3, вип. 2. – С. 102.

Спостереження в Сумському р-ні.

768. **Кныш Н.П.** Каменка-плясунья на северо-востоке Украины // Птицы бассейна Северского Донца. Вып. 2: Мат-лы 2-й конф. «Изучение и охрана птиц бассейна Сев. Донца» – Харьков, 1994. – С. 28-29.

Спостереження в Сумському р-ні.

769. **Кныш М.П.** Матеріали по фенології осінньої міграції птахів у лісостеповій частині Сумської області (за даними спостережень 1966–1993 рр.) // Беркут. – 1994. – Т. 3, вип. 2. – С. 136-140.

Відомості про строки міграції 148 видів птахів.

770. **Кныш М.П.** Про охорону поселень рідкісних видів колоніальних птахів у середній течії річки Сейм // Заповідна справа на Сумщині: Тези доп. наук. конф. – Суми, 1994. – С. 75-76.

Поблизу сіл Мутин і Озаричі (Кролевецький та Конотопський р-ни).

771. **Кныш М.П.** Викопна фауна [Карта] // Атлас Сумської області. – Київ: Головне упр. геодезії, картографії та кадастру при Каб. Мін. України, 1995. – С. 21.

772. **Кныш Н.П.** Гнездование снегирия на севере Сумской обл. // Орнитология. – Изд-во Моск. ун-та, 1995. – Вып. 26. – С. 185.

773. **Кныш М.П.** Матеріали до поширення та біології дібровника в Україні // Беркут. – 1995. – Т. 4, вип. 1-2. – С. 43-44.

У заплаві Десни на межі Чернігівської та Сумської обл.

774. **Кныш Н.П.** О гнездовании белошековой крачки в среднем течении р. Десны // Орнитология. – Изд-во Моск. ун-та, 1995. – Вып. 26. – С. 185-186.

На межі Чернігівської та Сумської обл.

775. **Кныш М.П.** Про гніздові зв'язки птахів з рослинами (на прикладі сорокопуда-жулана) // Проблеми вивчення та охорони птахів: Мат-ли 6 наради орнітологів Західної України. – Львів–Чернівці, 1995. – С. 70-72.

Дослідження в Сумському р-ні.

776. **Кныш Н.П.** Гнездование кедровки в Сумском Полесье // Орнитология. – Изд-во Моск. ун-та, 1996. – Вып. 27. – С. 296-297.

777. **Кныш Н.П.** Гнездование малой чайки в среднем течении Десны // Орнитология. – Изд-во Моск. ун-та, 1996. – Вып. 27. – С. 294-296.

На межі Чернігівської та Сумської обл.

778. **Кныш Н.П.** Луговой конек в Сумской области Украины // Птицы бассейна Северского Донца. Вып. 3: Мат-лы 3-й конф. «Изучение и охрана птиц бассейна Сев. Донца». – Харьков, 1996. – С. 86-87.

779. **Кныш Н.П.** Материалы о гнездовании белошековой крачки в Новгород-Северском Полесье Украины // Території, що важливі для збереження птахів в Україні – ІВА програма: Мат-ли конф. – Київ, 1996. – С. 200-203.

На межі Чернігівської та Сумської обл.

780. **Кныш Н.П.** О населении и гнездовой биологии речного сверчка на зоостационаре вблизи г. Сумы // Птицы бассейна Северского Донца. Вып. 3: Мат-лы 3-й конф. «Изучение и охрана птиц бассейна Сев. Донца». – Харьков, 1996. – С. 91-94.

781. **Кныш Н.П.** О распространении и биологии гнездования дрозда-белобровика в лесостепной части Сумской области // Мат-ли 2 конф. молодых орнітологів України. – Чернівці, 1996. – С. 76-79.

782. **Кныш Н.П.** Случаи гнездования снегирия и кедровки на северо-востоке Украины (Сумское Полесье) // Території, що важливі

для збереження птахів в Україні – ІВА програма: Мат-ли конф. – Київ, 1996. – С. 203-205.

783. **Кныш Н.П.** Тростниковая камышевка (*Acrocephalus scirpaceus*) на северо-востоке Украины (Сумская область) // Праці Українського орнітолог. тов-ва. – Київ, 1996. – Т. 1. – С. 89-94.

784. **Кныш Н.П.** Усатая синица (*Panurus biarmicus*) на северо-востоке Украины (Сумская область) // Праці Українського орнітолог. тов-ва. – Київ, 1996. – Т. 1. – С. 85-88.

785. **Кныш М.П.** Хребетні тварини Сумщини // Стан природно-го середовища та проблеми його охорони на Сумщині. (На допомогу викладачам природничих дисциплін навчальних закладів різних рівнів). Книга 1. – Суми, 1996. – С. 84-96.

786. **Кныш М.П.** Новый випадок зальоту садової очеретянки на північний схід України // Беркут. – 1997. – Т. 6, вип. 1-2. – С. 32.

Спостереження поблизу с. Вакалівщина Сумського р-ну.

787. **Кныш М.П.** Матеріали до фауни та екології земноводних і плазунів Сумського району Сумської області // Вакалівщина: До 30-річчя біостаніонару Сумського педінституту: Зб. наук. праць. – Суми, 1998. – С. 91-99.

788. **Кныш Н.П.** Морфометрические показатели яиц сорокопута-жулана (*Lanius collurio*) в Сумской области Украины // Актуальные проблемы оологии: Мат-лы 2 Международ. конф. стран СНГ. – Липецк, 1998. – С. 63-65.

789. **Кныш Н.П.** Некоторые черты биологии дубоноса в лесостепе Сумщины // Беркут. – 1998. – Т. 7, вип. 1-2. – С. 70-81.

790. **Кныш Н.П.** Плоды растений в запасах сорокопута-жулана / Мат-ли 3 конфер. молодых орнітологів України. – Чернівці, 1998. – С. 67-68.

Спостереження у Сумському р-ні.

791. **Кныш М.П.** Птахи околиць біологічного стаціонару «Вакалівщина» (анотований перелік видів) // Вакалівщина: До 30-річчя біостаніонару Сумського педінституту: Зб. наук. праць. – Суми, 1998. – С. 99-120.

792. **Кныш Н.П.** Матеріали по гнездованию и питанию среднего дятла в лесостепных дубравах Сумской области // Беркут. – 1999. – Т. 8, вип. 2. – С. 192-194.

793. **Кныш Н.П.** Матеріали по екології гніздовання болотної камышевки в лесостепной части Сумської області // Беркут. – 1999. – Т. 8, вип. 1. – С. 57-70.

794. **Кныш Н.П.** Михаил Евгеньевич Матвиенко // Орнитологи України: Библиографический справочник. Вып. 1 / Авторы-сопоставители: Атемасова Т.А., Кривицкий И.А. – Харьков, 1999. – С. 237-239.

795. **Кныш Н.П.** О миграциях золотистой шурки *Merops apiaster* в лесостепной части Сумщины // Екологічні аспекти охорони птахів: Мат-ли 7 наради орнітологів Західної України присвяч. пам'яті Володимира Дзедушицького. – Львів, 1999. – С. 53.

796. **Кныш М.** Піщанське та Могрицьке лісництва // Микитюк О. ІВА території України: території, важливі для збереження видового різноманіття та кількісного багатства птахів. – Київ: СофтАРТ, 1999. – С. 234-235.

Ділянка території в Сумському р-ні, де підтримується життєдіяльність деркача.

797. **Кныш Н.П.** Встречи краснотобой казарки в Сумском Подесенье // Беркут. – 2000. – Т. 9, вип. 1-2. – С. 128.

798. **Кныш Н.П.** Обыкновенная кукушка и ее воспитатели в лесостепье Сумщины // Беркут. – 2000. – Т. 9, вип. 1-2. – С. 51-73.

799. **Кныш М.П.** Види хребетних тварин, занесені до Червоної книги України, що виявлені на території Сумської області // Стан природного середовища та проблеми його охорони на Сумщині. Рослини, тварини та гриби Сумської області, занесені до Червоної книги України. (На допомогу викладачам природничих дисциплін навчальних закладів різних рівнів). Книга п'ята. – Суми: Джерело, 2001. – С. 67-102.

800. **Кныш Н.П.** Заметки о редких и малоизученных птицах лесостепной части Сумской области // Беркут. – 2001. – Т. 10, вип. 1. – С. 1-19.

801. **Кныш Н.П.** О накальвании (запасании) добычи сорокопутом-жуланом // Беркут. – 2001. – Т. 10, вип. 2. – С. 218-225.
Спостереження в лісостеповій частині Сумської обл.

802. **Кныш Н.П.** Особенности размножения болотной камышевки на Сумщине в 1999 г. // Беркут. – 2001. – Т. 10, вип. 1. – С. 102-104.

803. **Кныш Н.П.** Паразитирование обыкновенной кукушки на болотной камышевке в лесостепье Сумщины // Актуальные проблемы изучения и охраны птиц Восточной Европы и Северной Азии: Мат-лы Международ. конф. (11 орнитолог. конф.). – Казань: Матбугат йорты, 2001. – С. 296-297.

804. **Кныш М.П.** Педагог і дослідник тваринного світу Т.С. Чупіс // Мат-ли Четвертої обласної наукової історико-краєзнавчої конф. – Суми, 2001. – С. 170-173.

805. **Кныш Н.П.** Случай заселения ремезом прошлогоднего гнезда // Беркут. – 2001. – Т. 10, вип. 1. – С. 51.

Спостереження поблизу м. Суми.

806. **Кныш Н.П.** Находки фифи с финскими кольцами в Сумской области // Авіфауна України. – 2002. – Вип. 2. – С. 96-97.

807. **Кныш Н.П.** О зимнем питании и кормовом поведении сойки *Pica pica* в лесостепных ландшафтах Сумской области // Русский орнитолог. журн. – 2002. – Т. 11, экспресс-вып. № 202. – С. 1009-1010. (Друге видання. Перша публікація в 1989 р.).

808. **Кныш Н.П.** О возможности групповой терморегуляции у сеяры куропаток *Perdix perdix* // Русский орнитолог. журн. – 2003. – Т. 12, экспресс-вып. № 248. – С. 1475. (Друге видання. Перша публікація в 1974 р.).

Спостереження проводилися на Сумщині.

809. **Кныш Н.П.** Оологические показатели мухоловки-белошейки в лесостепных дубравах Северо-Восточной Украины // Актуальные проблемы оологии: Мат-лы 3 Международ. конф. стран СНГ. – Липецк: ЛПГУ, 2003. – С. 110-113.

810. **Кныш Н.П.** Экология размножения мухоловки-белошейки в лесостепных дубравах Сумской области // Беркут. – 2003. – Т. 12, вип. 1-2. – С. 100-111.

811. **Кныш М.П.** Соловейко східний *Luscinia luscinia* в Лісостепу Сумщини // Пріоритети орнітологічних досліджень: Мат-ли і тези доп. 8 наук. конф., присвяч. пам'яті Густава Бельке (24.07.1810 – 03.03.1873). – Львів – Кам'янець-Подільський, 2003. – С. 132-134.

812. **Кныш М.П.** Фауна та населення птахів степових ділянок заповідника «Михайлівська цілина» // Проблеми збереження ландшафтного, ценогічного та видового різноманіття басейну Дніпра: 36. наук. праць. – Суми: СумДПУ, 2003. – С. 164-175.

813. **Кныш Н.П.** Высокая успешность размножения мухоловки-белошейки в дубравах близ г. Сумы в 2003 г. // Беркут. – 2004. – Т. 13, вип. 1. – С. 134-136.

814. **Кныш Н.П.** Гнездо белой трясогузки *Motacilla alba* на ели // Русский орнитолог. журн. – 2004. – Т. 13, экспресс-вып. № 266. – С. 651. (Друге видання. Перша публікація в 1985 р.).

Спостереження в Сумському р-ні.

815. **Кныш Н.П.** Залеты пеликанов на Сумщину // Беркут. – 2004. – Т. 13, вип. 2. – С. 297-298.

816. **Кныш Н.П.** Зимнее население птиц лесостепных дубрав вблизи г. Сумы // Облік птахів: підходи, методики, результати (36. наук. статей Другої міжнарод. науково-практ. конф., 26-30 квітня 2004 р.). – Житомир, 2004. – С. 127-129.

817. **Кныш Н.П.** Оборонительное поведение птиц у гнезд и птенцов (на примере обыкновенного жулана) // Природничі науки: 36. наук. праць / Сумський пед. ун-т. – Суми: СумДПУ, 2004. – С. 57-64.

818. **Кныш Н.П.** Опасные столкновения птиц со стеклами окон // Природничі науки: 36. наук. праць / Сумський пед. ун-т. – Суми: СумДПУ, 2004. – С. 64-67.

819. **Кныш М.П.** Орнітологічні знахідки на території Національного природного парку «Деснянсько-Старогутський» // Сучасні проблеми зоологічної науки: Мат-ли Всеукраїнської наук. конф. «Наукові читання, присвяч. 170-річчю заснування каф. зоології та 100-річчю з дня народж. проф. О.Б. Кістяківського». – Київ: ВПЦ «Київський університет», 2004. – С. 78-80.

820. **Кныш Н.П.** Чомга-альбинос в коллекции любителя // Беркут. – 2004. – Т. 13, вип. 1. – С. 30.

Птаха здобуто в Шосткинському р-ні.

821. **Кныш Н.П.** Паразитирование кукушки *Cuculus canorus* на болотной камышевке *Acrocephalus palustris* в лесостепье Сумщины // Русский орнитолог. журн. – 2005. – Т. 14, экспресс-вып. № 277. – С. 69-70. (Друге видання. Перша публікація в 2001 р.).

822. **Кныш Н.П.** Современное состояние ястребиной славки в Украине и ее биология по исследованиям в Сумской области // Беркут. – 2005. – Т. 14, вип. 1. – С. 99-110.

823. **Кныш Н.П.** Миграции сорокопудов в лесостепи Северо-Восточной Украины // Русский орнитолог. журн. – 2006. – Т. 15, экс-

пресс-вып. № 329. – С. 838-839. (Друге видання. Перша публікація в 1978 р.).

824. **Кныш М.П.** Фенологія весняної міграції птахів у лісостеповій частині Сумської області за даними спостережень 1967-2006 рр. // Авіфауна України. – 2006. – Вип. 3. – С. 77-92.

825. **Кныш Н.П.** Состояние популяции и особенности биологии обыкновенной горлицы *Streptopelia turtur* на северо-востоке Украины // Русский орнитолог. журн. – 2007. – Т. 16, экспресс-выпуск № 341. – С. 87-89.

826. **Кныш Н.П.** Гнездо коноплянки в запасах сорокопута-жулана // Птицы бассейна Северского Донца: Мат-лы 13-14 совещ. «Изучение и охрана птиц бассейна Северского Донца». – Харьков, 2007. – Вип. 10. – С. 145.

Спостереження в Сумському р-ні.

827. **Кныш Н.П.** Гнездо коноплянки в запасах сорокопута-жулана *Lanius collurio* // Русский орнитолог. журн. – 2007. – Т. 16, экспресс-вып. № 389. – С. 1604-1605. (Друге видання. Перша публікація в 2007 р.).

828. **Кныш Н.П.** Находка окольцованной самки большого веретеника // Птицы бассейна Северского Донца: Мат-лы 13-14 совещ. «Изучение и охрана птиц бассейна Северского Донца». – Харьков, 2007. – Вип. 10. – С. 154.

Заплава р. Десна на межі Сумської та Чернігівської областей.

829. **Кныш Н.П.** О встречах бесхвостых птиц // Птицы бассейна Северского Донца: Мат-лы 13-14 совещ. «Изучение и охрана птиц бассейна Северского Донца». – Харьков, 2007. – Вип. 10. – С. 146.

Спостереження в лісостеповій частині Сумської обл.

830. **Кныш Н.П.** Опасные столкновения птиц со стеклами окон и способы их предотвращения // Птицы бассейна Северского Донца: Мат-лы 13-14 совещ. «Изучение и охрана птиц бассейна Северского Донца». – Харьков, 2007. – Вип. 10. – С. 128-132.

Спостереження в Сумському р-ні.

831. **Кныш Н.П.** О перемещеничестве сорокопута-жулана *Lanius collurio* // Русский орнитолог. журн. – 2007. – Т. 16, экспресс-вып. № 369. – С. 992-993. (Друге видання. Перша публікація в 1986 р.).

832. **Кныш Н.П.** Ретроспективная заметка о гнездовании сизоворонки вблизи г. Сумы // Беркут. – 2007. – Т. 16, вип. 2. – С. 280-281.

833. **Книш М.** До всього ще й 14 рогатих велетнів [Тваринний світ Сумщини] // Краєзнавство. Географія. Туризм. (Всеукраїнська газета для вчителів). – 2008, лютий. – № 6-8 (539-541). – С. 27-31.

834. **Кныш Н.П.** Залеты пеганки на Сумщину // Беркут. – 2008. – Т. 17, вин. 1-2. – С. 188.

835. **Кныш Н.П.** Материалы по биологии заранки в лесостепных дубравах Сумщины // Беркут. – 2008. – Т. 17, вип. 1-2. – С. 41-60.

836. **Кныш М.П.** Матеріали по зимовому населенню птахів лісо-степових дібров біологічного стаціонару «Вакалівщина» // Вакалівщина: До 40-річчя біологічного стаціонару Сумського держ. пед. ун-ту ім. А.С. Макаренка. Зб. наук. праць. – Суми, 2008. – С. 80-84.

837. **Кныш М.П.** Поселення кажанів у штучних гніздівлях для птахів поблизу с. Вакалівщина Сумського району // Вакалівщина: До 40-річчя біологічного стаціонару Сумського держ. пед. ун-ту ім. А.С. Макаренка. Зб. наук. праць. – Суми, 2008. – С. 76-79.

838. **Кныш Н.П.** Состояние популяции и особенности биологии болотного луны (*Circus aeruginosus* (L.)) в Лесостепи Сумской области // Новітні дослідження соколоподібних та сов: Мат-ли 3 Міжнарод. наук. конф. «Хижі птахи України». – Кривий Ріг, 2008. – С. 158-161.

839. **Кныш Н.П.** Находка зеленой пеночки *Phylloscopus trochiloides* на северо-востоке Украины // Русский орнитолог. журн. – 2009. – Т. 18, экспресс-вып. № 477. – С. 617-618. (Друге видання. Перша публікація в 1982 р.).

840. **Кныш Н.П.** О встречах огаря в Сумской области // Беркут. – 2009. – Т. 18, вип. 1-2. – С. 76.

841. **Кныш Н.П.** Экологические особенности постэмбрионального роста и развития обыкновенного жулана // Зоологічна наука у сучасному суспільстві: Мат-ли Всеукраїнської наук. конф., присвяч. 175-річчю заснування каф. зоології. – Київ – Канів: Фітосоціоцентр, 2009. – С. 207-211.

Дослідження проводилися у Сумському р-ні.

842. **Кныш Н.П.** Гнездование кедровки *Nucifraga caryocatactes* в Сумском Полесье // Русский орнитолог. журн. – 2010. – Т. 19, экспресс-вып. № 560. – С. 578-579. (Друге видання. Перша публікація в 1996 р.).

843. **Кныш М.П.** Нові дані з біології розмноження зозулі *Cuculus canorus* L. у Північно-Східній Україні (Сумська область) //

Troglodytes. Праці Західноукраїнського орнітолог. тов-ва. – Львів, 2010. – Вип. 1. – С. 34-37.

844. **Кныш Н.П.** Находки малой вечерницы *Nyctalus leisleri* (Mammalia, Vespertilionidae) в Сумской области Украины // Вестник зоологии. – 2010. – Т. 44, № 3. – С. 284.

845. **Кныш Н.П.** Параметры размножения зарянки в искусственных гнездовьях // Орнитология в Северной Евразии: Мат-лы 13 Международ. орнитолог. конф. Северной Евразии. – Изд-во Оренбург. гос. пед. ун-та, 2010. – С. 153.

Дослідження в Сумському р-ні.

846. **Кныш Н.П.** К изучению распространения и биологии европейского вьюрка *Serinus serinus* на северо-востоке Украины // Экология птиц: виды, сообщества, взаимосвязи. Труды науч. конф., посвящ. 150-летию со дня рождения Николая Николаевича Сомова (1861-1923). 1-4 декабря 2011 г., г. Харьков, Украина. – Харьков, 2011. – Кн. 2. – С. 452-461. (Сомовская библиотека. Вып. 1. Кн. 2).

847. **Кныш Н.П.** Птицы Сумщины в «Орнитологической фауне Харьковской губернии» Н.Н. Сомова // Экология птиц: виды, сообщества, взаимосвязи. Труды научн. конф., посвящ. 150-летию со дня рождения Николая Николаевича Сомова (1861-1923). 1-4 декабря 2011 г., г. Харьков, Украина. – Харьков, 2011. – Кн. 1. – С. 56-75. (Сомовская библиотека. Вып. 1. Кн. 1).

848. **Кныш Н.П.** Рукокрылые в птичьих искусственных гнездовьях (в лесостепных дубравах Северо-Восточной Украины) // Териофауна России и сопредельных территорий: Мат-лы Международ. совещ. (9 Съезд Териолог. общ-ва при РАН). 1-4 февраля 2011 г. г. Москва. – М.: Тов-во науч. изданий КМК, 2011. – С. 224.

849. **Кныш М.П.** Історія наукових досліджень на території Гетьманського НПП. Зоологічні дослідження // Літопис природи Том 1. 2010-2011 рр. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2012. – С. 52-74. (Рукопис).

850. **Кныш М.П.** Огляд фауни хребетних тварин (круглороті, риби, земноводні, плазуни, птахи, ссавці) регіону розташування Гетьманського НПП // Літопис природи Том 1. 2010-2011 рр. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2012. – С. 180-193, 229-237. (Рукопис).

851. **Кныш М.П.** Птахи регіону розташування Гетьманського НПП в «Орнитологической фауне Харьковской губернии» М.М.

Сомова // Літопис природи Том 1. 2010-2011 рр. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2012. – С. 193-213, 238-242. (Рукопис).

852. **Книш М.П.** Зальоти сови яструбиною на північний схід України восени 2010 р. // Літопис природи Том 1. 2010-2011 рр. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2012. – С. 215-219. (Рукопис).

853. **Книш М.П.** До вивчення поширення і біології щедрика на північному сході України, у тому числі в регіоні розташування Гетьманського НПП // Літопис природи Том 1. 2010-2011 рр. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2012. – С. 219-228. (Рукопис).

854. **Книш М.П.** Літнє населення птахів справжніх лук території Гетьманського НПП та його околиць (2011 р.) // Літопис природи Том 1. 2010-2011 рр. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2012. – С. 243-244. (Рукопис).

855. **Кньш Н.П.** Некоторые особенности весенней миграции зяблика *Fringilla coelebs* в Сумской области // Русский орнитолог. журн. – 2012. – Т. 21, экспресс-вып. № 794. – С. 2240-2241. (Друге видання. Перша публікація в 1975 р.).

856. **Книш М.П.** Пізньоосінні обліки птахів у лісах Тростянецького району // Літопис природи Том 1. 2010-2011 рр. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2012. – С. 245-247. (Рукопис).

857. **Книш М.П.** Знахідки тварин Червоної книги України у 2011 р. на території Гетьманського НПП // Літопис природи Том 1. 2010-2011 рр. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2012. – С. 248-254. (Рукопис).

858. **Книш М.П.** Програма фенологічних спостережень на території Гетьманського НПП // Літопис природи Том 1. 2010-2011 рр. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2012. – С. 281-290. (Рукопис).

859. **Кньш Н.П.** Гнездование зеленушки *Chloris chloris* в лесостепной части Сумской области // Русский орнитолог. журн. – 2013. – Том 22, экспресс-вып. № 862. – С. 819-822.

860. **Кньш Н.П.** Горихвостка-чернушка (*Phoenicurus ochruros*) на северо-востоке Украины // Беркут. – 2013. – Т. 22, вип. 2. – С. 122-132.

861. **Кныш Н.П.** Раннелетние скопления самцов желтой трясогузки *Motacilla flava* // Русский орнитолог. журн. – 2013. – Т. 22, экспресс-вып. № 935. – С. 3003–3005.

Спостереження в Сумському р-ні.

862. **Кныш Н.П.** Необычные случаи вокализации зяблика *Fringilla coelebs* и чёрного дрозда *Turdus merula*: пение самки и пение самцов на лету // Русский орнитолог. журн. – 2013. – Т. 22, экспресс-вып. № 869. – С. 1028–1029.

Спостереження в Сумському р-ні.

863. **Кныш Н.П.** Плоды растений в запасах сорокопута-жулана *Lanius collurio* // Рус. орнитолог. журн. – 2013. – Т. 22, экспресс-вып. № 920. – С. 2542–2543. (Друге видання. Перша публікація в 1998 р.).

Спостереження в Сумському р-ні.

864. **Кныш М.П.** Знахідки нових та маловідомих видів птахів і ссавців у зоні Гетьманського НПП у 2010–2012 рр. // Літопис природи. Том 2. 2012 р. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2013. – С. 246–251. (Рукопис).

865. **Кныш М.П.** Продуктивність розмноження дуплогнізних птахів у лісах Тростянецького ПОНДВ Гетьманського НПП у 2012 р. // Літопис природи. Том 2. 2012 р. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2013. – С. 9–13. (Рукопис).

866. **Кныш М.П.** Хребетні тварини Гетьманського НПП та його околиць під охороною Бернської конвенції // Літопис природи. Том 2. 2012 р. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2013. – С. 306–316. (Рукопис).

867. **Кныш Н.П.** Гнездование малой чайки *Larus minutus* в среднем течении Десны // Рус. орнитол. журн. – 2014. – Т. 23, экспресс-вып. № 1048. – С. 2877–2879. (Друге видання. Перша публікація в 1996 р.).

868. **Кныш Н.П.** Материалы по биологии обыкновенной чечевицы (*Carpodacus erythrinus*) в Северо-Восточной Украине // Беркут. – 2014. – Т. 23, вип. 2. – С. 79–87.

869. **Кныш М.П.** Народні назви птахів на Сумщині // Беркут. – 2014. – Т. 23, вип. 2. – С. 99–105.

870. **Кныш Н.П.** Обыкновенный поползень в искусственных гнездовьях в лесостепных дубравах Северо-Восточной Украины // Птицы-дуплогнездники как модельные объекты в решении проблем популяционной экологии и эволюции: Мат-лы Междунард. конф.

Звенигородская биолог. станция МГУ, 22-28 сентября 2014 г. – М.: Тов-во науч. изданий КМК, 2014. – С. 133-136.

871. **Кныш Н.П.** О потреблении большими синицами *Parus major* необычного корма – мыла и зерен кукурузы // Русский орнитолог. журн. – 2014. – Т. 23, экспресс-вып. № 970. – С. 512-513.

Спостереження в с. Вакалівщина Сумського р-ну.

872. **Кныш М.П.** Проект репатріації стерляді в р. Ворскла в межах Гетьманського НПП (Великописарівський, Тростянецький, Охтирський райони) // Літопис природи. Том 3. 2013 р. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2014. – С. 255-258. (Рукопис).

873. **Кныш Н.П.** Ретроспективная заметка о гнездовании сизоворонки *Coracias garrulus* близ города Сумы // Русский орнитолог. журн. – 2014. – Т. 23, экспресс-вып. № 1024. – С. 2185-2187. (Друге видання. Перша публікація в 2007 р.).

874. **Кныш М.П.** «Червонокнижні» види хребетних тварин Гетьманського НПП та його околиць /// Літопис природи. Том 3. 2013 р. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2014. – С. 321-331. (Рукопис).

875. **Кныш Н.П.** Залеты пеликанов в Сумскую область // Русский орнитолог. журн. – 2015. – Т. 24, экспресс-вып. № 1191. – С. 3364-3365. (Друге видання. Перша публікація в 2004 р.).

876. **Кныш М.П.** Заходи з відновлення прісноводної стерляді (*Acipenser ruthenus*) в річці Ворскла в межах Гетьманського національного природного парку (Сумська область) // Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень: Мат-ли Другої Міжнарод. науково-практ. конф. (24-25 квітня 2015 р., смт Путила, Чернівецька обл., Україна). – Чернівці: Друк Арт, 2015. – С. 86-89.

877. **Кныш Н.П.** Каменка-плясунья *Oenanthe isabellina* на северо-востоке Украины // Русский орнитолог. журн. – 2015. – Т. 24, экспресс-вып. № 1124. – С. 1107-1109. (Друге видання. Перша публікація в 1994 р.).

878. **Кныш Н.П.** Луговой конёк *Anthus pratensis* в Сумской области // Русский орнитолог. журн. – 2015. – Т. 24, экспресс-вып. № 1132. – С. 1353-1355. (Друге видання. Перша публікація в 1996 р.).

879. **Кныш Н.П.** Обыкновенный поползень *Sitta europaea* в искусственных гнездовьях в лесостепных дубравах северо-восточной

Украины // Русский орнитолог. журн. – 2015. – Т. 24, экспресс-вып. № 1230. – С. 4627–4630. (Друге видання. Перша публікація в 2014 р.)

880. **Кныш Н.П.** О встречах огаря *Tadorna ferruginea* в Сумской области // Русский орнитолог. журн. – 2015. – Т. 24, экспресс-вып. № 1214. – С. 4127–4128. (Друге видання. Перша публікація в 2009 р.)

881. **Кныш Н.П.** О гнездовании белошёрской крачки *Chlidonias hybridus* в среднем течении Десны // Русский орнитолог. журн. – 2015. – Т. 24, экспресс-вып. № 1131. – С. 1314–1316. (Друге видання. Перша публікація в 1995 р.)

882. **Кныш Н.П.** О каннибализме у сорокопуга-жулана *Lanius collurio* // Русский орнитолог. журн. – 2015. – Т. 24, экспресс-вып. № 1137. – С. 1523–1525. (Друге видання. Перша публікація в 1990 р.)

883. **Кныш Н.П.** О накалывании (запасании) добычи сорокопугом-жуланом *Lanius collurio* // Русский орнитолог. журн. – 2015. – Т. 24, экспресс-вып. № 1161. – С. 2349–2359. (Друге видання. Перша публікація в 2001 р.)

884. **Кныш Н.П.** О населении и гнездовой биологии речного свёрчка *Locustella fluviatilis* на зоостационаре вблизи города Сумы // Русский орнитолог. журн. – 2015. – Т. 24, экспресс-вып. № 1133. – С. 1386–1389. (Друге видання. Перша публікація в 1996 р.)

885. **Кныш Н.П.** Особенности брачной активности обыкновенного жулана в лесостепи Северо-Восточной Украины // 14 Международный орнитолог. конф. Северной Евразии (Алматы, 18–24 августа 2015 г.). I. Тезисы. – Алматы, 2015. – С. 239–241.

Дослідження на території Сумської обл.

886. **Кныш М.П.** Реализация проекта восстановления стерляди у річці Ворскла в межах Гетьманського НПП // Літопис природи. Том 4. 2014 р. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2015. – С. 240–244. (Рукопис).

887. **Кныш Н.П.** Случай двукратного использования гнезда обыкновенным жуланом *Lanius collurio* // Русский орнитолог. журн. – 2015. – Т. 24, экспресс-вып. № 1206. – С. 3850–3852.

Спостереження в с. Вакалівщина Сумського р-ну.

888. **Кныш Н.П.** Встречи краснозобой казарки *Rufibrenta ruficollis* на реке Десне в Сумской области // Русский орнитолог. журн. – 2016. – Т. 25, экспресс-вып. № 1263. – С. 985–986. (Друге видання. Перша публікація в 2000 р.)

889. **Кныш Н.П.** Славка-завирушка *Sylvia curruca* на северо-востоке Украины (Сумская область) // Русский орнитолог. журн. – 2016. – Т. 25, экспресс-вып. № 1276. – С. 1439-1446.

890. **Кныш Н.П., Архипенко А.Ф.** О весенних миграциях утиных в лесостепи Сумской обл. // Вторая Весоюз. конф. по миграциям птиц: Тез. сообщ. – Алма-Ата, 1978. – Ч. 2. – С. 67-69.

891. **Кныш Н.П., Архипенко А.Ф.** О весенних миграциях утиных в лесостепи Сумской области // Русский орнитолог. журн. – 2006. – Т. 15, экспресс-вып. № 330. – С. 870-871. (Друге видання. Перша публікація в 1978 р.).

892. **Кныш Н.П., Афанасьев В.Т., Дериземля А.Н.** Этот удивительный остров // Течет Десна издалека...: Сб. Межреспубликанского комитета по проблемам бассейна р. Десны. – Тула: Приокское книжное изд-во, 1989. – С. 150-153.

Птахи урочища Команський луг (на межі Чернігівської та Сумської обл.).

893. **Кныш Н.П., Афанасьев В.Т.** Урочище «Команський луг» в среднем течении Десны и его уникальный орнитокомплекс // Практичні питання охорони птахів. – Чернівці, 1995. – С. 141-146.

На межі Чернігівської та Сумської обл.

894. **Кныш Н.П., Бугаев И.А.** Воробьиный сыч в левобережном регионе Украины // Беркут. – 2009. – Т. 18, вып. 1-2. – С. 69-71.

895. **Кныш Н.П., Бугаев И.А.** Воробьиный сычик *Glaucidium passerinum* в левобережном регионе Украины // Русский орнитолог. журн. – 2015. – Т. 24, экспресс-вып. № 1215. – С. 4156-4160. (Видання друге. Перша публікація в 2009 р.).

896. **Кныш М.П., Бугайов І.А., Малишок В.М.** Нові дані про деяких рідкісних, маловивчених і залітних птахів Сумської області // Екологія і раціональне природокористування: Зб. наук. праць / Сумський пед. ун-т. – Суми: СумДПУ, 2006. – С. 150-162.

897. **Кныш М.П., Бугайов І.А., Малишок В.М.** Спостереження птахів Червоної книги України у Сумській області в 1994-2006 рр. / Знахідки тварин Червоної книги України. – Київ, 2008. – С. 92-99.

898. **Кныш Н.П., Бугаев И.А., Пархоменко В.В., Кураш И.И.** Залеты стервятника на северо-восток Украины // Беркут. – 2005. – Т. 14, вып. 2. – С. 270-272.

Зустрічі виду в Буринському і Лебединському районах.

899. **Книш М.П., Гавриць Г.Г.** Хребетні тварини, що занесені до Червоної книги України // Заповідні скарби Сумщини. – Суми: Держрел, 2001. – С. 98-115.

900. **Книш М.П., Гавриць Г.Г., Кураш І.І.** До дискусії про формування червоного списку тварин, що підлягають особливій охороні в Сумській області // Відділенню Українського степового природного заповідника «Михайлівська цілина» 80 років – сучасний стан, проблеми, перспективи розвитку: Тези доп. Міжнарод. науково-практ. конф. 23-25 вересня 2008 року. – Суми, 2008. – С. 31.

901. **Кныш Н.П., Глушко Т.Н.** Заметка о биологии лугового луня и неудачном опыте сохранения его гнезда // Птицы бассейна Северского Донца. Вып. 4-5: Мат-лы 4 и 5 конф. «Изучение и охрана птиц бассейна Сев. Донца». – Харьков, 1998. – С. 42-44.

Спостереження у Сумському р-ні.

902. **Книш М.П., Грищенко В.М.** Розуміючи – оберігай: Тваринний світ Сумщини: навчально-методичний посібник. – Суми: Університетська книга, 2010. – 236 с.

903. **Кныш Н.П., Грищенко В.Н., Статива А.И.** Сойка в лесостепи Северо-Восточной Украины // Врановые птицы Северной Евразии: Мат-лы Международ. конф. (9 Международ. конфер. по изучению врановых птиц Северной Евразии) 23-26 сентября 2010 г. – Омск, 2010. – С. 71-74.

904. **Кныш Н.П., Грищенко В.Н., Статива А.И.** Сойка *Garrulus glandarius* в лесостепи северо-восточной Украины // Русский орнитолог. журн. – 2015. – Т. 24, экспресс-вып. № 1176. – С. 2866-2869. (Друге видання. Перша публікація в 2010 р.).

905. **Книш М.П., Гудина О.М.** Цікавий документ про минуле поширення орябка поблизу м. Суми (про замітку Г. Литвиненка, знайдену в архіві В.Г. Аверіна) // Вакалівщина: До 40-річчя біологічного стаціонару Сумського держ. пед. ун-ту ім. А.С.Макаренка. Зб. наук. праць. – Суми, 2008. – С. 85-88.

906. **Кныш Н.П., Гудина А.Н.** О заметке Г. Литвиненко «Рябчик в Сумском округе», обнаруженной в архиве профессора В.Г. Аверина // Авіфауна України. – 2014. – Вип. 5. – С. 48-51.

907. **Книш М.П., Дугіна О.М.** Про зустрічі щедрика *Serinus serinus* у м. Суми і в с. Вакалівщина Сумського району (на тлі триваючої експансії виду в Східній Європі) // Вакалівщина: До 40-річчя біо-

логічного стаціонару Сумського держ. пед. ун-ту ім. А.С.Макаренка. 3б. наук. праць. – Суми, 2008. – С. 71-75.

908. **Книш М.П., Костюпин В.А., Фесенко Г.В.** Обґрунтування включення голуба-синяка до нової редакції Червоної книги України // Екологія і раціональне природокористування: 3б. наук. праць / Сумський пед. ун-т. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2008. – С. 103-108.

Включено дані про поширення і чисельність синяка в Сумській обл.

909. **Книш М.П., Кравченко В.М.** Тваринний світ Сумщини // Заповідні скарби Сумщини. – Суми: Джерело, 2001. – С. 55-70.

910. **Книш М.П., Кравченко В.М., Гаврись Г.Г., Клестов М.Л.** Види тварин, що охороняються в Сумській області // Заповідні скарби Сумщини. – Суми: Джерело, 2001. – С. 115-118.

911. **Книш Н.П., Кравченко Т.Ю., Любимый Н.П.** К екологии серокопуга-жулана // Тез. докл. 7 Всесоюз. орнитолог. конф. – Киев: Наук. думка, 1977. – Ч. 1. – С. 255-257.

912. **Книш Н.П., Кукса Ю.В.** Свиристель на Сумщине // Мат-ли 1-ї конфер. молодих орнітологів України. – Чернівці, 1994. – С. 58-60.

913. **Книш М.П., Кукса Ю.В.** До характеристики міграції сірого журавля в лісостеповій частині Сумщини // Мат-ли 2 конфер. молодих орнітологів України. – Чернівці, 1996. – С. 79-82.

914. **Книш Н.П., Лебедь Е.А.** Миграции серебристой чайки в Сумской области // Серебристая чайка: Распространение, систематика, экология. – Ставрополь, 1992. – С. 86-87.

915. **Книш М.П., Линник І.О.** Календар явищ природи у 2010 і 2011 рр. // Літопис природи Том 1. 2010-2011 рр. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2012. – С. 291-312. (Рукопис).

Фенологія сезонних явищ у житті комах, хребетних тварин та рослин.

916. **Книш М.П., Линник І.О.** Календар явищ природи у 2012 р. / Літопис природи. Том 2. 2012 р. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2013. – С. 269-282. (Рукопис).

Фенологія сезонних явищ у житті комах, хребетних тварин та рослин.

917. **Кныш М.П., Линник І.О.** Календар явищ природи у 2013 р. / Літопис природи. Том 3. 2013 р. / Гетьманський нац. природ. парк – Тростянець, 2014. – С. 259-274. (Рукопис).

Фенологія сезонних явищ у житті комах, хребтних тварин та рослин.

918. **Кныш Н.П., Лобода В.Б.** Случай гибели семьи белых аистов от удара молнии // Авіфауна України. – 2008. – Вип. 4. – С. 108-109. Випадок у с. Степанівка Сумського р-ну.

919. **Кныш Н.П., Малышок В.М.** Необычное яйцо обыкновенной кукушки (*Cuculus canorus*) в гнезде желтой трясогузки (*Motacilla flava*) // Актуальные проблемы оологии: Мат-лы 3 Международ. конф. стран СНГ. – Липецк: ЛПГУ, 2003. – С. 113-114.

Спостереження поблизу Шостки.

920. **Кныш М.П., Малышок В.М.** Великий баклан знову гніздиться на Десні // Беркут. – 2006. – Т. 15, вип. 1-2. – С. 204-205.

На межі Сумської та Чернігівської обл.

921. **Кныш Н.П., Малышок В.М.** Залёты ястребиной совы на северо-востоке Украины осенью 2010 г. // Беркут. – 2010. – Т. 19, вип. 1-2. – С. 141-143.

Спостереження в Шосткинському і Тростянецькому р-нах.

922. **Кныш Н.П., Малышок В.М.** К изучению распространения и биологии обыкновенного сверчка на северо-востоке Украины // Беркут. – 2010. – Т. 19, вип. 1-2. – С. 144-146.

Дослідження в Сумській обл.

923. **Кныш Н.П., Малышок В.М.** Лесная завирушка (*Prunella modularis*) на северо-востоке Украины: миграции и гнездование // Беркут. – 2013. – Т. 22, вип. 1. – С. 65-67.

924. **Кныш Н.П., Малышок В.М.** Залёты ястребиной совы *Surnia ulula* на северо-востоке Украины осенью 2010 года // Русский орнитолог. журн. – 2015. – Т. 24, экспресс-вып. № 1216. – С. 4179-4182. (Видання друге. Перша публікація в 2010 р.).

925. **Кныш Н.П., Малышок В.М.** Европейский вьюрок *Serinus serinus* на северо-востоке Украины (Сумская область): распространение и особенности биологии // Русский орнитолог. журн. – 2015. – Т. 24, экспресс-вып. № 1156. – С. 2147-2160.

926. **Кныш Н.П., Малышок В.М.** Обыкновенный сверчок *Locustella naevia* на северо-востоке Украины (Сумская область) //

Русский орнитолог. журн. – 2016. – Т. 25, экспресс-вып. № 1257. – С. 789-795.

927. **Кныш М.П., Малишок В.М., Бугайов І.А.** Спостереження птахів Червоної книги України у Сумській області в 1994-2006 рр. / Знахідки тварин Червоної книги України. – Київ, 2008. – С. 92-99.

928. **Кныш Н.П., Малишок В.М., Бугаев И.А.** О гнездовании серого сорокопута на северо-востоке Украины // Беркут. – 2011. – Т. 20, вып. 1-2. – С. 120-122.

929. **Кныш М.П., Матвієнко М.Є.** Катастрофічний стан чисельності сиворакші на північному сході України // Проблеми вивчення та охорони птахів: Мат-ли 6 наради орнітологів Західної України. – Львів–Чернівці, 1995. – С. 72-73.

930. **Кныш М.П., Міщенко О.М.** Перший випадок знаходження малої південної колючки у водоймах Сумщини // Екологічні дослідження річкових басейнів Лівобережної України: 36. наук. праць. – Суми: СумДПУ, 2002. – С. 177.

Недригайлівський р-н.

931. **Кныш Н.П., Остапенко В.И.** Изменение поведения домашнего воробья в условиях г. Сумы // Мат-лы Всесоюз. конф. по миграциям птиц. – М., 1975. – Ч. 2. – С. 285-286.

932. **Кныш Н.П., Остапенко В.И.** Изменение поведения домашнего воробья *Passer domesticus* в условиях города Сумы // Русский орнитолог. журн. – 2009. – Т. 18, экспресс-вып. № 470. – С. 428-429. (Друге видання. Перша публікація в 1975 р.).

933. **Кныш Н.П., Пархоменко В.В.** Медянка (*Coronella austriaca*) в лесостепи Сумской области (Украина) // Вестник зоологии. – 2004. – Т. 38, № 3. – С. 52.

Зустрічі виду в Сумському р-ні.

934. **Кныш Н.П., Пулях В.П.** Пролет водноболотных птиц на искусственных водоемах возле г. Сумы // Мат-лы Всесоюз. конф. по миграциям птиц. – М., 1975. – Ч. 2. – С. 23-25.

935. **Кныш Н.П., Пулях В.П.** Пролет водно-болотных птиц на искусственных водоемах возле города Сумы // Русский орнитолог. журн. – 2014. – Т. 23, экспресс-вып. № 1022. – С. 2125-2126. (Друге видання. Перша публікація в 1975 р.).

936. **Кныш Н.П., Савинская Н.А.** Случай гнездования мухоловки-белошейки *Ficedula albicollis* в земляной норе // Русский орнитолог. журн. – 2013. – Т. 22, экспресс-вып. № 853. – С. 589-590.

Спостереження біля с. Вакалівщина Сумського р-ну.

937. **Кныш Н.П., Савостьянов В.М., Хоменко С.В., Грищенко В.Н.** Зимняя биология серого сорокопута в лесостепных ландшафтах Сумской области // Мат-лы 10-й Всесоюзн. орнитолог. конф. – Минск: Наука і техника, 1991. – Ч. 2, кн. 1. – С. 281-282. [В заголовку Савостьянов В.М.].

938. **Кныш Н.П., Савостьянов В.М., Хоменко С.В., Грищенко В.Н.** Зимняя биология серого сорокопута *Lanius excubitor* в лесостепных ландшафтах Сумской области // Русский орнитолог. журн. – 2012. – Т. 21, экспресс-вып. № 780. – С. 1835-1836. (Друге видання. Перша публікація в 1991 р.).

939. **Кныш Н.П., Серобаба С.А.** Скопа и орел-карлик в Сумской области // Охрана хищных птиц: Мат-лы 1 Совещ. по экологии и охране хищных птиц. – М.: Наука, 1983. – С. 120-122.

940. **Кныш Н.П., Серобаба С.А.** Гнездование орла-карлика в лесостепной части Сумской области // Редкие, исчезающие и малоизученные птицы СССР: Сб. науч. трудов. – М., 1986. – С. 18-19.

941. **Кныш Н.П., Серобаба С.А.** Гнездование орла-карлика *Hieraaetus pennatus* в лесостепной части Сумской области // Русский орнитолог. журн. – 2014. – Т. 23, экспресс-вып. № 985. – С. 1057-1058. (Друге видання. Перша публікація в 1986 р.).

942. **Кныш Н.П., Серобаба С.А., Любимый Н.П.** Аномально малые и безжелтковые яйца птиц // Орнитология. – Изд-во Моск. унта, 1984. – Вып. 19. – С. 201.

Дрізд чорний, сорокопуд терновий, канюк звичайний, хвилястий папуга. Спостереження у Сумському р-ні.

943. **Кныш Н.П., Статива А.И., Бугаев И.А., Савостьянов В.М., Кукса Ю.В.** Весенняя миграция соколообразных (Falconiformes) в Лесостепи Северо-Восточной Украины // Новітні дослідження соколоподібних та сов: Мат-ли 3 Міжнарод. наук. конф. «Хижі птахи України». – Кривий Ріг, 2008. – С. 162-167.

944. **Кныш Н.П., Статива А.И.** Гибель обыкновенной медянки, *Coronella austriaca* (Reptilia, Colubridae) и других видов пресмыкающихся на автодорогах Сумщины // Вестник зоологии. – 2009. – Т. 43, № 2. – С. 106.

945. Кныш Н.П., Статива А.И. Длиннохвостая синица на северо-востоке Украины // Беркут. – 2009. – Т. 18, вып. 1-2. – С. 164-172.

946. Кныш Н.П., Статива А.И. Миграции и зимовки рябинника в лесостепной части Сумской области // Птицы бассейна Северского Донца. Вып. 11: Мат-лы 15 научн. конф. Рабочей группы по птицам бассейна Северского Донца, посвящ. памяти И.А. Кривицкого (16-18 октября 2009 г.). – Донецк, 2010. – С. 88-92.

947. Кныш Н.П., Статива А.И. Материалы по размножению обыкновенной кукушки в северо-восточном регионе Украины в 2001-2009 гг. // Птицы бассейна Северского Донца. Вып. 11: Мат-лы 15 научн. конф. Рабочей группы по птицам бассейна Северского Донца, посвящ. памяти И.А. Кривицкого, (16-18 октября 2009 г.). – Донецк, 2010. – С. 93-97.

948. Кныш М.П., Статива А.И. Поширення та елементи біології просянки на північному сході України // Літопис природи. Том 2. 2012 р. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2013. – С. 252-260. (Рукопис).

949. Кныш Н.П., Статива А.И. Распространение и элементы биологии просянки на северо-востоке Украины // Птицы бассейна Северского Донца. – Харьков, 2014. – Вып. 12. – С. 245-252.

950. Кныш Н.П., Статива А.И., Малышок В.М. Материалы по распространению и биологии просянки *Emberiza calandra* на северо-востоке Украины // Русский орнитолог. журн. – 2014. – Т 23, экспресс-вып. № 977. – С. 737-751.

951. Кныш М.П., Статива А.И., Пицик О.В., Дугіна О.М. Нові знахідки мідянки *Coronella austriaca* (Reptilia: Colubridae) в Лівобережному Лісостепу і Поліссі України // Екологія і раціональне природокористування: Зб. наук. праць / Сумський пед. ун-т. – Суми: СумДПІ ім. А.С.Макаренка, 2009. – С. 97-100.

952. Кныш Н.П., Сылко А.В. Залет бормотушки (*Hippolais caligata*) на северо-восток Украины // Вестник зоологии. – 1993. – № 4. – С. 38.

Спостереження у Сумському р-ні.

953. Кныш Н.П., Сылко А.В. Большая белая цапля в Сумской области // Мат-ли 1-ї конф. молодих орнітологів України. – Чернівці, 1994. – С. 15-17.

954. **Кныш Н.П., Сыпко А.В.** Матеріали о распространении и экологии рыжей цапли в Сумской области // Беркут. – 1997. – Т. 6, вип. 1-2. – С. 23-28.

955. **Кныш Н.П., Твердохлеб Н.М.** Наблюдение осеннего скопления черных аистов на Сумщине // Беркут. – 2007. – Т. 16, вип. 1. – С. 130.

956. **Кныш Н.П., Тельпухов М.Г.** О поведении и взаимоотношениях с другими видами сорокопута-жулана // Новые проблемы зоологической науки и их отражение в вузовском преподавании: Тез. докл. науч. конф. зоологов пед. ин-тов. – Ставрополь, 1979. – Ч. 2. – С. 266-267.

Спостереження у Сумському р-ні.

957. **Кныш М.П., Філонова О.М.** Матеріали про живлення крука у весняний період в агроландшафтах Сумської області // Проблеми вивчення та охорони птахів: Мат-ли 6 наради орнітологів Західної України. – Львів–Чернівці, 1995. – С. 73-74.

958. **Кныш М.П., Чаплигіна А.Б., Бондарець Д.І.** Заселення птахами штучних гніздівель у лісах Тростянецького ДПНДВ у 2014 році // Літопис природи. Том 4. 2014 р. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2015. – С. 7-9. (Рукопис).

959. **Ковалев В.А.** Послебрачная линька у больших пестрых дятлов // Беркут. – 1999. – Т. 8, вип. 2. – С. 183-191.

Частково використано матеріали з Сумської обл.

960. **Коваленко Л.М.** Зональні відмінності розповсюдження дікроделіоза жуйних тварин Сумської області // Шляхи підвищення продуктивності і якості сільськогосподарської продукції: Мат-ли наук. конф. / Сумський сіль.-госп. ін-т. – Суми, 1993. – С. 114.

961. **Коваленко Л.М.** Зональне розповсюдження вогнищ дікроделіозу жуйних тварин на Північно-Східній Україні // Вісник Сумського сільськогосп. ін-ту. – 1997. – Вип. 1. – С. 120-121.

962. **Коваленко Л.М.** Біологічні підстави розповсюдження *Dicrocalium lanceolatum* Stiles et Hassal (1896) на пасовищах Сумської області // Вісник Сумського аграрного ун-ту. – 1998. – Вип. 2. – С. 164-166.

963. **Коваленко О.І.** Зональні відмінності розповсюдження фасціольозу жуйних тварин Сумської області // Шляхи підвищення продуктивності і якості сільськогосподарської продукції: Мат-ли наук. конф. / Сумський сільськогосп. ін-т. – Суми, 1993. – С. 115.

964. **Коваленко О.І.** Динаміка ураження малого ставковика личинковими формами фасціоли в залежності від пори року // Вісник Сумського сіль.-госп. ін-ту. – 1997. – Вип. 1. – С. 121-124.

965. **Коваленко О.І.** Характеристика біотопів молюска малого ставковика, як проміжного живителя фасціоли // Вісник Сумського аграрного ун-ту. – 1998. – Вип. 2. – С. 162-164.

966. **Коваленко О.І., Дахно І.С., Коваленко Л.М.** Розповсюдження фасціольозу серед жуйних тварин фермерських господарств в Північно-Східній Україні // Вісник Сумського сіль.-госп. ін-ту. – 1997. – Вип. 1. – С. 124-126.

967. **Коваленко О.І., Коваленко Л.М.** Екологічні основи пасовищної профілактики фасціольозу і дікроцеліозу жуйних тварин Сумської області // Шляхи підвищення продуктивності і якості сільськогосп. продукції: Мат-ли наук. конф. / Сумський сіль.-госп. ін-т. – Суми, 1993. – С. 122.

968. **Ковалик А.И., Захаренко А.В., Грамма В.Н.** и др. Структурные особенности энтомокомплексов агробиогеноценозов и биогеноценоза луговой степи Северо-Восточной Украины: «Михайловская целина» // Биогеноценогические исследования на Украине: Тез. докл. Третьего республ. совещ. (Львов. отделение Ин-та ботаники им. М.Г. Холодного АН УССР, 18-19 декабря 1984 г.). – Львов, 1984. – С. 130.

Дослідження в зап-ку «Михайлівська цілина» (Лебединський р-н).

969. **Ковалик А.И., Захаренко А.В., Грамма В.Н.** и др. Некоторые итоги и перспективы изучения насекомых Украинского Степного заповедника // Теоретические основы заповедного дела: Тез. докл. Всесоюз. совещ. (Львов, 18-19 декабря 1985 г.). – М., 1985. – С. 114-115.

За результатами досліджень в зап-ку «Михайлівська цілина» та ін.

970. **Ковалик А.И., Зозуля А.Л., Резник С.М.** Насекомые агробиогеноценозов Левобережной Украины // Рациональные приемы защиты сельскохозяйственных культур от вредителей и болезней: Сб. науч. трудов / Харьков. с.-х. ин-т. – Харьков, 1984. – Т. 304. – С. 37-43.

Сумська (Лебединський р-н, зап-к «Михайлівська цілина») і Донецька обл.

971. **Коваль Н.Ф.** О состоянии луговой орнитофауны Лесостепи Украины // Мат-лы 10-й Всесоюз. орнитолог. конф. – Минск: Наука і техніка, 1991. – Ч. 2, кн. 1. – С. 284.

Сумська обл.: заплави Ворскли і Псла.

972. Ковальова І. «Бернські» види кажанів у Червоній книзі України. Частина 2. *Nyctalus* та *Pipistrellus* // Ссавці України під охороною Бернської конвенції. – Київ, 1999. – С. 105-108. (Праці Теріологічної школи. – Вип. 2).

Короткі посилання на Сумщину.

973. Ковальчук А.А., Бабко Р.В., Ковальчук Н.Е. Состояние изученности и перспективы изучения пресноводных инфузорий Украины / Ред. Гидробиолог. журн. – Киев, 1987. – Вып. 87, ч. 1. – 24 с. – Деп. в ВИНТИ, № 3948.

Зокрема дослідники і дослідження інфузорій водойм Сумщини.

974. Ковальчук А.А., Бабко Р.В., Ковальчук Н.Е. Состояние изученности и перспективы изучения пресноводных инфузорий Украины / Ред. Гидробиолог. журн. – Киев, 1987. – Вып. 88, ч. 2. – 14 с. – Деп. в ВИНТИ, № 3739.

Зокрема дослідники і дослідження інфузорій водойм Сумщини.

975. Ковальчук О.М. Знахідки решток фауни плейстоценового та голоценового віку на території Білопільського району // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Мат-ли 2 регіональної студент. наук. конф. 10-11 жовтня 2007 р. – Суми: СумДПУ, 2007. – С. 36-40.

976. Ковальчук О.М. Про створення регіонального кадастру викопних решток плейстоценової та голоценової фауни (Сумська обл.) // Сучасні проблеми природничих наук: Мат-ли 3 Всеукраїнської студент. наук. конф. Ніжин, 23-24 квітня 2008 р. – Ніжин, 2008. – С. 37-38.

977. Ковальчук О.М. Регіональний кадастр плейстоценової та голоценової фауни і перспективи подальших палеонтологічних досліджень у Північно-Східній Україні // Зб. наук. праць (у двох частинах). Частина 2. Природничі та гуманітарні науки (За результатами конкурсу студент. наук. робіт 2008 року) / Сумський пед. ун-т. – Суми, 2008. – С. 61-64.

978. Ковальчук О.М. До питання про знахідки викопних решток шерстистого носорога у відкладах плейстоцену Північно-Східної України // Зоологічна наука у сучасному суспільстві: Мат-ли Всеукраїнської наук. конф., присвяч. 175-річчю заснування каф. зоології. – Київ – Канів: Фітосоціоцентр, 2009. – С. 215-218.

979. Ковальчук О.М. Про знаходження викопних решток шерстистого носорога *Coelodonta antiquitatis* Blumenbach, 1799 в антропо-

генових відкладах Сумської області // Тези доп. конф. молодих дослідників-зоологів (м. Київ, Ін-т зоології НАН України, 8-9.04.2009 р.). – 2009. – Київ, 2009. – С. 28-29.

980. **Ковальчук О.М.** До питання про особливості просторового розміщення викопних решток шерстистого мамонта (*Mammuthus primigenius* Blumenbach, 1799) та їх зв'язок з палеолітичними пам'ятками Сумської області // Мат-ли Восьмої Сумської наук. історико-краєзнавчої конф. – Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2009. – С. 39-43.

981. **Ковальчук А.Н.** К вопросу о распространении бурого медведя *Ursus arctos* L., 1758 в историческом прошлом в Сумской области по материалам археологических исследований // Зоологические исследования в регионах России и на сопредельных территориях: Мат-лы Международ. науч. конф. – Саранск: Прогресс, 2010. – С. 64-67.

982. **Ковальчук О.М.** Одонтометричний аналіз викопних решток хоботних (Proboscidea: Elephantidae) плейстоцену Сумської області // Сучасні проблеми природничих наук: Мат-ли 5 Всеукраїн. студент. наук. конф. 21-22 квітня 2010 р. – Ніжин: Наука-сервіс, 2010. – С. 49-51.

983. **Ковальчук О.М.** Палеонтологічні ресурси Сумської області в контексті стратегії їх раціонального використання // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Мат-ли 3 регіональної наук. конф. студентів та молодих учених. 22-23 травня 2010 р. – Суми, 2010. – С. 24-27.

984. **Ковальчук О.М.** Про стан збереженості викопного остеологічного матеріалу в краєзнавчих музеях та можливості його покращення // Сумська старовина. – 2010. – № 30. – С. 113-118.

Дослідження проведене на матеріалах краєзнавчих музеїв Сумщини.

985. **Ковальчук А.Н.** Результаты изучения плейстоценовой териофауны и перспективы палеозоологических исследований в Сумской области (Украина) // Современная палеонтология: классические и новейшие методы: Тез. докл. 7 Всероссийской науч. школы молодых ученых-палеонтологов (4-6 октября 2010 г., ПИН им. А.А. Борисяка РАН). – М., 2010. – С. 18-19.

Про необхідність складання регіонального кадастру викопних решток антропогену.

986. Ковальчук О.М. Вивчення кісток викопних ссавців плейстоценового віку на матеріалах Лебединського районного краєзнавчого музею (Сумська обл., Україна) // Сучасні проблеми природничих наук: Мат-ли 6 Всеукраїнської студент. наук. конф. – Ніжин: Наука-сервіс, 2011. – С. 29-30.

987. Ковальчук О.М. До проблеми збереженості викопних решток тварин, знайдених на теренах Сумщини // Краєзнавчий збірник: Статті та матеріали / Сумський обласний краєзнавчий музей. – Суми: Еллада, 2011. – С. 105-111.

988. Ковальчук А.Н. Результаты картирования фаунистических остатков млекопитающих семейства *Cervidae* Goldfuss, 1820 (Mammalia: Artiodactyla) из антропогенных отложений Сумской области (Украина) // Современные зоологические исследования в России и сопредельных странах: Мат-лы 1 Международ. научно-практ. конф., посвящ. 75-летию со дня рожд. М.А. Козлова. – Чебоксары: Новое время, 2011. – С. 103-106.

Дані про 38 місцезнаходжень 5 видів родини оленевих (благородний, північний і велетенський олені, лось, козуля європейська).

989. Ковальчук О.М. Фауна хребетних тварин плейстоценових та голоценових відкладів Сумської області // Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт з біологічних наук: Мат-ли підсумкової науково-практ. конф. (29-31 березня 2011 р.). – Мелітополь: Люкс, 2011. – С. 35-36.

990. Ковальчук О.М. Регіональний кадастр місцезнаходжень викопних решток хребетних тварин плейстоцену та голоцену (Сумська область). – Суми: ПП Кочубей Н.В., 2011. – 124 с.

991. Ковальчук О.М. Викопні рештки хребетних тварин на території Великописарівського, Тростянецького та Охтирського районів // Літопис природи. Том 1. 2010-2011 рр. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2012. – С. 213-215. (Рукопис).

992. Ковальчук О.М. Динаміка чисельності лося *Alces alces* L., 1758 у складі минулої та сучасної теріофауни Сумської області // Сучасні проблеми природничих наук: Мат-ли 7 Всеукраїнської студент. наук. конф. 21-22 березня 2012 р. – Ніжин: Наука-сервіс, 2012. – С. 21-22.

993. Ковальчук А.Н. Палеозоологические исследования в Сумской области (исторический аспект) // Вестник зоологии. – 2012. – Т. 46, № 3. – С. 223-228.

Підсумки палеозоологічних досліджень, що проводилися на території Сумської обл. з кінця ХVІІІ до ХХІІ ст.

994. **Ковальчук О.М.** Вивчення викопних решток коропових риб України в історичній ретроспективі // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Зб. наук. праць (за матеріалами 5 Міжнарод. наук. конф., 23-25 травня 2013 р., м. Суми). – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2013. – Т. 1. – С. 179-186.

Підсумки вивчення викопних решток коропових риб, у тому числі на території Сумської обл.

995. **Ковальчук О.М.** Знахідка черепа *Ursus arctos* (Carnivora, Ursidae) в алювії р. Сула // Вестник зоології. – 2013. – Т. 47, № 6. – С. 567-570.

Череп самки бурого ведмедя знайдений в околицях м. Недригайлів у 2008 р.

996. **Ковальчук О.М.** Лось (*Alces alces* L.) у складі минулої та сучасної фауни Сумщини: зміни чисельності та їх причини // Моніторинг теріофауни. – Луганськ, 2010. – С. 128-134. (Серія: Праці Теріологічної школи, вип. 10).

997. **Ковальчук О.М.** Риби у складі порівняльної остеологічної колекції Національного науково-природничого музею НАН України // Вісник Національного науково-природничого музею. – Київ, 2013. – № 11. – С. 109-114.

Представлено скелети деяких видів риб (в'язь європейсько-сибірський, краснопірка звичайна, карась звичайний, лин звичайний) з водойм Сумської обл.

998. **Ковальчук О.М., Козлов О.М.** До історії палеозоологічних досліджень на Сумщині // Наукові пошуки: Зб. наук. праць молодих учених, присвяч. 85-річчю Сумського пед. ун-ту ім. А.С.Макаренка. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2009. – С. 189-195.

999. **Ковальчук О.М., Козлов О.М.** Викопні рештки хребетних тварин у фондах Буринського районного краєзнавчого музею // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Зб. наук. праць (за матеріалами 4 Всеукраїнської наук. конф. з міжнародною участю для молодих учених). – Суми, 2011. – С. 53-57.

1000. **Ковальчук О.М., Козлов О.М.** До питання представленості викопних решток антропогенової теріофауни у фондах Державного історико-культурного заповідника у м. Путивлі // Сіверщина в

історії України: Зб. наук. праць. – Київ – Глухів: Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК, 2011. – Вип. 4. – С. 445-448.

1001. Ковальчук О.М., Проскурняк Ю.М. Нове місце знаходження решток плейстоценової фауни на р. Десна (Чернівецька обл. Україна) // Тези доп. конф. молодих дослідників-зоологів – 2011 (м. Київ, Інститут зоології НАН України, 20.04.2011 р.). – Київ, 2011. – С. 7-8. (Зоологічний кур'єр, № 5) – <http://izan.kiev.ua/KMDZ11-abstr.pdf>.

Викопні рештки тварин (мамонт, шерстистий носорог, зубр тощо) знайдені в 2010 р. на березі р. Десна між с. Бужанка та с. Вишеньки Коропського р-ну Чернівецької обл. Зберігаються у фондах Крорецького районного краєзнавчого музею.

1002. Ковтун Ю.Д. Видовой состав и географическая представленность бабочек семейства Hesperiidae Latreille, 1809 (Lepidoptera) в фондах кафедры биологии Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя // Сучасні проблеми природничих наук: Мат-ли 3 Всеукраїнської студент. наук. конф. Ніжин. 23-24 квітня 2008 р. – Ніжин, 2008. – С. 38-39.

У тому числі 5 видів з території Сумської обл.

1003. Козлов С.Ф. Забытая находка близ с. Кулешовки // Проблемы истории докапиталистических обществ. – 1934. – № 7-8. – С. 169-170.

Місцезнаходження кісток мамонта та інших плейстоценових ссавців поблизу с. Кулішівка Недригайлівського р-ну.

1004. Кокодій С. Результаты исследования генетической структуры карасей в водоемах Деснянско-Старогутского НПП в 2006 г. / Літопис природи. Том 6. 2006 р. Частина 1 / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2007. – С. 275-277. (Рукопис).

1005. Кокодій С. Генетические исследования популяций сибиряного и золотого карасей // Літопис природи. Том 7. 2007 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2008. – С. 256-258. (Рукопис).

1006. Колесник Е.И. Меры борьбы по сокращению численности первого промежуточного хозяина *Opistorchis felineus* в Сумской области // Паразитология и современность: Мат-лы научно-практ. конф. Украинского науч. общ-ва паразитологов, посвящ. 100-летию со дня рожд. акад. НАН Украины А.П. Маркевича / Вестник зоологии. – 2005. – Отд. вып. 19, ч. 2. – С. 179-180.

Біологічні методи боротьби з прісноводним моллюском *Codiella inflata* – проміжним хазяїном *Opistorchis felineus*.

1007. Колодочка Л. А. Хищные клещи-фитосейды (Parasitiformes, Phytoseiidae) Лесостепи УССР. Сообщение I. Виды рода *Amblyseius* // Вестник зоологии. – 1973. – № 5. – С. 78-81.

Дослідженнями був охоплений також південь Сумщини.

1008. Колодочка Л. А. Хищные клещи-фитосейды (Parasitiformes, Phytoseiidae) Лесостепи УССР. Сообщение II. Виды родов *Katnypimodromus*, *Paraseiulus*, *Typhlodromus*, *Typhloctonus*, *Anthoseius*, *Phytoseius* // Вестник зоологии. – 1974. – № 1. – С. 25-29.

Зокрема деякі види виявлено на Сумщині в Охтирському р-ні.

1009. Колодочка Л. А. Переописание двух близких видов рода *Typhlodromus* (Parasitiformes, Phytoseiidae) // Вестник зоологии. – 2002. – Т. 36, № 3. – С. 15-23.

T. laurae відзначений в Деснянсько-Старогутському національному природному парку (Середино-Будський р-н).

1010. Колодочка Л. А. Клещи (Acarina) на растениях в НПП «Деснянско-Старогутский» и окрестностях // Літопис природи. Том 3. 2004 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2004. – С. 107-112. (Рукопис).

1011. Колодочка Л. А. Видовой состав клещей семейства Phytoseiidae (Acarina, Parasitiformes) на растениях Деснянско-Старогутского национального природного парка // Вестник зоологии. – 2011. – Т. 45, № 4. – С. 321-326.

1012. Колодочка Л. А., Омери И. Д. Хищные клещи семейства Phytoseiidae (Acarina, Parasitiformes) парковых сообществ Центральной Лесостепи Украины // Вестник зоологии. – 2006. – Т. 40, № 5. – С. 463-467.

Зокрема матеріал збирався в м. Охтирка.

1013. Колосов А. М., Лавров Н. П. Обогащение промысловой фауны СССР. – М.: Лесная промышленность, 1968. – 256 с.

Дані про випуск ондатри в угіддя Сумщини в 1949–1965 рр. (с. 151).

1014. Комахи-запиловачі люцерни та конюшини [Карта] // Національний атлас України. – Київ: Картографія, 2007. – С. 214.

1015. Коненко Г. Д., Підгайко М. Л., Радзимовський Д. О. Ставки лісостепових, степових та гірських районів України. (Гідрохімічний та гідробіологічний нарис). – Київ: Наук. думка, 1965. – 260 с.

По Сумщині: села Токарі, Писарівка, Яструбине, Хотінь, Великі Вільми, Левченки, Олексіївка, хут. Галенків.

1016. **Корженівський Ю.С.** Ліси і лісове господарство Сумської області. – Київ: Урожай. 1967. – 175 с.

Мисливське господарство та лісова фауна (с. 156-163), а також заповідники, заказники, парки та інші визначні місця Сумської обл.

1017. **Корнєєв О.П.** Викопна фауна алювіальних пісків середнього Дніпра (савці) // Наук. записки Київ. ун-ту. – 1953. – Т. 12, вип. 3. – С. 5-48. – (Труди Зоол. музею. – № 3).

Значні відомості по Сумщині. Палеонтологічні знахідки ссавців в Шосткинському, Глухівському, Кролевецькому, Конотопському, Роменському, Сумському, Охтирському районах.

1018. **Корнєєв А.П.** Енотовидная собака *Nyctereutes procyonoides* на Україні (результаты работ по акклиматизации) // Наук. записки Київ. ун-ту. – 1954. – Т. 13, вип. 12. – С. 13-72. – (Труди Зоомузею. – № 4).

Окремі дані по Сумщині.

1019. **Корнєєв О.П.** Лисиця на Україні (екологія, господарське значення та шляхи раціонального використання) // Наук. записки Київ. ун-ту. – 1956. – Т. 15, вип. 3. – С. 9-91. – (Зб. Зоол. музею. – № 5).

Багато даних по Сумській обл.

1020. **Корнєєв О.П.** Видра на Україні, її екологія та шляхи раціонального використання // Наук. записки Київ. ун-ту. – 1959. – Т. 18, вип. 1. – С. 9-58. – (Труди Зоомузею. – № 6).

Окремі відомості стосуються території Сумщини.

1021. **Корнєєв О.П.** Заєць-русак на Україні. – Київ: Вид-во Київ. ун-ту, 1960. – 108 с.

Багато даних по Сумській обл.

1022. **Корнєєв О.П.** Борсук. Екологія та використання в мисливському господарстві. – Київ, 1967. – 80 с.

По Сумщині: дані по чисельності борсука.

1023. **Корнійчук В.** Питання розвитку рибництва та рибальства в Чернігівській області // Труди Гідробіологічної станції. – Київ: Вид-во АН УСРР, 1936. – С. 149-173.

Короткі посилання стосовно території Сумщини.

1024. **Корнюшин А.В.** Особенности распространения моллюсков подсемейства *Pisidioidea* (Bivalvia) в бассейне Днепра и вопросы зоогеографического районирования территории // Вестник зоологии. – 1991. – № 4. – С. 8-13.

Зокрема положення території Сумщини в системі зоогеографічного районування басейну Дніпра.

1025. **Корнюшин А.В.** О видовом составе пресноводных двустворчатых моллюсков Украины и стратегии их охраны // Вестник зоологии. – 2002. – Т. 36, вып. 1. – С. 9-23.

Зокрема інформація про поширення певних видів у водоймах Сумської обл.

1026. **Корнюшин В.В., Павліковська Т.М., Ткач В.В., Ємець О.М., Шолохова С.Є.** Штамова належність *Echinococcus granulosus* від людини в Північно-Східній Україні // Мат-ли наради-семінару з актуальних питань профілактики паразитарних хвороб для завідувачів та ентомологів паразитологічних відділів (відділень) держсанепідслужби України (20-23 серпня 2007 року, м. Рівне). – Рівне, 2007. – С. 126-129.

За матеріалами досліджень в Сумській обл.

1027. **Корнюшин В.В., Шарпило В.П., Емец А.М., Железин П.П., Вароди Э.И.** Гельминтофауна домашних и диких хищных млекопитающих Украины // Мат-лы научно-практ. конф. паразитологов Украины. – Киев: НАУ, 1999. – С. 90-93.

Зокрема дані по Сумській обл.

1028. **Коропезь С.І., Галаган Т.О., Нікішичева К.С.** Фауна нематод ризосфери сіянців сосни звичайної лісових розсадників // Вестник зоологии. – 2009. – Отд. вып. № 23. – С. 94-101.

Дослідження в Хрешатицькому лісництві Кролевецького р-ну. Виявлено 55 видів нематод, що належать до 48 родів, 23 родин та 5 рядів.

1029. **Костюченко А.** Из жизни куниц // Український мисливець та рибалка. – 1927. – № 2. – С. 33.

Глухівський р-н. Спостереження за лісовою куницею в умовах неволі.

1030. **Костюченко А.** Орнитологические мелочи. Гнездование кваквы (*Nycticorax griseus*, Briss) в Конотопском округе // Український мисливець та рибалка. – 1927. – № 1. – С. 22.

1031. **Котенко Т.И.** О северной границе ареала разноцветной ящурки // Вестник зоологии. – 1988. – С. 67-71.

На Сумщині (в басейні Ворскли) цей вид не виявлено.

1032. **Котенко Т.І., Кукушкін О.В., Зіненко О.І.** Мідянка звичайна, *Coronella austriaca* Latg., – вид Червоної книги України // Знахідки тварин Червоної книги України. – Київ, 2008. – С. 133-151.

Зокрема мідянка в Сумській обл. (за даними літератури).

1033. **Коцержинська І.М.** Герпетофауна об'єктів природно-заповідного фонду загальнодержавного значення Східного Полісся України лівобережжя басейну Дніпра // Екологічні дослідження річкових басейнів Лівобережної України: Зб. наук. праць. – Суми: СумДПУ, 2002. – С. 178-182.

На Сумщині дослідженнями охоплені Деснянсько-Старогутський НПП.

1034. **Коцержинская И.М.** Герпетофауна Деснянско-Старогутского национального природного парка и прилегающих территорий // Заповідна справа в Україні. – 2003. – Т. 9, вип. 2. – С. 45-51.

1035. **Коцержинская И.М.** Земноводные и пресмыкающиеся НПП Деснянско-Старогутский и прилегающих территорий // Літопис природи. Том 2. 2003 рік / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2003. – С. 96-114. (Рукопис).

1036. **Коцержинська І.М.** Чисельність земноводних // Літопис природи. Том. 4. 2004 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2005. – С. 115-118. (Рукопис).

1037. **Коцержинська І.М.** Чисельність плазунів // Літопис природи. Том 4. 2004 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2005. – С. 115. (Рукопис).

1038. **Коцержинская И.М.** Земноводные полесских территорий левобережья Днепра // Зоологічна наука у сучасному суспільстві: Мат-ли Всеукраїнської наук. конф., присвяч. 175-річчю заснування каф. зоології. – Київ–Канів: Фітосоціоцентр, 2009. – С. 229-232. Київська, Чернігівська і Сумська області.

1039. **Коцержинська І.М.** Герпетофауна перспективного транскордонного резервату «Деснянський» // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Зб. наук. праць (за матеріалами 4 Всеукраїнської наук. конф. з міжнародною участю для молодих учених). – Суми, 2011. – С. 63-67.

Земноводні і плазуни Деснянсько-Старогутського НПП (Середина-Будський р-н) та заповідника «Брянський ліс» (Брянська обл.).

1040. **Кошелев А.И., Корзюков А.И., Лысенко В.И., Серебряков В.В., Грипченко А.Б., Жмуд М.Е.** Современное размещение и чис-

ленность лебедея-шипунa на Украине // Экология и охрана лебедей в СССР: Мат-лы Второго Всесоюз. совещ. – Мелитополь, 1990. – Ч. 1. – С. 28-33; Ч. 2. – С. 146-147.

Окремі відомості стосуються території Сумщини.

1041. **Кошелєв А.И., Николенко А.Н., Горшков А.А.** Хищные птицы, породистые голуби и голубеводы в Украине: конфликт обостряется // Новітні дослідження соколоподібних та сов: Мат-ли 3 Міжнарод. наук. конф. «Хижі птахи України». – Кривий Ріг, 2008. – С. 193-198.

Дані про загибель домашніх породистих голубів від великого і малого яструбів у м. Суми.

1042. **Кравченко В.М.** Инфузории временных водоемов Северо-Восточной Украины // Мат-лы 2 Всесоюз. съезда протозоологов. – Киев: Наук. думка, 1976. – Ч. 1. – С. 75-76.

Харківська і Сумська обл.

1043. **Кравченко В.М.** О фауне инфузорий некоторых рек Северо-Восточной Украины // 3 съезд Всесоюз. гидробиолог. общ-ва: Тез. докл. – Рига: Зинатне, 1976. – С. 272-274.

Харківська і Сумська обл.

1044. **Кравченко В.М.** Динамика численности инфузорий реки Псел // 3 съезд Всесоюз. общ-ва протозоологов, 6-12 сентября 1982 г.: Тез. докл. – Вильнюс: АН Лит. ССР, 1982. – С. 182.

Сумська обл.

1045. **Кравченко В.М.** Инфузории сильно загрязненных участков рек Лопани и Сулы // Экология морских и пресноводных протозооидов: Тез. докл 2-го Всесоюз. симпозиума протозоологов. – Ярославль, 1989. – С. 35.

Харківська, Сумська обл.

1046. **Кравченко В.М.** Инфузории реки Ворскла // Проблемы исследования рационального использования природных ресурсов Сумщины и их изучение в школе: Мат-лы Сумской областной научно-практ. конф. – Сумы, 1990. – Ч. 1. – С. 74-77.

1047. **Кравченко В.М.** Інфузорії р. Псел і притоків // Проблеми охорони і раціонального використання природних ресурсів Сумщини: Зб. наук. праць / Сумський педінститут. – Суми, 1992. – С. 135-140.

1048. **Кравченко В.М.** Безхребетні тварини Сумської області // Стан природного середовища та проблеми його охорони на Сум-

щині. (На допомогу викладачам природничих дисциплін навчальних закладів різних рівнів). – Суми, 1996. – С. 70-83.

1049. **Кравченко В.М.** Безхребетні тварини, занесені до Червоної книги України, які виявлені на території Сумської області // Стан природного середовища та проблеми його охорони на Сумщині. Рослини, тварини та гриби Сумської області, занесені до Червоної книги України. (На допомогу викладачам природничих дисциплін навчальних закладів різних рівнів). Книга п'ята. – Суми: Джерело, 2001. – С. 52-67.

1050. **Кравченко В.М.** Безхребетні тварини Сумщини, що занесені до Червоної книги України // Заповідні скарби Сумщини. – Суми: Джерело, 2001. – С. 91-98.

1051. **Кравченко В.М., Бабко Р.В.** Динамика численности инфузорий реки Псел // Современные проблемы протозоологии: (Матлы к Третьему съезду Всесоюз. общ-ва протозоологов). – Вильнюс, 1982. – С. 182.

1052. **Кравченко В.М., Синиця І.Н.** Ђджолині родів *Bombus*, *Psithyrus* деяких районів Сумської області // Вакалівщина: До 30-річчя біостаніонару Сумського педінституту: Зб. наук. праць. – Суми, 1998. – С. 54-56.

1053. **Кравченко В.М., Тарала А.А.** О фауне инфузорий рубца жвачных на Украине // Новые проблемы зоологической науки и их отражение в вузовском преподавании: Тез. докл. науч. конф. зоологов пед. ин-тов. – Ставрополь, 1979. – Ч. 1. – С. 90-91. [В заголовку Тарала А.А.].

Дослідження в Сумській обл.

1054. **Кравченко В.М., Хурсенко С.В.** Ресничные простейшие в биомониторинге водоемов окрестностей Сумского п/о «Химпром» // Проблемы охраны природы и рекреационной географии УССР: Тез. докл. Республиканской науч. конф. – Харьков, 1979. – С. 64-65.

1055. **Кравченко О.Н.** Влияние влагообеспеченности территории на распределение многолетних очагов озимой совки в условиях Украины // Исследования по энтомологии и акарологии на Украине: Тез. докл. 2 съезда Укр. энтомолог. общ-ва. – Киев, 1980. – С. 105-106.

Згадується Сумщина.

1056. **Крайнев Е.Д.** Тетерев и глухарь в антропогенном ландшафте Украины // Влияние антропогенных факторов на формирова-

ние зоогеографических комплексов: Мат-лы докл. Пятой межвузовской зоогеограф. конф. – Казань, 1970. – Ч. 2. – С. 95-97.

За даними анкетування лісництв. Окремі відомості по Сумщині.

1057. **Крайнев Е.Д.** Охотничьи животные Украины, пути их охраны и рационального использования: Автореф. дисс. ... канд. биол. наук. – Киев, 1971. – 41 с.

Дослідження в державних мисливських господарствах, зокрема на Сумщині.

1058. **Крайнев Е.Д.** Территориальное распределение косули на Украине // Природное и сельскохозяйственное районирование СССР: Мат-лы 6 Межвузовской конф. по природному и экономико-географ. районированию СССР для сельского хозяйства (секции почв., геоботан. и эколого-зоолог. районирования). – Изд-во Моск. ун-та, 1975. – С. 112-113.

Чисельність козулі по областях [карта].

1059. **Крайнев Е.Д.** Государственные охотничьи хозяйства // Охота. – Киев: Урожай, 1976. – С. 99-104.

Конотопське мисливське господарство (с. 102) – деякі відомості про звірів.

1060. **Крайнев Е.Д., Полякова А.Д., Приклонский С.Г.** Результаты учета добычи пернатой дичи на Украине в 1974–1975 гг. // Научные основы охраны и рационального использования птиц: Труды Окского заповедника. – Московский рабочий, 1984. – Вып. 15. – С. 94-106. – (Работы Центр. орнитолог. станции. – Вып. 6).

Інформація по областях (за даними анкетування).

1061. **Крапивный А.П., Кныш Н.П.** О полиморфизме птчихь яиц по окраске (на примере сорокопуга-жулана) // Вестник Харьков. ун-та. – Харьков: Вища школа, 1986. – № 288: Новые исследования по онтогенезу, генетике и экологии животных. – С. 90-92.

Дослідження в Сумському р-ні.

1062. **Крапивный А.П., Кныш Н.П.** Экологический анализ питания и место сорокопуга-жулана в экосистемах Северо-Восточной Украины // Вестник Харьков. ун-та. – Харьков, 1988. – № 313: Проблемы физиологии и биохимии онтогенеза и физиологической генетики. – С. 79-80.

Дослідження в Сумському р-ні.

1063. **Краснопольская Л.Ф.** Видовой состав клубеньковых долгоносиков левобережных областей Украины // Защита растений от

вредителей, болезней и сорняков / Труды Харьков. сель.-хоз. ин-та. Т. 172. – Харьков, 1972. – С. 14-24.

Окремі дані по Сумщині.

1064. **Краткий обзор вредителей** наблюдавших в 1914 году и возможности их появления в 1915 г. в Харьковской губернии // Бюл. о вредителях сельского хозяйства и мерах борьбы с ними / Энтомолог. и фитопатолог. бюро Харьков. губерн. земства. – Харьков: Т-во «Печатня С.П. Яковлева», 1915. – С. 7-13.

Дані про комах-шкідників у Сумському, Лебединському і Охтирському повітах.

1065. **Краткий очерк** Тростянецкого имения г.г. наследников д.с.с. Л.Е. Кенига в сельскохозяйственном и лесном отношениях. – Ахтырка: Тип. А.П. Расторгуевой, 1912. – 70 с.

Короткі відомості про комах-шкідників

1066. **Крахмальная Т.В., Михалевич О.А., Семенов Ю.А.** Иван Григорьевич Пидопличко (к 100-летию со дня рождения) // Вестник зоологии. – 2005. – Т. 39, № 6. – С. 83-86.

Дослідженнями І.Г. Пидопличка була охоплена й територія Сумщини.

1067. **Кренкен М.** Лесоводство Тростянецкого имения статск. советн. Л.Е. Кенига // Очерк Тростянецкого имения состоящего Харьковской губернии, в Ахтырском уезде, принадлежащего статскому советнику Л.Е. Кенигу. – Харьков: Тип. губерн. правления, 1887. – С. 73-116.

Короткі відомості про мисливську дичину (птахи, звірі) і комах-шкідників.

1068. **Кривицкий И.А.** Орнитологическое собрание Харьковско-го университета // Орнитология. – 1965. – Вып. 7. – С. 506-507.

В орнітологічній колекції Зоологічного музею Харківського університету представлені також птахи з території Сумської обл.

1069. **Кривицкий И.А.** О столкновении ушастой совы с самолетом // Орнитология. – Изд-во Моск. ун-та, 1991. – Вып. 25. – С. 197.

Випадок поблизу м. Лебедин.

1070. **Кривицкий И.А.** Илья Борисович Волчанецкий (К столетию со дня рождения) // Птицы бассейна Северского Донца. Вып. 2: Мат-лы 2-й конф. «Изучение и охрана птиц бассейна Северского Донца». – Харьков, 1994. – С. 50-51.

Короткий нарис про дослідника орнітологічної фауни Харківщини і Сумщини.

1071. **Кривицкий И.А.** Сергей Иванович Медведев (к 100-летию со дня рождения) // Птицы бассейна Северского Донца. Вып. 4-5: Мат-лы 4 и 5 конф. «Изучение и охрана птиц бассейна Северского Донца». – Харьков, 1998. – С. 94.

1072. **Кривицкий И.А.** *Cettia cetti*: Птицы СССР. Славковые. Широкохвостка. Сверчки. Тонкоклювая камышевка. – Харьков, 2000. – 170 с.
Окремі відомості по Сумщині.

1073. **Кривицкий И.А.** Илья Борисович Волчанецкий (1895-1980) // Русский орнитолог. журн. – 2015. – Т. 24, экспресс-вып. № 1160. – С. 2308-2312. (Друге видання. Перша публікація в 1994 р.).

Короткий нарис про дослідника орнітологічної фауни Харківщини і Сумщини.

1074. **Кривицкий И.А., Баник М.В., Атемасов А.А., Скоробогатов Е.В.** Проблемы развития региональной системы кадастра животного мира // Научные исследования на территориях природно-заповедного фонда Харьковской области: Сб. науч. статей. – Харьков, 2006. – Вып. 2. – С. 10-17.

Певні дані про поширення і сучасну чисельність хохулі (300-500 особин) в долині р. Сейм.

1075. **Кривицкий И.А., Еселевская М.А., Лисецкий А.С., Кныш Н.П., Слюсарь Н.В.** О новых орнитологических находках в северо-восточной оконечности Украины. Сообщ. 2 // Вестник Харьков. ун-та. – Харьков: Основа, 1990. – № 346: Новые исследования по онтогенезу, гетерозису и экологии животных. – С. 80-82.

Харківська, Сумська і Полтавська обл.

1076. **Кривицкий И., Загороднюк І.** Олексій Мигулін і Яків Зубко – видатні теріологи // Раритетна теріофауна та її охорона. – Луганськ, 2008. – С. 295-298. (Праці Теріологічної Школи. Вип. 9).

Видатні дослідники фауни України, і Сумщини в тому числі.

1077. **Кривицкий И.А., Кныш Н.П.** Факультативное хищничество как проявление адаптивного поведения птиц в культурном ландшафте // Птицы бассейна Северского Донца. Вып. 6-7: Мат-лы 6 и 7 конф. «Изучение и охрана птиц бассейна Сев. Донца». – Донецк, 2000. – С. 5-6.

1078. **Кривицкий И.А., Кныш Н.П., Зоря А.В.** О расширении гнездового ареала дрозда-белобровика в пределах северо-востока Украины // Орнитология. – Изд-во Моск. ун-та, 1983. – Вып. 18. – С. 198.
Сумська і Харківська обл.

1079. Кривицкий И.А., Кныш Н.П., Пекарская И.С., Садовская Н.Г., Ковалев В.А. Местные миграции кольчатой горлицы на северо-востоке Украины // Вторая Всесоюз. конф. по миграциям птиц. Тез. сообщ. – Алма-Ата, 1978. – Ч. 2. – С. 79-81.

Харківська і Сумська обл.

1080. Кривицкий И.А., Кныш Н.П., Пекарская И.С., Садовская Н.Г., Ковалев В.А. Местные миграции кольчатой горлицы *Sireptopelia decaocto* на северо-востоке Украины // Русский орнитолог. журн. – 2007. – Т. 16, экспресс-вып. № 340. – С. 55-56. (Друге видання. Перша публікація в 1978 р.).

1081. Крижанівська Т.В. Поширення жуків-довгоносиків роду *Ceuthorrhynchus* (Coleoptera, Curculionidae) в лісостеповій зоні Лівобережної України // Захист рослин: Республ. міжвідомчий тематичний наук. збірник. – Київ, 1972. – Вип. 16. – С. 3-8.

Сумська, Полтавська, Харківська обл.

1082. Крыжановский В.И. Охрана природы и возможности акклиматизации охотничьих животных на Украине // Акклиматизация охотничьих животных в СССР: Тез. докл. 3 Всесоюз. семинара. – Минск: Ураджай, 1978. – С. 55-57.

Згадка про хохулю на Сумщині.

1083. Крыжановский В.И. О возможности интродукции европейского зубра (*Bison bonasus*) на территории Деснянско-Старогутского национального природного парка // Перспективы развития экологической сети и создания трансграничных охраняемых территорий в бассейне Десны: Мат-лы совещ. росс.-укр. группы по созданию трансграничной охраняемой природной территории «Брянские и Старогутские леса». – М., 1999. – С. 60-62.

1084. Крижанівський В. Стан популяцій мисливських видів ссавців // Розбудова екомережі України. – Київ, 1999. – С. 89-91.

Згадка про зубра і бурого ведмеда на Сумщині; Конотопське лісо-мисливське господарство.

1085. Крыжановский В.И., Болденков С.В., Губкин А.А., Гулай В.И., Гунчак Н.С., Мурский Г.М., Панов Г.М., Рудышин М.П., Татаринов К.А. Биологические основы и первоочередные задачи охотничьего хозяйства УССР // Изученность териофауны Украины, ее рациональное использование и охрана: Сб. науч. трудов / АН УССР – Киев: Наук. думка, 1988. – С. 3-19.

Згадується Сумщина. Аналіз матеріалів промислового відстрілу лосів і кабанів, чисельність бобра.

1086. Крижановский О.Л. О восточных границах ареалов некоторых европейских Coleoptera // 7 Международ. симпозиум по энтомофауне Средней Европы: Мат-лы. – Ленинград, 1979. – С. 173-177.

Abax ater, *A. parallelus* доходить до Сумської обл. (Краснянське лісництво на Тростяничині).

1087. Крижов П.А. Географічне поширення шкідливих гризунів УСРР // Збірник праць Зоологічного музею. – Київ: Вид-во УАН, 1936. – № 16. – С. 33-91.

Багато даних по Сумщині.

1088. Кричкевич Н.Г. Миграции и зимовки зимняка в Сумской области // Мат-лы Всесоюз. конф. по миграциям птиц. – М., 1975. – Ч. 1. – С. 125.

1089. Кричкевич Н.Г. Предмиграционное поведение дубоносов // Вторая Всесоюз. конф. по миграциям птиц: Тез. сообщ. – Алмата, 1978. – Ч. 2. – С. 83.

Спостереження на Сумщині.

1090. Кричкевич Н.Г. Гнездование сорок в поймах рек Сумской области // Экология гнездования птиц и методы ее изучения: Тез. Всесоюз. конф. молодых ученых. – Самарканд, 1979. – С. 117.

1091. Кричкевич Н.Г. Предмиграционное поведение дубоносов *Coccothraustes coccothraustes* // Русский орнитолог. журн. – 2007. – Т. 16, экспресс-вып. № 369. – С. 977-978. (Друге видання. Перша публікація в 1978 р.).

1092. Кричкевич Н.Г. Миграции и зимовки зимняка *Buteo lagopus* в Сумской области // Русский орнитолог. журн. – 2012. – Т. 21, экспресс-вып. № 793. – С. 2207-2208. (Друге видання. Перша публікація в 1975 р.).

1093. Кричкевич Н.Г., Смогоржевский Л.А. О ночевках сорок в лесостепной части Сумской области УССР // 7 Всесоюз. орнитолог. конф.: Тез. докл. – Киев: Наук. думка, 1977. – Ч. 1. – С. 264.

1094. Кровосисні членистоногі – переносники збудників хвороб [6 карт]: кровосисні кліщі; комарі та москїти; мокреці; мошки; гедзі; блохи // Національний атлас України. – Київ: Картографія, 2007. – С. 216.

1095. Кругліков С.А., Василенко В.В. Чисельність риб // Літопис природи. Том 10. 2010 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2011. – С. 92-93 (Рукопис).

1096. **Кругликов С.А., Капируля А.М.** Перспективы основных направлений деятельности и организация управления Деснянско-Старогутского национального природного парка Украины // Перспективы развития экологической сети и создания трансграничных охраняемых территорий в бассейне Десны: Мат-лы совещ. рос.-укр. рабочей группы по созданию трансграничной охраняемой природной территории «Брянские и Старогутские леса». – М., 1999. – С. 19-26.

1097. **Кругликов С.А., Кириленко Є.Є.** Рідкісні види. Міноги і риби Літопис природи. Том 10. 2010 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2011. – С. 162-163 (Рукопис).
Мінога українська і бистрянка російська у р. Свіга.

1098. **Кругликов С.А., Кириленко Є.Є.** Нові види тварин НПП «Деснянсько-Старогутський». Риби // Літопис природи. Том 11. 2011 р. Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2012. – С. 172-173 (Рукопис).

Пічкур світлоплавцевий у р. Десенка.

1099. **Кругликов С.А., Кузьменко Ю.В.** Численность водоплавающих и околоводных птиц на весеннем перелете в среднем течении реки Десны // Лесоведение, экология и биоресурсы. Мат-лы Междунар. науч. конф. (февраль, октябрь 2003 г.). – Брянск, 2003. – С. 109-112.

Дослідження в Сумській (Середино-Будський р-н) і Брянській областях.

1100. **Кругликов С.А., Кузьменко Ю.В., Кузьменко Т.Н., Федотов Ю.П.** Весенняя орнитофауна околводных и хищных птиц поймы Десны // Трансграничные водно-болотные угодья России и Украины в долинах рек Десна и Снов. – Брянск, 2010. – С. 77-80.

Дослідження в Сумській (Середино-Будський р-н) і Брянській обл.

1101. **Кубышкин Г.П.** Средние многолетние даты начала нереста карпа [Карпа] // Атлас природных условий и естественных ресурсов Украинской ССР. – М.: Глав. упр. геодезии и картографии при Сов. Мин. СССР, 1978. – С. 150.

З урахуванням даних по Сумщині.

1102. **Кузьменко З.А.** Листогрызущие и корнегрызущие вредители тополей Левобережной Украины // Научно-производств. конф. по повышению продуктивности лесов УССР: Тез. докл. – Киев: Госсельхозиздат УССР, 1963. – С. 203-204.

Окремі відомості по Сумщині.

1103. **Кузьменко Т.Н.** Особенности биотопического распределения птиц открытых агроландшафтов в гнездовый период // Вестник зоологии. — 2012. — Т. 46, № 1. — С. 89-92.

З урахуванням даних по Сумській обл.

1104. **Кузьменко Т.М., Атамась Н.С.** Щільність населення садової вівсянки у полезахисних лісосмугах Лівобережного Полісся та Лісостепу // Беркут. — 2011. — Т. 20, вип. 1-2. — С. 123-126.

Дослідження в ряді областей України, в тому числі Сумській.

1105. **Кузьменко Т.М., Кузьменко Ю.В.** Орнітофауна полів кукурудзи Лівобережного Полісся та Лісостепу України (гнездовий період 2008-2009 рр.) // Проблеми вивчення й охорони тваринного світу у природних і антропогенних екосистемах: Мат-ли Міжнарод. наук. конф., присвяч. 50-річчю з часу опублікування регіонального зведення «Животный мир Советской Буковины» (м. Чернівці, 13 листопада 2009 р.). — Чернівці: ДрукАрт, 2010. — С. 34-36.

Дослідження на території декількох областей України, зокрема в Сумській.

1106. **Кузьменко Т.М., Кузьменко Ю.В.** Орнітофауна полів соняшника Лівобережного Полісся та Лісостепу // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Зб. наук. праць (за матеріалами 4 Всеукраїнської наук. конф. з міжнародною участю для молодих учених). — Суми, 2011. — С. 74-78.

Дослідження в ряді областей України, зокрема в Сумській.

1107. **Кузьменко Т.Н., Кузьменко Ю.В.** Дневные хищные птицы в агроландшафтах Полесья и Лесостепи Левобережной Украины // Хищные птицы в динамической среде третьего тысячелетия: состояние и перспективы. Труды 6 Международ. конф. по соколообразным и совам Северной Евразии, г. Кривой Рог, 27-30 сентября 2012 г. — Кривой Рог: Издатель ФЛ-П Чернявский Д.А., 2012. — С. 180-186.

Дослідження в шести областях Східної України, в тому числі Сумській.

1108. **Кузьменко Т.Н., Кузьменко Ю.В., Сагайдак А.В.** Раритетная орнитофауна агроландшафтов Полесья и Лесостепи Левобережной Украины // Экология, эволюция и систематика животных: Мат-лы Международ. научно-практ. конф. — Рязань: НП «Голос губернии», 2012. — С. 286-288.

Чернігівська, Сумська, Полтавська та деякі інші області.

1109. Кузьменко Т.Н., Кузьменко Ю.В., Сагайдак А.В. Орнітофауна залежей Восточного Полесья // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Зб. наук. праць (за матеріалами 5 Міжнародод. наук. конф., 23-25 травня 2013 р., м. Суми). – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2013. – Т. 1. – С. 187-191.

Чернігівська і Сумська обл.

1110. Кузьменко Ю.В. Соби території проектного Деснянсько-Старогутського НПП // Актуальні проблеми створення Деснянсько-Старогутського національного природного парку та перспективи їх вирішення: Мат-ли науково-практ. семінару. – Київ, 1998. – С. 102-103.

1111. Кузьменко Ю.В. Серая неясыть (*Strix aluco*) в восточной части Украинского Полесья // Зоологические исследования регионов России и сопредельных территорий: Мат-лы Международ. науч. конф. – Нижний Новгород, 2002. – С. 129-130.

Дослідження на Чернігівщині та в НПП «Деснянсько-Старогутський» (Середино-Будський р-н).

1112. Кузьменко Ю.В. Тваринне населення у 1999-2001 роках. (Орнітофауна та чисельність птахів по сезонах 1999-2001 рр. Весняна міграція птахів в середній течії Десни) // Літопис природи. Том 1. 2002 рік // Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2002. – С. 183-190. (Рукопис).

1113. Кузьменко Ю.В. Зимняя орнітофауна національного природного парку «Деснянсько-Старогутський» // Проблеми збереження ландшафтного, ценогічного та видового різноманіття басейну Дніпра: Зб. наук. праць. – Суми: СумДПУ, 2003. – С. 175-178.

1114. Кузьменко Ю.В. Зимняя орнітофауна національного природного парку «Деснянсько-Старогутський» // Состояние природных комплексов Крымского природного заповідника и других заповедных территорий Украины, их изучение и охрана. – Алушта, 2003. – С. 196-198.

1115. Кузьменко Ю.В. Зимові маршрутні обліки звірів за слідами на снігу на території НПП «Деснянсько-Старогутський» // Літопис природи. Том 2. 2003 рік / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2003. – С. 196-203. (Рукопис).

1116. Кузьменко Ю.В. Канюк звичайний у Деснянсько-Старогутському національному природному парку // Роль природно-заповідних територій у підтриманні біорізноманіття: Мат-ли конф.

присвяч. 80-річчю Канівського природного заповідника. – Канів, 2003. – С. 225.

1117. **Кузьменко Ю.В.** Поширення рідкісних видів птахів в НПП «Деснянсько-Старогутський» // Літопис природи. Том 2. 2003 рік / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2003. – С. 17-38. (Рукопис).

Види птахів, занесених до Червоної книги України і Додатку 2 Бернської конвенції.

1118. **Кузьменко Ю.В.** Серая неясыть (*Strix aluco*) в восточной части Украинского Полесья // Биоразнообразие и роль зооценоза в естественных и антропогенных экосистемах: 2 Международ. науч. конф. – Днепропетровск: ДНУ, 2003. – С. 218-219.

Зміст статті ідентичний раніше (2002 р.) опублікованій.

1119. **Кузьменко Ю.В.** Спостереження за міграцією на середній Десні // Літопис природи. Том 2. 2003 рік / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2003. – С. 52-58. (Рукопис).

Спостереження за міграцією птахів (поблизу с. Боровичі Середино-Будського р-ну).

1120. **Кузьменко Ю.В.** Характеристика сучасного стану денних хижих птахів та сов НПП «Деснянсько-Старогутський» // Літопис природи. Том 2. 2003 рік / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2003. – С. 39-51. (Рукопис).

1121. **Кузьменко Ю.В.** Гніздування чорної синиці в Деснянсько-Старогутському національному природному парку (Сумська область) // Беркут. – 2004. – Т. 13, вип. 1. – С. 92.

1122. **Кузьменко Ю.В.** Інвентаризація фауни // Літопис природи. Том 3. 2004 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2004. – С. 71-72. (Рукопис).

Хребетні тварини.

1123. **Кузьменко Ю.В.** Соколоподібні та совоподібні у НПП «Деснянсько-Старогутський» // Літопис природи. Том 3. 2004 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2004. – С. 99-100. (Рукопис).

1124. **Кузьменко Ю.В.** Чисельність птахів // Літопис природи. Том 3. 2004 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2004. – С. 73-79. (Рукопис).

Результати зимових обліків птахів на території НПП.

1125. Кузьменко Ю.В. Чисельність ссавців // Літопис природи. Том 3. 2004 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2004. – С. 72-73. (Рукопис).

1126. Кузьменко Ю.В. Зимовий маршрутний облік ссавців // Літопис природи. Том 4. 2004 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2005. – С. 103-108. (Рукопис).

1127. Кузьменко Ю.В. Нові види тварин НПП «Деснянсько-Старогутський». Птахи // Літопис природи. Том 4. 2004 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2005. – С. 103. (Рукопис).

1128. Кузьменко Ю.В. Чисельність плазунів і земноводних // Літопис природи. Том 3. 2003 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2004. – С. 79. (Рукопис).

1129. Кузьменко Ю.В. Інвентаризація фауни // Літопис природи. Том 4. 2004 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2005. – С. 102-103. (Рукопис).

Характеристика різноманіття хребетних тварин. Дані за 1999-2004 рр. (таблиця).

1130. Кузьменко Ю.В. Збереження видів фауни // Літопис природи. Том 4. 2004 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2005. – С. 146-156. (Рукопис).

Список хребетних тварин НПП та їх раритетний компонент.

1131. Кузьменко Ю.В. Зустрічі рідкісних видів птахів у 2004 році // Літопис природи. Том 4. 2004 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2005. – С. 138-141. (Рукопис).
Зустрічі 15 видів птахів, занесених до Червоної книги України.

1132. Кузьменко Ю.В. Нові види тварин НПП «Деснянсько-Старогутський». Ссавці // Літопис природи. Том 4. 2004 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2005. – С. 103. (Рукопис).

Вечірниця мала виявлена біля с. Стара Гута.

1133. Кузьменко Ю.В. Облік тетерукових птахів // Літопис природи. Том 4. 2004 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2005. – С. 110-114. (Рукопис).

1134. Кузьменко Ю.В. Збереження видів фауни // Літопис природи. Том 5. 2005 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2006. – С. 386. (Рукопис).

Раритетний компонент фауни хребетних тварин.

1135. **Кузьменко Ю.В.** Зимовий маршрутний облік ссавців // Літопис природи. Том 5. 2005 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». — Середина-Буда, 2006. — С. 241-245. (Рукопис).

1136. **Кузьменко Ю.В.** Зустрічі рідкісних видів птахів в 2005 році // Літопис природи. Том 5. 2005 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». — Середина-Буда, 2006. — С. 263-267. (Рукопис).
Зустрічі 14 видів птахів, занесених до Червоної книги.

1137. **Кузьменко Ю.В.** Інвентаризація фауни // Літопис природи. Том 5. 2005 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». — Середина-Буда, 2006. — С. 239. (Рукопис).

Характеристика видового різноманіття фауни за 1999-2005 рр. (таблиця).

1138. **Кузьменко Ю.В.** Нові види тварин НПП «Деснянсько-Старогутський». Ссавці. Птахи. Риби // Літопис природи. Том 5. 2005 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». — Середина-Буда, 2006. — С. 240. (Рукопис).

1139. **Кузьменко Ю.В.** Облік тетерукових птахів // Літопис природи. Том 5. 2005 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». — Середина-Буда, 2006. — С. 245-247. (Рукопис).

1140. **Кузьменко Ю.В.** Зимовий маршрутний облік ссавців // Літопис природи. Том 6. 2006 р. Частина 1 / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». — Середина-Буда, 2007. — С. 270-274. (Рукопис).

1141. **Кузьменко Ю.В.** Зустрічі рідкісних видів птахів у 2006 році // Літопис природи. Том 6. 2006 р. Частина 2 / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». — Середина-Буда, 2007. — С. 437-439. (Рукопис).

1142. **Кузьменко Ю.В.** Інвентаризація фауни // Літопис природи. Том 6. 2006 р. Частина 1 / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». — Середина-Буда, 2007. — С. 180-181. (Рукопис).

Характеристика видового різноманіття хребетних тварин НПП за 1999-2006 рр. (таблиця).

1143. **Кузьменко Ю.В.** Маршрутні кількісні обліки чисельності птахів // Літопис природи. Том 6. 2006 р. Частина 1 / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». — Середина-Буда, 2007. — С. 277-282. (Рукопис).

1144. **Кузьменко Ю.В.** Нові види тварин НПП «Деснянсько-Старогутський». Птахи // Літопис природи. Том 6. 2006 р. Частина 1 /

Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». - Середина-Буда, 2007. - С. 181. (Рукопис).

Перша зустріч побережника чорногрудого.

1145. **Кузьменко Ю.В.** Облік тетерукових птахів // Літопис природи. Том 6. 2006 р. Частина 1 / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». - Середина-Буда, 2007. - С. 274-275. (Рукопис).

1146. **Кузьменко Ю.В.** Кількісні обліки птахів у НПП «Деснянсько-Старогутський» // Літопис природи. Том 7. 2007 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». - Середина-Буда, 2008. - С. 202-214. (Рукопис).

1147. **Кузьменко Ю.В.** Облік тетерукових птахів // Літопис природи. Том 7. 2007 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». - Середина-Буда, 2008. - С. 214-216. (Рукопис).

1148. **Кузьменко Ю.В.** Зимовий маршрутний облік ссавців // Літопис природи. Том 7. 2007 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». - Середина-Буда, 2008. - С. 254-256. (Рукопис).

1149. **Кузьменко Ю.В.** Зимовий маршрутний облік ссавців // Літопис природи. Том 8. 2008 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». - Середина-Буда, 2009. - С. 121-123. (Рукопис).

1150. **Кузьменко Ю.В.** Облік тетерукових птахів // Літопис природи. Том 8. 2008 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». - Середина-Буда, 2009. - С. 124-126. (Рукопис).

1151. **Кузьменко Ю.В.** Зимовий маршрутний облік ссавців // Літопис природи. Том 9, частина 1. 2009 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». - Середина-Буда, 2010. - С. 103-106. (Рукопис).

1152. **Кузьменко Ю.В.** Облік тетерукових птахів // Літопис природи. Том 9, частина 1. 2009 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». - Середина-Буда, 2010. - С. 106-108. (Рукопис).

1153. **Кузьменко Ю.В.** Спостереження в залаві р. Десна з 11.04.09 - 24.04.09 // Літопис природи. Том 9, частина 1. 2009 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». - Середина-Буда, 2010. - С. 144-237. (Рукопис).

Весняна міграція птахів у 2009 р.

1154. **Кузьменко Ю.В.** Зимовий маршрутний облік ссавців // Літопис природи. Том 10. 2010 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». - Середина-Буда, 2011. - С. 86-89 (Рукопис).

1155. Кузьменко Ю.В. Нові види тварин НПП «Деснянсько-Старогутський». Птахи // Літопис природи. Том 10. 2010 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2011. – С. 86. (Рукопис).

Перше спостереження грицика малого (*Limosa lapponica*).

1156. Кузьменко Ю.В. Облік тетерукових птахів // Літопис природи. Том 10. 2010 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2011. – С. 89-92 (Рукопис).

1157. Кузьменко Ю.В. Рідкісні види птахів НПП «Деснянсько-Старогутський» // Літопис природи. Том 10. 2010 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2011. – С. 93-94 (Рукопис).

У 2010 р. виявлено 21 вид птахів, занесених до Червоної книги України.

1158. Кузьменко Ю.В. Зимовий маршрутний облік ссавців // Літопис природи. Том 11. 2011 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2012. – С. 173-176 (Рукопис).

1159. Кузьменко Ю.В. Облік тетерукових птахів // Літопис природи. Том 11. 2011 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2012. – С. 176-178 (Рукопис).

1160. Кузьменко Ю.В. Сич волохатий у Національному природному парку «Деснянсько-Старогутський» // Літопис природи. Том 11. 2011 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2012. – С. 227-234. (Рукопис).

1161. Кузьменко Ю.В. Зимовий маршрутний облік ссавців // Літопис природи. Том 12. 2012 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2013. – С. 141-144. (Рукопис).

1162. Кузьменко Ю.В. Моніторинг сов у НПП «Деснянсько-Старогутський» у 2012 р. // Літопис природи. Том 12. 2012 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2013. – С. 180-185. (Рукопис).

1163. Кузьменко Ю.В. Облік тетерукових птахів // Літопис природи. Том 12. 2012 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2013. – С. 144-147. (Рукопис).

1164. Кузьменко Ю.В. Живлення сови сірої *Strix aluco L.* в НПП «Деснянсько-Старогутський» // Літопис природи. Том 13. 2013 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2014. – С. 88-90 (Рукопис).

1165. Кузьменко Ю.В. Зимовий маршрутний облік ссавців // Літопис природи. Том 13. 2013 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2014. – С. 72-75. (Рукопис).

1166. Кузьменко Ю.В. Моніторинг фонових видів птахів // Літопис природи. Том 13. 2013 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2014. – С. 79-87. (Рукопис).

1167. Кузьменко Ю.В. Облік тетерукових птахів // Літопис природи. Том 13. 2013 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2014. – С. 75-77. (Рукопис).

1168. Кузьменко Ю.В. Зимовий маршрутний облік ссавців // Літопис природи. Том 14. 2014 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2015. – С. 63-66. (Рукопис).

1169. Кузьменко Ю.В. Облік тетерукових птахів // Літопис природи. Том 14. 2014 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2015. – С. 66-69. (Рукопис).

1170. Кузьменко Ю.В., Кругліков С.А. Весняна міграція птахів у районі середньої течії р. Десна // Пріоритети орнітологічних досліджень: Мат-ли і тези доповідей 8 наук. конф. орнітологів заходу України, присвяч. пам'яті Густава Бельке (24.07.1810 – 03.03.1873). – Львів – Кам'янець-Подільський, 2003. – С. 137-138.

Біля с. Боровичі Середино-Будського р-ну.

1171. Кузьменко Ю.В., Кругліков С.А. Спостереження за весняною міграцією птахів на Десні на території НПП «Деснянсько-Старогутський» у 2011 році // Літопис природи. Том 11. 2011 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2012. – С. 179-226. (Рукопис).

1172. Кузьменко Ю.В., Кузьменко Т.М. Весенняя миграция водоплавающих и околоводных птиц в пойме Десны: 2010 год // Трансграничные водно-болотные угодья России и Украины в долинах рек Десна и Снов. – Брянск, 2010. – С. 62-72.

Дослідження в Деснянсько-Старогутському НПП.

1173. Кузьменко Ю.В., Кузьменко Т.М. Спостереження за весняною міграцією птахів на Десні на території НПП «Деснянсько-Старогутський» у 2010 році // Літопис природи. Том 10. 2010 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2011. – С. 94-125 (Рукопис).

1174. Кузьменко Ю.В., Муравйов П.І., Папченко С.М. Календар природи // Літопис природи. Том 3. 2004 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». — Середина-Буда, 2004. — С. 146-151. (Рукопис).

Фенологія весняної міграції птахів у 2000-2003 рр. на території НПП.

1175. Кузьменко Ю.В., Муравйов П.І., Папченко С.М. Календар природи // Літопис природи. Том 4. 2004 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». — Середина-Буда, 2005. — С. 157-164. (Рукопис).

Фенологія прильоту і відльоту птахів та розвитку рослин.

1176. Кузьменко Ю.В., Степаненко Г.П. Календар природи // Літопис природи. Том 5. 2005 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». — Середина-Буда, 2006. — С. 396-405. (Рукопис).

Фенологія прильоту і відльоту птахів та розвитку рослин.

1177. Кузьменко Ю.В., Степаненко Г.П. Календар природи // Літопис природи. Том 6. 2006 р. Частина 2 / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». — Середина-Буда, 2007. — С. 447-463. (Рукопис).

Фенологія сезонних явищ у житті птахів та рослин у 2006 р.

1178. Кузьменко Ю.В., Шаповалов О.В., Папченко С.М. Фенологічні спостереження // Літопис природи. Том 2. 2003 рік / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». — Середина-Буда, 2003. — С. 188-195. (Рукопис).

Фенологія весняного прильоту птахів та розвитку рослин.

1179. Кузьмина Т.А., Харченко В.А., Старовир А.И., Двойнос Г.М. Применение метода диагностической дегельминтизации для изучения кишечных гельминтов лошадей // Вестник зоологии. — 2004. — Т. 38, № 5. — С. 67-70.

Видовий склад кишкових нематод ряду Strongylida коней, зокрема на Сумському кінному заводі.

1180. Кузьмина Т.А., Харченко В.А., Звєгинцова Н.С. Структура сообществ стронгилид (Nematoda, Strongylidae) домашних и диких эквид в Украине // Вестник зоологии. — 2009. — Отд. вып. № 23. — С. 107-118.

Паразитологічні дослідження свійських і диких коней в 9 областях, зокрема в Сумській.

1181. Кузьмина Т.Н. Вклад инфузорий (Protista, Ciliophora) в деградацию органического вещества консорцией *Ceratophyllum demersum* // Гидробиологический журн. — 1999. — Т. 35, № 6. — С. 99-103.

Дослідження в умовах Сумщини.

1182. **Кузьмина Т.М.** Війчасті найпростіші епіфітону в умовах вищої водної рослинності різних екологічних груп та їх роль у продукційно-деструкційних процесах : Автореф. дис. ... канд. біол. наук – Київ, 2000. – 19 с.

Дослідження в басейні Ворскли і Псла.

1183. **Кузьмин Ю.И.** Жизненный цикл и новые данные по распространению *Rhabdias sphaerocephala* (Nematoda, Rhabdiasidae) // Вестник зоологии. – 1997. – Т. 31, № 1-2. – С. 49-57.

Одне з місць знаходження в Україні цього паразита ропухи сірої – с. Вакалівщина Сумського р-ну.

1184. **Кукса Ю.В.** Знахідки закільтцованих птахів. Сільська ластівка (*Hirundo rustica*) // Беркут. – 1995 – Т. 4, вип. 1-2. – С. 61.

У с. Річки Білопільського р-ну.

1185. **Куліш А.В.** Структура і динаміка поселень карасів (*Carassius Jagoeki*, 1822) водойм Східної України: Автореф. дис... канд. біол. наук. – Київ, 2013. – 24 с.

Враховано іхтіологічні збори на півночі Сумської обл. (Середино-Будський р-н).

1186. **Кутявин Є.Г., Миськов А.В.** Спостереження за весняною міграцією птахів на Десні на території НПП «Деснянсько-Старогутський» у 2012 році // Літопис природи. Том 12. 2012 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2013. – С. 157-162. (Рукопис).

1187. **Кухарчук Ю.В.** Знахідки доби палеоліту на Роменщині // Сумська старовина. – 1997. – № 1. – С. 3-7.

Знахідки кісток мамонта, носорога шерстистого, ведмеда бурого та інших хребетних тварин пізнього плейстоцену разом із знаряддями праці первісної людини.

1188. **Кучерук В.В.** Ареал // Серая крыса: Систематика, екологія, регуляція численності. – М.: Наука, 1990. – С. 34-84.

Наведено дані про поширення виду на Сумщині.

1189. **Кушніренко В.В., Матвеев М.Е.** Состояние и численность лосей на Сумщине // Тез. докл. научно-практ. конф. по проблемам охотничьего хозяйства Белорусской ССР. – Минск, 1969. – С. 37-39.

1190. **Кушніренко В.В., Матвеев М.Е.** Кабан в Сумской области // Развитие охотничьего хозяйства Украинской ССР: Мат-лы Второй научно-производственной конф. – Киев, 1973. – С. 211-213.

1191. **Кушніренко В.В., Матвєєнко М.Е.** Косуля в Сумській області // Развитие охотничьего хозяйства Украинской ССР: Мат-лы Второй научно-производственной конф. — Киев, 1973. — С. 213-214.

Л

1192. **Лавров М.Т.** К уточнению границы встречаемости западного майского хруща // Труды Брянского лесохозяйственного ин-та. — Брянск: Брянский рабочий, 1956. — Т. 7. — С. 163-167.

Окремі відомості стосовно території Сумщини.

1193. **Лавров М.Т.** О залегании западного майского хруща в лесах Брянской и смежных областей // Реферативно-тезисный сб. научно-технической конф. по результатам исследовательских работ за 1955 г. / Брянск. лесохоз. ин-т. — Брянск: Брянский рабочий, 1956. — С. 112-114.

Масові збори в 10 областях РСФСР і УРСР, зокрема на Сумщині.

1194. **Лаврух О.В.** Материалы к фауне и экологии трубоквертов (Coleoptera, Attelabidae) Украины. Сообщение 1 // Вестник зоологии. — 1971. — № 6. — С. 22-27.

Деякі види знайдено на Сумщині.

1195. **Ладьгина Н.М., Зиновьев В.Г., Володченко З.Г.** Состояние и задачи фитогельминтологических исследований на Украине // Проблемы паразитологии: Тез. докл. 5 науч. конф. Украинского республ. науч. общ-ва паразитологов. — Киев: Наук. думка, 1967. — С. 320-323.

Поширення низки видів фітонематод у ряді областей, зокрема в Сумській.

1196. ***Лапко.** Ведмеді у Глухівській окрузі // Радянський мисливець та рибалка [Газета]. — 29.02.1928. — № 20. — С. 3.

1197. ***Лапко.** Волчья опасность (Глуховский округ) // Радянський мисливець та рибалка [Газета]. — Харьков, 1928. — № 27.

1198. **Лапко К.** Рысь // Український мисливець та рибалка. — 1928. — № 5-6. — С. 20-21.

Взимку 1927/28 рр. пара рисів зайшла на територію Глухівської округи. Самець був здобутий поблизу с. Слоут, самка - в урочищі Белеве (Путівльський р-н).

1199. **Лебедева М.И.** Учет численности белого аиста в СССР // Вторая Всесоюзн. орнитолог. конф.: Тез. докл. — Изд-во Моск. ун-та, 1959. — 2. — С. 26-28.

- В Україні обліки проводилися у 8 областях, зокрема на Сумщині.
1200. **Лебедева М.И.** Миграции белолобых гусей по данным, полученным в СССР // Миграции птиц Восточной Европы и Северной Азии. Аистообразные – пластинчатоклювые. – М.: Наука, 1979. – С. 131-142.
- Коротка згадка про Сумщину (с. 139).
1201. **Лебедева М.И., Ламберт К., Добрынина И.Н.** Фифи – *Tringa glareola* L. // Миграции птиц Восточной Европы и Северной Азии. Журавлеобразные – ржанкообразные. – М.: Наука, 1985. – С. 97-105.
- Згадка про здобування куликів з фінськими кільцями на території Сумщини.
1202. **Лебедев В.Д.** К вопросу об изменении ихтиофауны реки Десны в период от последней межледовой до современной эпохи // Зоологический журн. – 1944. – Т. 23, вып. 5. – С. 240-249.
1203. **Лебедев В.Д.** Материалы по промысловой ихтиофауне городищ рек Десны и Сейма // Ученые записки Московского гос. ун-та. – 1952. – Вып. 158. – С. 253-273.
1204. **Лебедев В.Д.** Пресноводная четвертичная ихтиофауна Европейской части СССР. – Изд-во Моск. ун-та, 1960. – 404 с.
- «Рыбы из Новгород-Северской палеолитической стоянки и городищ Десны и Сейма» (с. 284-299); «Рыбы из славянского поселения VIII-XIII вв. на Ворскле» (с. 306-311).
1205. **Лебедев В.К.** Формирование пространственно-территориальной структуры населения бобра в Курской области // Региональные эколого-фаунистические исследования как научная основа фаунистического мониторинга, охраны и рац. использования животных. Тез. совещ. зоологов пед. ин-тов. – Курск, 1990. – С. 113-115.
- Окремі згадки стосовно території Сумщини.
1206. **Лебель Е.А.** Кулики искусственных водоемов Сумской области // Проблемы исследования рационального использования природных ресурсов Сумщины и их изучение в школе: Мат-лы Сумской областной научно-практ. конф. – Сумы, 1990. – Ч. 1. – С. 70-74.
1207. **Лебель Е.О.** Кулики Придніпровського Лісостепу в умовах антропогенної трансформації екосистем // Проблеми охорони і раціонального використання природних ресурсів Сумщини: 36. наук. праць / Сумський педін-т. – Суми, 1992. – С. 70-75.
- Сумська і Черкаська обл.

1208. **Лебедь Е.А.** Наблюдения за парой малых зуйков во время насиживания // Беркут. – 1993. – Т. 2. – С. 28-30.

Спостереження в Сумському р-ні.

1209. **Лебедь Е.А.** Кулики Сумщины в международных и национальной Красных книгах // Заповідна справа на Сумщині: Тези доп. наук. конф. – Суми, 1994. – С. 76-78.

1210. **Лебедь Е.А.** Некоторые аспекты брачных отношений и территориального поведения чибиса // Беркут. – 1994. – Т. 3, вип. 2. – С. 121-124.

Дослідження в Сумській обл.

1211. **Лебедь Е.А.** Пойменные луга Приднепровской Лесостепи как среда обитания куликов // Мат-ли 1-ї конф. молодих орнітологів України. – Чернівці, 1994. – С. 78-81.

Сумська, Полтавська і Черкаська обл.

1212. **Лебедь Е.А.** Сохранение биологического разнообразия пойменных экосистем и перспективы охраны птиц // Заповідна справа на Сумщині: Тези доп. наук. конфер. – Суми, 1994. – С. 27-28.

Сумська обл.

1213. **Лебедь Е.О.** Кулики Наддніпровського Лісостепу (на прикладі лівобережної частини): Автореф. дис. ... канд. біол. наук. – Київ, 1995. – 24 с.

Регіон досліджень – Сумська, Полтавська і Черкаська обл.

1214. **Лебедь Е.А.** Ооморфологическая характеристика чибиса Приднепровской Лесостепи // Проблеми вивчення та охорони птахів: Мат-ли 6 наради орнітологів Західної України. – Львів–Чернівці, 1995. – С. 82-83.

Сумська, Черкаська обл.

1215. **Лебедь Е.А.** Распределение куликов по местообитаниям в летне-осенний период // Проблеми вивчення та охорони птахів: Мат-ли 6 наради орнітологів Західної України, – Львів–Чернівці, 1995. – С. 84-86.

Сумська, Черкаська обл.

1216. **Лебедь Е.А.** Характер распределения куликов по местообитаниям во время весенней миграции // Проблеми вивчення та охорони птахів: Мат-ли 6 наради орнітологів Західної України. – Львів–Чернівці, 1995. – С. 83-84.

1217. **Лебедь Е.А.** Бюджет времени и поведения чибиса (*Vanellus vanellus*) во время насиживания // Праці Українського орнітолог. тов-ва. — Київ, 1996. — Т. 1. — С. 151-157.

Спостереження поблизу с. Чернеччина Охтирського р-ну.

1218. **Лебедь Е.А.** Залет черноголовой трясогузки на северо-восток Украины // Беркут. — 1996. — Т. 5, вип. 2. — С. 151.

Спостереження в заповіднику «Михайлівська щілина» в 1979 р.

1219. **Лебедь Е.А.** Сезонный и дневной ритмы поведения бекаса // Мат-ли 2 конф. молодих орнітологів України. — Чернівці, 1996. — С. 93-96.

Спостереження в Сумській обл.

1220. **Лебедь Е.А.** Чибис в Приднепровской Лесостепи // Беркут. — 1996. — Т. 5, вип. 1. — С. 31-38.

Значна частина досліджень проводилася на Сумщині.

1221. **Лебідь Є.О.** Птахи відстійників Кіровського цукрокомбінату (с. Кияниця Сумського р-ну) // Вакалівщина: До 30-річчя біостаніонару Сумського педінституту: 36. наук. праць. — Суми, 1998. — С. 120-122.

1222. **Лебідь Є.О.** Просторова організація і територіальність малого зуйка за різних умов середовища // Вакалівщина: До 30-річчя біостаніонару Сумського педінституту: 36. наук. праць. — Суми, 1998. — С. 127-133.

Сумська, Черкаська обл.

1223. **Лебедь Е.А.** Население птиц как показатель антроподинамической дигрессии пойменной экосистемы // Біологічні науки: 36. наук. праць / Сумський педун-т. — Суми, 1999. — С. 3-11.

Сумський р-н.

1224. **Лебедь Е.А., Бильченко М.Н., Касьяненко Г.Я.** Накопление тяжелых металлов в скорлупе яиц куликов // Мат-ли 2 конф. молодих орнітологів України. — Чернівці, 1996. — С. 97-99.

Вибірка з території Сумщини.

1225. **Лебедь Е.А., Кыш Н.П.** Большой веретенник в Центральной и Северо-Восточной Украине // Мат-ли 1-ї конф. молодих орнітологів України. — Чернівці, 1994. — С. 45-47.

Сумська і Черкаська обл.

1226. **Лебідь Є.О., Кыш М.П.** Про деяких куликів Вакалівського біологічного стаціонару та його околиць // Вакалівщина: До 30-

річчя біостаціонару Сумського педінституту: Зб. наук. праць. – Суми, 1998. – С. 123-126.

1227. **Лебідь Є.О., Книш М.П.** Хижацтво лісового вовчка (*Driomis nitedula* Pall.) на дрібних дуплогнізних птахах // Вакалівщина: До 30-річчя біостаціонару Сумського педінституту: Зб. наук. праць. – Суми, 1998. – С. 149-153.

1228. **Лебедь Е.А., Кныш Н.П.** Размещение и численность гнездящихся куликов Сумской области (Северо-Восточная Украина) // Гнездящиеся кулики Восточной Европы – 2000. – М.: Союз охраны птиц России, 1999. – Т. 2. – С. 83-92.

1229. **Лебедь Е.А., Кныш Н.П., Хоменко С.В.** О некоторых редких куликах Сумской области // Мат-лы 10-й Всесоюз. орнитолог. конф. – Минск: Наука і техника, 1991. – Ч. 2, кн. 2. – С. 28-29.

1230. **Лебідь Є.О., Книш М.П., Хоменко С.В.** Фауна та екологія куликів Сумської області // Проблеми охорони і раціонального використання природних ресурсів Сумщини: Зб. наук. праць / Сумський педін-т. – Суми, 1992. – С. 76-94.

1231. **Лебедь Е.А., Книш Н.П., Хоменко С.В.** Малый зуек в Сумской области // Мат-ли 1-ї конф. молодих орнітологів України. – Чернівці, 1994. – С. 42-44.

1232. **Лебедь Е.А., Мерзлякин И.Р.** Редкие и залетные гидрофильные птицы р. Ворсклы // Птицы бассейна Северского Донца. Вып. 3: Мат-ли 3-й конф. «Изучение и охрана птиц бассейна Сев. Донца». – Харьков, 1996. – С. 33-35.

1233. **Лебедь Е.А., Мерзлякин И.Р.** Новые данные о некоторых гидрофильных птицах верхней Ворсклы // Птицы бассейна Северского Донца. Вып. 4-5: Мат-лы 4 и 5 конф. «Изучение и охрана птиц бассейна Сев. Донца». – Харьков, 1998. – С. 28-31.

1234. **Лебедь Е.А., Мерзлякин И.Р.** Дополнительные сведения о редких и новых птицах верхней Ворсклы // Птицы бассейна Северского Донца. Вып. 4-5: Мат-лы 4 и 5 конф. «Изучение и охрана птиц бассейна Сев. Донца». – Харьков, 1998. – С. 31-32.

1235. **Лебедь Е., Мерзлякин И.** Распределение и численность птиц-норников на средней Ворскле // Екологічні аспекти охорони птахів: Мат-ли 7 наради орнітологів Західної України присвяч. пам'яті Володимира Дзедушицького. – Львів, 1999. – С. 58-60.

1236. Лебедь Е.А., Мерзлякин И.Р. Хищные птицы в пойме р. Ворсклы (Сумская обл. Украины) // Екологічні дослідження річкових басейнів Лівобережної України: Зб. наук. праць. – Суми: СумДПУ, 2002. – С. 193-197.

1237. Лебедь Е.А., Мерзлякин И.Р. Потери и обретения в гнездовой орнитофауне бассейна средней Ворсклы // Природничі науки: Зб. наук. праць / Сумський пед. ун-т. – Суми: СумДПУ, 2004. – С. 3-9.

1238. Лебедь Е.А., Мерзлякин И.Р. Редкие и залетные гидрофильные птицы реки Ворсклы // Русский орнитолог. журн. – 2015. – Т. 24, экспресс-вып. № 1125. – С. 1134-1136. (Друге видання. Перша публікація в 1996 р.).

1239. Лебедь Е.А., Мерзлякин И.Р., Зубатов Ю.М., Савостьян В.М. Птицы ворсклянской поймы и тенденции изменения их фауны // Проблеми р. Ворскли: Мат-ли Міжнарод. науково-практ. семінару «Роль національних парків в навчально-виховній роботі». – Охтирка, 2002. – С. 29-31.

1240. Лебедь Е.А., Мерзлякин И.Р., Хоменко С.В. О некоторых редких птицах лесостепной части Сумской области // Території, що важливі для збереження птахів в Україні – ІВА програма: Мат-ли конф. – Київ, 1996. – С. 17-20.

1241. Лебедь Е.А., Мерзлякин И.Р., Хоменко С.В. Заметки о птицах Михайловской целины (позднелетний аспект) // Проблеми збереження ландшафтного, ценотичного та видового різноманіття басейну Дніпра: Зб. наук. праць. – Суми: СумДПУ, 2003. – С. 172-175.

1242. Лебедь Е.А., Мерзлякин И.Р., Хоменко С.В., Савостьян В.М. Предварительная оценка орнитологического значения Ямновской поймы на р. Ворскла // Заповідна справа на Сумщині: Тези доп. наук. конф. – Суми, 1994. – С. 78-80.

Біля с. Ямне Великописарівського р-ну.

1243. Лебедь Е.А., Хоменко С.В., Мерзлякин И.Р. Орнитологические заметки. Черная казарка (*Branta bernicla*) на северо-востоке Украины // Вестник зоологии. – 1993. – № 3. – С. 88.

Спостереження міграційної зграї птахів у Великописарівському р-ні.

1244. Левченко М. Исчезнувшие и исчезающие Южной России животные // Киевская старина. – 1882. – Кн. 9. – С. 373-379.

Згадка про лосів, сарн (козуль) і бабаків у 1830-1850 рр. у Конопотському повіті.

1245. **Левчинская Г.Н.** Нарывники Украины: Автореф. дисс. ... канд. биол. наук. – Харьков, 1969. – 24 с.

Дослідження в Сумській (зокрема на Михайлівській циліні) і Харківській обл.

1246. **Левчинская Г.Н.** Жуки-нарывники (Coleoptera, Meloidae) лесной и лесостепной зон Левобережной Украины и их хозяйственное значение // Вестник Харьков. ун-та. – Харьков, 1974. – № 105: Биология (вип. 6). – С. 102-105.

Дослідження у ряді областей, зокрема на Сумщині.

1247. **Леженіна И.П.** Журчалки (Diptera, Syrphidae) лесостепной и степной зон Левобережной Украины // Двукрылые фауны СССР и их роль в экосистемах. – Л., 1984. – С. 68-70.

Певна частина відомостей стосується Сумщини.

1248. **Леженіна І.П., Пархоменко В.В.** Зимівля дрібних двокрилик (Diptera) у шишках сосни веймутової (*Pinus strobus*) у північній частині лівобережного лісостепу України // Известия Харьков. ентомолог. общ-ва. – Харьков, 2005. – Т. 13, вып. 1-2. – С. 91-92.

Дослідження в Нескучанському та Тростянецькому лісництвах (Тростянецький р-н). Вперше для фауни України наводиться злакова муха *Gampsocera numerata*.

1249. **Лєшьошкін О.Д.** Директор Путивльського краєзнавчого музею Дмитро Васильович Шарапов // Путивльський краєзнавчий збірник. Вип. 5. / Держ. історико-культурний заповідник у м. Путивлі. – Суми: Університетська книга, 2009. – С. 185-216.

Дані про знахідки в 1920-1930-х рр. кісткових решток викопних ссавців.

1250. **Лисецький И.Л.** Эволюционно-генетическая систематика серебряного карася *Carassius auratus* L., 1758 // Літопис природи / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2004. – Т. 3. – С. 89-91. (Рукопис).

Водойми біля с. Очкине Середино-Будського р-ну.

1251. **Лисецький І.Л.** Чисельність риб // Літопис природи. Том 5. 2005 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2006. – С. 248-249. (Рукопис).

Річки Десна, Знобівка, Уличка, Свіга, озеро Панське.

1252. **Лисецький І.Л., Межжерін С.В.** Таксономічний статус представників *Carassius auratus* complex (Cyprinidae) водойм України // Сучасні проблеми зоологічної науки: Мат-ли Всеукраїнської наук.

конф. «Наукові читання, присвяч. 170-річчю заснування каф. зоології та 100-річчю з дня народж. проф. О.Б. Кістяківського». – Київ: Видавничо-поліграф. центр «Київ. ун-т», 2004. – С. 99-101.

На Сумщині дослідження проводилися в Лебединському, Сумському і Середино-Будському (НПП «Деснянсько-Старогутський») р-нах.

1253. **Лисковський**. Из г. Белополяя, Сумского уезда // Охотничья газета. – 1893. – № 47. – С. 746-747.

Відомості по фенології осінньої міграції деяких видів птахів.

1254. **Литвиненко Г.** Кружок волчатников // Украинский охотник и рыболов. – 1925. – № 3. – С. 37.

Вовки (а також козулі) в Іволжанському, Нікольському і Олександрівському лісництвах.

1255. **Литвиненко Г.** Крупные сомы в реке Псел Сумского округа // Украинский охотник и рыболов. – 1925. – № 1. – С. 34.

Про двох великих сомів (розміри: «2 аршина 9 вершков; 2 аршина 10 вершков, вес – 2 пуда 7 фунтов»), виловлених у Пслі в межах м. Суми.

1256. **Литвиненко Г.** Облава на волков в Низовском заказнике Сумского округа // Украинский охотник и рыболов. – 1925. – № 1. – С. 13.

1257. **Литвиненко Г.** О пользе краткосрочных заказников // Украинский охотник и рыболов. – 1925. – № 2. – С. 14-15.

Заказник на болотну дичину (качки та ін.) поблизу м. Суми (с. Піщане).

1258. **Литвиненко Г.** Птицы альбиносы // Украинский охотник и рыболов. – 1925. – № 9. – С. 29.

Зустрічі галок – часткових альбіносів і флавіста в м. Суми і с. Міколаївка Сумської округи.

1259. **Литвиненко Г.** Сумская охотничья выставка // Украинский охотник и рыболов. – 1925. – № 1. – С. 37-38.

Згадка про експонат виставки – сома «размером 2 аршина 10 вершков, весом 2 пуда 7 фунтов».

1260. **Лигус И.Е.** Акклиматизация диких животных. – Киев: Урожай, 1986. – 192 с.

Окремі дані по Сумщині: динаміка чисельності і заготівля шкурок енотоподібного собаки і ондатри (табл. 9, 24, 25).

1261. **Ляхачев Г.Н.** Распространение сонь в Европейской части СССР // Фауна и экология грызунов. – Изд-во Моск. ун-та, 1972. – Вып. 11. – С. 71-115.

Деякі вказівки щодо поширення вовчків у Сумській обл.

1262. **Логвиненко В.М.** Фауна цикадок (Jassidae) Лівобережної України // Труды Ин-ту зоологии АН УРСР. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1957. – Т. 14. – С. 57-74.

Окремі дані по Сумщині.

1263. **Логвиненко В.Н.** Цикадки Степи и Лесостепи Левобережной Украины: Автореф. дисс. ... канд. биол. наук. – Киев, 1957. – 16 с. Враховано матеріали по Сумській обл.

1264. **Логвиненко В.М.** Еколого-фауністичний огляд цикадин Українського Полісся // Екологія та географічне поширення членистоногих: (Праці Ін-ту зоології АН УРСР. – Т. 20). – Київ: Наук. думка, 1964. – С. 73-90.

На Сумщині масові збори цикадин проводилися в Середино-Будському, Ямпільському, Глухівському і Кролевецькому р-нах.

1265. **Логвиненко В.Н.** Новые материалы к фауне цикадовых (Hemiptera, Auchenorrhyncha) Украины // Таксономия и зоогеография насекомых: Сб. науч. трудов. – Киев: Наук. думка, 1984. – С. 19-27.

Один із видів (*Scleroracus paradoxus*) відомий за зборами в с. Очкине Середино-Будського р-ну.

1266. **Лубянов И.П.** Особенности распространения донной фауны в реке Ворскле // Зоологический журн. – 1956. – Т. 35, вып. 4. – С. 501-510.

Пункти досліджень на Сумщині: біля с. Чернеччина і с. Куземин Охтирського р-ну.

1267. **Лукин Е.И., Огуль Р.А., Дембицкий Э.Б., Ахмедова Т.М., Эпштейн В.М., Захаренко В.Б., Гнатченко В.Ф.** Гидробиологические исследования фауны источников и ручьев разных ландшафтных зон Северо-Восточной Украины и соседних районов // 3 съезд ВГО: Тез. докл. – Рига, 1976. – Т. 2. – С. 208-210.

Харківська, Сумська, Білгородська і Курська обл.

1268. **Лягута І.С.** Спостереження за міграцією птахів на Десні на території НПП «Деснянсько-Старогутський» в 2004 році // Літопис природи. Том 4. 2004 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2005. – С. 141-143. (Рукопис).

Спостереження з 31.03 по 5.04.2004 р. біля с. Очкине Середино-Будського р-ну.

М

1269. **Малик Е.** Сведения о появлении и деятельности вредных насекомых за май и апрель // Бюл. о вредителях сельского хозяйства и мерах борьбы с ними: Сезонный листок Энтомолог. и фитопатолог. бюро при Харьков. губерн. земской управе. — 1914, май-июнь. — № 4. — С. 15-19.

Окремі дані по Сумах і Охтирці.

1270. **Мальшок В.М., Кныш Н.П.** Случай гнездования филина в Сумском Полесье // Беркут. — 2000. — Т. 9, вип. 1-2. — С. 125-126.

1271. **Мальшок В.М., Кныш Н.П.** О гнездовании длиннохвостой неясыти на границе Брянской и Сумской областей // Беркут. — 2001. — Т. 10, вип. 2. — С. 243-244.

1272. **Мальшок В.М., Кныш Н.П.** О гнездовании и охране орлана-белохвоста в среднем течении Десны // Беркут. — 2011. — Т. 20, вип. 1-2. — С. 70-72.

1273. **Мальшок В.М., Кныш Н.П.** Случай гнездования филина *Bubo bubo* в Сумском Полесье // Русский орнитолог. журн. — 2016. — Т. 25, экспресс-вып. № 1264. — С. 1023-1024. (Видання друге. Перша публікація в 2000 р.).

1274. **Мальцева А.Г., Сергеев М.Е.** Новые данные о распространении на *Oulema duftschmidi* (Coleoptera, Chrysomelidae, Criocerinae) территории Украины // Вестник зоологии. — 2006. — Т. 40, № 3. — С. 262.

Указаний вид уперше наводиться для ряду областей України, в тому числі Сумської.

1275. **Мамонтова В.А.** Дендрофильные тли Украины. — Киев: Изд-во АН УССР, 1955. — 91 с.

Вказівки на знаходження ряду видів попелиць у Лебединському і Ямпільському р-нах.

1276. **Мамонтова В.О.** Злакові попелиці України. — Київ: Вид-во АН УРСР, 1959. — 94 с.

Ряд видів попелиць знайдено на Сумщині.

1277. **Мамонтова-Солуха В.О.** Попелиці Українського Полісся. (Частина 1). // Екологія та географічне поширення членистоногих: (Праці Ін-ту зоології АН УРСР. — Т. 20). — Київ: Наук. думка, 1964. — С. 52-72.

Значну кількість видів знайдено в межах Сумського Полісся (села Очкине, Стара Гута, Чуйківка, м. Глухів) і Лебединському р-ні (с. Лифине).

1278. **Марисова И.В.** Хозяйственное значение, биология и распространение дроздовых УССР: Автореф. дисс. ... канд. биол. наук. – Киев, 1955. – 10 с.

Дослідження проводилися в ряді областей, зокрема на Сумщині.

1279. **Марисова І.В.** Деякі екологічні та етологічні особливості шпак на півночі України // Беркут. – Чернівці, 1993. – № 2. – С. 16-20.

Дослідженнями були охоплені й північні р-ни Сумщини.

1280. **Маргиненко В.О., Книш М.П.** Охорона природи [Карта] // Атлас Сумської області. – Київ: Голов. упр. геодезії, картографії та кадастру при Каб. Мін. України, 1995. – С. 23.

1281. **Маслодудова Е.Н.** Факторы, влияющие на зараженность личинок мошек микроспоридиями в водотоках Украины // Актуальные проблемы паразитологии: Труды Украинского науч. общ-ва паразитологов / Вестник зоологии. – 2004. – Отд. вып. № 18. – С. 92-94.

Дослідження проводилися в багатьох областях, зокрема в Сумській.

1282. **Матвеев С.** Аренда рыбных угодий в Лебединском районе Сумского округа // Украинский охотник и рыболов. – 1925. – № 1. – С. 32.

Дещо про озеро Лебедин (риба, раки).

1283. **Матвеев С.** К вопросу о гнездовании вальдшнепа в Харьковской губ. // Украинский охотник и рыболов. – 1925. – № 5. – С. 20.
Знахідки гнізд та пташенят слукви на Лебединщині.

1284. **Матвієнко М.Є.** Наслідки приваблювання дуплогнізних птахів у молоді сосняки околиць м. Суми // Тези доп. та повідомлень до звітної наук. сесії викладачів Сумського пед. інституту. – Суми, 1965. – С. 42-43.

1285. **Матвієнко М.Є.** Привлечение птиц-дуплогнезdnиков в условиях зеленой зоны г. Сумы // Биологические основы рационального использования, преобразования и охраны растительного и животного мира: Тез. докл. Республ. науч. конф. – Симферополь, 1965. – С. 228-230.

1286. **Матвієнко М.Є.** Нові для Сумщини гніздові види птахів. (Попереднє повідомлення) // Тези доп. та повідомлення наук. конф. кафедр Сумського пед. ін-ту. – Суми, 1966. – С. 171-172.

Дрізд білобровий, трав'янка чорноголова, горлиця садова.

1287. **Матвиенко М.Е.** О расширении ареала кольчатой горлицы на Украине // Зоологический журн. — 1967. — Т. 46, вып. 7. — С. 1124.
Знахідка виду в м. Суми.

1288. **Матвиенко М.Е.** О влиянии хозяйственной деятельности человека на распространение и численность некоторых птиц Северо-Восточной Украины // Орнитология в СССР: Мат-лы 5 Всесоюз. орнитолог. конф. — Ашхабад, 1969. — Кн. 2. — С. 398-402.

1289. **Матвиенко М.Е.** О птицах города Сумы // Изучение ресурсов наземных позвоночных фауны Украины: Мат-лы Республ. координационного совещ. по проблеме «Биологические основы освоения, преобразования и охраны животного мира». — Киев: Наук. думка, 1969. — С. 69-71.

1290. **Матвиенко М.Е.** Вивчення місцевої орнітофауни під час навчально-польової практики з зоології хребетних у педінституті // Методика викладання біологічних наук: Республ. науково-методич. зб. — Київ: Рад. школа, 1970. — Вип. 5. — С. 54-58.

Дані про нових та рідкісних птахів Сумщини (дрізд білобровий, горлиця садова, трав'янка чорноголова, дрохва).

1291. **Матвиенко М.Е.** Птицы Сумской области: Автореф. дисс. ... канд. биол. наук. — Харьков, 1971. — 25 с.

1292. **Матвиенко М.Е.** О необходимости повышения биологической грамотности охотников // Развитие охотничьего хозяйства Украинской ССР: Мат-лы Второй научно-производств. конф. — Киев, 1973. — С. 66-68.

1293. **Матвиенко М.Е.** К орнитогеографии Сумской области // Мат-лы 6 Всесоюз. орнитолог. конф. — Изд-во Моск. ун-та, 1974. — Ч. 1. — С. 215-217.

1294. **Матвиенко М.Е.** Серая цапля в Сумской области // Колониальные гнездовья околородных птиц и их охрана. — М., 1975. — С. 44.

1295. **Матвиенко М.Е.** Особенности антропогенного воздействия на популяции птиц Сумской области // Мат-лы конф. по миграциям птиц. — М., 1975. — Ч. 2. — С. 290-291.

1296. **Матвиенко М.Е.** О расширении гнездового ареала желтоголовой трясогузки // 7 Всесоюз. орнитолог. конф.: Тез. докл. — Киев: Наук. думка, 1977. — Ч. 1. — С. 84.

Перший випадок гніздування виду на Сумщині (Сумський р-н).

1297. **Матвиенко М.Е.** Весенние миграции птиц на северо-востоке Украины // Вторая Всесоюз. конф. по миграциям птиц: Тез. сообщ. – Алма-Ата, 1978. – С. 139-140.

1298. **Матвиенко М.Е.** Осенние миграции птиц на северо-востоке Украины // Вторая Всесоюз. конф. по миграциям птиц: Тез. сообщ. – Алма-Ата, 1978. – Ч. 1. – С. 140-141.

1299. **Матвиенко М.Е.** До питання про господарське значення птахів Сумської області // Проблеми охорони і раціонального використання природних ресурсів Сумщини: Зб. наук. праць / Сумський педін-т. – Суми, 1992. – С. 126-134.

1300. **Матвиенко М.Е.** Тваринний світ [Карта] // Атлас Сумської області. – Київ: Головне упр. геодезії, картографії та кадастру при Каб. Мін. України, 1995. – С. 21.

1301. **Матвиенко М.Е.** Сезонная динамика фауны птиц Сумской области // Экология і раціональне природокористування: Наук. записки Сумського держ. пед. ун-ту ім. А.С. Макаренка. – Суми, 2005. – С. 106-114.

1302. **Матвиенко М.Е.** До зоогеографічного поділу орнітофауни Сумської області // Мат-ли наук. конф. за підсумками науково-дослідної і науково-метод. роботи кафедр Сумського держ. пед. ун-ту ім. А.С. Макаренка у 2006 р. – Суми, 2007. – С. 248.

1303. **Матвиенко М.Е.** Очерки распространения и экологии птиц Сумской области (60-е годы XX ст.). – Суми: Университетская книга, 2009. – 210 с. [Рец.: 426].

1304. **Матвиенко М.Е., Кныш Н.П.** Динамика численности водоплавающей дичи в северо-восточной части Украины // Современное состояние ресурсов водоплавающих птиц: Тез. докл. Всесоюз. семинара. – М., 1984. – С. 59-60.

1305. **Матвиенко М.Е., Куширенко В.В.** К изучению водоплавающих птиц Украины // Мат-лы 6 Всесоюз. орнитолог. конф. – Изд-во Моск. ун-та, 1974. – Ч. 2. – С. 277.

Сумська обл.

1306. **Матвиенко М.Е., Осадчая И.В.** Орнітофауна города Сумы // Природничі науки: Зб. наук. праць / Сумський пед ун-т. – Суми: СумДПУ, 2004. – С. 13-25.

1307. **Матвиенко М.Е., Прокопенко Р.Н.** Использование краеведческого материала по орнітофауне населенных пунктов в учеб-

но-воспитательной работе по зоологии // Проблемы исследования рационального использования природных ресурсов Сумщины и их изучение в школе: Мат-лы Сумской област. научно-практ. конф. – Сумы, 1990. – Ч. 2. – С. 33-42.

1308. **Махно Є.В.** Розкопки на поселеннях першої половини I тисячоліття н.е. в верхній течії Сули // Археологічні пам'ятки УРСР. – 1955. – Т. 5. – С. 77-85.

Відомості про знаходження викопних решток хребетних тварин.

1309. **Маціборук П.В.** Вплив діяльності бобра у НПП «Деснянсько-Старогутський» // Літопис природи. Том 7. 2007 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2008. – С. 185-201. (Рукопис).

1310. **Медведєв С.І.** Матеріали до фауни жуків листовусих (Coleoptera, Lamellicornia) Північно-Східної України // Зб. праць Зоологічного музею. – Київ, 1933. – № 12. – С. 89-119. – (Науково-дослідний ін-т зоології та біології при Всеукр. АН).

Частково за дослідженнями в Сумській окрузі.

1311. **Медведєв С.И.** Опыт эколого-зоогеографического районирования Украины на основе изучения энтомофауны // Труды научно-исслед. ин-та биологии и биол. ф-та Харьков ун-та. – 1957. – Т. 27 (Ученые зап. ХГУ. – Т. 84). – С. 5-26.

Характеристика ентомофауни зоогеографічних ділянок. Урахована територія Сумщини.

1312. **Медведєв С.І.** Зоогеографічні особливості фауни пластинчатовусих жуків (Coleoptera, Lamellicornia) України та Молдавії // Проблеми ентомології на Україні. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1959. – С. 62-65.

Враховано дані по Сумщині.

1313. **Медведєв С.И.** Значение заповедных целинных участков для изучения закономерностей формирования энтомофауны антропогенных ландшафтов // Вопросы экологии. – М., 1962. – Т. 7: Вопросы экологии наземных беспозвоночных: По материалам 4-й эколог. конф. – С. 111-112.

Заповідник «Михайлівська цілина» (Лебединський р-н).

1314. **Медведєв С.И.** Краткие сведения по энтомофауне болот Северо-Восточной Украины // Ученые записки Харьков. ун-та. – 1963. – Т. 140 (Труды биол. ф-та по генетике и зоологии. – Т. 36). – С. 75-81.

Харківська і Сумська обл. Спостереження в Охтирському, Тростянецькому, Сумському, Путивльському, Шосткинському, Середино-Будському р-нах.

1315. **Медведев С.И.** О реликтовых видах насекомых и реликтовых участках на Украине // Вопросы генетики и зоологии / Харьковский ун-т. – Харьков, 1964. – С. 75-81.

У тому числі дані по зап-ку «Михайлівська цілина» (Лебединський р-н).

1316. **Медведев С.И.** Распространение вредных видов хрущей в лесостепной и степной зоне Украины // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – Харьков, 1996. – Т. 4, вып. 1-2. – С. 149-163.

Дані про окремі види стосуються Сумської обл.

1317. **Медведев С.И., Тремль А.Г., Божко М.П., Шапиро Д.С.** Вредители агролесомелиоративных питомников // Труды научно-исслед. ин-та биологии. – 1953. – Т. 18 (Ученые зап. Харьков. ун-та. – Т. 48). – С. 7-46.

Комахи, ссавці. Багато даних по Сумщині (Охтирка, Тростянець, Глухів).

1318. **Медведев С.И., Тремль А.Г., Шапиро Д.С.** Фауна вредителей агролесомелиоративных питомников в лесостепной и степной зонах Украины // Защита лесонасаждений от вредителей и болезней: Труды Республ. конф. по вопросам развития степного лесоразведения в Укр. ССР. – Киев: Изд-во АН УССР, 1952. – С. 47-60.

Комахи. На Сумщині дослідження проводилися поблизу Охтирки.

1319. **Межжерина Я.** Дикая природа городов Украины. – Киев: Логос, 2002. – 335 с.

Безхребетні і хребетні тварини. Окремі дані по містах Суми, Охтирка, Кролевець.

1320. **Межжерин В.О.** Біологія і господарське значення бурозубки звичайної *Sorex araneus* L. на території УРСР // Студентські наук. праці Київ. ун-ту: 36. 14, біологія. – Вид-во КДУ, 1954. – С. 101-107.

Окремі матеріали (наприклад, по живленню виду) з території Сумщини.

1321. **Межжерин В.А.** К вопросу о питании обыкновенной и малой бурозубок (*Sorex araneus* L. и *Sorex minutus* L.) // Зоологический журн. – 1958. – Т. 37, вып. 6. – С. 948-953.

Дослідження в Сумській та інших областях України.

1322. **Межжерін В.О.** До екології бурозубки звичайної (*Sorex araneus* L.) на Україні // Наук. записки Київ. ун-ту. – 1959. – Т. 18, вип. 1 (Труди Зоомузею. – № 6). – С. 59–68.

Окремі дані по Сумщині (результати обліків бурозубок малої і звичайної миші польової біля с. Чуйківка Ямпільського р-ну).

1323. **Межжерин В.А.** Особенности экологии бурозубых землероек (*Soricidae*) и динамика их численности в Лесостепи и Полесьи Украины: Автореф. дисс. ... канд. биол. наук. – Киев, 1961. – 15 с.
Дослідження у ряді областей, зокрема Сумській.

1324. **Межжерин С.В.** Лесные мыши рода *Silvaemus* Ognev et Vorobiev, 1924 фауны Украины // Млекопитающие Украины: Сб. науч. трудов / АН Украины. Ин-т зоологии. – Київ: Наук. думка, 1993. – С. 55–63.

Згадка про Сумщину.

1325. **Межжерин С.В., Гарбар Д.А., Гарбар А.В.** Систематическая структура комплекса *Planorbarius corneus* s. l. (Gastropoda, Pulmonata): анализ аллозимных маркеров и морфометрических признаков // Вестник зоологии. – 2005. – Т. 39, № 6. – С. 11–17.

Досліджено ферменти і структурні білки м'язів молюсків роду *Planorbarius* із околиць Житомира, Сум і Вилкового.

1326. **Межжерин С.В., Гарбар А.В., Коршунова Е.Д., Жалай Е.И.** Морфологическая и генетическая изменчивость прудовика озерного, *Lymnaea stagnalis* s. l. (Gastropoda, Lymnaeidae), в водоемах Украины // Вестник зоологии. – 2008. – Т. 42, № 4. – С. 339–345.

Дослідження на матеріалі з різних пунктів України, зокрема з м. Суми і НПП «Деснянсько-Старогутський» (с. Очкине).

1327. **Межжерин С.В., Гарбар А.В., Онищук И.П., Власенко Р.П., Жалай Е.И.** Клоновое разнообразие партогенетических видов дождевых червей в фауне Украины // Вісник Українського тов-ва генетиків і селекціонерів. – 2008. – Т. 6, № 1. – С. 88–92.

Дослідження на матеріалі з України, зокрема з 4 пунктів Сумщини.

1328. **Межжерин С.В., Кокодий С.В.** Морфологическая изменчивость и дифференциация китайского, *Carassius auratus*, и серебряного, *C. gibelio*, карасей (Cypriniformes, Cyprinidae) в водоемах Украины // Вестник зоологии. – 2008. – Т. 43, № 1. – С. 39–50.

Матеріал для дослідження зібрано у водоймах Чернігівщини і Сумщини (села Кренидівка та Мефодівка Середино-Будського р-ну).

1329. **Межжерин С.В., Лашкова Е.И., Товпинец Н.Н.** Географическое распространение, численность и биотопическое распределение лесных мышей рода *Sylvaemus* (Rodentia, Muridae) на территории Украины // Вестник зоологии. – 2002. – Т. 36, № 6. – С. 39-49.

Пункти знахідок *S. tauricus (flavicollis)*, *S. sylvaticus* [карти], зокрема на Сумщині.

1330. **Межжерин С.В., Онищук И.П., Гарбар А.В., Жалай Е.И.** Криптические биотипы дождевого червя, *Octolasion lacteum* (Oligochaeta, Lumbricidae), в Украине // Вестник зоологии. – 2010. – Т. 44, № 3. – С. 195-207.

Проаналізовано збори черв'їв з різних регіонів України, зокрема з 3 пунктів Сумської обл.

1331. **Мейер Н.Ф.** Биологический метод борьбы с вредными насекомыми и результаты его применения в СССР // Зоологический журн. – 1938. – Т. 17, вып. 5. – С. 905-932.

Згадка про расу трихограми, виведену в 1935 р. Пшебишевським у Ромнах із яєць озимої совки.

1332. **Мельников Г.Б.** Очерк гидрологии и зоопланктона реки Ворсклы по материалам 1940 г. // Науч. записки Днепропетровск. ун-та: Сб. авторефератов. – Днепропетровск, 1948. – Т. 30. – С. 53-54.
Досліджувався відрізок Ворскли від Охтирки до устя.

1333. **Мельниченко Р.К., Янович Л.Н., Корнюшин А.В.** Изменчивость морфометрических признаков раковин, особенности экологии и биология размножения моллюсков видового комплекса *Unio crassus* (Bivalvia, Unionidae) фауны Украины // Вестник зоологии. – 2004. – Т. 38, № 3. – С. 19-35.

Указано пункти збору молюсків комплексу *U. crassus* у водоймах України, зокрема в Сумській обл. (р. Псел і Сула).

1334. **Мерзлякин И.Р.** Серая крыса в колониях ласточки-береговушки // Проблемы региональной экологии животных в цикле зоологических дисциплин педвуза: Тез. докл. 3 Всесоюзн. конф. зоологов пед. ин-тов. – Витебск, 1984. – Ч. 1. – С. 115-116.

Дослідження на р. Псел на Лебединщині.

1335. **Мерзлякин И.Р.** Некоторые аспекты кормодобывающей деятельности крыс в природных биотопах // Тез. докл. 4 съезда Всесоюзн. териологического общ-ва. – М., 1986. – Т. 3. – С. 242-244.

Дослідження в околицях м. Суми.

1336. **Мерзликін І.Р.** Серая крыса в колониях ласточки-береговушки (*Riparia riparia* Pall.) // Серая крыса. экология и распространение. – М.: АН СССР, 1986. – Т. 1. – С. 232-236.

Дослідження в межах Лебединського р-ну.

1337. **Мерзликін І.Р.** Материалы по размножению серой крысы в условиях Северо-Восточной Украины // Мат-лы по экологии и методам ограничения численности серой крысы. – М.: Изд-во АН СССР, 1987. – Ч. 2. – С. 159-179.

Сумська обл.

1338. **Мерзликін І.Р.** Некоторые наблюдения за характером использования участка обитания серой крысой // Мат-лы по экологии и методам ограничения численности серой крысы. – М.: Изд-во АН СССР, 1987. – Ч. 1. – С. 113-129.

Дослідження на території м. Суми.

1339. **Мерзликін І.Р.** Разновидность наземных мест отдыха серой крысы в природе // Мат-лы по экологии и методам ограничения численности серой крысы. – М.: Изд-во АН СССР, 1987. – Ч. 2. – С. 143-158.

Лісостепова частина Сумської обл.

1340. **Мерзликін І.Р.** Наблюдения за характером использования участка обитания серой крысой в природе // Коммуникативные механизмы регулирования популяционной структуры у млекопитающих: (Всесоюзн. совещ.). – М., 1988. – С. 75-78.

Дослідження на території м. Суми.

1341. **Мерзликін І.Р.** Предварительные результаты изучения биоценотических связей серых крыс в Лесостепи Левобережной Украины // Грызуны: Тез. докл. 7 Всесоюзн. совещ. – Свердловск, 1988. – Т. 2. – С. 124-125.

Сумська обл.

1342. **Мерзликін І.Р.** К биологии серой крысы на Сумщине // Проблемы исследования рационального использования природных ресурсов Сумщины и их изучение в школе: Мат-лы Сумской областной научно-практ. конф. – Сумы, 1990. – Ч. 1. – С. 64-70.

1343. **Мерзликін І.Р.** Эмбриональная смертность у синантропных и экзотропных серых крыс в Лесостепи северо-востока Украины // Экология серой крысы на Украине. – Киев: Ин-т Зоологии АН УССР, 1990. – С. 28-33.

Сумська обл.

1344. **Мерзликін І.Р.** Особенности биологии серой крысы в условиях северо-востока Украины: Автореф. дисс. ... канд. биол. наук. – М., 1991. – 20 с.

Лісостепова частина Сумської обл.

1345. **Мерзликін І.Р.** Птицы в питании серых крыс // Мат-лы 10-й Всесоюзн. орнитолог. конф. – Минск: Наука і техника, 1991. – Ч. 2, кн. 2. – С. 70-72.

Дослідження в Сумській обл.

1346. **Мерзликін І.Р.** О поверхностных сооружениях серой крысы в природных стациях // Синантропия грызунов и ограничение их численности. – М., 1992. – С. 135-141.

Дослідження в Сумському р-ні.

1347. **Мерзлікін І.Р.** Про вплив антропогенних факторів на стан ссавців Сумщини // Проблеми охорони і раціонального використання природних ресурсів Сумщини: Зб. наук. праць / Сумський педін-т. – Суми, 1992. – С. 141-145.

1348. **Мерзликін І.Р.** О поедании моллюсков серыми крысами // Синантропия грызунов: Мат-лы 2-го совещ. – М., 1994. – С. 195-196.

Лісостепова частина Сумщини.

1349. **Мерзликін І.Р.** О гибели птиц в капканах при отлове серых крыс в природных биотопах // Проблеми вивчення та охорони птахів: Мат-ли 6 наради орнітологів Західної України. – Львів-Чернівці, 1995. – С. 92-93.

Сумська обл., Крим.

1350. **Мерзликін І.Р.** Предварительное сообщение о выхухолі (*Desmana moschata*) на территории Сумской области // Науч. труды Зоологического музея Одесского ун-та. – Одесса: Музейный фонд им. А.А. Браунера, 1995. – Т. 2: Мат-лы по изучению животного мира (фаунистика, экология, история исследований). – С. 30-32.

1351. **Мерзликін І.Р.** Выхухоль на территории Сумской области // Редкие виды млекопитающих России и сопредельных территорий: Тез. Международ. совещ. – М., 1997. – С. 60.

1352. **Мерзлікін І.Р.** Грак і білка // Зелічок: Інформаційні мат-ли Західного відділення Українського орнітолог. тов-ва. – Дрогобич, 1998. – Вип. 9. – С. 61.

Спостереження в м. Суми: напад білки на ослабленого грака.

1353. **Мерзлікін І.Р.** Виявлення антитіл до лептоспір у дрібних ссавців з околиць біостаніонару «Вакалівщина» // Вакалівщина: До 30-зіччя біостаніонару Сумського педінституту: 36. наук. праць. – Суми, 1998. – С. 149.

1354. **Мерзлікин И.Р.** Встреча гигантской вечерницы (*Nyctalus lasiopterus* Sphrbeber.) в г. Сумы (Северо-Восточная Украина) // Исследования многообразия животного мира. – Одесса: Астропринт, 1998. – С. 186. – (Науч. труды Зоолог. музея Одесского ун-та).

1355. **Мерзлікін І.Р.** Деякі аспекти хижацької діяльності домашньої кішки (*Felis catus*) // Вакалівщина: До 30-річчя біостаніонару Сумського педінституту: 36. наук. праць. – Суми, 1998. – С. 153-160.

1356. **Мерзлікін І.Р.** Знахідка малої кутори (*Neomys anomalus* Cabr.) та полівки-економки (*Microtus oeconomus* Pal.) у Ворожбянському гідрологічному заказнику // Біологічні науки: 36. наук. праць Сумського пед ін-ту. – Суми: Ред.-видав. відділ СДПІ, 1998. – С. 114-117.

Сумський і Лебединський р-ни.

1357. **Мерзлікін І.Р.** Іхтіофауна водойм Вакалівського біостаніонару та його околиць // Вакалівщина: До 30-річчя біостаніонару Сумського педінституту: 36. наук. праць. – Суми, 1998. – С. 81-88.

1358. **Мерзлікин И.Р.** О находке полевки-экономки (*Microtus oeconomus* Pall.) и темной полевки (*M. agrestis* L.) в нехарактерных для них стациях и некоторых чертах их биологии // Исследования многообразия животного мира. – Одесса: Астропринт, 1998. – С. 122-129. – (Научные труды Зоол. музея Одесского ун-та. – Т. 3).

Дослідження в с. Вакалівщина Сумського р-ну.

1359. **Мерзлікин И.Р.** О поимке ондатры-альбиноса (*Ondatra zibeticus* L.) в Сумской области (Северо-Восточная Украина) // Исследования многообразия животного мира. – Одесса: Астропринт, 1998. – С. 186-187. – (Науч. труды Зоол. музея Одесского ун-та. – Т. 3).

1360. **Мерзлікін І.Р.** Про випадки хижацтва на кажанів // Європейська ніч кажанів '98 в Україні: 36. наук. праць. – Київ, 1998. – С. 148-149. – (Праці Теріологічної школи. – Вип. 1).

Спостереження в Охтирці і Сумському р-ні.

1361. **Мерзлікін І.Р.** Про загибель птахів при кількісних обліках дрібних ссавців // Вакалівщина: До 30-річчя біостаніонару Сумського педінституту: 36. наук. праць. – Суми, 1998. – С. 133-135.

1362. **Мерзликін І.Р.** Теріофауна Вакалівського біостанціону та його околиць // Вакалівщина: До 30-річчя біостанціону Сумського педінституту: Зб. наук. праць. – Суми, 1998. – С. 135-148.

1363. **Мерзликін І.Р.** Малая кутора *Neomys anomalus* Cabrera (Insectivora, Soricidae) на северо-востоке Украины // Вестник зоологии. – 1999. – Т. 33, № 1-2. – С. 100.

Вид виявлений у Ворожбянському заказнику (межа Сумського та Лебединського р-нів) у заплаві р. Псел.

1364. **Мерзликін І.Р.** Об охоте ястреба-перепелятника на рукокрылых и необычном способе умерщвления добычи // Беркут. – 1999. – Т. 8, вип. 1. – С. 112-113.

Спостереження в Охтирському р-ні.

1365. **Мерзликін І.Р.** Хищническая деятельность домашней кошки (*Felis catus*) // 6 Съезд териологического общ-ва: Тез. докл. – М., 1999. – С. 157.

Спостереження в Сумській обл.

1366. **Мерзликін І.Р.** О факте хищничества грача на городских ласточках // Беркут. – 2000. – Т. 9, вип. 1-2. – С. 11.

Спостереження в м. Суми.

1367. **Мерзликін І.Р.** Круглороті та риби Сумської області // Біологічні науки: Зб. наук. праць Сумського пед. ун-ту. – Суми: СумДПУ, 2001. – С. 42-51.

1368. **Мерзликін І.Р.** О добывании рыбы деревенской ласточкой // Беркут. – 2001. – Т. 10, вип. 1. – С. 120.

Спостереження в Сумському р-ні та в Криму.

1369. **Мерзликін І.Р.** О кормодобывающей деятельности серых крыс в природных биотопах. Сообщение 1. Добывание беспозвоночных // РЭТ-инфо: Ежеквартальный научно-практ. журн. по вопросам дезинфекции, дератизации, дератизации. – 2001. – № 2 (38). – С. 8-12.

Лісостепова частина Сумської обл.

1370. **Мерзликін І.Р.** Амурский чебачок (*Pseudorasbora parva* Schlegel) – новый вид рыб р. Ворсклы и ее притоков // Проблемы р. Ворсклы: Мат-ли Міжнарод. науково-практ. семінару «Роль національних парків в навчально-виховній роботі». – Охтирка, 2002. – С. 25-26.

1371. **Мерзликін І.Р.** Враги рукокрылых в Сумской области (северо-восточная Украина) // *Plecotus et al., pars specialis*. – М., 2002. – С. 115-119.

1372. Мерзлякин И.Р. Круглоротые и рыбы р. Ворсклы (предварительное сообщение) // Проблеми р. Ворскли: Мат-ли Міжнарод. науково-практ. семінару «Роль національних парків в навчально-виховній роботі». – Охтирка, 2002. – С. 23-25.

1373. Мерзлякин И.Р. О некоторых причинах гибели рукокрылых в Сумской области (северо-восточная Украина) // Plescotus et al., pars specialis. – М., 2002. – С. 113-115.

1374. Мерзлякин И.Р. Домашняя кошка в заповеднике «Михайловская целина» // Проблеми збереження ландшафтного, ценотичного та видового різноманіття басейну Дніпра: Зб. наук. праць. – Суми: СумДПУ, 2003. – С. 139-143.

1375. Мерзлякин И.Р. Кряквы и окуни – новая форма сопряженной охоты // Беркут. – 2003. – Т. 12, вип. 1-2. – С. 119-121.

Спостереження в м. Суми.

1376. Мерзлякин И.Р. Некоторые замечания к региональному списку животных, подлежащих особой охране в Сумской области / // Проблеми збереження ландшафтного, ценотичного та видового різноманіття басейну Дніпра: Зб. наук. праць. – Суми: СумДПУ, 2003. – С. 144-150.

1377. Мерзлякин И.Р. О попытке клептопаразитизма галки на озерной чайке // Беркут. – 2003. – Т. 12, вип. 1-2. – С. 165.

Спостереження в м. Суми.

1378. Мерзлякин И.Р. Заметки о рукокрылых некоторых искусственных подземелий Сумской области // Природничі науки: Зб. наук. праць / Сумський пед. ун-т. – Суми: СумДПУ, 2004. – С. 9-12.

1379. Мерзлякин И.Р. О нападении полевого воробья на ужа // Беркут. – 2004. – Т. 13, вип. 1. – С. 121.

Спостереження в м. Суми.

1380. Мерзлякин И.Р. О находке медицинской пиявки (*Hirudo medicinalis* L.) в заповеднике «Михайловская целина» // Природничі науки: Зб. наук. праць / Сумський пед. ун-т. – Суми: СумДПУ, 2004. – С. 25-26.

1381. Мерзлякин И.Р. О добыче белого гуся в Сумском районе Сумской области // Беркут. – 2005. – Т. 14, вип. 2. – С. 162.

1382. Мерзлякин И.Р. О хищничестве сороки на птенцах домашнего воробья // Беркут. – 2005. – Т. 14, вип. 2. – С. 110.

Спостереження в м. Суми.

1383. **Мерзлякин И.Р.** Распространение амурского чебачка *Pseudorasbora parva* (Pisces, Surlinidae) в Сумской области // *Екологія і раціональне природокористування: Наук. записки / Сумський педун-т.* – Суми, 2005. – С. 115-118.

1384. **Мерзлякин И.Р.** Встречи скутигеры обыкновенной, *Scutigera coleoptrata* (Scutigeraomorfa, Scutigeraidae), в г. Сумы // *Вестник зоологии.* – 2006. – Т. 40, № 2. – С. 188.

1385. **Мерзлякин И.Р.** О состоянии фауны круглоротых и рыб средней Ворсклы // *Сучасні проблеми геоєкології та раціонального природокористування Лівобережної України: Мат-ли Всеукраїнської науково-практ. конф., присвяч. 160-річчю з дня народж. В.В. Докучаєва.* – Суми: СумДПУ, 2006. – С. 231-236.

1386. **Мерзлякин И.Р.** О трагической охоте ястреба-тетеревятника на зайца-русака // *Авіфауна України.* – 2006. – Вип. 3. – С. 105.

Спостереження в Краснопільському р-ні.

1387. **Мерзлякин И.Р.** Залет обыкновенного фламинго в Сумскую область // *Беркут.* – 2006. – Т. 15, вип. 1-2. – С. 208-209.

1388. **Мерзлякин И.Р.** Встречи скутигеры обыкновенной *Scutigera coleoptrata* L. (Scutigeraomorfa, Scutigeraidae) в г. Сумы (Северо-Восточная Украина) // *Мат-ли наук. конфер. за підсумками науково-дослідної і науково-методичної роботи кафедр Сумського держ. пед. ун-ту ім. А.С. Макаренка у 2006 р.* – Суми, 2007. – С. 249.

1389. **Мерзлякин И.Р.** Про знахідки п'явки медичної, *Hiruda medicinalis* L., на території Сумської та Чернігівської областей // *Знахідки тварин Червоної книги України.* – Київ, 2008. – С. 193-195.

1390. **Мерзлякин И.Р.** Птицы в питании серых крыс // *Русский орнитолог. журн.* – 2008. – Т. 17, экспресс-вып. № 416. – С. 698-699. (Друге видання. Перша публікація в 1991 р.).

1391. **Мерзлякин И.Р.** Реєстрації деяких рідкісних видів хижих ссавців на території Сумської області // *Знахідки тварин Червоної книги України.* – Київ, 2008. – С. 196-205.

1392. **Мерзлякин И.Р.** Новый случай добычи белого гуся в Сумском районе Сумской области // *Авіфауна України.* – 2008. – Вип. 4. – С. 109.

1393. **Мерзлякин И.Р.** О добывании серой неясью поросят вьетнамской породы // *Беркут.* – 2010. – Т. 19, вип. 1-2. – С. 73.

Випадок у с. Стара Іванівка Охтирського р-ну.

1394. Мерзликін І.Р. О необычном способе охоты малой выпи // Беркут. – 2011. – Т. 20, вип. 1-2. – С. 72.

Спостереження на оз. Чеха в м. Суми.

1395. Мерзлікін І. Дрібні ссавці степових ділянок заповідника «Михайлівська цілина» і вплив на них різних режимів заповідності // Динаміка біорізноманіття 2012: 36. наук. праць. – Луганськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2012. – С. 133-136.

1396. Мерзликін І.Р. Красноухая черепаха: реальная угроза вторжения в водоемы Сумщины // Природничі науки. 36. наук. праць. – Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2012. – Вип. 9. – С. 79-81.

1397. Мерзликін І.Р. Первая находка азиатской божьей коровки *Harmonia axyridis* (Pallas, 1773) (Coleoptera, Coccinellidae) в Сумской области // Біорізноманіття України в світлі ноосферної концепції акад. В.І. Вернадського: Мат-ли Всеукраїнської науково-практ. конф. – Полтава: Астроя, 2013. – С. 37-39.

1398. Мерзликін І.Р. Новые находки азиатской божьей коровки *Harmonia axyridis* (Coleoptera, Coccinellidae) в Сумской области // Актуальні проблеми дослідження довкілля: 36. наук. праць (за матеріалами 5 Міжнарод. наук. конф., 23-25 травня 2013 р., м. Суми). – Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2013. – Т. 1. – С. 204-206.

1399. Мерзликін І.Р. Новые находки красноухой черепахи *Trachemys scripta elegans* (Reptilia, Testudines) в природных биотопах Сумщины // Актуальні проблеми дослідження довкілля: 36. наук. праць (за матеріалами 5 Міжнарод. наук. конф., 23-25 травня 2013 р., м. Суми). – Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2013. – Т. 1. – С. 206-207.

1400. Мерзликін І.Р. О добывании рыбы деревенской ласточкой *Hirundo rustica* // Русский орнитолог. журн. – 2014. – Т. 23, экспресс-вып. № 1048. – С. 288 1. (Друге видання. Перша публікація в 2001 р.).

1401. Мерзликін І.Р. Кряквы *Anas platyrhynchos* и окуни *Percas fluviatilis*: случаи сопряжённой охоты // Русский орнитолог. журн. – 2015. – Т. 24, экспресс-вып. № 1099. – С. 298-300. (Друге видання. Перша публікація в 2002 р.).

Спостереження в м. Суми.

1402. Мерзлікін І.Р. Новый инвазийный вид ротань-головешка *Percocottus glenii* Dybowsky 1877 (Odontobutidae, Pisces) у водоемах Сумської області // Актуальні проблеми дослідження довкілля: 36. наук.

праць (за матеріалами 6 Міжнарод. наук. конф., присвяч. 150-річчю з дня народж. акад. Г.М. Висоцького, 20-23 травня 2015 р., м. Суми). – Т. 1. – Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. – С. 98-101.

1403. **Мерзликін І.Р.** О необычном способе охоты малой выпи *Ixobrychus minutus* // Русский орнитолог. журн. – 2015. – Т. 24, экспресс-вып. № 1208. – С. 3922-3923. (Друге видання. Перша публікація в 2011 р.).

Спостереження на оз. Чеха в м. Суми.

1404. **Мерзликін І.Р.** О случае хищничества грача *Corvus frugilegus* на городских ласточках *Delichon urbica* в городе Сумы // Русский орнитолог. журн. – 2015. – Т. 24, экспресс-вып. № 1149. – С. 1931. (Друге видання. Перша публікація в 2000 р.).

1405. **Мерзликін І.Р., Булат Т.В.** О необычном месте гнездования кольчатой горлицы // Авіфауна України. – 2008. – Вип. 4. – С. 110-111.

Спостереження в м. Суми.

1406. **Мерзликін І.Р., Воловник С.В.** Находка жука *Aglenus brunneus* Gyll (Colydiidae, Coleoptera) на серых крысах *Rattus norvegicus* // 6 Съезд териолог. общ-ва: Тез. докл. – Москва, 1999. – С. 158.

Сумська обл.

1407. **Мерзликін І.Р., Галета В.А., Кривцов А.И., Дорофеев В.М.** Состояние популяции байбака в Сумской области Украины // 3 Международ. конф. по суркам «Сурки Голарктики как фактор биоразнообразия»: Тез. докл. (Россия, Чувашская республика, г. Чебоксары, 25-30 августа 1997 г.). – Москва: Изд-во АБФ, 1997. – С. 64.

1408. **Мерзлікін І.Р., Гершкович Н.Л., Чирній В.І.** Про фауну ектопаразитів деяких ссавців біостаніонару Вакалівщина // Вакалівщина: До 30-річчя біостаніонару Сумського педінституту: Зб. наук. праць. – Суми, 1998. – С. 66-69.

Кліщі, блохи, воші. Комахоїди та гризуни.

1409. **Мерзликін І.Р., Горбусенко А.А.** О случаях охоты врановых птиц на сизых голубей в городе // Беркут. – 2004. – Т. 13, вип. 2. – С. 301-302.

Спостереження в м. Суми.

1410. **Мерзликін І.Р., Горбусенко А.А.** О случаях охоты врановых птиц на сизых голубей *Columba livia* в городе // Русский орнитолог. журн. – 2015. – Т. 24, экспресс-вып. № 1181. – С. 3065-3066. (Друге видання. Перша публікація у 2004 р.).

1411. Мерзликін І.Р., Дорофеев В.М., Кривцов А.И. Первые итоги реакклиматизации байбака в Сумской области // Междунар. (5) совещ. по суркам стран СНГ: Тез. докл. 21-23 сентября 1993 г., с. Гайдары (Украина). – Москва, 1993. – С. 20.

1412. Мерзликін І.Р., Кузьменко Ю.В. Об использовании обыкновенным поползнем мыла для обмазывания летков // Беркут. – 2009. – Т. 18, вип. 1-2. – С. 213.

Спостереження в Деснянсько-Старогутському НПП, м. Суми і Сумському р-ні.

1413. Мерзликін І.Р., Кузьменко Ю.В. Об использовании поползнем *Sitta europaea* мыла для обмазывания летка гнездового дупла // Русский орнитолог. журн. – 2015. – Т. 24, экспресс-вып. № 1214. – С. 4133. (Друге видання. Перша публікація в 2009 р.).

1414. Мерзликін І.Р., Лебедь Е.А. О состоянии поймы реки Стрелка в верховьях нагульного пруда Сумского рыбного хозяйства // Заповідна справа на Сумщині: Тези доп. наук. конф. – Суми, 1994. – С. 91-92.

Стан фауни хребетних тварин. Пропозиції щодо створення заказника.

1415. Мерзлікін І., Лебідь Є. Нотатки про кажанів Сумської області // Європейська ніч кажанів '98 в Україні: Зб. наук. праць. – Київ, 1998. – С. 124-127. – (Праці Теріологічної школи. – Вип. 1).

1416. Мерзликін І.Р., Лебедь Е.А. Встречи нетопыря средиземноморского *Pipistrellus kuhlii* (Chiroptera, Vespertilionidae) в Сумской области Украины // Вестник зоологии. – 2001. – Т. 35, № 4. – С. 92.

1417. Мерзлікін І.Р., Лебідь Є.О. Нетопир середземний *Pipistrellus kuhlii* (Kuhl, 1817) (Chiroptera, Vespertilionidae) – новий вид фауни кажанів Сумщини // Біологічні науки: Зб. наук. праць Сумського пед. ун-ту. – Суми: СумДПУ, 2001. – С. 81-83.

1418. Мерзликін І.Р., Лебедь Е.А. Амфибии и рептилии заповедника «Михайловская целина» // Заповідна справа в Україні. – 2003. – Т. 9, вип. 1. – С. 58-60.

1419. Мерзликін І.Р., Лебедь Е.А. О необходимости расширения территории «Михайловской целины» (взгляд зоолога) // Проблеми збереження ландшафтного, ценотичного та видового різноманіття басейну Дніпра: Зб. наук. праць. – Суми: СумДПУ, 2003. – С. 131-138.

1420. **Мерзлякин И.Р., Лебедь Е.А.** О фауне амфибий и рептилий поймы р. Ворскла (Сумская область) // Природничі науки: 36. наук. праць / Сумський пед ун-т. – Суми: СумДПУ, 2003. – С. 97-101.

1421. **Мерзлякин И.Р., Лебедь Е.А.** Современное состояние фауны млекопитающих заповедника «Михайловская целина» // Проблеми збереження ландшафтного, ценотичного та видового різноманіття басейну Дніпра: 36. наук. праць. – Суми: СумДПУ, 2003. – С. 126-131.

1422. **Мерзлякин И.Р., Лебедь Е.О.** Савці заплави р. Ворскла // Сучасні проблеми зоологічної науки: Мат-ли Всеукраїнської наук. конф. «Наукові читання, присвяч. 170-річчю заснування кафедри зоології та 100-річчю з дня народж. проф. О.Б. Кістяківського». – Київ: ВПЦ «Київ. ун-т», 2004. – С. 118-119.

1423. **Мерзлякин И.Р., Лебедь Е.А., Подопрігора Р.И.** Млекопитающие заповедника «Михайловская целина» // Роль природно-заповідних територій у підтриманні біорізноманіття: Мат-ли конф., присвяч. 80-річчю Канівського заповідника. – Канів, 2003. – С. 246-247.

1424. **Мерзлякин И.Р., Лебедь Е.А., Подопрігора Р.И.** Млекопитающие заповедника «Михайловская целина» // Степи Северной Евразии. Эталонные степные ландшафты: проблемы охраны, экологической реставрации и использования: Мат-лы 3 Международ. симпозиума. – Оренбург, 2003. – С. 334-335.

1425. **Мерзлякин И.Р., Лебедь Е.А., Подопрігора Р.И.** Териофауна заповедника «Михайловская целина» // Чтения памяти А.А. Браунера: Мат-лы 3 Международ. научн. конф. – Одесса: Астропринт, 2003. – С. 107-109.

1426. **Мерзлякин И.Р., Лебедь Е.А., Савостьян В.М., Зубатов Ю.М.** Конспект фауны амфибий и рептилий поймы р. Ворсклы (Сумская область) // Проблеми р. Ворскли: Мат-ли Міжнарод. науково-практ. семінару «Роль національних парків в навчально-виховній роботі». – Охтирка, 2002. – С. 28-29.

1427. **Мерзлякин И.Р., Лебедь Е.А., Савостьян В.М., Зубатов Ю.М.** Млекопитающие поймы р. Ворсклы (Сумская область) // Проблеми р. Ворскли: Мат-ли Міжнарод. науково-практ. семінару «Роль національних парків в навчально-виховній роботі». – Охтирка, 2002. – С. 31-33.

1428. Мерзликін І.Р., Матвієнко М.Е., Шеремет Л.Г. Встречи белой совы (*Nyctea scandiaca*) на территории Сумской области (северо-восток Украины) // Актуальні проблеми створення Деснянсько-Старогутського національного природного парку та перспективи їх вирішення: Мат-ли науково-практ. семінару. – Київ, 1998. – С. 103.

1429. Мерзликін І.Р., Мішга А.В. Нові спостереження хохулі, *Desmana moschata* L., на території Сумської області // Знахідки тварин Червоної книги України. – Київ, 2008. – С. 206-207.

1430. Мерзликін І.Р., Петрусенко А.А., Белкін Ю.В. О питании синантропных серых крыс в Лесостепи северо-востока Украины // Мат-лы Всесоюз. научно-методич. совещ. зоологов педвузов. – Махачкала, 1990. – Ч. 2. – С. 173-175.

Сумська обл.

1431. Мерзликін І.Р., Петрусенко А.А., Белкін Ю.В. Питание серых крыс в природных стациях Лесостепи северо-востока Украины // 5 съезд Всесоюз. териолог. общ-ва: Тез. докл. – Москва, 1990. – Т. 2. – С. 92-93.

Сумська обл.

1432. Мерзликін І.Р., Погребная Е.А. О взаимоотношении серых крыс во временной группировке // Коммуникативные механизмы регулирования популяционной структуры у млекопитающих: Всесоюз. совещ. – Москва, 1988. – С. 78-81.

Спостереження в околицях м. Суми.

1433. Мерзликін І.Р., Погребная Е.А. О половозрастной структуре экзoантропной части популяции серых крыс в условиях северо-востока Украины // Грызуны: Тез. докл. 7 Всесоюз. совещ. – Свердловск, 1988. – Т. 2. – С. 94-95.

Сумська обл.

1434. Мерзликін І.Р., Подопрігора Р.И. Динамика численности мелких млекопитающих в заповеднике «Михайловская целина» // Аридные экосистемы. – М.: Рос. АН, 2004. – Т. 10, № 21. – С. 41-45.

1435. Мерзликін І.Р., Родинка А.С. Махровым цветом непрофессионализма // Заповідна справа в Україні. – 2004. – Т. 10, вип. 1-2. – С. 107-111.

Критичний аналіз популярного очерка про зап-к «Михайлівська цілина».

1436. Мерзлякин И.Р., Савостян В.М. О необычной гибели перепела // Беркут. – 2007. – Т. 16, вип. 1. – С. 97.

Спостереження в Сумській обл.

1437. Мерзлякин И.Р., Савостян В.М. О необычном случае гибели серого и домашних гусей // Беркут. – 2008. – Т. 16, вип. 2. – С. 249.

Спостереження в Конотопському і Охтирському р-нах.

1438. Мерзлякин И.Р., Савостян В.М. Об охоте воронов на птенцов домашних гусей // Беркут. – 2009. – Т. 18, вип. 1-2. – С. 163.

Спостереження в Охтирському р-ні.

1439. Мерзлякин И.Р., Савостян В.М. О добывании некоторых видов сов лисицей и домашней кошкой // Хищные птицы в динамической среде третьего тысячелетия: состояние и перспективы. Труды 6 Международ. конф. по соколообразным и совам Северной Евразии, г. Кривой Рог, 27-30 сентября 2012 г. – Кривой Рог: Издатель ФЛ-П Чернявский Д.А., 2012. – С. 534-536.

Спостереження в південних р-нах Сумщини.

1440. Мерзлякин И.Р., Савостян В.М. Об охоте воронов *Corvus corax* на птенцов домашних гусей // Русский орнитолог. журн. – 2015. – Т. 24, экспресс-вып. № 1219. – С. 4280-4281. (Видання друге. Перша публікація в 2009 р.).

Спостереження в Охтирському р-ні.

1441. Мерзлякин И.Р., Чернобров В.Е., Зотова А.В. О лептоспирозносительстве серых крыс на территории Сумской области // Зоонозные инфекции: Тез. докл. 6 Республ. научно-практ. конф. по вопросам борьбы с зоонозными инфекциями. – Киев-Черновцы, 1985. – С. 58-59.

1442. Мерзлякин И.Р., Чирний В.И. О фауне вшей серых крыс на территории Сумской области // 11 конф. Украинского общ-ва паразитологов: Тез. докл. – Киев, 1993. – С. 93.

1443. Мерзлякин И.Р., Шевердюкова А.В. О добывании рыбы некоторыми птицами // Беркут. – 2004. – Т. 13, вип. 2. – С. 160.

Спостереження в м. Суми.

1444. Мерзлякин И.Р., Шевердюкова А.В. Орнитофауна озера Чеха – перспективного объекта для создания заказника местного значения в г. Сумы // Екологічні дослідження у промислових регіонах України: Всеукраїнська науково-практ. конф. молодих вчених. – Дніпропетровськ, 2005. – С. 114-115.

1445. Мерзликін І.Р., Шевердюкова А.В. Заметки о рукокрылых озера Чеха (г. Сумы, Украина) // Екологія і раціональне природокористування: Наук. записки / Сумський пед. ун-т. – Суми, 2005. – С. 101-105.

1446. Мерзликін І.Р., Шевердюкова А.В. О запасании корма грачами // Беркут. – 2005. – Т. 14, вип. 1. – С. 141-142.
Спостереження в м. Суми.

1447. Мерзликін І.Р., Шевердюкова А.В. Озеро Чеха – перспективный объект для создания в городе Сумы комплексного заказника местного значения // Наукова спадщина академіка М.М. Гришка: Мат-ли конф., присвяч. пам'яті акад. М.М. Гришка – видатного селекціонера, генетика, ботаніка та громадського діяча. – Глухів: ГДПУ, 2005. – С. 101-102.

Окремі дані по фауні в аспекті її охорони.

1448. Мерзликін І.Р., Шевердюкова А.В. О хищничестве большого пестрого дятла на городских ласточках // Беркут. – 2005. – Т. 14, вип. 2. – С. 274-275.

Спостереження в с. Вакалівщина Сумського р-ну.

1449. Мерзликін І.Р., Шевердюкова А.В. Заметки о межвидовых взаимоотношениях у птиц // Авіфауна України. – 2006. – Вип. 3. – С. 75-76.

Спостереження в м. Суми.

1450. Мерзликін І.Р., Шевердюкова А.В. О пролете золотистой ржанки в г. Сумы // Авіфауна України. – 2006. – Вип. 3. – С. 58-59.

1451. Мерзликін І.Р., Шевердюкова А.В. Новая встреча малой куторы *Neotus anomalus* Cabrega (Insectivora, Soricidae) в Сумской области // Екологія і раціональне природокористування: 36. наук. праць / Сумський пед. ун-т. – Суми: СумДПУ, 2008. – С. 127-129.

1452. Мерзликін І.Р., Шевердюкова А.В. Некоторые дополнения к гнездовому списку птиц степных участков заповедника «Михайловская целина» // Відділенню Українського степового природного заповідника «Михайлівська цілина» 80 років – сучасний стан, проблеми, перспективи розвитку: Тези доп. Міжнарод. науково-практ. конф. 23-25 вересня 2008 року. – Суми, 2008. – С. 39.

1453. Мерзликін І.Р., Шевердюкова А.В. О необходимости придания озеру Чеха особого статуса // Відділенню Українського степового природного заповідника «Михайлівська цілина» 80 років – сучасний стан, проблеми, перспективи розвитку: Тези доп. Міжна-

род. науково-практ. конф. 23-25 вересня 2008 року. – Суми, 2008. – С. 39-40.

Озеро у м. Суми. Коротка кількісна характеристика фауни.

1454. **Мерзлякин И.Р., Швердюкова А.В.** Новые наблюдения о добывании рыбы насекомоядными птицами // Беркут. – 2008. – Т. 16, вып. 2. – С. 220.

Спостереження в м. Суми.

1455. **Мерзлякин И.Р., Швердюкова А.В.** Скутигера обыкновенная *Scutigera coleoptrata* L. (Scutigeraomorfa, Scutigeraidae) в Сумской и некоторых других областях Украины // Зоологична наука у сучасному суспільстві: Мат-ли Всеукраїнської наук. конф., присвяч. 175-річчю заснування каф. зоології. – Київ – Канів: Фітосоціоцентр, 2009. – С. 286-288.

1456. **Мерзлякин И.Р., Швердюкова Г.В.** Нові зустрічі кутори малої, *Neotoms anomalus* Cabrera (Insectivora, Soricidae), у Сумській області // Моніторинг теріофауни / За редакцією І. Загороднюка. – Луганськ, 2010. – С. 135-136. (Серія: Праці Теріологічної школи, вип. 10).

Спостереження біля с. Токарі Сумського р-ну в 2009 р.

1457. **Мерзлякин И.Р., Швердюкова Г.В.** Гідрофільні птахи в умовах інтенсивного антропогенного тиску (на прикладі озера Чеха, м. Суми) // Troglodytes: Праці Західноукраїнського орнітолог. тов-ва. – 2012. – Вип. 3. – С. 89-97.

1458. **Мерзлякин И.Р., Швердюкова А.В.** О добывании рыбы некоторыми птицами // Русский орнитолог. журн. – 2015. – Т. 24, эк-спресс-вып. № 1187. – С. 3260-3261. (Друге видання. Перша публікація в 2004 р.).

Спостереження в м. Суми.

1459. **Мерзлякин И.Р., Швердюкова А.В., Савостян В.М.** Рыболовная леска – причина гибели некоторых птиц // Беркут. – 2008. – Т. 16, вып. 2. – С. 183.

Спостереження в м. Суми та Охтирському р-ні.

1460. **Мещкова В.Л.** Районування України за ймовірністю виникнення та амплітудою спалахів хвоегризів // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – 2000. – Т. 8, вып. 2. – С. 112-114.

Дані по областях, у тому числі по Сумській.

1461. **Міграції** птахів в середній течії р. Десна у 2012 р. Додаток 1 (163) // Літопис природи. Том 12. 2012 р. / Нац. природ. парк «Дес-

нянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2013. – С. 163-179 (Рукопис).

1462. Мигулин А.А. Млекопитающие Харьковской губернии // Природа и охота на Украине. – Изд-во Всеукраинского союза охотников и рыболовов, 1924. – № 1-2. – С. 117-141.

Деякі відомості (білка, ховрахи, бабак) стосовно території Сумщини.

1463. Мигулин А.А. Обзор борьбы с массовыми вредителями в Харьковской губернии в 1924 году // Захист рослин. – 1925. – Ч. 1-2. – С. 11-14.

Шкідливі комахи. Окремі відомості по Сумщині.

1464. Мигулин А.А. Мыши Северо-Восточной Украины (б. Харьковской губ.) – (Muridae) // Труды Харків. тов-ва дослідників природи. – 1927. – Т. 50, вип. 2. – С. 16-44.

Мишові, хом'якові. Багато даних по Сумщині.

1465. Мигулін О. Шкідні та корисні звірі України. – Харків: Рад. селянин, 1927. – 166 с.

Окремі відомості по Сумщині.

1466. Мигулин А.А. Обзор грызунов Украины // Захист рослин: Зб. матеріалів у справі вибавлення шкідників. – 1927-1928. – № 3-4. – С. 72-87.

Окремі відомості стосовно території Сумщини.

1467. Мигулин А.А. Сони, слепыши, мышовки, тушканчики и зайцы Северо-Восточной Украины (бывш. Харьк. губ.) // Захист рослин: Зб. матеріалів у справі вибавлення шкідників. – 1927-1928. – № 3-4. – С. 169-180.

Окремі відомості по Сумщині.

1468. Мигулин А.А. Байбак (*Marmota bobac* Schreber), его современное и прошлое распространение на Украине // Український мисливець та рибалка. – 1928. – № 5-6. – С. 42-45.

Знахідки викопних решток бабака поблизу Конотопа, Сум і в Лебединському р-ні.

1469. Мигулин А.А. Заяц-беляк (*Lepus timidus* L.) и случаи нахождения его на Украине // Український мисливець та рибалка. – 1928. – № 7-8. – С. 36-38.

Самця біляка здобуто 30.01.1913 р. біля хут. Мороча (Білопільський р-н), передано в Зоомузей Моск. ун-ту.

1470. **Мигулін А.А.** Норка *Lutreola lutreola* L. в б. Харьковской губ. (Купянском, Харьковском и Сумском округах) // Український мисливець та рибалка. – 1928. – № 1. – С. 27-28.

1471. **Мигулін О.** Визначник звірів України. – Держ. вид-во України, 1929. – 96 с.

Окремі дані про знахідки деяких видів на Сумщині.

1472. **Мигулін А.А.** Зоогеографическое районирование Украины на основании распространения млекопитающих // Український мисливець та рибалка. – 1929. – № 2-3. – С. 13-16.

З урахуванням території Сумщини.

1473. **Мигулін А.** О белках Украины // Український мисливець та рибалка. – 1929. – № 11-12. – С. 22-24.

Лісостеп і південна частина Полісся. По Сумщині: Охтирка, Котопщина і Глухівщина.

1474. **Мигулін О.О.** Новый подвид миши лісової малої, *Sylvimus sylvaticus charkovensis* subsp. n. // Збірник праць Зоологічного музею. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1936. – № 17. – С. 53-57. – (Труди Ін-ту зоології та біології. – Т. 12).

Як місця знаходження нової форми лісової миші згадуються Сумський і Охтирський р-ни.

1475. **Мигулін О.О.** Звірі УРСР: (Матеріали до фауни). – Київ: Вид-во АН УРСР, 1938. – 426 с.

Багато відомостей по Сумщині.

1476. **Мигулін О.О.** Зоогеографічне районування УРСР на підставі поширення ссавців // 36. праць Зоологічного музею АН УРСР. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1938. – С. 14-37.

1477. **Мигулін А.А.** Закономерности изменений численности полевков (*Microtinae*), обитающих на полях УССР // Зоологический журн. – 1955. – Т. 34, вып. 6. – С. 1389-1403.

Окремі дані по Сумщині.

1478. **Мизер А.В.** О фауне жуков семейства *Coccinellidae* лесной и лесостепной зон Левобережной Украины // Вестник зоологии. – 1969. – № 5. – С. 48-53.

Харківська, Сумська і Курська обл.

1479. **Мизер А.В.** К эколого-зоогеографической характеристике жуков семейства *Coccinellidae* лесной и лесостепной зон Левобережной Украины // Вестник зоологии. – 1971. – № 1. – С. 18-21.

1480. **Мизин И.А.** Реаклиматизация европейского зубра (*Bison bonasus*) в современных условиях: необходимость российско-украинского сотрудничества // Перспективы развития экологической сети и создания трансграничных охраняемых территорий в бассейне Десны: Мат-лы совещ. рос.-укр. рабочей группы по созданию трансграничной охраняемой природной территории «Брянские и Старогутские леса». – М., 1999. – С. 56-59.

1481. **Микитюк О., Полуда О.** Міграційні шляхи птахів в Україні // Розбудова екомережі України. – Київ, 1999. – С. 84-88.

Карта. З урахуванням території Сумщини.

1482. **Милованова Н.А.** О заселении территории Сумской области в палеолите // Питання археології Сумщини: Мат-ли науково-практ. конф. (Суми, квітень 1989 р.). – Суми, 1990. – С. 33-36.

Про знаходження решток мамонта та інших хоботних, коня, носорога шерстистого, ведмедя бурого, оленів благородного та північного.

1483. **Милютин Н.Г.** Размножение мышевидных грызунов в скирдах лесостепной зоны УССР и его значение в эпизоотологии и эпидемиологии туляремии // Проблемы паразитологии: Труды 2 науч. конф. паразитологов УССР. – Киев: Изд-во АН УССР, 1956. – С. 336-340.

Дослідження проводилися частково на Сумщині.

1484. **Милютин Н.Г.** Природные очаги туляремии, их зоологическая характеристика и распространение в Украинской ССР // Первое Всесоюз. совещ. по млекопитающим: Тез. докл. – Изд-во Моск. ун-та, 1961. – Т. 3. – С. 71-73.

По Сумщині: річки Сейм і Сула.

1485. **Милютин Н.Г.** Географическое распространение и биоэкологическая характеристика природных очагов туляремии пойменно-болотного типа на Украине // Труды научно-исслед. ин-та биологии и биол. ф-та. – 1962. – Т. 32. – С. 88-110. – (Ученые записки Харьков. ун-та. – Т. 80).

Гризуни, кліщі, блохи, кровосисні двокрили. Окремі дані по Сумщині.

1486. **Милютин Н.Г.** Распространение и структура природных очагов туляремии в Левобережной Лесостепи и смежных районах Степи Украины // Проблемы паразитологии: Труды Украинского республи. науч. общ-ва паразитологов. – Киев: Наук. думка, 1964. – № 3. – С. 277-286.

Туляремія, гризуни, кліщі. Багато даних по Сумщині.

1487. Милютин Н.Г. Водяная полевка и природные очаги туляремии пойменного типа на Левобережье Украины // Природные и трудовые ресурсы Левобережной Украины и их использование: Мат-лы Второй межведомственной науч. конф. – М.: Недра, 1966. – Т. 7. Геоморфология, климат, почвы, растительность и животный мир, физ. география. – С. 303-308.

По Сумщині: спалах туляремії в 1945 р. в Конотопському р-ні.

1488. Милютин Н.Г. Природные очаги туляремии и их территориальные особенности в лесостепной и степной зонах Украины // Биологическая наука в ун-тах и пед. ин-тах Украины за 50 лет: Мат-лы межвуз. республ. конф. – Харьков, 1968. – С. 188-190.

Окремі дані по Сумщині.

1489. Миняйло В.А. К вопросу о защите тополевых насаждений от большого осинового скрипуна // Научно-производств. конф. по повышению продуктивности лесов УССР: Тез. докл. – Киев: Госсельхозиздат, 1963. – С. 194-196.

Дослідження частково проводилися на Сумщині.

1490. Мирошник Т.Г. К вопросу о распространении *Globodera rostochiensis* Wollenweber на Украине // 11 конф. Украинского общ-ва паразитологов: Тез. докл. – Киев, 1993. – С. 94-95.

Картопляна нематода. На Сумщині під карантинном знаходиться більше половини районів.

1491. Митяй И.С. Расширение ареала черного дятла на Украине // Вестник зоологии. – 1983. – № 4. – С. 86-87.

Окремі відомості по території Сумщини.

1492. Митяй И.С. Дятлы Лесостепи бассейна Днепра // Вестник зоологии. – 1984. – № 1. – С. 38-41.

1493. Митяй И.С. Дятловые Приднепровской Лесостепи: Автореф. дисс. ... канд. биол. наук. – Киев, 1985. – 26 с.

Черкаська, Полтавська, Сумська, Київська обл.

1494. Мишнев А.К., Горбунов А.Ф. Вредоносность западного майского жука в Сумской области // 9 съезд Всесоюз. энтомолог. общ-ва: Тез. докл. – Киев: Наук. думка, 1984. – Ч. 2. – С. 49-50.

1495. Мишта А.В. Находка малой куторы, *Neomys anomalus* (Mammalia: Insectivora) на территории Деснянско-Старогутского национального природного парка // Перспективы развития экологической сети и создания трансграничных охраняемых территорий в бассейне Десны: Мат-лы совещ. рос.-укр. рабочей группы по созда-

нию трансграничної охораняємої природної території «Брянськіє і Старогутськіє лєса». – М., 1999. – С. 71-72.

1496. **Мишта А.В.** Землеройки (Soricidae, Mammalia) Деснянско-Старогутського національного природного парку // Роль природно-заповідних територій у підтриманні біорізноманіття: Мат-ли конф., присвяч. 80-річчю Канівського природного заповідника. – Канів, 2003. – С. 250-252.

1497. **Мишта А.В.** Мелкіє млекопитаюшіє НПП Деснянско-Старогутський // Літопис природи. Том 2. 2003 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2003. – С. 86-94. (Рукопис).

1498. **Мишта А.В.** Чисельність мікромамалій // Літопис природи. Том 4. 2004 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2005. – С. 110. (Рукопис).

Дані відловлювання дрібних звірків.

1499. **Мишта А.В.** Результати локальних обліків кажанів // Літопис природи. Том 6. 2006 р. Частина I / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2007. – С. 265-266. (Рукопис).

1500. **Мишта А.В.** Обліки дрібних ссавців // Літопис природи. Т. 6. 2006 р. Частина I / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2007. – С. 266-269. (Рукопис).

1501. **Мишта А.В.** Нові знахідки рідкісних видів землерийок (Insectivora, Mammalia) на території України // Знахідки тварин Червоної книги України. – Київ, 2008. – С. 212-218.

Зокрема в Сумській обл. (за даними літератури і спостереженнями автора).

1502. **Мишта А.В.** Вивчення видового складу дрібних ссавців в різних типах природних біотопів НПП «Деснянсько-Старогутський» // Літопис природи. Том 8. 2008 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2009. – С. 119-121. (Рукопис).

1503. **Мишта А.В.** Изучение суточной активности нетопыря-пигмея (*Chiroptera, Vespertilionidae*) на территории Национального природного парка Деснянско-Старогутский // Биологические ритмы: Мат-лы Междунар. научно-практ. конф., Брест, 11-12 окт. 2012 г. – Брест: Изд-во БрГУ, 2012. – С. 139-141.

1504. **Мишта А.В.** Моніторинг виводкових колоній нетопира-пігмея *Pipistrellus pygmaeus* на Придеснянській ділянці НПП «Деснян-

сько-Старогутський» // Літопис природи. Том 12. 2012 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2013. – С. 148-156 (Рукопис).

1505. **Мішга А.В., Кузьменко Ю.В.** Вивчення видового складу дрібних ссавців в НПП «Деснянсько-Старогутський» за допомогою аналізу пелеток хижих птахів // Літопис природи / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2004. – Т. 3. – С. 93-98. (Рукопис).

1506. **Мішга А.В., Кузьменко Ю.В.** Досвід вивчення видового складу дрібних ссавців Національного природного парку Деснянсько-Старогутський за допомогою аналізу пелеток хижих птахів // Сучасні проблеми зоологічної науки: Мат-ли Всеукраїнської наук. конф. «Наукові читання, присвяч. 170-річчю заснування каф. зоології та 100-річчю з дня народж. проф. О.Б. Кістяківського». – Київ: ВПЦ «Київський ун-т», 2004. – С. 124-126.

1507. **Мішга А.В., Кузьменко Ю.В.** Вивчення різноманіття природних угруповань дрібних ссавців на території Деснянсько-Старогутського національного природного парку та його околиць // Сучасні проблеми геоecології та раціонального природокористування Лівобережної України: Мат-ли Всеукраїнської науково-практ. конф., присвяч. 160-річчю з дня народж. В.В. Докучаєва. – Суми: СумДПУ, 2006. – С. 246-249.

1508. **Мішга А.В., Кузьменко Ю.В., Мерзлікін І.Р.** Моніторинг скриньок для кажанів на Придеснянській ділянці НПП Деснянсько-Старогутський // Національні природні парки – минуле, сьогодення, майбутнє: Мат-ли Міжнарод. науково-практ. конф., присвяч. 30-річчю створення Шацького нац. природ. парку, Світязь, 23-25 квітня 2014 р. – Київ: ЦП «Компринт», 2014. – С. 296-298.

1509. **Мішга А.В., Мерзлікін І.Р.** Чисельність кажанів // Літопис природи. Том 4. 2004 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2005. – С. 108-109. (Рукопис).

1510. **Мішга А.В., Мерзлікін І.Р.** Попередні дані щодо фауни кажанів Національного природного парку Деснянсько-Старогутський // Сучасні проблеми геоecології та раціонального природокористування Лівобережної України: Мат-ли Всеукраїнської конф., присвяч. 160-річчю з дня народж. В.В. Докучаєва. – Суми: СумДПУ, 2006. – С. 250-252.

1511. **Мишга А.В., Шевченко С.Н.** Мелкие млекопитающие Национального природного парка Деснянско–Старогутский (предварительное сообщение) // Проблемы збереження ландшафтного, ценотичного та видового різноманіття басейну Дніпра: Зб. наук. праць. – Суми: СумДПУ, 2003. – С. 159-164.

1512. **Мовчан В.А.** Водойми Полісся Української РСР, їх іхтіофауна і методи підвищення рибопродуктивності // Праці Київського ун-ту. – 1954. – Ч. 2. Природничі науки. – С. 103-119.

По Сумщині: площа ставків та їх рибопродуктивність в польських р-нах (табл.).

1513. **Мовчан Ю.В.** Мінливість деяких важливих діагностичних морфологічних ознак у пічкурів (*Gobio*, Сурґінідає) та сучасний видовий склад цих риб у водоймах України // Зб. праць Зоологічного музею. – 2007. – Вип. 39. – С. 21-40.

Робота базується на матеріалах колекцій риб, зібраних в прісноводних водоймах України, зокрема в річках Ворскла (Охтирський р-н) і Сула (Недригайлівський р-н).

1514. **Мовчан Ю.В., Щербуха А.Я.** Изученность современной фауны за 1917–1967 гг. Рыбы [Карта] // Атлас природных условий и естественных ресурсов Украинской ССР. – М.: Глав. упр. геодезии и картографии при Сов. Мин. СССР, 1978. – С. 151.

З урахуванням території Сумщини.

1515. **Мовчан Ю.В., Манило Л.Г., Смирнов А.И., Щербуха А.Я.** Каталог коллекций Зоологического музея ННПМ НАН Украины. Крулоротые и рыбы. – Киев: Зоомузей ННПМ НАН Украины, 2003. – 241 с.

У колекціях представлена низка екземплярів деяких видів риб (бістрянка руська, верховодка звичайна, плоскирка, пічкур звичайний, головень, язь, гірчак звичайний, пічкур світлоплавцевий, плітка, краснопірка, йорж Балона, йорж звичайний, окунь) із водойм Сумщини.

1516–1518. **Моніторинг** за популяціями білого і чорного лелек в Україні: Річний бюлетень № 1, 1992 / Відп. ред. В.М. Грищенко. – Чернівці, 1994. – 14 с.; № 2, 1992. – Чернівці, 1995. – 9 с.; № 3, 1994. – Чернівці, 1995. – 10 с.

Результати гніздування білого лелеки на пробних ділянках у Кролевецькому, Конотопському, Сумському та Ямпільському р-нах.

1519–1525. **Моніторинг популяцій** білого і чорного лелек в Україні: Річний бюлетень / Укл. В.М. Грищенко. – Чернівці, 1997. – №

4, 1995. – 18 с.; № 5, 1996. – Чернівці, 1998. – 14 с.; № 6, 1997. – Чернівці, 1998. – 14 с.; № 7. – Чернівці, 1998. – 16 с.; № 8. – Чернівці, 1999. – 16 с.; № 9, 2000. – Канів, 2003. – 16 с.; № 10, 2001. – Канів, 2003. – 16 с.

Результати гніздування білого делеки на пробних ділянках у Кролевецькому, Конотопському, Сумському, Ямпільському, Шосткинському р-нах і чорного делеки – в Конотопському р-ні (поблизу с. Новомутин).

1526. **Мороз О.Ю.** До ентомофауни НПП «Деснянсько-Старогутський» // Літопис природи. Том 2. 2003 рік / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2003. – С. 138-142. (Рукопис).

Список із 162 видів комах.

1527. **Мороз О.Ю.** Джмелі і джмелі-зозулі (Hymenoptera, Apidae, Bombini) відділення Українського степового природного заповідника «Михайлівська цілина» // Вестник зоології. – 2009. – Отд. вып. № 22. – С. 27-35.

Список Bombini заповідника включає 23 види, з них 18 видів джмелів і 5 видів джмелів-зозуль.

1528. **Москаленко Д.Ю.** Фауна і екологія булавоусих чешуєкрилих (Lepidoptera, Rhopalocera) на границі лесостепной и степной зон Левобережной Украины // Энтомологическое обозрение. – 1991. – Т. 70, вып. 4. – С. 785-792.

У тому числі дослідження в Сумській обл. (зап-к «Михайлівська цілина»).

1529. **Москаленко Д.Ю., Барсов В.А., Мишяло В.Г.** Фауна і екологія булавоусих чешуєкрилих (Lepidoptera, Rhopalocera) лесостепи и северной подзоны степи Левобережья УССР // Вестник Харьк. ун-та. – Харьков: Изд-во при ХГУ, 1984. – № 262. Механизмы онтогенеза, эволюции и гетерозиса. – С. 93-94.

Район досліджень – Сумська, Харківська і Дніпропетровська обл.

Н

1530. **Надворная Л.С., Надворный В.Г.** Особенности распространения чернотелок в пойменных биотопах бассейна Днепра // Вопросы общей энтомологии: Труды Всесоюз. энтомолог. общ-ва. – Л.: Наука, 1981. – С. 73-75.

На Сумщині дослідженнями охоплені заплави Десни і Псла (вниз по течії від м. Суми).

1531. **Надворный В.Г.** Особенности распространения перевозчика в бассейне Днепра // Орнитология. – Изд-во Моск. ун-та, 1982. – Вып. 17. – С. 186.

Зокрема ріки Десна, Псел, Ворскла (пункти досліджень на Сумщині не вказані).

1532. **Надворный В.Г.** Беспозвоночные пойменных биотопов реки Десны // Всесоюзное совещание по проблеме кадастра и учета животного мира: Тез. докл. – М., 1986. – Ч. 2. – С. 484-485.

Видовий склад, чисельність і поширення різних груп безхребетних тварин (дошові черви, павуки, багатоніжки, комахи, наземні молоски) на відрізку Десни від м. Брянська до м. Києва.

1533. **Надворный В.Г.** Фаунистические комплексы беспозвоночных Украинского государственного степного заповедника «Михайловская целина» // Энтомологические исследования в заповедниках степной зоны: Тез. докл. Международ. симпозиума (пос. Розовка, 23-28 мая 1993 г.). – Харьков, 1993. – С. 43-46.

Дослідження 1987-1989 рр. Комахи.

1534. **Надточий А.С., Чапльгина А.Б., Зиоменко С.К., Кныш Н.П., Бергелес Ю.И.** Экология гнездования пеночек на северо-востоке Украины // Вид и его продуктивность в ареале. Программа ЮНЕСКО «Человек и биосфера»: Мат-лы 6 совещ. – СПб: Гидрометеоздат, 1993. – С. 116-117.

Харківська і Сумська обл.

1535. **Надточий Р.А., Шешурак П.Н.** Видовой состав и географическая представленность жуков рода *Harpalus* Latreille, 1802 (Coleoptera: Scarabidae) в фондах кафедры биологии Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя // Сучасні проблеми природничих наук: Мат-ли 5 Всеукраїнської студент. наук. конф. 21-22 квітня 2010 р. – Ніжин: Наука-сервіс, 2010. – С. 55-58.

Низка видів представлена екземплярами з Сумської обл. в тому числі з Середино-Будського р-ну.

1536. **Надточий Р.А., Шешурак П.Н.** Жужелицы рода *Harpalus* Latreille, 1802 (Coleoptera: Scarabidae) из охраняемых территорий Украины, хранящиеся в фондах кафедры биологии Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя (Черниговская область, Украина) // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Мат-ли 3 регіональної наук. конф. студентів та молодих учених. 22-23 травня 2010 р. – Суми, 2010. – С. 38-42.

Низка видів представлена екземплярами з НПП «Деснянсько-Старогутський» (Середино-Будський р-н).

1537. **Надточий Р.А., Павлюк А.В., Шещурак П.Н.** Картографирование жувелиц (Coleoptera: Carabidae), хранящихся в фондах кафедры биологии Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя (Черниговская область, Украина) // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Мат-ли 3 регіональної наук. конф. студентів та молодих учених. 22-23 травня 2010 р. – Суми, 2010. – С. 42-46.

Carabus convexus представлений 1 екз. з околиць м. Суми.

1538. **Надточий Р.А., Шещурак П.Н.** Жувелицы трибы *Naegralini* Bonelli, 1810 (Coleoptera: Carabidae) из охраняемых территорий Украины хранящиеся в фондах кафедры биологии Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя (Черниговская область, Украина) // Актуальні проблеми дослідження довкілля: 36. наук. праць (за матеріалами 4 Всеукраїнської наук. конф. з міжнародною участю для молодих учених). – Суми, 2011. – С. 91-94.

Зокрема 7 видів з території НПП «Деснянсько-Старогутський» (Середино-Будський р-н).

1539. **Назаренко В.Ю.** О распространении длиннокрылой и короткокрылой форм долгоносика *Phytonomus arator* (Coleoptera, Curculionidae) в Украине // Вестник зоологии. – 1995. – № 4. – С. 68-70.

Збір матеріалу в різних областях, у тому числі Сумській.

1540. **Назаренко В.Ю.** Список видів жуків надродини Curculionoidea, виявлених у НПП «Деснянсько-Старогутському» / Літопис природи. Том 6. 2006 р. Частина 1 / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2007. – С. 238-263. (Рукопис).

Наведено 122 види.

1541. **Назаренко В.Ю.** Жуки-довгоносики відділення Українського степового природного заповідника «Михайлівська цілина» та прилеглих територій // Вестник зоологии. – 2009. – Отд. вып. № 22. – С. 36-50.

Зареєстровано 80 видів довгоносикоподібних жуків із 8 родин.

1542. **Назаренко В.Ю.** До вивчення жуків надродини Curculionoidea (Coleoptera) Національного природного парку «Деснянсько-Старогутський» // Літопис природи. Том 14. 2014 р. / Нац.

природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2015. – С. 69-92. (Рукопис).

Анотований список 126 ви-дів з 6 родин надродина Curculionoidea (зокрема 3 маловивчених види).

1543. Назаренко В.Ю., Берест З.Л., Павлюк В.Н., Шешурак П.Н. Первые находки долгоносика *Lixus linearis* (Coleoptera, Curculionidae) на территории Украины // Вестник зоологии. – 2007. – Т. 41, № 2. – С. 122.

Вид виявлений за матеріалами зборів у Чернігівській та Сумській (Середино-Будський р-н) областях.

1544. Назаренко В.Ю., Васильєва Ю.С. Особенности развития долгоносика-короеда *Magdalis phlegmatica* (Coleoptera, Curculionidae) // Вестник зоологии. – 2009. – Отд. вып. № 22. – С. 51-55.

Дослідження в заповіднику «Михайлівська цілина» (Лебединський р-н).

1545. Назаренко В.Ю., Трихліб Т.А. Дополнения до списка видов жуков надродина Curculionoidea // Літопис природи. Том 7. 2007 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2008. – С. 183-184. (Рукопис).

1546. Назарова Л.С. Фауна інфузорій кишечника коней поліських областей України // Бислогические основы рационального использования, преобразования и охраны растительного и животного мира: Тез. докл. Республ. науч. конф. – Симферополь, 1965. – С. 240-242.

Дослідження у ряді областей, у тому числі Сумській.

1547. Назаров Н.В. Чисельність наземних безхребетних // Літопис природи. Том 12. 2012 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2013. – С. 147-148 (Рукопис).

1548. Назаров Н.В., Шешурак П.Н., Павлюк В.Н. Жуки-усачи (Coleoptera: Cerambycidae) охраняемых территорий Сумской области в фондах кафедры биологии Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя (Черниговская область, Украина) // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Зб. наук. праць (за матеріалами 4 Всеукраїнської наук. конф. з міжнародною участю для молодих учених). – Суми, 2011. – С. 100-101.

У тому числі 37 видів із НПП «Деснянсько-Старогутський» (Середино-Будський р-н) та 1 вид з території зап-ка «Михайлівська цілина» (Лебединський р-н).

1549. **Назырова Р.И.** Эколого-географический анализ распространения русской выхухолы (*Desmana moschata* L., 1758) в связи с проблемой охраны вида: Автореф. дисс. ... канд. географ. наук. – М., 2000. – 25 с.

Окремі згадки про Сумшину. Про створення нових заказників для охорони хохулі.

1550. **Національний план дій** зі збереження підорлика великого (*Aquila clanga*) та підорлика малого (*Aquila pomarina*) в Україні / Укл. С. Домашевський. – Національні плани дій зі збереження глобально вразливих видів птахів. – Київ: СофтАрт, 2000. – С. 122-132.

Враховано дані про чисельність видів на Сумщині.

1551. **Національний план дій** зі збереження баранця великого (*Gallinago media*) в Україні / Укл. Г. Гавриць. – Національні плани дій зі збереження глобально вразливих видів птахів. – Київ: СофтАрт, 2000. – С. 180-189.

Враховано деякі дані про чисельність виду на Сумщині.

1552. **Національний природний парк «Деснянсько-Старогутський»** / Автор-упорядник С.М. Панченко. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2003. – 16 с.

Науково-популярне видання. Окремі відомості по фауні.

1553. **Національний природний парк «Деснянсько-Старогутський»** / С.М. Панченко. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2008. – 36 с.

Науково-популярний нарис природи, зокрема тваринного світу НПП.

1554. **Некрасова О.Д., Межжерин С.В., Морозов-Леонов С.Ю.** Демографическая структура гибридных популяций *Rana esculenta* complex (Amphibia, Ranidae) Среднего Приднепровья // Вестник зоологии. – 2004. – Т. 38, № 6. – С. 47-56.

Аналіз популяцій зелених жаб, зокрема з Сумської обл. (р. Сейм).

1555. **Некрутенко Ю., Чиколовец В.** Денні метелики України. – Київ: Вид-во Раєвського, 2005. – 232 с.

Атлас-довідник. Ареали багатьох видів [карти] охоплюють територію Сумщини.

1556. **Неофітний С.В.** До проблеми вивчення характеристики орнітофауни Роменського району (Сумська обл.) // Мат-ли 3 Всеукраїнської студент. наук. конф. «Сучасні проблеми природничих наук». Ніжин, 23-24 квітня 2008 р. – Ніжин, 2008. – С. 42-43.

Протягом 2005-2008 рр. відмічено 107 видів птахів. .

1557. Не повезло сумчанам // Охота и рыболовство. – 1923. – № 5-6. – С. 77.

Проблеми збереження мисливських заказників у Сумській окрузі.

1558. Нестеренко Н.І. Аналіз ентомофауни ґрунтів заповідників Тростянецький дендропарк і Михайлівська цілина // Наукові записки Київ. ун-ту. – 1959. – Т. 18, вип. 1 (Труди Зоомузею. – № 6). – С. 137-143.

Чернігівська і Сумська обл.

1559. Нехай А.С. Внутривидовое переселение агениасписа // Биологические методы защиты плодовых и овощных культур от вредителей, болезней и сорняков как основы интегрированных систем: Тез. докл. / Всесоюз. н.-и. ин-т биол. методов защиты растений. – Кишинев, 1971. – С. 72-73.

Ентомофаг з ряду перетинчастокрилих комах. Дослідження в Путивльському р-ні Сумщини і Київській обл.

1560. Никитин И.В. Состояние вредителей по данным Ивановской опытной станции // Захист рослин: Зб. матеріалів по боротьбі зі шкідниками. – 1925, травень. – Ч. 3-4. – С. 65.

Шкідливі комах. Охтирський, Тростянецький, Краснопільський р-ни.

1561. Никитин И.В. Ожидаемые вредители в 1928 году: [Свекловичный долгоносик. – с. 53-55; Озимая совка. *Euxoa segetum* Shiff. – С. 55-58; Капустная совка. *Parathra brassicae* L. – С. 58; Луговой мотылек. *Loxostege sticticalis* L. – С. 58; Проволочники. Elateridae. – С. 59; Чернотелки. Tenebridae. – С. 58-59; Майский жук. *Melolontha melolontha* L. *hyppocastani* F. – С. 59; Июньский жук. *Amphimallon solstitialis* L. – С. 59; Хлебный жук «Кузька». *Anisoplia austriaca* Herbst и «Красун». *Anisoplia segetum* Herbst. – С. 59-62] // Бюл. Іванівської дослідної та селекційної станції С.Н.У. Цукротресту. – Охтирка, 1927. – Ч. 5. – С. 53-62.

Охтирський р-н.

1562. Ніколенко Н.І. До історії палеонтологічних знахідок на Ромешині // Записки краєзнавців (З історії та природи краю). – Ромни, 1963. – Вип. 1. – С. 213-225.

Відомості про знаходження викопних решток хребетних тварин мамонтового теріокомплексу.

1563. Никольский А.М. Животный мир Полесья // Приложение к очерку работ Западной экспедиции по осушению болот (1873-1898 гг.). – СПб: Акц. об-во, 1899. – С. 217-284.

Низка оригінальних даних по водно-болотним птахах та ссавцях деснянської заплави у межах нинішнього НПП «Деснянсько-Старогутський» (Середино-Будський р-н).

1564. ***Никольский А.М.** Земноводные (Amphibia). Фауна России и сопредельных стран. – Петроград, 1918. – 312 с.

Зокрема короткі відомості про видовий склад земноводних при-деснянських районів Сумщини.

1565. ***Никольский А.М.** Пресмыкающиеся и земноводные Российской империи (Herpetologia Rossica) // Записки Имп. Академии Наук. 8-я серия, физико-математ. отделение. – 1905. – № 17 (1). – 518 с.

Короткі відомості про фауну земноводних і плазунів півночі Сумщини.

1566. **Нікольський Г.В.** Риби Новгород-Сіверської пізньочетвертинної фауни // Збірник праць Зоологічного музею Академії наук УРСР. – 1952. – № 25. – С. 94-95.

Викопна іхтіофауна р. Десни на межі з Сумською обл.

1567. **Новак Г.Е., Пилипенко А.Г.** Изучение описторхоза и борьба с ним в Сумской области Украинской ССР // Медицинская паразитология и паразитарные болезни. – М.: Медгиз, 1958. – Т. 27, № 3. – С. 264-270.

1568. **Новак Г.Е., Семенюта И.С.** О необычно массовом выплоде гнуса и нападении его на людей и животных в Сумской области в 1968 г. // Медицинская паразитология и паразитарные болезни. – М.: Медгиз, 1971. – Т. 40, № 1. – С. 108-109.

1569. **Новик Д.В.** Заходи щодо збереження та відтворення фауни // Літопис природи. Том 14. 2014 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2015. – С. 177. (Рукопис).

1570. **Новик Д.В.** Ускладнення епізоотичної ситуації на території НПП та охотугіддях закріплених за ним // Літопис природи. Том 14. 2014 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2015. – С. 180-192. (Рукопис).

1571. **Новиков Г.А.** Опыт количественной оценки современного состояния популяций рыси в западной части СССР // Бюл. Московского общ-ва испытателей природы. Новая серия. Отдел биолог. – Изд-во Моск. ун-та, 1967. – Т. 72, вып. 3. – С. 5-18.

Згадка про зустрічі рисів у Середино-Будському і Шосткинському р-нах (1958 і 1964 рр.).

О

1572. *Обыкновенная полевка: виды-двойники *Microtus arvalis* Pallas, 1779, *M. rossiaemeridionalis* Ognev, 1924 / Ред. В.Е. Соколов, Н.В. Башенина. – М.: Наука, 1994. – 432 с.

Окремі дані про знаходження видів-двійників на Сумщині.

1573. **Облава** на волков в Лебедине // Охота и рыболовство. – 1923. – № 5-6. – С. 65.

1574. **Овчаренко Т.О., Говорун О.В.** Фауна вусачів (Coleoptera, Cerambycidae) Сумського району Сумської області // Природничі науки: 36. наук. праць. – Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2014. – С. 23-25.

Визначено і представлено 43 види вусачів.

1575. **Овчинникова Т.И.** О зараженности моллюсков *Bithynia leachiseaepp* [Shepp] и карповых рыб личиночными стадиями *Opisthorchis felineus* (Rivolta, 1884) в очаге описторхоза в Сумской области // Зоологический журн. – 1958. – Т. 37, вып. 1. – С. 131-134.

1576. **Одноралов В.С., Давидок В.П., Божко О.Б., Олещенко В.І., Федоренко А.П., Фещенко П.І., Ющенко О.К., Липа О.Л.** Природно-заповідний фонд Української РСР. (Реєстр-довідник заповідних об'єктів). – Киев: Урожай, 1986. – 224 с.

Сумська обл. – с. 129-135.

1577. **Односум В.К.** Жуки-горбатки рода *Mordella* (Coleoptera, Mordellidae) Центральной и Восточной Палеарктики // Вестник зоологии. – 2004. – Т. 38, № 6. – С. 15-28.

Один із пунктів знахідки *M. aculeata* – м. Шостка.

1578. **Ольховская-Буркова А.К.** Видовой состав листовой фауны повреждающих плодовые культуры Украины // Зоологический журн. – 1963. – Т. 42, вып. 5. – С. 692-696.

Деякі види виявлено на Сумщині.

1579. **Омелюта В.П., Надворная Л.С.** О паразитах лугового мотылька – *Pyrausta sticticalis* L. (Lepidoptera, Pyraustidae) на Украине // Вестник зоологии. – 1980. – № 2. – С. 89-90.

Один із пунктів проведення досліджень – Охтирський р-н.

1580. **Онищук И.П., Гарбар А.В.** Новые полиплоидные расы дождевых червей рода *Octolasion* (Oligochaeta, Lumbricidae) в фауне Украины // Вестник зоологии. – 2010. – Т. 40, № 1. – С. 79-82.

Результати вивчення каріотипів серії виборок, що охоплюють територію України, зокрема Сумську обл.

1581. **Описи Лівобережної України** кінця ХУІІІ – початку ХІХ ст. / Упорядник Т. Б. Ананьєва. – Київ: Наук. думка, 1997. – 324 с.

Стосовно Сумщини: переліки риб, звірів, птахів і «гад» по повітах Роменському (с. 86, 89), Конотопському (с. 103, 104), Глухівському (с. 107, 109), Новгород-Сіверському (с. 112, 114), а також відомості про ссавців, птахів, земноводних, риб, комах і червів загалом для Полтавської губернії, зокрема Роменського повіту (с. 196-199).

1582. **Описи Харківського намісництва** кінця ХУІІІ ст.: Описово-статистичні джерела / АН УРСР. Археограф. комісія та ін. Упоряд. В. О. Пірко, О. І. Гуржій; Редкол. П. С. Сохань (відп. ред.) та ін. – Київ: Наук. думка, 1991. – 223 с.

Деякі відомості по фауні регіону, в тому числі Сумщини: «пчельные заводы» (с. 32), «звери и птицы» (с. 38), «вредительный гад» (с. 38-39), «мошка» (с. 39), «саранча» (с. 39), «хрущ» (с. 39), «какие водятся звери и птицы» (с. 63-64).

1583. **Орлова Е. С.** Связь фенотипической изменчивости будущих основательниц ос-полистов (Hymenoptera, Vespidae, Polistinae) с характером их зараженности в личиночном состоянии клещом *Sphexicozela connivens* Mahunka (Acari, Astigmata, Winterschmidtiiidae) [Електронний ресурс] // Тези доп. Конф. молодих дослідників-зоологів – 2012 (м. Київ, Інститут зоології НАН України, 18-19 квітня 2012 р.). – 2012. – С. 24-25. – (Зоологічний кур'єр, № 6). – Режим доступу: <http://izan.kiev.ua/tmd/KMDZ12-abstr.pdf>.

Дослідження в Черноморському біосферному зап-ку, Луганському природному зап-ку і урочищі Вакалівщина Сумського р-ну.

1584. **Орлов М. М.** Лесное хозяйство в харьковских имениях Л. Е. Кениг – наследники. – СПб: Типолитография Вильям Кене и К°, 1913. – 186 с. (с 3 картами, 53 рисунками и 6 чертежами).

Зокрема лісова дача Красне біля м. Тростянець. Короткі відомості про основних комах-шкідників.

1585. **Осичнюк Г. З.** Бджолині (Apoidea) Українського Полісся // Екологія та географічне поширення членистоногих / Праці Ін-ту зоології АН УРСР, т. 20. – Київ: Наук. думка, 1964. – С. 120-149.

Місця зборів матеріалу на Сумщині: Глухів, Свіса, Чуйківка, Стара Гута, Очкине, Дубовичі.

1586. Осичнюк А.З., Ткаченко В.С., Ющенко А.К. Украинский степной заповедник // Заповедники СССР: Заповедники Украины и Молдавии / Отв. ред. В.Е. Соколов, Е.Е. Сыроечковский. – М.: Мысль, 1987. – С. 93-113.

Короткі нотатки про тваринний світ «Михайлівської цілини» (с. 98).

1587. Особливець О.В. Екологічна система Павлівського озера / Актуальні проблеми дослідження довкілля: Мат-ли 3 регіональної наук. конф. студентів та молодих учених. 22-23 травня 2010 р. – Суми, 2010. – С. 50-52.

Аналіз екосистеми (з врахуванням безхребетних і хребетних тварин) озера на околиці м. Глухів.

1588. Отчет о мероприятиях по садоводству и огородничеству Сумской уездной земской управы за 1913 год. – Сумы: Типо-литография П.К. Пашкова, 1914. – 38 с.

Цікаві дані про комах-шкідників.

1589. *Отчет по НИР «Фауна и экология беспозвоночных Украинского государственного степного заповедника: Михайловская целина» / Науч. рук. проф. Б.М. Литвинов; отв. испол. А.И. Ковалик; испол. А.В. Захаренко, В.Н. Грамма, Б.М. Якушенко, И.П. Лежнина, М.А. Филатов, Л.Я. Сероус, Л.Г. Шеремет. – Харьков, 1982. – 27 с. + 3 с. ил.

1590. Охоткор Лайко. Белая лисица // Український мисливець та рибалка. – 1928. – № 2. – С. 39; № 4. – С. 29 [фотографія].

Дві лисиці-альбіноси здобуті на Глухівщині і Конотопщині. Підпис до фото: «Белая лисица, убитая в 1927 г. на границе Конотопского и Глуховского округов».

II

1591. Павліковська Т.М., Некрасова Л.С., Ніколаєнко С.М., Світа В.М., Сагач О.С. Сучасна епідемічна ситуація з малярії у світі та актуальні проблеми епідеміологічного нагляду за малярією в Україні // Актуальные проблемы паразитологии: Труды Украинского науч. общ-ва паразитологов / Вестник зоологии. – 2004. – Отд. вып. № 18. – С. 95-100.

Зокрема 2 випадки малярії в Сумській обл.

1592. Павлова В.Н. Материалы к лечению описторхоза гексаклораном и другими антигельминтиками // Проблемы паразитоло-

гии: Труды 4 науч. конф. паразитологов УССР. – Киев: Изд-во АН УССР, 1963. – С. 235-237.

Згадка про високу інтенсивність зараження опісторхозом жителів Сумської обл.

1593. **Павлов М.П.** Волк. – М.: ВО Агропромиздат, 1990. – 351 с. Згадка (з посиланням на «Неделю», № 49 за 1978 р.) про випадок нападу вовка на людину в Сумській обл. (с. 163).

1594. **Павлюк В.Н.** Особенности распространения и экологии долгоносиков рода *Lixus* Fabricius, 1801 (Coleoptera: Curculionidae: Lixinae) в Черниговской области Украины // Мат-ли 4 Всеукраїнської студент. наук. конф. «Сучасні проблеми природничих наук». – Ніжин, 2009. – С. 60-62.

Згадка про знаходження одного з видів *Lixus* у Сумській обл.

1595. **Павлюк А.В., Шещурак П.Н.** Жужелицы трибы Carabini Latreille, 1802 (Coleoptera: Carabidae) из охраняемых территорий Украины, хранящиеся в фондах кафедры биологии Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя (Черниговская область, Украина) // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Мат-ли 3 регіональної наук. конф. студентів та молодих учених. 22-23 травня 2010 р. – Суми, 2010. – С. 53-57.

Зокрема 9 видів жужелиць з НПП «Деснянсько-Старогутський» (Середино-Будський р-н).

1596. **Павлюченко О.В.** *Aspidogaster conchicola* (Plathelminthes, Aspidogastrea) у перлівницевицях (Mollusca, Bivalvia, Unionidae) України // Вестник зоології. – 2006. – Т. 40, № 4. – С. 333-340.

Дані про поширення виду в Україні, зокрема на території Сумської обл.

1597. **Падченко И.К.** Современное состояние заболеваемости основными паразитогами человека в Украине и мер борьбы с ними // 11 конф. Украинского общ-ва паразитологов: Тез. докл. – Киев, 1993. – С. 114-115.

Окремі дані по захворюваності опісторхозом на Сумщині.

1598. **Падченко И.К., Локтева И.М., Павликовская Т.Н., Борисенко Н.И.** Эффективность противопаразитарных мероприятий в очагах описторхоза в Украине // 11 конф. Украинского общ-ва паразитологов: Тез. докл. – Киев, 1993. – С. 115-116.

Згадка про осередки опісторхозу в Сумській обл.

1599. **Пам'яті** Івана Григор'євича Пидопличко [Некролог] // Вестник зоології. – 1975. – № 4. – С. 85-88.

1600. **Пам'яті колеги** // Вакалівщина: До 40-річчя біологічного стаціонару Сумського держ. пед. ун-ту ім. А.С. Макаренка. Зб. наук. праць. – Суми, 2008. – С. 155-157.

Слово про В.М. Кравченка – протозоолога, ентомолога, одного з дослідників тваринного світу Сумщини.

1601. **Панов Г.М.** Особенности стаціонального розміщення бобров на Українському Поліссі // Развитие охотничьего хозяйства Украинской ССР: Мат-лы Второй научно-производств. конф. – Киев, 1973. – С. 221-223.

Окремі відомості по Сумщині.

1602. **Панов Г.М.** Изменения ареала и численности бобров Украинского Полесья // Вестник зоології. – 1985. – № 4. – С. 60-65.

Зокрема динаміка чисельності бобрів та їх поселень у Сумській обл. з 1968 по 1976 рр.

1603. **Панов Г.М.** Пушные звери внутренних водоемов // Охотник и рыболов Украины. – Киев: Урожай, 1986. – С. 131-138.

Згадка про хохулю на р. Сейм у Путивльському р-ні.

1604. **Панов Г.М.** Бобры. – Киев: Урожай, 1990. – 173 с.

Окремі дані по Сумщині (динаміка зростання поселень і поголів'я бобрів).

1605. **Панов Г.** Динаміка ареалів та чисельності напівводних хутрових звірів в Україні у другій половині ХХ століття // Вісник Львів. ун-ту. Серія біол. – 2002. – Вип. 30. – С. 119-132.

Відомості про норку європейську і хохулю стосуються території Сумщини.

1606. **Пантюх А.Ф.** Чтобы зайцев было больше // Охотник и рыболов Украины. – Киев: Урожай, 1986. – С. 70-75.

Окремі дані по Сумщині.

1607. **Панченко А.А.** О биоразнообразии мошек (Diptera: Simuliidae) Полесья Левобережной Украины // Сучасні екологічні проблеми Українського Полісся та суміжних територій (до 15-річчя аварії на ЧАЕС): Мат-ли Міжнарод. науково-практ. конф. – Ніжин, 2001. – С. 96-100.

Район досліджень – Чернігівська і Сумська обл.

1608. **Панченко С.М.** Участь НПП «Деснянсько-Старогутський» у виконанні чинних для України міжнародних конвенцій // Літо-

пис природи. Том 3. 2004 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2004. – С. 193-194. (Рукопис).

Види тварин і рослин НПП, що знаходяться під загрозою зникнення у світовому масштабі (Європейський Червоний список).

1609. **Панченко С.М., Андрієнко Т.Л., Гавриць Г.Г., Кузьменко Ю.В.** Екологічна мережа Новгород-Сіверського Полісся. – Суми: Університетська книга, 2003. – 91 с.

Деякі відомості про тваринний світ поліських районів Сумщини.

1610. **Панченко С.М., Гавриць Г.Г., Скляр В.Г., Андрієвська О.Л.** Перший національний парк Лівобережного Полісся // Заповідні скарби Сумщини. – Суми: Джерело, 2001. – С. 126-138.

Старогутсько-Деснянський НПП. Характеристика природного комплексу, короткі відомості по фауні.

1611. **Панченко С.М., Кузьменко Ю.В.** Збереження видів флори і фауни // Літопис природи. Том 3. 2004 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2004. – С. 113-135. (Рукопис).

Види безхребетних і хребетних тварин НПП, що занесені до Червоної книги України та міжнародні переліки.

1612. **Панченко С.М., Степаненко Г.П., Кутявий Є.Г., Романюк Р.І.** Бібліографічний показник наукових публікацій НПП «Деснянсько-Старогутський» до 2010 р. // Літопис природи. Том 13. 2013 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2014. – С. 347-405 (Рукопис).

1613. **Парнікоза І.Ю., Годлевская Е.В., Шевченко М.С., Іноземцева Д.Н.** Фауна України: охранные категории (справочник) / Под ред. И.В. Загороднюка. – Киев: Киевский эколого-культурный центр, 2005. – 60 с.

Зокрема охоронні категорії фауни Сумської обл., а також рішення Сумської обл. Ради про заходи щодо охорони рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин.

1614. **Парнікоза І., Сесін В., Борейко В.** Зубр (*Bison bonasus* L.) в Україні: історія, сьогодення та перспективи збереження // Моніторинг теріофауни / За ред. І. Загороднюка. – Луганськ, 2010. – С. 137-134. (Серія: Праці Теріологічної школи, вип. 10).

Дещо про конотопську популяцію зубрів.

1615. **Пархоменко В.В.** Сучасне поширення тетерева на Україні // Мат-ли про охорону природи на Україні. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1958. – Вип. 1. – С. 112-116.

Окремі дані по північних р-нах Сумщини. Строки весняного токування тетеруків.

1616. **Пархоменко В.В.** Охотничьи заказники, питомники и заповедники // Охота на Украине / Третье издание. – Киев: Госсельхозиздат, 1959. – С. 69-85.

Дрібні відомості про Конотопський мисливський заказник, згідка про зап-к «Михайлівська цілина».

1617. **Пархоменко В.В.** Конотопське [мисливське господарство] // По заповідних місцях України. – Київ: Молодь, 1960. – С. 200.

Короткий нарис флори та фауни території господарства. Мисливські звірі та птахи.

1618. **Пархоменко В.** Лоси на Украине // Охотник и рыболлов Украины. – Киев: Изд-во сель-хоз. лит-ры, 1963. – С. 76-79.

Окремі відомості по Сумщині.

1619. **Пархоменко В.В.** До вивчення фауни німфалід (Lepidoptera, Nymphalidae) Сумської області // 36. наук. праць (в двох частинах): частина 2. Природничі та гуманітарні науки. За результатами конкурсу студентських наук. робіт / Сумський пед. ун-т. – Суми: СумДПУ, 2003. – С. 86-89.

1620. **Пархоменко В.В.** Німфаліди (Lepidoptera, Nymphalidae) Сумської області // Академик В.І.Вернадський і світ у третьому тисячолітті: Мат-ли Всеукраїнської студентської науково-практ. конф. – Полтава: ТОВ «АСМУ», 2003. – С. 181-183.

1621. **Пархоменко В.В.** Родина білани (Lepidoptera, Pieridae) Сумської області // 5 Всеукраїнська студентська наук. конф. «Актуальні проблеми природничих та гуманітарних наук у дослідженнях студентської молоді». – Черкаси: ЧДУ, 2003. – С. 46.

1622. **Пархоменко В.В.** Знахідки комах, занесених до Червоної книги України в Могрицькому ландшафтному заказнику (Сумська область) // Актуальні проблеми дослідження довкілля: 36. наук. праць (за матеріалами Всеукраїнської студентської наук. конф., м. Суми, 13-14 травня 2004 року). – Суми: СумДПУ, 2004. – С. 133-134.

1623. **Пархоменко В.В.** Булавоусі лускокрилі (Lepidoptera: Rhopalocera) НПП «Деснянсько-Старогутський» та його околиць /

/ Літопис природи. Том 4. 2004 р. – Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2005. – С. 120-122. (Рукопис).

1624. **Пархоменко В.В.** До фауни родини вусачів (Coleoptera: Cerambycidae) Національного природного парку «Деснянсько-Старогутський» та його околиць (Україна, Сумська область) // 36. наук. праць (у двох частинах). Частина 2. Природничі та гуманітарні науки: за результатами конкурсу студентських наук. робіт / Сумський пед. ун-т. – Суми: СумДПУ, 2005. – С. 147-149.

1625. **Пархоменко В.В.** Жуки-вусачі (Coleoptera: Cerambycidae) НПП «Деснянсько-Старогутський» та його околиць // Літопис природи. Том 4. 2004 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2005. – С. 119-120. (Рукопис).

1626. **Пархоменко В.В.** Рідкісні види комах, які відмічені в НПП «Деснянсько-Старогутський» в 2004 році // Літопис природи. Том 4. 2004 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2005. – С. 144-145. (Рукопис).

1627. **Пархоменко В.В.** До фауни деяких родин Різнокрилих лускокрилих (Lepidoptera: Heteroneura) НПП «Деснянсько-Старогутський» та його околиць // Літопис природи. Том 5. 2005 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2006. – С. 342-345. (Рукопис).

1628. **Пархоменко В.В.** Фауна булавоусих лускокрилих (Lepidoptera, Rhopalocera) Національного природного парку «Деснянсько-Старогутський» та його околиць // 36. наук. праць (у двох частинах): Частина 2. Природничі та гуманітарні науки: За результатами конкурсу студент. наук. робіт 2006 р. – Суми: СумДПУ, 2006. – С. 12-16.

1629. **Пархоменко В.В.** Фауна та екологія булавоусих лускокрилих (Lepidoptera: Rhopalocera) Національного природного парку «Деснянсько-Старогутський» та його околиць (Сумська обл.) // Известия Харьков. ентомолог. общ-ва. – Харьков, 2006 (2007). – Т. 13, вып. 1-2. – С. 129-136.

Відзначено 65 видів булавоусих лускокрилих.

1630. **Пархоменко В.В.** Матеріали до фауни птахів заповідника «Михайлівська цілина» та його околиць // Птиці басейна Северського Донця: Мат-лы 13-14 совещ. «Изучение и охрана птиц бассейна Северского Донца». – Харьков, 2007. – Вып. 10. – С. 36-38.

1631. **Пархоменко В.В.** Булавовусі лускокрилі (Lepidoptera, Papilionoformes) заповідника «Михайлівська цілина» // Відділенню Українського степового природного заповідника «Михайлівська цілина» 80 років – сучасний стан, проблеми, перспективи розвитку: Тези доп. Міжнарод. науково-практ. конф. 23-25 вересня 2008 року. – Суми, 2008. – С. 43.

1632. **Пархоменко В.В.** Булавовусі лускокрилі (Lepidoptera: Papilionoformes) околиць біостаніонару «Вакалівщина» Сумського державного педагогічного університету ім. А.С.Макаренка // Вакалівщина: До 40-річчя біологічного станіонару Сумського держ. пед. ун-ту ім. А.С.Макаренка. Зб. наук. праць. – Суми, 2008. – С. 108-110.

1633. **Пархоменко В.В.** Раритетні комахи (Insecta) заповідника «Михайлівська цілина» // Відділенню Українського степового природного заповідника «Михайлівська цілина» 80 років – сучасний стан, проблеми, перспективи розвитку: Тези доп. Міжнарод. науково-практ. конф. 23-25 вересня 2008 року. – Суми, 2008. – С. 43-44.

1634. **Пархоменко В.В.** Загибель тварин, занесених до Червоної книги України, на дорогах північно-східної України // Вестник зоології. – 2009. – Т. 43, № 5. – С. 456.

Сумська обл. Комахи 10 видів (твердокрилі, лускокрилі, перетинчастокрилі).

1635. **Пархоменко В.В.** Зимова орнітофауна заповідника «Михайлівська цілина» та його околиць // Troglodytes. Праці Західноукраїнського орнітолог. тов-ва. – Львів, 2010. – Вип. 1. – С. 55-58.

1636. **Пархоменко О.В.** Матеріали до вивчення жуків-мертвоїдів (Coleoptera, Silphidae) Лісостепової зони України // Ентомологія в Україні (Праці 5 з'їзду Українського ентомолог. тов-ва, 7-11 вересня 1998 р., м. Харків) / Вестник зоології. – 1998. – Отд. вип. № 9. – С. 136-139.

Низка видів указана для території Сумської обл.

1637. **Пасечник С.В.** Морфофункціональний аналіз челюстного апарату слепишей // Вестник зоології. – 1992. – № 4. – С. 68-72.
Частина матеріалів дослідження отримана з території Сумщини.

1638. **Пекло А.М.** Мухоловки фауни ССРСР. – Киев: Наук. думка, 1987. – 180 с.

Окремі дані по Сумщині.

1639. **Пекло А.М.** Козодоеобразные – Carpinulgiformes в орнітологічеській колекції Зоологічеського музею ННПМ НАН Ук-

раины // Сучасні аспекти природничої музеології: Мат-ли 2 Міжнарод. науково-практ. конф., 11-13 вересня 2012 р., Київ – Канів. – Київ, 2012. – С. 99-101.

Окремі дані по Сумщині.

1640. **Перенечко А.В., Грищенко В.М.** Орнітологічні спостереження. Лелека чорний // Беркут. – 1992. – № 1. – С. 122.

Дві зустрічі чорних лелек в Ямпільському і Конотопському р-нах.

1641. **Перерва В.И., Литус И.Е., Крыжановский В.И.** Состояние поголовья зубров на Украине и перспективы его рационального использования // Вестник зоологии. – 1991. – № 5. – С. 11-15.

Відомості про поголів'я зубра в Конотопському мисливському господарстві.

1642. **Песков В.Н., Коцержинская И.М., Манило В.В., Писанец Е.М.** Морфологическая дифференциация и диагностика бурых лягушек *Rana arvalis*, *R. temporaria* и *R. dalmatina* (Amphibia, Ranidae) с территории Украины // Вестник зоологии. – 2004. – Т. 38, № 6. – С. 29-40.

Аналіз популяцій бурих жаб, зокрема з Сумської обл. (м. Охтирка, Недригайлівський р-н).

1643. **Песков В.Н., Цудикова А.Ф.** Изменчивость рисунка жевательной поверхности МЗ в некоторых популяциях обыкновенных полевок (надвид *Microtus «arvalis»*) // Вестник зоологии. – 1997. – Т. 31, № 4. – С. 85-88.

Аналіз 10 популяцій виду, зокрема з Сумської обл.

1644. **Петренко А.А.** К познанию видов рода *Philonthus* Curt. (Coleoptera, Staphylinidae) Среднего Приднепровья // Некоторые вопросы экологии и морфологии животных (Мат-лы 8 науч. конф., Киев, 1973). – Киев: Наук. думка, 1973. – С. 43-46.

Указано знаходження *P. dimidiatipennis* на території Сумської обл.

1645. **Петренко А.А.** Новые и малоизвестные для фауны Украины жуки-стафилиниды (Coleoptera, Staphylinidae) // Вестник зоологии. – 1978. – № 1. – С. 49-54.

Деякі види знайдено в Сумській обл. (Охтирський р-н, м. Ромни).

1646. **Петренко А.А.** Ентомологічні знахідки на території НПП «Деснянсько-Старогутський» // Літопис природи. Том 6. 2006 р. Частина 1 / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2007. – С. 263-265.

Комахи 29 видів із різних родин і рядів.

1647. **Петренко А.А.** Стафілініди (Coleoptera, Staphylinidae) «Михайлівської цілини»: еколого-фауністичний огляд // Вестник зоології. – 2009. – Отд. вып. № 22. – С. 56–65.

Узагальнено дані про склад (61 вид) жуків-стафілінід з території зап-ка «Михайлівська цілина» (Лебединський р-н).

1648. **Петрищев Н.А., Короткий И.И.** Промысловые рыбы и рыболовное хозяйство [Карта] // Атлас природных условий и естественных ресурсов Украинской ССР. – М.: Глав. упр. геодезии и картографии при Сов. Мин. СССР, 1978. – С. 150.

Враховано дані по Сумщині.

1649. **Петров О.В., Шматко Г.И.** Размещение и численность мышевидных грызунов в лесостепных дубравах промышленного значения // Зоологический журн. – 1957. – Т. 36, вып. 5. – С. 762–772.

Дослідження в Нескучанському лісництві Тростянецького лісгоспу.

1650. **Петрусенко О.А., Дериземля А.М.** Рідкісні та зникаючі види жукелиць (Coleoptera, Carabidae) Сумської області // Проблеми охорони і раціонального використання природних ресурсів Сумщини: Зб. наук. праць / Сумський педін-т. – Суми, 1992. – С. 153–155.

1651. **Петрусенко О.А., Петрусенко С.В.** До вивчення фауни жукелиць (Coleoptera, Carabidae) лучних степів України // Зб. наук. праць Зоологічного музею / АН УРСР. – Київ: Наук. думка, 1971. – № 34. – С. 60–64.

Враховані відомості по зап-ку «Михайлівська цілина».

1652. **Петрусенко А.А., Петрусенко С.В.** Эколого-фаунистический обзор жукелиць рода *Chlaenius* Bon. (Coleoptera, Carabidae) Украины // Вестник зоологии. – 1971. – № 6. – С. 28–34.

Chlaenius (Chlaeniellus) nitidulus Schrn. знайдений в Сумській обл.

1653. **Петрусенко О.А., Погребняк О.Д., Дериземля А.М., Горбушенко А.А.** Ярусні угруповання жукелиць (Coleoptera, Carabidae) північно-східного Українського Лісостепу // Проблеми збереження ландшафтного, ценотичного та видового різноманіття басейну Дніпра: Зб. наук. праць. – Суми: СумДПУ, 2003. – С. 190–192.

Дослідження в Сумській обл.

1654. **Петруха О.О., Бутовский А.П.** Серый свекловичный долгоносик. (Биология, экология и меры борьбы) / Всесоюз. научно-исслед. ин-т сахарной свеклы. – М.: Пищепромиздат, 1947. – 68 с.

Окремі дані по Сумщині.

1655. Підоплічка І. До вивчення копальних гризунів України // Український мисливець та рибалка. – 1929. – № 1. – С. 22-24.

Згадка про знахідку у викопному стані сліпушка і сліпака на Глухівщині.

1656. Підоплічка І.Г. Мамологічні замітки. 2. Огляд поширення р. *Neotus* на Україні // Зб. праць Зоологічного музею. – Київ, 1929. – Ч. 7. – С. 67-83. – (ВУАН. Труды фіз.-мат. відділу. – Т. 13, вип. 1).

На карті показано знаходження *N. fodiens* поблизу Глухова.

1657. Підоплічка І.Г. Шкідливі гризуни Правобережного Лісостепу та значіння окремих груп у с.-господарстві (наслідки досліджень 1925-1929 р.р.). – Київ, 1930. – 107 с. – (Київська крайова с.-г. дослідна станція. Відділ ентомології. – Вип. 63).

Згадка про знаходження сірого хом'ячка біля Глухова і Сум.

1658. Підоплічка І.Г. До вивчення вимерлих і реліктових гризунів Лісостепу та Полісся // Четвертинний період. – Київ, 1931. – Вип. 1-2. – С. 153-166. – (Труди Природничо-технічн. відділу Всеукр. Акад. Наук. – Вип. 1-2, № 10).

Враховано дані по Сумщині: викопні рештки сліпушка і сліпака звичайного у Глухівському р-ні, поселення земляного зайця в Глухівському та Шосткинському р-нах.

1659. Підоплічка І.Г. Аналізи погадок за 1925-1929 р. // Мат-ли до порайонованого вивчення дрібних звірів та птахів, що ними живляться. – Київ, 1932. – Вип. 1. – С. 5-76.

Окремі дані по Глухівщині: результати аналізу погадок вухатої сови та сича.

1660. Підоплічка І.Г. Підсумки дослідження погадок за 1924-1935 р.р. // Зб. праць Зоологічного музею. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1937. – № 19. – С. 101-170. – (Труди Ін-ту зоології та біології. – Т. 15).

Окремі дані по Шосткинському р-ну: склад погадок деяких сов, зокрема сови вухатої.

1661. Підоплічка І.Г. Новый метод определения геологического возраста ископаемых костей четвертичной системы. – Киев: Изд-во АН УССР, 1952. – 90 с.

Аналіз четвертинних кісток із України, зокрема Сумської обл. (лось; носорог – м. Недригайлів; слон – с. Малі Бубни Роменського р-ну; мамонт – с. Константинів Недригайлівського р-ну).

1662. Підоплічка І.Г. Про одну знахідку кісток мамонта // Археологічні пам'ятки УРСР. – 1952. – Т. 4. – С. 155-157.

Про знаходження решток мамонта у с. Кулешівка Недригайлівського р-ну в 1839 р. та про повторні дослідження кістковмісного горизонту на початку 1950-х рр.

1663. **Підоплічко І.Г.** Матеріали до вивчення минулих фаун УРСР. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1956. – Вип. 2. – 236 с.

Кадастрові дані про знахідки решток плейстоценової та голоценової фаун (переважно ссавців) в Україні, в тому числі в Сумській обл.

1664. **Підоплічко І.Г.** Матеріали до вивчення фауни дрібних ссавців погадковим методом // Мат-ли до вивчення фауни України; 36. праць Зоологічного музею. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1963. – № 32. – С. 3-28.

По Сумщині (с. Рябушки Лебединського р-ну): склад 38 пелеток сови.

1665. **Підоплічко І.Г.** Исследователь фауны Украины А.А. Мигулин // Вестник зоологии. – 1968. – № 6. – С. 84-86.

1666. **Підоплічко І.Г.** Изученность ископаемых позвоночных за 1917-1967 гг. и до 1917 г. [2 карти] // Атлас природных условий и естественных ресурсов Укр. ССР. – М.: Глав. упр. геодезии и картографии при Сов. Мин. СССР, 1978. – С. 151.

Деяка інформація стосується території Сумщини.

1667. **Підоплічко І.Г.** Исследования животного мира [Карта] / Атлас природных условий и естественных ресурсов Укр. ССР. – М.: Глав. упр. геодезии и картографии при Сов. Мин. СССР, 1978. – С. 152-153.

Враховано дані по Сумщині.

1668. **Підоплічко І.Г.** Основные итоги исследований зоологов Академии Наук Украинской ССР за 50 лет ее существования // Вестник зоологии. – 1969. – № 1. – С. 3-15.

На картах фауністичної і палеозоологічної вивченості території України до 1917 р. і за 1917-1968 рр. містяться дані стосовно Сумської області.

1669. **Підоплічко І.Г.** О времени исчезновения пеструшки степной на Правобережье Украины // Вестник зоологии. – 1973. – № 5. – С. 35-41.

Стверджується, що строкатки степової немає на півночі Лівобережжя (в Київській, Чернігівській і Сумській обл.), а північна межа

ареалу проходіть по східній частині Полтавщини і півночі Харківщини.

1670. **Підоплічко І.Г., Троїцька В.І.** Віктор Григорович Аверін (1885–1955) // Зб. праць Зоологічного музею. – Київ, 1962. – № 31. – С. 118–130.

В.Г. Аверін – харків'янин, один із дослідників фауни Сумщини.

1671. **Пинчук Е.С., Шешурак П.Н.** Бабочки-медведицы (Lepidoptera: Arctiidae) из охраняемых территорий Украины хранящиеся в фондах кафедры биологии Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя (Черниговская область, Украина) // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Зб. наук. праць (за мат-лами 4 Всеукраїнської наук. конф. з міжнародною участю для молодих учених). – Суми, 2011. – С. 129–132.

Зокрема 9 видів із НПП «Деснянсько-Старогутський» (Середино-Будський р-н).

1672. **Пинчук Е.С., Шешурак П.Н.** Видовой состав и географическая представленность бабочек семейства Arctiidae Leach, 1815 (Lepidoptera) в фондах кафедры биологии Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя // Мат-ли 6 Всеукраїнської студент. наук. конф. «Сучасні проблеми природничих наук». – Ніжин: Наука-сервіс, 2011. – С. 41–42.

Зокрема 9 видів з території Сумської обл.

1673. **Писанець Є.** Земноводні України (посібник для визначення амфібій України та суміжних країн). – Київ: Вид-во Раєвського, 2007. – 192 с.

На картах: поширення видів земноводних в Україні, зокрема на Сумщині (за матеріалами фондів колекцій Зоологічного музею ННПМ НАНУ).

1674. **Пискунов В.И.** О фауне выемчатокрылых молей (Lepidoptera, Gelechiidae) отделения Михайловская целина Украинского степного заповедника // Вестник зоологии. – 1973. – № 6. – С. 56–59.

1675. **Пискунов В.И.** Выемчатокрылые моли (Lepidoptera, Gelechiidae) Северо-Восточной Украины. – Минск, 1974. – 12 с. – (Деп. ВИНТИ, № 2412 – 74).

Два нових для України види виявлено на «Михайлівській цілині» та в Лебедині.

1676. Пискунов В.И. Выемчатокрылые моли (Lepidoptera, Gelechiidae) Северо-Восточной Украины // Вестник АН БССР. Серия биол. наук. – 1975. – № 1. – С. 126-127.

За матеріалами досліджень в Сумській обл., зокрема в зап-ку «Михайлівська цілина».

1677. Пищик О.В. Новая находка обыкновенной медянки *Coronella austriaca* Laurenti, 1768 (Squamata: Colubridae) в Новгород-Северском Полесье Украины // Мат-ли 4 Всеукраїнської студент. наук. конф. «Сучасні проблеми природничих наук». – Ніжин, 2009. – С. 63-64.

Місце знахідки – околиця с. Путивськ (на межі з Шосткинським районом Сумської обл.).

1678. Пищик О.В. Находка обыкновенной медянки *Coronella austriaca* (Reptilia: Serpentes) в Новгород-Северском Полесье Украины // Вестник зоологии. – 2010. – Т. 44, № 1. – С. 72.

Місце знахідки – околиця с. Путивськ (на межі з Шосткинським районом Сумської обл.).

1679. Пищик О.В., Книш М.П. «Червонокнижні» види хребетних тварин проектного НПП «Шосткинський» // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Мат-ли 2 регіональної студент. наук. конф. 10-11 жовтня 2007 р. – Суми: СумДПУ, 2007. – С. 29-36.

1680. Плавильщиков Н.Н. Жуки усачи Черниговской губернии // Материалы к познанию фауны юго-западной России, издаваемые Киевским орнитологическим обществом имени К.Ф. Кесслера под общей редакцией В.М. Артоболевского. – Киев: Типография А.И. Гросман, 1915. – Т. 1. – С. 93-94.

Певні відомості про вусачів (36 видів) на території Сумщини.

1681. Плавильщиков Н.Н. Заметки о жуках-усачах палеарктической фауны (Coleoptera, Cerambycidae). III // Русское энтомолог. обозрение. – 1916. – 15, № 1-2. – С. 18-22.

Окремі дані стосовно вусачів Сумщини.

1682. Плавильщиков Н.Н. Жуки-дровосеки. Ч. 2. – М.-Л.: Изд-во АН СССР, 1940. – 785 с. (Фауна СССР. Новая серия. № 22. Насекомые жесткокрылые. Т. 22).

Окремі відомості по вусачах Сумщини.

1683. Плющ И.Г. Новые сведения о редких и малоизвестных видах булавоусых чешуекрылых (Lepidoptera, Rhopalocera) фауны

УССР // Экология и таксономия насекомых Украины: Сб. науч. трудов. – Одесса, 1989. – Вып. 3. – 192 с.

Деякі види вказано для різних пунктів Сумщини.

1684. **Плющ І.Г.** Исправления и дополнения к систематической части в книге Ю. Некрутенко и В. Чиколовца «Денні метелики України. – К.: Вид-во В. Раєвського, 2005. – 232 с., 156 іл., 198 карт, 62 кольор. табл.» // Известия Харьков. ентомолог. общ-ва. – Харьков, 2006 (2007). – Т. 13, вып. 1-2. – С. 221-231.

Уточнення щодо розповсюдження денних метеликів на території України, зокрема в Сумській обл.

1685. **Плющ І.Г., Шешурак П.Н., Зеленько Н.Ю.** Булавоусые чешуекрылые (Lepidoptera, Rhopalocera) Черниговской области Украины. – Нежин, 1993. – 60 с.

Ряд видів вказано для різних пунктів Сумщини.

1686. **Погорілий О.І.** Гемоспоридіозна ситуація в Чернігівській області // Наук. праці / Український ін-т експеримент. ветеринарії. – Київ, Харків: Держ. вид-во колгосп. і радгосп. літ-ри УРСР, 1941. – Т. 10. – С. 33-42.

Іксодові кліщі, гемоспоридії. Багато даних по Сумщині.

1687. **Погребняк Л.П.** До питання епізоотології метастронгільозу свиней на Україні // Труды Ін-ту зоології АН УРСР. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1957. – Т. 14. – С. 28-31.

Окремі відомості по Сумщині.

1688. **Погребняк Л.П.** Финнозная ситуация в Украинской ССР / Проблемы паразитологии: Труды Украинского республ. науч. общ-ва паразитологов. – Киев: Изд-во АН УССР. – 1961. – С. 142-143.

Протягом 1955-1958 рр. на Сумщині випадків фінозу не зареєстровано.

1689. **Погребняк Л.П.** Гельминты свиней [2 карти] // Атлас природных условий и естественных ресурсов Украинской ССР. – М.: Глав. упр. геодезии и картографии при Сов. Мин. СССР, 1978. – С. 149.

Враховані дані по Сумщині.

1690. **Погребняк С.Г.** Поширення хижих кліщів-аністид (Trombidiformes, Prostigmata, Anystidae) в Україні // Зб. праць Зоологічного музею. – 2008-2009. – Вип. 40. – С. 3-8.

Один із видів (*Anystis baccarum*) відзначено в Сумській обл.

1691. **Подопригора Р.І., Мерзляки І.Р.** Давние находки малой куторы *Neotus anomalus* Cabrera (Insectivora, Soricidae) в Сумской об-

ласти // Проблеми збереження ландшафтного, ценотичного та видового різноманіття басейну Дніпра: Зб. наук. праць. – Суми: Сум-ДПУ, 2003. – С. 158-159.

1692. **Поливанна М.Ф.** Летний зоопланктон р. Десны в связи с ее загрязнением промышленными стоками // Вопросы экологии. – Высшая школа, 1962. – Т. 5 по мат-лам Четвертой эколог. конф. – С. 172.

1693. **Поливанна М.Ф.** Вплив забруднених стоків Стрижня, Білоуса та Шостки на деяких гідробіонтів // Десна в межах України (санітарно-гідробіологічна та гідрохімічна характеристика). – Київ: Наук. думка, 1964. – С. 145-150.

1694. **Поливанна М.Ф.** Зоопланктон Десни // Десна в межах України (санітарно-гідробіологічна та гідрохімічна характеристика). – Київ: Наук. думка, 1964. – С. 70-86.

Дослідження в межах акваторії Десни, Шостки, Сейму та ін.

1695. **Поліщук В.В.** Матеріали по донній фауні гирлових ділянок приток р. Десни та встановлення їх сапробності // Питання біологічної сапробності водойм басейну Дніпра. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1963. – С. 13-26.

Багато відомостей по зообентосу р. Шостки.

1696. **Поліщук В.В.** Нова форма личинки роду *Smittia* (Diptera, Tendipedidae) з басейну р. Десни // Доповіді АН УРСР. – 1963. – № 12. – С. 1645-1648.

Знахідки в ріках Десна та Шостка.

1697. **Поліщук В.В.** Донне тваринне населення Десни і його зміни під впливом забруднень // Десна в межах України (санітарно-гідробіологічна та гідрохімічна характеристика). – Київ: Наук. думка, 1964. – С. 102-125.

Різні групи водних безхребетних тварин Десни та її приток.

1698. **Полищук В.В., Черноусова В.М., Штительман Е.П.** Гидробиологическая и гидрохимическая характеристика р. Шостки в условиях загрязнения и ее влияние на р. Десну // Вопросы экологии. – Высшая школа, 1962. – Т. 5 по мат-лам Четвертой эколог. конф. – С. 173-174.

1699. **Полтавчук М.О.** Рибне населення та рибопродуктивність Десни і вплив на них промислових та побутових стоків // Десна в межах України (санітарно-гідробіологічна та гідрохімічна характеристика). – Київ: Наук. думка, 1964. – С. 133-144.

Чернігівська і Сумська обл.

1700. **Полтавчук М.А., Щербуха А.Я.** Ихтиофауна притоков Десны в рыбохозяйственном кадастре СССР // Вестник зоологии. – 1988. – № 2. – С. 24-30.

По Сумщині: річки Шостка, Сейм, Клевень.

1701. **Полуда А.М.** Гнездовые группировки вертявой камышевки в Украине и их природоохранный статус // Беркут. – 2009. – Т. 18, вип. 1-2. – С. 143-163.

У 2006 р. обстежена низка водно-болотних угідь, зокрема на території Сумщини (тут не отримано підтвердження даних про гніздування очеретянки прудкої).

1702. **Полуда А.М., Гавриць Г.Г., Давиденко И.В.** Распространение и численность серого сорокопуга *Lanius exubitor* (Aves, Passeriformes) в Украине // Вестник зоологии. – 2007. – Т. 41, № 4. – С. 369-375.

Вказівка на окремі випадки гніздування виду в Сумському Поліссі.

1703. **Полуда А.М., Фладе М., Давиденко И.В., Гавриць Г.Г., Горбань И.М.** Современное распространение и численность вертявой камышевки (*Acrocephalus paludicola*) в Украине // Вестник зоологии. – 2001. – Т. 35, № 5. – С. 51-59.

Окремі відомості по Сумщині.

1704. **Полчанинова Н.Ю.** Сравнительная характеристика фауны пауков степей Левобережной Украины // Новости фаунистики и систематики. – Киев: Ин-т зоологии АН УССР, 1990. – С. 163-167.

Зокрема зап-к «Михайлівська цілина» (Лебединський р-н).

1705. **Полчанинова Н.Ю.** Пауки степной зоны Левобережной Украины: Автореф. дисс. ... канд. биол. наук. – Санкт-Петербург, 1992. – 24 с.

Зокрема павуки зап-ка «Михайлівська цілина» (Лебединський р-н).

1706. **Полчанинова Н.Ю.** Итоги изучения аранеофауны луговых степей Средне-Русской возвышенности // 6 з'їзд Українського ентомолог. тов-ва. Біла Церква, 8-11 вересня 2003 р. – Ніжин, 2003. – С. 90-91.

Дослідження в Сумській (зап-к «Михайлівська цілина»), Курській та Білгородській обл.

1707. **Полчанинова Н.Ю.** Изменение степных аранеокомплексов под воздействием режимных мероприятий в заповедниках Украины и России // Режимы степных особо охраняемых территорий: Мат-лы междунар. научно-практ. конф., посвящ. 130-летию со дня

рожд. проф. В.В. Алехина (г. Курск – пос. Заповедный, 15-18 янв-
ря 2012 г.). – Курск, 2012. – С. 156-159.

Результати багаторічних досліджень в 6 зап-ках України і Росії,
зокрема в зап-ку «Михайлівська цілина».

1708. **Полчанинова Н.Ю.** До вивчення павуків Гетьманського на-
ціонального природного парку та його околиць // Літопис приро-
ди. Том 3. 2013 р. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець,
2014. – С. 229-237. (Рукопис).

Дослідження в нагірній діброві поблизу м. Тростянець.

1709. **Полчанинова Н.Ю., Прокопенко Е.В.** Итоги изучения фауны
пауков (Araneae) охраняемых степных территорий Украины // Запо-
відні степи України. Стан та перспективи їх збереження: Мат-ли Між-
народ. наук. конф. – Армянськ: ПП О.В. Андреев, 2007. – С. 82-85.

У тому числі павуки зап-ка «Михайлівська цілина».

1710. **Полякова А.Д., Ардамацкая Т.Б., Ганя И.М., Езерская Л.Й.,
Марисова И.В., Приклонский С.Г., Сема А.М.** Численность обык-
новенного скворца в СССР // Научные основы охраны и рациона-
льного использования птиц: Труды Окского зап-ка. – 1978. – Вып.
14. – С. 315-327.

Дані анкетного обліку по областях, зокрема Сумській.

1711. **Попова З.Г.** Поширеність найголовніших гельмінтозів с.г.
тварин у Чернігівській області // Наукові праці / Український ін-т
експериментальної ветеринарії. – Київ, Харків: Держ. вид-во кол-
госп. і радгосп. літ-ри УРСР, 1941. – Т. 10. – С. 82-93.

Багато даних по Сумщині.

1712. **Попов Б.М.** К вопросу о географическом распространении
некоторых млекопитающих в УССР // Зоологический журн. –
1939. – Т. 18, вып. 2. – С. 331-335.

Згадка (з посиланням на І.Г. Підоплічка) про знахідку сліпушка
(*Ellobius talpinus*) у викопному стані на Глухівщині.

1713. **Посылаева Г.А.** Ученый с большой буквы (к 100-летию со-
дня рождения М.П. Божко) // Известия Харьков. ентомолог. общ-
ва. – Харьков, 1996. – Т. 4, вып. 1-2. – С. 166-167.

1714. **Постоев П.Г.** На Полтавщині // Украинский охотничий
вестник. – 1924. – № 1-2. – С. 20.

Мисливські птахи (звичайний і великий баранці, брижач, грицик,
крижень та ін.) в заплаві Сухого Ромна біля с. Пекарі Роменського
повіту (нині Конотопський р-н).

1715. **Приклонский С.Г.** Учет некоторых видов охотничьих зверей на севере Украины в 1970 г. // Развитие охотничьего хозяйства Украинской ССР: Мат-лы Второй научно-производств. конф. – Киев, 1973. – С. 225-227.

Враховано дані по Сумщині.

1716. **Прогноз фітосанітарного стану агроценозів України та рекомендації щодо захисту рослин у 2005 р.** / За ред. О.Б. Сядристої. – Київ, 2005. – 170 с.

У 2003–2004 рр. спостерігалась поява осередків зі значною чисельністю італійського пруса в Чернігівській та Сумській обл. (зокрема в Кролевецькому р-ні).

1717. **Промислові види риб** [Карта] // Національний атлас України. – Київ: Картографія, 2007. – С. 214.

Враховано дані по Сумській обл.

1718. **Промысловые рыбы** (распространение и промысел рыб в естественных водоемах) [Карта] // Атлас Украинской ССР и Молдавской ССР. – М.: Глав. упр. геодезии и картографии Мин-ва геологии и охраны недр СССР, 1962. – С. 35.

Враховано дані по Сумській обл.

1719. **Прохоров А.В.** Аннотированный список жуков-златок (Coleoptera: Vuprestidae) лесостепной и степной зон Украины // Українська ентомофауністика. – 2010. – Т. 1, № 4. – С. 1-72.

Низку видів виявлено на території Сумської обл., зокрема в Серединобудському (НПП «Деснянсько-Старогутський»), Роменському, Лебединському (зап-к «Михайлівська цілина») і Сумському (с. Вакалівщина та ін.) р-нах.

1720. **Прудкина Н.С.** Фауна и некоторые вопросы экологии кровососущих комаров Сумской области // Вестник Харьков. ун-та. – Харьков: Вища школа, 1974. – № 105. Биология, вып. 6. – С. 110-112.

Дослідження в Конотопському р-ні.

1721. **Прудкина Н.С.** Итоги изучения комаров рода *Aedes* в Левобережной Украине // Республіканська ентомолог. конф., присвяч. 50-й річниці заснування Українського ентомолог. тов-ва: Тези доп. – Ніжин: ТОВ «Наука-сервіс», 2000. – С. 106.

Окремі відомості по заплаві Сейма.

1722. **Прудкина Н.С., Белоконь А.С., Солодовникова В.С.** Кровососущие комари (Culicidae, Diptera) в поймах левых притоков р.

Днепр // Энтомологические исследования в заповедниках степной зоны: Тез. докл. Международ. симпозиума. – Харьков, 1993. – С. 61-63.

Річки Псел, Ворскла, Орель, Самара.

1723. **Прудовое** рыбноводное хозяйство [Карта] // Атлас Украинской ССР и Молдавской ССР. – М.: Глав. упр. геодезии и картографии Мин-ва геологии и охраны недр СССР, 1962. – С. 36.

Враховано дані по Сумщині.

1724. **Прядко О.І., Гавриць Г.Г.** Регіональні ландшафтні парки Сумщини // Заповідні скарби Сумщини. – Суми: Джерело, 2001. – С. 138-143.

Нарис флори та фауни Сеймського і Прудитчанського регіональних ландшафтних парків.

1725. **Псарев В.М., Подопрігора Р.И., Чиванова А.А., Зотова А.В., Кравченко В.К., Христенко Г.И., Мерзлякин И.Р.** Особо опасные природно-очаговые инфекции на территории Шалыгинского ландшафтного заказника и Андрияшевско-Гудымовского гидрологического заказника // Сучасні проблеми геоєкології та раціонального природокористування Лівобережної України: Мат-ли Всеукраїнської науково-практ. конф., присвяч. 160-річчю з дня народж. В.В. Докучаєва. – Суми: СумДПУ, 2006. – С. 217-222.

Іксодові кліщі, комахоїдні ссавці, гризуни.

1726. **Псарев В.М., Подопрігора Р.И., Чиванова А.А., Зотова А.В., Кравченко В.К., Христенко Г.И., Мерзлякин И.Р.** Особоохраняемые территории Сумской области – потенциальные места природно-очаговых особо опасных инфекций // Сучасні проблеми геоєкології та раціонального природокористування Лівобережної України: Мат-ли Всеукраїнської науково-практ. конф., присвяч. 160-річчю з дня народж. В.В. Докучаєва. – Суми: СумДПУ, 2006. – С. 213-217.

Іксодові кліщі, комахоїдні ссавці, дрібні гризуни.

1727. **Птахи** України під охороною Бернської конвенції / Гавриць Г.Г., Полуда А.М., Домашлінець В.Г., Фесенко Г.В., Давиденко І.В., Боярчук В.П., Кузьменко Ю.В., Цуканова С.В., Тайкова С.Ю., Силко А.В. // Під заг. ред. Гавриця Г.Г. – Київ, 2003. – 394 с.

У нарисах і на картах поширення птахів відображена певна інформація стосовно Сумської обл.

1728. **Путь А.Л.** Порівняльна колекція сучасних молюсків відділу палеозоології Інституту зоології АН УРСР. (Стаття 1) // 36. праць

Зоологічного музею. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1954. – № 26. – С. 97-118.

Кадастрові дані по двостулкових і червоногих молюсках. Посилання на збори в Сумській обл.

1729. **Путь А.Л.** Пресноводные моллюски УССР: Автореф. дисс. ... канд. биол. наук. – Киев, 1956. – 22 с.

Полтавська, Сумська та ін. обл.

1730. **Путь А.Л.** До пізнання фауни прісноводних моллюсків Української РСР // Труды Ін-ту зоології АН УРСР. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1957. – Т. 14. – С. 95-112.

Окремі дані по Сумщині (р. Ворскла та ін.).

1731. **Пучков А.В.** Обзор жуелици рода *Carabus* (Coleoptera, Carabidae) фауны Украины // Вестник зоологии. – 2008. – Т. 42, № 3. – С. 207-219.

Окремі дані стосуються території Сумщини.

1732. **Пучков А.В.** Обзор жуелици трибы Pterostichini (Coleoptera: Carabidae) фауны Украины // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – Харьков, 2007 (2008). – Т. 15, вып. 1-2. – С. 57-61.

Найбільш повний список видів і підвидів триби Pterostichini з даними про їх поширення в основних географічних регіонах України.

1733. **Пучкова Л.В.** Новый вид гельмінта – паразита личинок буюрякового довгоносика // Нові методи боротьби з буюряковим довгоносиком. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1955. – С. 123-126.

Окремі відомості по Іванівській селекційній станції (Охтирський р-н).

1734. **Пучков В.Г.** Справжні напівтвердокрилі злакових трав центрального Лісостелу Європейської частини СРСР // 36. праць Зоологічного музею. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1957. – № 28. – С. 68-78.

Окрема згадка про Сумщину.

1735. **Пучков В.Г.** Сліпняки (Heteroptera, Miridae) Полтавської області // Праці Ін-ту зоології АН УРСР. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1961. – Т. 17. – С. 71-84.

Багато видів указано для Сумської обл.

1736. **Пучков П.В., Пучков А.В.** Типы полужесткокрылых (Hemiptera), червецов (Coccodea) и цикадовых (Auchenorrhyncha),

хранящихся в Институте зоологии им. И. И. Шмальгаузена НАН Украины // Вестник зоологии. – 2012. – Отд. вып. № 26. – 167 с.

Зокрема, паратип самця *Ribautodelphax bicolor* Logvinenko, 1970 зі зборів В. Логвиненко біля с. Дубовичі Кролевецького р-ну.

1737. **Пушкар Т.И.** Тетригиды (Orthoptera: Tetrigidae) Лесостепи Украины // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – Харьков, 2005. – Т. 13, вып. 1-2. – С. 9-18.

Дослідження в 10 областях України, зокрема Сумській.

1738. **Пушкар Т.І.** Еколого-географічний огляд коротковусих прямокрилих (Orthoptera, Caelifera) Деснянсько-Старогутського національного парку // 7 з'їзд Українського ентомолог. тов-ва. Тези доп. – Ніжин, 2007. – С. 111.

1739. **Пушкар Т.І.** Фауна і екологія коротковусих прямокрилих (Orthoptera: Caelifera) Новгород-Сіверського Полісся України // Известия Харьков. ентомолог. общ-ва. – Харьков, 2007 (2008). – Т. 15, вып. 1-2. – С. 33-42.

Дослідження в Серединобудському, Шосткинському і Кролевецькому р-нах, зокрема в НПП «Деснянсько-Старогутський».

1740. **Пушкар Т.І.** До вивчення прямокрилих (Orthoptera) відділення Українського степового природного заповідника «Михайлівської цілини» (Північно-Східна Україна) // Вестник зоологии. – 2009. – Отд. вып. № 22. – С. 66-76.

Виявлено 20 видів прямокрилих комах.

1741. **Пушкар Т.И.** Виды рода *Sphingonotus* (Orthoptera, Acrididae) фауны Украины // Вестник зоологии. – 2011. – Т. 45, № 2. – С. 113-125.

На Сумщині поширені два підвиди: *S. caerulans caerulans* (Суми, Лебедин, с. Очкине Середино-Будського р-ну), *S. caerulans suaporterus* (с. Очкине).

1742. **П.Ш.** Підсумки та методи обліку дичини на території Сумської округи взимку 1928 року // Український мисливець та рибалка. – 1929. – № 1. – С. 89-90.

Чисельність вовка, лисиці, зайця, куниця, видри, горностає, козуль, куріпок.

Р

1743. **Радкевич Г.** Список водяних мягкотелых и пиявок, собранных в Харьковской и Полтавской губерниях // Труды Общ-ва

испытателей природы при Импер. Харьков. ун-те. 1878 года. – Харьков, 1879. – Т. 12, приложение. – С. 391-392.

На Сумщині досліджувалися озера поблизу м. Лебедин.

1744. **Рахманинов А.Н.** О работе энтомолог. отдела Х.О.С.Х.О.С. // Захист рослин. – 1925. – Ч. 1-2. – С. 37-40.

Шкідливі комахи. Окремі відомості по Сумщині.

1745. **Рева М.В., Усова З.В.** О сезонной изменчивости мошек *Schoenbaueria pusilla* // 11 Конф. Украинского общ-ва паразитологов: Тез. докл. – Киев, 1993. – С. 128.

Дослідження на р. Сейм в Сумській обл.

1746. **Рева П.П.** Относительный состав добычи птиц на Украине в 1920-1967 гг. // Развитие охотничьего хозяйства Украинской ССР: Мат-лы Второй научно-практ. конф. – Киев, 1973. – С. 323-325.

По областях, зокрема Сумській.

1747. **Редчук П.С.** Пути миграций серого журавля на Украине // 14 Международ. орнитолог. конф. Северной Евразии (Алматы, 18-24 августа 2015 г.). I. Тезисы. – Алматы, 2015. – С. 401-402.

Через територію Сумщини проходить один із міграційних шляхів журавля сірого.

1748. **Рековец Л.И.** Грызуны (Rodentia) деснянского позднего палеолита (пути становления фауны и ее палеографический анализ) // Вестник зоологии. – 1978. – № 5. – С. 14-20.

Дослідження на межі з Сумщиною – м. Новгород-Сіверський, села Мезин, Чулатів, Пушкарі, Араповичі, Хотилеве Чернігівської обл.

1749. **Рековец Л.И.** Позднеплейстоценовые слепушонки (Rodentia, *Ellobius*) Украины // Вестник зоологии. – 1985. – № 2. – С. 35-39.

Вказівка на знаходження біля с. Кочерги Путивльського р-ну субфосільних решток *E. talpinus*.

1750. **Рековец Л.И.** Академік Підоплічко І.Г. – видатний дослідник історії фауни України (до 100-річчя від дня народження) // Біостратиграфічні критерії розчленування та кореляції відкладів фанерозою України: Зб. наук. праць ІГН НАНУ. – Київ, 2005. – С. 6-7.

Академік Підоплічко І.Г. – один з дослідників викопної фауни Сумщини.

1751. **Ресурси видів тварин [8 карт]:** свиня дика, олень благородний, козуля європейська, лось європейський, заєць сірий, лисиця

звичайна, крижень, дикі гуси // Національний атлас України. – Київ: Картографія, 2007. – С. 213.

1752. Решетник Є. Матеріали до вивчення систематики, географічного поширення та екології сліпаків (*Spalacinae*) УРСР // 36. праць Зоологічного музею АН УРСР. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1941. – № 24. – С. 23-95.

Окремі відомості по Сумщині.

1753. Решетник Є.Г. Систематика і географічне поширення ховрахів (*Citellus*) в УРСР // Труды Ін-ту зоології АН УРСР. – Вид-во АН УРСР, 1948. – Т. 1. – С. 84-113.

По областях, зокрема Сумській.

1754. Різноманітність видів тварин [5 карт]: ссавці, птахи, плазуни, земноводні, безхребетні тварини // Національний атлас України. – Київ: Картографія, 2007. – С. 211-212.

1755. Різун В.Б. Нові дані про рідкісні і зникаючі види комах (*Insecta*) України // Республіканська ентомолог. конф., присвяч. 50-й річниці заснування Українського ентомолог. тов-ва: Тези доп. – Ніжин: ТОВ «Наука-сервіс», 2000. – С. 111.

Lycanus cervus відзначений в с. Великі Будки Недригайлівського р-ну.

1756. Різун В.Б., Коновалова І.Б., Яницький Т.П. Рідкісні і зникаючі види комах України в ентомологічних колекціях Державного природничого музею. – Львів, 2000. – 71 с.

Зокрема *Aromia moschata* з території Сумщини.

1757. Рыбалко А.П. О распространении жуков-зерновок (*Coleoptera*, *Bruchidae*) в лесостепной зоне Левобережной Украины // Энтомологическое обозрение. – 1967. – Т. 46, вып. 1. – С. 156-162.

На Сумщині обстеження проводилися в Путивльському, Сумському і Лебединському р-нах.

1758. Рыжиков К.М., Шарпило В.П., Шевченко Н.Н. Гельминты амфибий фауны СССР. – М.: Наука, 1980. – 278 с.

Ряд видів паразитичних нематод вказано для с. Орлівка Ямпільського р-ну.

1759. Родзянко В.Н. Список стрекоз, водящихся в Полтавской губернии // Труды Общ-ва испытателей природы при Импер. Харьк. ун-те, 1886. – Харьков, 1887. – Т. 20. – С. 97-104.

Багато даних по околицях м. Ромни.

1760. **Родзянко В.Н.** К сведениям об одонатологической фауне Полтавской и Харьковской губ. // Труды Общ-ва испытателей природы при Импер. Харьков. ун-те, 1888. – Харьков, 1889. – Т. 22. – С. 209-223.

Зокрема посилення на збори поблизу м. Ромни.

1761. **Родзянко В.Н.** Днепровские стрекозы // Труды Днепровской биологической станции. – 1914. – 1. – С. 112.

Наряду з оглядом одонтофауни Київщини вперше описано деякі різновидності (аберації) бабок з околиць Ромен, такі як *Sympetrum flaveolum* ab. *hyalinata* Rodz., *Somatochlora flavomaculata* ab. *fasciata* Rodz.

1762. **Родінка О.С., Карпенко К.К., Книш М.П.** Матеріали до розширення природно-заповідних територій у долині р. Сули у межах Сумської області // Наукова спадщина академіка М.М. Гришка: Мат-ли конф., присвяч. пам'яті акад. М.М. Гришка – видатного селекціонера, генетика, ботаніка та громадського діяча. – Глухів: ГДПУ, 2005. – С. 124-126.

Окремі відомості по фауні.

1763. **Ролл Я., Марковский Ю., Перваченко С.** Матеріали до санітарно-біологічної характеристики р. Десни на дільниці від м. Новгород-Сіверська до м. Остра. 1. Біологічне дослідження // Труды Гідробіологічної станції. – Київ: Вид-во АН УСРР, 1936. – № 12. – С. 33-92.

Зоопланктон. Чернігівська і Сумська обл.

1764. **Романенко П.Т., Головкіна И.П.** Щодо діагностики та виявлення амеботеніозу курей в Сумській та Брянській областях // Шляхи підвищення продуктивності сільськогосподарської продукції: Мат-ли наук. конф. / Сумський сільськогосп. ін-т. – Суми, 1993. – С. 110.

1765. **Романенко П.Т., Заремба І.А.** К диагностике гельминтозов кур в Сумской области // Всесоюз. научно-практ. конф. «Интенсификация сельскохоз. производства в условиях радикальной экономической реформы»: Тез. докл. – Сумы, 1989. – С. 224-225.

1766. **Романенко П.Т., Заремба И.А., Дахно И.С.** Гельминтозы сельскохозяйственных животных Сумской области // Приемы и способы совершенствования технологий производства продуктов сельского хозяйства в условиях Сумской области: Тез. докл. областной научно-практ. конф. – Сумы, 1990. – С. 103-104.

1767. Романенко П.Т., Кузякин А.В., Заремба И.А. К выяснению капилляриоза кур // Приемы и способы совершенствования технологий производства продуктов сельского хозяйства в условиях Сумской области: Тез. докл. областной научно-практ. конфер. – Сумы, 1990. – С. 90-92.

1768. Романова Г.А., Чирний В.И., Мерзлякин И.Р., Гончаров А.И. Блохи и гамазовые клещи домашней мыши (*Mus musculus* s. lato) // Исследования многообразия животного мира. – Одесса: Астропринт, 1998. – С. 24-34. – (Науч. труды Зоол. музея Одесского ун-та).

Враховано дані по Сумщині.

1769. Романь А.М. Фондова колекція риб зоологічного музею Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя // Матли 3 Всеукраїнської студент. наук. конф. «Сучасні проблеми природничих наук». Ніжин, 23-24 квітня 2008 р. – Ніжин, 2008. – С. 46-48.

Колекція коропових риб включає декілька екз. різних видів із водойм м. Суми та р. Десна.

1770. Россиков К.Н. Мышиная напасть в 1914 г. в Европейской и Азиатской России // Бюл. о вредителях сельского хозяйства и мерах борьбы с ними. – Харьков, 1915. – № 2. – С. 1-6.

Згадка про Сумський повіт.

1771. Рудинський М.Я. До питання про палеолітичну знахідку в с. Шаповалівці на Конотіпщині // Четвертинний період. – Київ, 1931. – Вип. 1-2. – С. 37-42. – (Труди Природничо-технічного відділу Всеукраїнської Акад. наук. – Вип. 1-2, № 10).

Сумісне знаходження кісток мамонта і кремінного ножа (1879 і 1929 рр.).

1772. Рудинський О.М., Горленко Л.С. До фауни хижих птахів середньої течії р. Північного Дінця // 36. праць Зоологічного музею. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1937. – № 20. – С. 141-155.

Згадка про зникнення орланів-білохвостів поблизу Охтирки, Тростянця і Сум.

1773. Руднев Д.Ф. Роль порослевого возобновления и некоторых других антропогенных факторов в размножении вредителей леса на Украине // Зоологический журн. – 1959. – Т. 38, вып. 2. – С. 196-207.

Комахи. Окремі відомості по Сумщині.

1774. Руднев Д.Ф. Насекомые – вредители лесного хозяйства [8 карт] // Атлас природных условий и естественных ресурсов Украин-

нської ССР. – М.: Глав. упр. геодезії та картографії при Сов. Мин. ССРСР, 1978. – С. 147.

Враховано відомості по Сумській обл.

1775. Румянцев В.Ю., Маркова А.К. Геоинформационное картографирование доисторического распространения сурков на территории бывшего СССР // Биология сурков Палеарктики: Сб. научных трудов. – М.: МАКС Пресс, 2000. – С. 117-133.

Враховано знахідки викопних решток бабаків на території Сумщини (карти).

1776. Русина Л.Ю. Структурно-функциональная организация популяций ос-полистов (Hymenoptera, Vespidae) // Труды Русского энтомолог. общ-ва. – Санкт-Петербург, 2009. – Т. 79. – С. 1-216.

Фенотипічна структура поселень *Polistes nimphus* у Криму, Херсонській, Луганській, Сумській (окоп. с. Вакалівщина) областях України та південному Заураллі Росії.

1777. Русина Л.Ю., Гилев А.В., Фирман Л.А., Глозов С.В., Говорун А.В., Пеканова И.А., Русин И.Ю., Черствый С.А., Фатерыга А.В. Изменчивость окраски оси *Polistes nimphus* (Christ) (Hymenoptera, Vespidae) в Украине и южном Зауралье России // Природничий альманах. Біологічні науки / Херсонський ун-т. – 2008. – 10. – С. 158-173.

Дослідження в ряді областей, зокрема на Сумщині.

1778. Русина Л.Ю., Орлова Е.С., Голя М.О., Говорун О.В. Фенотипічна структура популяції осі *Polistes nimpha* (Christ) (Hymenoptera, Vespidae) на території урочища «Вакалівщина» Сумської області // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Зб. наук. праць (за матеріалами 4 Всеукраїнської наук. конф. з міжнародною участю для молодих учених). – Суми, 2011. – С. 139-143.

1779. Русин И., Фатерыга А., Глозов С., Говорун А., Фирман Л., Русина Л. Изменчивость окраски и размеров самок-основательниц ос *Polistes nimphulus* (Christ) (Hymenoptera, Vespidae) в Украине // 7 з'їзд Українського ентомолог. тов-ва. Тези доп. – Ніжин, 2007. – С. 113.

Дослідження в ряді областей, зокрема на Сумщині.

1780. Русина Л.Ю., Орлова К.С., Говорун А.В. Фенотипическая структура популяции оси *Polistes nimpha* (Christ) (Hymenoptera: Vespidae) на территории урочища Вакаловщина Сумской обл. // Природничий альманах. Біологічні науки. – 2010. – Вып. 14. – С. 151-161.

1781. Русина Л.Ю., Орлова К.С. Связь фенотипической изменчивости будущих основательниц *Polistes nimpha* (Hymenoptera,

Vespidae, Polistinae) с характером их зараженности в личиночном состоянии клещом *Sphexicozela connivens* (Acari, Astigmata, Winterschmidtidae) // Энтомологическое обозрение – 2011. – Т. 90, вып. 2. – С. 241-248.

Дослідження поблизу с. Вакалівщина Сумського р-ну.

1782. **Рябинин И.В.** Unioidea Харьковской и Полтавской губ. // Труды Об-ва испытателей природы при Импер. Харьков. ун-те, 1885. – Харьков, 1886. – Т. 19. – С. 159-202.

Багато даних по молюсках поблизу Сум, Охтирки, Лебедина.

С

1783. **Сабанеев Л.П.** Тетерев-косач. Охотничья монография. С 2 литогр. и полит. в тексте. – М., 1876. – 120 с. (Печаталась отдельным приложением к «Журналу охоты» за 1875-1876 гг.).

Згадка про Сумщину: «...по свидетельству Г. И-о, тетерева водятся в Ахтырском у. – в Тростинецких дачах князя А.В. Голицына, от данных теперь на сруб...».

1784. **Сабанеев Л.П.** Охотничьи птицы. Труды по охоте. / Сост. Е.А. Калганов. – М.: Физкультура и спорт, 1989. – 671 с.

Передрук низки робіт Л.П. Сабанеева, зокрема «Тетерев-косач. Охотничья монография» (вперше опублікована 1876 р.). Тут є згадка про Сумщину: «...по свидетельству Г. И-о, тетерева водятся в Ахтырском у. – в Тростинецких дачах князя А.В. Голицына, от данных теперь на сруб...» (с. 28).

1785. **Савинська Н.О.** Аутекологічні особливості та консортивні зв'язки модельних видів мухоловок трансформованих територій Північно-Східної України: Автореф. дис. ... канд. біол. наук. – Львів, 2013. – 21 с.

Дослідження в Харківській та Сумській обл.

1786. **Савинська Н.О., Чаплигіна А.Б.** Оологічні показники мухоловки білошиї природних і трансформованих ландшафтів Північно-Східної України // Бранта: Сб. науч. трудов Азово-Черноморской орнитолог. станции. – Мелитополь, 2011. – Вып. 14. – С. 133-142.

У тому числі на матеріалах з території Сумської області.

1787. **Савинська Н.О., Чаплигіна А.Б., Книш М.П.** Мінливість оологічних показників мухоловки білошиї природних і трансформованих ландшафтів Північно-Східної України // Теоретичні та практичні аспекти оології в сучасній зоології: Мат-ли 4 Міжнарод.

науково-практ. конф. (5-8 жовтня 2011 р., м. Київ – м. Канів). – Київ–Канів, 2011. – С. 314-317.

За матеріалами досліджень в Харківській та Сумській обл.

1788. **Савинська Н.О., Чаплигіна А.Б., Книш М.П.** Продуктивність розмноження дуплогнізних птахів у лісах Тростянецького лісництва // Літопис природи Том 1. 2010-2011 рр. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2012. – С. 75-77. (Рукопис).

1789. **Савостян В.М.** Зальоти рожевого шпака на Сумщину // Беркут. – 1995. – Т. 4, вип. 1-2. – С. 87.

1790. **Савостян В.М., Мерзликин И.Р.** Новая находка краснозобой казарки в Сумской области // Беркут. – 2008. – Т. 17, вип. 1-2. – С. 4.

1791. **Савустьяненко Т.Л.** Развитие половой продукции у самок *Simulium noelleri* MG. в зависимости от места обитания // 11 конф. Украинского общ-ва паразитологов: Тез. докл. – Киев, 1993. – С. 136.

Мошка. Окремі відомості по ріках Сейм і Клевень.

1792. **Савченко Є.М.** Нотатки про жуків-листорожців України (Coleoptera, Scarabaeidae) // Зб. праць Зоологічного музею. – Київ: Вид-во ВУАН, 1934. – № 13. – С. 87-96. – (Труди Ін-ту зоології та біології. – Т. 4).

Anisoplia aprica brenskoi відомий з околиць м. Суми.

1793. **Савченко Е.Н., Смиринский А.И.** Насекомые – вредители полевых культур [2 карти] // Атлас природных условий и естественных ресурсов Украинской ССР. – М.: Глав. упр. геодезии и картографии при Сов. Мин. СССР, 1978. – С. 145.

Враховано дані по Сумщині.

1794. **Сагайдак А.В.** Бобер в Старогутському лісовому масиві // Літопис природи. Том 5. 2005 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2006. – С. 249-263. (Рукопис).

1795. **Самарский С.Л., Картель М.В.** Регионы вредности серой крысы на Украине // Природное и сельскохозяйственное районирование СССР: Мат-лы 6 межвуз. конф. по природному и экономико-географ. районированию СССР для сельск. хоз-ва (секции почвен., геоботан. и эколого-зоолог. районирования). – Изд-во Моск. ун-та, 1975. – С. 120.

Згадка про Сумщину як територію з найбільшою шкідливістю пацюка.

1796. **Самош В.М.** Матеріали до поширення та екології ондатри на Україні // Наземні хребетні України. Екологія, поширення, історія фауни: Республ. міжвідомчий зб. Серія «Проблеми зоології». – Київ: Наук. думка, 1965. – С. 10–19.

Згадка про Сумщину (р. Сула).

1797. **Самош В.М.** Распространение меланистической формы хомяка обыкновенного (*Cricetus cricetus* L.) (Mammalia, Muridae) на Украине // Вестник зоологии. – 1978. – № 6. – С. 75–76.

Ареал меланістичної форми хом'яка звичайного зачіпає територію Сумщини.

1798. **Самчишина Л.В.** Рідкісні види каланоїдних копепод (Crustacea, Sorepoda) України та проблеми вивченості цієї групи // Проблеми вивчення й охорони тваринного світу у природних і антропогенних екосистемах: Мат-ли Міжнарод. наук. конф., присвяч. 50-річчю з часу опублікування регіонального зведення «Животный мир Советской Буковины» (м. Чернівці, 13 листопада 2009 р.). – Чернівці: ДрукАрт, 2010. – С. 165–167.

Вид-вселенець *Eurytemora velox* відзначений у р. Десна поблизу м. Шостка.

1799. **Сарбаш В.М.** Развитие листковой буряковой популяции на первинних господарях в умовах Сумської області // Вісник Сумського аграрного ун-ту. – 1998. – Вип. 2. – С. 57.

1800. **Сарбаш В.М., Мішньов А.К.** Вивчення фітохімічних чинників, що впливають на трофічні зв'язки в агросистемах «популяція : рослина-хазяїн : кормова рослина» // Вісник Сумського сіль.госп. ін-ту. – 1997. – Вип. 1. – С. 45–47.

1801. **Сводка** убитих окольцованных птиц на Украине в сезоне 1927 г. // Український мисливець та рибалка. – 1928. – № 3. – С. 22.

Мартини, закульцовані в Московській обл., здобуті поблизу Конотопа і Охтирки.

1802. **Сезонная жизнь** природы Русской равнины. Дневники природы за 1962–1966 гг. – Л.: Наука, Ленингр. отд., 1970. – 316 с.

Окремі фенологічні дані по Глухову і Конотопу: приліт деяких птахів, активізація комах тощо.

1803. **Сезонная жизнь** природы Русской равнины. Календари природы южной части Европейской территории СССР. – Л.: Наука, 1980. – 112 с.

Окремі фенологічні дані по Охтирці: гон лисиць і зайців, приліт і відліт деяких птахів.

1804. Семенов-Тянь-Шанский А.П., Медведев С.И. Жуки-носороги (*Oryctes* Ill.) русской и среднеазиатской фаун (Coleoptera, Scarabaeidae) // Ежегодник Зоологического музея АН СССР. – 1931. – Т. 32, вып. 4. – С. 481-502 + 5 таблиц с рисунками. (На обкладинці: 1932).

Окремі дані по Сумській обл.

1805. Семенчик М.М. Випадкові знахідки на Роменщині // Хроніка археології та мистецтва. – 1930. – Ч. 1. – С. 69-70.

Відомості про знаходження викопних решток хребетних тварин мамонтового теріокомплексу.

1806. Семенчик М.М. Кілька передісторичних знахідок з Роменщини // Антропология. – Київ, 1930. – Т. 3. – С. 207-209.

Відомості про знаходження викопних решток хребетних тварин мамонтового теріокомплексу.

1807. Сенчурын Е.В. Кольчатая горлица – в Сумах // Природа. – 1967. – № 3. – С. 120.

1808. Сердюк В.Н. Новые данные о распространении выхухолы в Украине // Вестник зоологии. – 1978. – № 2. – С. 79-80.

Дослідження на р. Сейм на Сумщині.

1809. Сергеев М. Е. Жуки-листоеды (Coleoptera, Chrysomelidae) заповедника «Михайловская целина» // Межведомственный сборник науч. работ. – Донецк, 2006. – 6. – С. 161-165.

Лебединський р-н.

1810. Сергеев М.Е. Обзор видов рода *Altica* Geoffroy, 1762 (Coleoptera: Chrysomelidae: Alticinae) фауны Украины // Известия Харьков. ентомолог. общ-ва. – Харьков, 2006 (2007). – Т. 13, вып. 1-2. – С. 69-80.

Де кілька видів роду *Altica* вказані для Сумської обл.

1811. Сергеев М.Е. Жуки-листоеды (Coleoptera, Chrysomelidae) в фауне Украинского степного природного заповедника, с обзором материалов из других районов Украины // Українська ентомофаунастика. – 2011. – Т. 2, № 4. – С. 1-29.

Огляд видового складу жуків-листоїдів Українського степового природного заповідника, зокрема відділення «Михайлівська цілина» (Лебединський р-н), де вперше відмічено 2 підродини і 20 видів листоїдів.

1812. **Сергиенко Г.Д.** Материалы к изучению низших орибатид (Oribatei, Mastrogrylina) фауны Украины // Вестник зоологии. – 1984. – № 5. – С. 31-35.

Дослідження в Сумській, Чернігівській, Житомирській, Ровенській та Волинській обл.

1813. **Сергиенко Г.Д.** Низшие панцирные клещи (Oribatei, Mastrogrylina) фауны Украины // Вестник зоологии. – 1987. – № 2. – С. 33-38.

Деякі види вказано для Сумської обл.

1814. **Сергиенко Г.Д.** Панцирные клещи рода *Rhysotritia* (Oribatei, Euphthiracaridae) фауны Украины // Вестник зоологи. – 1989. – № 2. – С. 18-23.

Новий підвид *R. ardua affinis* виявлений в ряді областей, зокрема в Сумській.

1815. **Серебряков В.В.** Некоторые фенологические закономерности весенней миграции птиц на территории Украинской ССР: Автореф. дисс. ... канд. биол. наук. – Киев, 1980. – 22 с.

Включено відомості з території Сумщини.

1816. **Серебряков В.В.** Краткие сообщения о черном аисте. На территории Украины // Исследования в области заповедного дела: Сб. науч. трудов. – М., 1984. – С. 109.

Окремі дані по Сумщині.

1817. **Серебряков В.В.** Миграции лебедей на территории Украинской ССР. – 26 с. – (Рукоп. деп. в УкрНИИТИ 20.04.1984 г. – № 11329Ук-84Деп.).

Враховано дані з території Сумщини.

1818. **Серебряков В.В.** Миграции серого журавля на Украине в 1975-1984 г. // Сообщения Прибалтийской комиссии по изучению миграций птиц. – 1989. – № 21. – С. 122-133.

Враховано відомості з території Сумщини.

1819. **Серебряков В.В., Габер Н.А.** Учет белого аиста на Украине и в Молдавии в 1931 году // Аисты: Распространение, экология, охрана: Мат-лы 1 и 2 Всесоюзн. совещ. Рабочей группы по аистам Всесоюз. орнитолог. общ-ва. – Минск: Наука і техніка, 1990. – С. 141-146.

Окремі дані по Сумщині.

1820. **Серебряков В.В., Грищенко В.Н.** Численность колониальных видов цапель на Украине по данным анкетного учета в 1986 г. /

/ Всесоюзн. совещ. по проблеме кадастра и учета животного мира: Тез. докл. – Уфа, 1989. – Ч. 3. – С. 209-210.

Враховано відомості з території Сумщини.

1821. **Серебряков В.В., Грищенко В.Н.** Миграции лебедей на Украине по данным фенологических наблюдений // Экология и охрана лебедей в СССР: Мат-лы Второго Всесоюзн. совещ. по лебедям СССР. – Мелитополь, 1990. – Ч. 1. – С. 44-46.

Окремі дані по Сумщині.

1822. **Серебряков В.В., Грищенко В.Н.** Распределение и численность колоний цапель на территории Украины по данным анкетного учета в 1986 г. // Беркут. – 1992. – № 1. – С. 52-56.

Відомості про чисельність сірої чаплі на Сумщині.

1823. **Серебряков В.В., Грищенко В.Н., Грищенко И.А.** Численность белого аиста на Украине по данным анкетного учета в 1987-1988 гг. – Киев, 1989. – 96 с. – (Рукоп. деп. в УкрНИИНТИ 25.05.89, № 1372-Ук89).

По областях, зокрема Сумській.

1824. **Серебряков В.В., Грищенко В.Н., Грищенко И.А.** Динамика численности белого аиста на Украине с 1931 по 1987 год // Аисты: Распространение, экология, охрана: Мат-лы 1 и 2 Всесоюзн. совещ. Рабочей группы по аистам Всесоюз. орнитолог. общ-ва. – Минск: Наука і техніка, 1990. – С. 147-151.

Враховано дані по Сумщині.

1825. **Серебряков В.В., Грищенко В.Н., Серебрякова И.В.** Численность грача на территории Украинской ССР в 1984 г. по данным анкетного учета // Врановые птицы в естественных и антропогенных ландшафтах: Мат-лы 2 Всесоюз. совещания. – Липецк, 1989. – Ч. 2. – С. 44-46.

Враховано дані по Сумщині.

1826. **Серебряков В.В., Дремлюга Г.М., Грищенко В.М.** Чисельність зимуючих водоплавних птахів на Україні у 1988-1989 роках // Орнітофауна західних областей України та проблеми її охорони: Мат-ли доп. П'ятої наради орнітологів та аматорів орнітологічного руху Західної України. – Луцьк, 1990. – С. 106-109.

Зокрема дані обліків на Сумщині.

1827. **Серебряков В.В., Мовсейкина Г.Н., Грищенко В.Н.** Численность грача на Украине по данным анкетного учета в 1989 г. //

Екологічні проблеми вранових птахів: Мат-лы 3 совещ. – Ставрополь, 1992. – С. 80-82.

По областях, зокрема Сумській.

1828. **Серебряков В.В., Пшеничний С.В.** Особливості зимівель водоплавних та коловодних птахів в Українському Поліссі за результатами Всеукраїнських зимових обліків // Облік птахів: підходи, методики, результати (Зб. наук. статей Другої міжнарод. науково-практ. конф., 26-30 квітня 2004 р.). – Житомир, 2004. – С. 119-124.

Враховано дані з північних районів Сумщини.

1829. **Серебряков В.В., Серебрякова И.В.** Зимовки и миграции грача на территории Украинской ССР // Изучение птиц СССР, их охрана и рациональное использование: Тез. докл. 1-го съезда Всесоюз. орнитолог. общ-ва и 9 Всесоюз. орнитолог. конф. – Ленинград, 1986. – Ч. 2. – С. 237.

Враховані дані з території Сумщини.

1830. **Сероус Л.Я.** Видовой состав и распределение шелкоунов в биоценозах Сумской области // 9 съезд Всесоюз. энтомолог. общ-ва: Тез. докл. – Киев: Наук. думка, 1984. – Ч. 2. – С. 154-155.

Лебединський р-н (агроценози і зап-к «Михайлівська цілина»).

1831. **Сероус Л.Я.** Динамика численности шелкоунов полевых севооборотов в условиях Сумской области // Рациональные приемы защиты сельхоз. культур от вредителей и болезней: Сб. научн. трудов / Харьков. с.-х. ин-т. – Харьков, 1984. – Т. 304. – С. 49-53.

Лебединський р-н.

1832. **Сероус Л.Я.** Шелкуны полевых севооборотов в Восточной Лесостепи УССР и борьба с ними: Автореф. дис. ... канд. с.-х. наук. – Киев, 1987. – 18 с.

Зокрема дослідження в Лебединському р-ні (агроценози і зап-к «Михайлівська цілина»).

1833. ***Силантьев А.А.** Обзор промысловых охот в России. – СПб: Тип. В.Киршбаума, 1898. – 619 с.

Згадка про зустрічі орябків в Охтирському лісництві в останній чверті XIX ст.

1834. **Синиця І.Н., Кравченко В.М.** Бджоли-андрени (*Andrena*) Сумської області // Вакалівщина: До 30-річчя біостанціону Сумського пединституту: Зб. наук. праць. – Суми, 1998. – С. 56-66.

1835. Сковорцова Г.М. Орнітофауна міста Суми // Краєзнавчий збірник: Статті та матеріали / Сумський обласний краєзнавчий музей. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. – С. 220-246.

1836. Сковорцова Г.М., Книш М.П. Формування урбанізованої популяції білошійої мухоловки в м. Суми // Беркут. – 2007. – Т. 16, вип. 2. – С. 281-283.

1837. Сковорцова Г.М., Книш Н.П. О копрофагии свиристелей (в контексте дефицита минерального питания) // Беркут. – 2009. – Т. 18, вип. 1-2. – С. 210-212.

Спостереження в м. Суми.

1838. Сковорцова Г.М., Книш Н.П. Новые данные по копрофагии свиристелей // Беркут. – 2011. – Т. 20, вип. 1-2. – С. 176-177.

Спостереження в м. Суми.

1839. Сковорцова Г.М., Книш Н.П. О копрофагии свиристелей *Bombus garrulus* (в контексте дефицита минерального питания) // Русский орнитолог. журнал. – 2014. – Т. 23, экспресс-вып. № 1043. – С. 2745-2747. (Друге видання. Перша публікація в 2009 р.).

Спостереження в м. Суми.

1840. Сковорцова Г.М., Книш Н.П. Хищничество соек и галок на лётном молодняке воробьиных птиц // Птицы бассейна Северского Дона. – Харьков, 2014. – Вып. 12. – С. 292-293.

Спостереження в м. Суми.

1841. Скляр О.Ю. Орнітологічні спостереження. Лелека чорний (*Ciconia nigra*) // Беркут. – 2008. – Т. 17, вип. 1-2. – С. 78.

Зустріч виду поблизу с. Ямне Великописарівського р-ну.

1842. Скляр О.Ю. Моніторинг популяції білих лелек (*Ciconia ciconia*) на ділянці «Велика Писарівка» у 2004-2014 рр. // Літопис природи. Том 4. 2014 р. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2015. – С. 9-18. (Рукопис).

1843. Скляр О.Ю. Обліки птахів на постійних маршрутах у Великописарівському ДПНДВ протягом 2014 року // Літопис природи. Том 4. 2014 р. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2015. – С. 219-229. (Рукопис).

1844. Скляр О.Ю., Книш М.П. Знахідки тварин Червоної книги України у зоні діяльності Гетьманського НПП у 2012-2014 рр. // Літопис природи. Том 4. 2014 р. / Гетьманський нац. природ. парк. – Тростянець, 2015. – С. 230-239. (Рукопис).

1845. Скляр О.Ю., Недоцюк О.А., Гребенник К.В. Орнітологічні спостереження у долині річки Ворскли у межах заказника «Ямний» // Сучасні проблеми геоєкології та раціонального природокористування Лівобережної України: Мат-ли Всеукраїнської науково-практ. конф., присвяч. 160-річчю з дня народж. В.В. Докучаєва. – Суми: СумДПУ, 2006. – С. 241-246.

Дослідження поблизу с. Ямне Великописарівського р-ну.

1846. Скоробогатов Е.В., Атемасов А.А. Русская выхухоль на северо-востоке Украины // Геоэкологические и биоэкологические проблемы Северного Причерноморья: Мат-лы Международ. научно-практ. конф. – Тирасполь, 2001. – С. 270-271.

Дещо про поширення хохулі в Путивльському р-ні.

1847. Скоробогатов Е.В., Атемасов А.А., Фоменко А.В., Девятко Т.Н. Влияние типологических особенностей угодий поймы Сейма в Сумской области на формирование ареала русской выхухоли (*Desmana moschata*) // Екологічні дослідження річкових басейнів Лівобережної України: Зб. наук. праць. – Суми: СумДПУ, 2002. – С. 197-201.

1848. Скрильник Ю.Є. Сірий довговусий вусач *Acanthocinus aedilis* (Linnaeus, 1758) у соснових насадженнях Лівобережної України // Лісівництво і агролісомеліорація. – Харків: УкрНДЛПГА, 2013. – Вип. 122. – С. 129-137.

Поширення, фенологія і шкідливість виду за дослідженнями в Харківській, Сумській і Луганській обл.

1849. Скрипченко І.В., Амбаровський І.К. Недригайлівщина: у здекалі історії: Нариси з історії Недригайлівського району Сумської області з найдавніших часів до початку ХХІ ст. – Суми: Собор, 2010. – 448 с.

Відомості про знаходження кісток мамонта на території Недригайлівського р-ну.

1850. С.М. К далекому прошлому // Охота и рыболовство. – 1923. – № 5-6. – С. 74.

Знахідка викопних рогів лося при розробці торфу біля Лебедина.

1851. С.М. Добыча дичи в Лебединском у. за 1922 г. // Природа и охота на Украине. – Изд-во Всеукраинского союза охотников и рыболовов, 1924. – № 1-2. – С. 64.

Звірі, птахи (дрохви, кульони тощо).

1852. Смаголь В.Н., Гавриць Г.Г., Салганський-мл. А.А. Распространение и численность лося, *Alces alces* (*Mammalia, Artiodactyla*), в Украине в начале XXI века // Вестник зоологии. – 2012. – Т. 46, № 2. – 161–166.

Певна інформація про поголов'я лосів на Сумщині.

1853. Совинський В. До фауни Lepidoptera Чернігівщини // Зб. праць Дніпровської біологічної станції. – Київ, 1927. – Ч. 2. – С. 359-427. – (Укр. АН. Труды фіз.-мат. відділу. – Т. 3, вип. 7).

Зокрема результати досліджень на Конотопщині і Шосткинщині.

1854. Соколов Л.Г., Зачотнова Н.П. Матеріали з біології сріблястого карася (*Carassius gibelio*) в ставу урочища Вакалівщина Сумського району // Вакалівщина: До 30-річчя біостанціону Сумського педінституту: Зб. наук. праць. – Суми, 1998. – С. 88-91.

1855. Сокур І.Т. Историчні зміни та використання фауни ссавців України. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1961. – 84 с.

Историчні дані про минуле поширення багатьох видів диких звірів в Україні, зокрема на Сумщині.

1856. Сокур І.Т. Шкідливі гризуни і боротьба з ними. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1963. – 95 с.

Дрібні відомості по Сумщині (чисельність ховраха крапчастого, загальні карти поширення видів гризунів).

1857. Сокур И.Т. Суслики. Крысы. Мыши. Полевки. Мероприятия по борьбе с сусликами, с мышевидными грызунами [4 карти] / Атлас природных условий и естественных ресурсов Украинской ССР. – М.: Глав. упр. геодезии и картографии при Сов. Мин. СССР, 1978. – С. 145.

Враховано дані по Сумщині.

1858. Сокур И.Т., Дворников М.В., Лобков В.А., Полушина Н.А., Реут Ю.А., Токарский В.А., Филипчук Н.С. Наземные белчьи Украины (современное состояние, особенности экологии, рациональное использование и охрана) // Изученность териофауны Украины, ее рациональное использование и охрана: Сб. науч. трудов /АН УССР. – Киев: Наук. думка, 1988. – С. 51-63.

Дрібні відомості по Сумщині: поселення ховраха крапчастого поблизу Сум і на Михайлівській цілині.

1859. Солодовникова В.С. Долгоносики рода *Apion* (Coleoptera, Curculionidae) лесостепной зоны Восточной Украины // Энтомологическое обозрение. – Наука, 1965. – Т. 44, вып. 2. – С. 335-352.

Багато даних по Сумському Поліссяю і Лісостепу (зокрема зап-к «Михайлівська цілина»). Харківська і Курська обл.

1860. **Солодовникова В.С.** К вопросу о распространении и эколого-географических особенностях долгоносиков рода *Apion* Левобережья УССР и Крыма // Природные и трудовые ресурсы Левобережной Украины и их использование: Мат-лы Второй межведомств. науч. конф. – М.: Недра, 1966. – Т. 7. Геоморфология, климат, почвы, растительность и животный мир, физ. география. – С. 332-335. Окремі відомості по Сумщині.

1861. **Сомов Н.Н.** Орнитологическая фауна Харьковской губернии. – Харьков: Тип. А. Дарре, 1897. – ЙХ, 194, 680 с. (Отд. прилож. к т. 26 Трудов Об-ва испытат. природы при Импер. Харьков. ун-те). Зокрема південні р-ни Сумщини.

1862. **Стадниченко А.П.** Пресноводные двустворчатые моллюски (*Bivalvia*, *Unionidae*) фауны Украинской ССР // Вестник зоологии. – 1984. – № 1. – С. 32-38.

Проаналізовано збори моллюсків з водоєм 24 областей України.

1863. **Стадниченко А.П.** Прудовиковые и чашечковые (*Lymnaeidae*, *Acroloxidae*) Украины: Монография. – Киев: Центр учебной литературы, 2004. – 327 с.

Враховано матеріали з басейну р. Псел (Суми, Лебедин).

1864. **Стан** навколишнього природного середовища у Сумській області у 2002 році (довідь) / Держ. управл. екології та природ. ресурсів у Сумській області. – ПП Вінниченко М.Д., 2003. – 64 с.

Тваринний світ (с. 34-36): «червонокнижні» і мисливські тварини, риба. Екологічна мережа Сумщини.

1865. **Стан** навколишнього природного середовища у Сумській області у 2003 році (довідь) / Держ. управл. екології та природ. ресурсів у Сумській області. – Суми: ПП Вінниченко М.Д., 2004. – 51 с.

Тваринний світ (с. 23-24): склад фауни хребетних тварин, мисливсько-господарська діяльність. Території і об'єкти з особливим статусом охорони.

1866. **Стан** навколишнього природного середовища в Сумській області у 2004 році (довідь) / Держ. управл. екології та природ. ресурсів в Сумській області. – Суми: Вінниченко М.Д., 2005. – 59 с.

Тваринний світ (с. 25–26): склад фауни хребетних тварин, мисливсько-господарська діяльність. Території та об'єкти з особливим статусом охорони (с. 27–32).

1867. Стан навколишнього природного середовища в Сумській області у 2005 році (доповідь). Офіційне видання / Держ. управл. екології та природ. ресурсів в Сумській області. – Суми, 2006. – 60 с.

Тваринний світ (с. 29–31). Території та об'єкти, що підлягають особливій охороні (с. 32–37).

1868. Стан навколишнього природного середовища в Сумській області у 2006 році (доповідь). Офіційне видання / Держ. управл. екології та природ. ресурсів в Сумській області. – Суми, 2007. – 60 с.

Рослинний та тваринний світ (с. 30). Території та об'єкти, що підлягають особливій охороні (с. 31–35).

1869. Стан навколишнього природного середовища в Сумській області у 2007 році (доповідь). / Держ. управл. екології та природ. ресурсів в Сумській області. – Суми: ПКП «Еллада-S», 2008. – 60 с.

Рослинний та тваринний світ (с. 30–34). Природно-заповідний фонд (с. 35–39).

1870. Стан навколишнього природного середовища в Сумській області у 2010 році (доповідь). / Держ. управл. екології та природ. ресурсів в Сумській області. – Суми: ПКП «Еллада S», 2011. – 108 с.

Охорона, використання та відтворення тваринного світу (с. 26). Природні території, що підлягають особливій охороні (с. 28–29).

1871. Статива А.І. Живлення зимняка (*Buteo lagopus*) в умовах антропогенних ландшафтів півдня Сумської області // Екологія птахів: види, сообщества, взаємосвязи. Труды науч. конф., посвящ. 150-летию со дня рожд. Николая Николаевича Сомова (1861–1923). 1–4 декабря 2011 г., г. Харьков, Украина. – Харьков, 2011. – Кн. 2. – С. 150–153. (Сомовская библиотека. Вып. 1. Кн. 2).

1872. Статива А.І. Випадок викрадання пташенят великим яструбом (*Accipiter gentilis*) із гнізда сороки (*Pica pica*) // Авіфауна України. – 2014. – Вип. 5. – С. 82.

Спостереження біля с. Підставки Липоводолинського р-ну.

1873. Статива А.И. Встреча частичного альбиноса обыкновенного жулана *Lanius collurio* в Сумской области // Русский орнитолог. журн. – 2014. – Т. 23, экспресс-вып. № 968. – С. 459–460.

1874. **Статива А.І.** Новий випадок масової міграції звичайного канюка (*Buteo buteo*) на півдні Сумської області // Авіфауна України. – 2014. – Вип. 5. – С. 55-56.

1875. **Статива А.І., Книш М.П.** Перші докази гніздування канюка степового в Сумській області // Беркут. – 2010. – Т. 19, вип. 1-2. – С. 113-115.

1876. **Статива А.І., Книш Н.П.** Наблюдения дрофы (*Otis tarda*) и сизоворонки (*Coracias garrulus*) на юге Сумской области в 2010-2012 гг. // Птицы бассейна Северского Донца. – Харьков, 2014. – Вип. 12. – С. 240-241.

Спостереження в Липоводолинському р-ні.

1877. **Статива А.І., Статива С.А., Книш М.П.** Випадок масової міграції звичайних канюків у Сумській області восени 2007 р. // Авіфауна України. – 2008. – Вип. 4. – С. 63-65.

1878. **Степаненко Г.П.** Календар природи // Літопис природи. Том 7. 2007 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2008. – С. 279-292. (Рукопис).

Фенологія сезонних явищ у житті комах, земноводних, птахів та рослин у 2007 р.

1879. **Степаненко Г.П.** Календар природи // Літопис природи. Том 8. 2008 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2009. – С. 181-192. (Рукопис).

Фенологія сезонних явищ у житті комах, земноводних, птахів та рослин у 2008 р.

1880. **Степаненко Г.П.** Види тварин НПП «Деснянсько-Старогутський», занесених до Червоної книги України // Літопис природи. Том 9, частина 2. 2009 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2010. – С. 240-242. (Рукопис).

П'явка медична, комахи, мінога українська, риби, плазуни, птахи, ссавці.

1881. **Степаненко Г.П.** Календар природи // Літопис природи. Том 9, частина 2. 2009 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2010. – С. 258-271. (Рукопис).

Фенологія сезонних явищ у житті комах, земноводних, птахів, ссавців та рослин у 2009 р.

1882. **Степаненко Г.П.** Календар природи // Літопис природи. Том 11. 2011 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2012. – С. 235-247 (Рукопис).

Фенологія сезонних явищ у житті комах, земноводних, птахів, ссавців та рослин у 2011 р.

1883. **Степаненко Г.П.** Календар природи // Літопис природи. Том 12. 2012 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2013. – С. 186-199 (Рукопис).

Фенологія сезонних явищ у житті комах, земноводних, птахів, ссавців та рослин у 2012 р.

1884. **Степаненко Г.П.** Календар природи // Літопис природи. Том 13. 2013 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2014. – С. 156-182 (Рукопис).

Фенологія сезонних явищ у житті комах, земноводних, птахів, ссавців та рослин у 2013 р.

1885. **Степаненко Г.П.** Календар природи // Літопис природи. Том 14. 2014 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2015. – С. 147-170.

Фенологія сезонних явищ у житті комах, земноводних, птахів, ссавців та рослин у 2014 р.

1886. **Стрелков П.П.** Материали по зимовкам летучих мышей в Европейской части СССР // Труды Зоологического ин-та АН СССР. – Л., 1958. – Т. 25. – С. 255-303.

Окремі дані по Путивльському р-ну (пещери Софронієвського монастиря поблизу с. Нова Слобода).

1887. **Стригунов В.И.** Хищные птицы Лесостепи бассейна Днепра: Автореф. дисс. ... канд. биол. наук. – Киев, 1987. – 25 с.

Регіон досліджень: Черкаська, Полтавська, Кіровоградська, Київська і Сумська обл.

1888. **Стригунов В.И., Рева П.П., Митяй И.С., Игнатенко А.И.** Встречи серого журавля в Черкасской, Полтавской и Сумской областях // Сообщения Прибалтийской комиссии по изучению миграций птиц. – 1989. – № 21. – С. 43-44.

1889. **Ступнищкая В.М., Маринов М.П., Литвиненко Е.Ф., Слесаренко В.В., Слесаренко А.С., Хижинская О.П., Степанова И.А., Буяло С.Г.** Природные очаги туляремии на территории Украинской ССР // Журнал микробиологии, эпидемиологии и иммунологии. – М.: Медицина, 1964. – № 10. – С. 94-98.

Збудник виділявся від різних видів кліщів. У тому числі в 7 р-нах Сумщини.

1890. **Суряднова В., Книш М.** Урок-екскурсія до плодового саду // Біологія і хімія в школі. – 2009. – № 4 (74). – С. 15-18.

1891. **Сухобоков О.В.** Славяне Дніпровського Левобережжя (роменська культура і її предшественники). – Київ: Наук. думка, 1975. – 168 с. Знахідки кісток коропових риб пізньоголоценового віку відомі з поселень Новотроїцьке (Лебединський р-н) і Ницаха (Тростянецький р-н).

1892. **Сучасний стан мічення птахів в Україні** // Бюл. Українського центру кільцювання птахів / Укл. А. Полуда. – 2000. – № 1. – С. 6-7. Стосовно Сумщини: протягом 1994-1998 рр. закілцьовано 110 особин птахів.

1893. **Сушко К.И.** В степи заповідной. – Київ: Урожай, 1988. – 160 с.

Художній нарис зап-ка «Михайлівська цілина», згадка про тварин (с. 137-158).

Т

1894. **Тарашук В.І.** Викопні черепахи родини Emydidae з неогенових та антропогенових відкладів України // Зб. праць Зоологічного музею / АН УРСР. – Київ: Наук. думка, 1971. – № 34. – С. 100-111.

Згадка про знахідку *Emys orbicularis* в с. Ширяєве Путивльського р-ну, датовану скіфським часом.

1895. **Тарашук С.В.** Об изменчивости остромордой лягушки (*Rana arvalis*) на территории Украины // Вестник зоологии. – 1984. – № 5. – С. 80-82.

Для аналізу використані збори жаб з ряду місць України, зокрема з с. Стара Гута (Середино-Будський р-н).

1896. **Татаринов К.А.** Александр Порфирьевич Корнеев // Вестник зоологии. – 1974. – № 2. – С. 83-84.

1897. **Тварини-шкідники та паразити [4 карти]:** Гризуни-шкідники; комахи-шкідники польових культур; комахи-шкідники садових культур і виноградників; комахи-шкідники лісових культур // Національний атлас України. – Київ: Картографія, 2007. – С. 215.

1898. **Телешек В.** К распространению озимой совки на Украине в 1925 г. // Захист рослин: Зб. матеріалів по боротьбі зі шкідниками. – 1925, травень. – Ч. 3-4. – С. 55-57.

Окремі відомості по Сумщині.

1899. **Телешек В.** Озимая совка на Украине в 1924 г. // *Захист рослин: Зб. матеріалів по боротьбі зі шкідниками.* – 1925, травень. – ч. 3-4. – С. 48-50.

Окремі відомості по Сумщині.

1900. **Терезникова Є.М.** Еколого-фауністичний огляд кокцид (Homoptera, Coccoidea) Українського Полісся // *Мат-ли до ентомології України.* – Київ: Вид-во АН УРСР, 1963. – С. 41-57. – (Праці Ін-ту зоології. – Т. 19).

Враховано дані по Сумському Полісся, де було виявлено 28 видів кокцид.

1901. **Терезникова Є.М.** Деякі особливості екології червців і щитків (Homoptera, Coccoidea) Українського Полісся // *Екологія та географічне поширення членистоногих.* – Київ: Наук. думка, 1964. – С. 91-97. – (Праці Ін-ту зоології АН УРСР. – Т. 20).

Поліські області, зокрема Сумська.

1902. **Терехова В.В., Скрыльчик Ю.Е.** Первая находка и сведения о биологии жука-короеда *Anisandrus maiche* Stark (Coleoptera: Curculionidae: Scolytinae) в лесостепной зоне Украины // *Видовые популяции и сообщества в антропогенно трансформированных ландшафтах: состояние и методы его диагностики.* Мат-лы XI Международ. научно-практ. эколог. конф. 20-25 сентября 2010 г., г. Белгород. – Белгород: ИПЦ ПОЛИТЕРРА, 2010. – С. 129-130.

Знахідки виду в Харківській і Сумській областях, зокрема в окол. с. Вакалівщина Сумського р-ну (2009 р.).

1903. **Тертишний О.С.** Захист яблуні, сливи та чорної смородини від шкідників з застосуванням екологічно безпечних технологій в умовах Східного Лісостепу України // *Известия Харьков. энтомолог. общ-ва.* – 1995. – Т. 3, вып. 1-2. – С. 75-87.

Комахи, кліщі, слимаки, ссавці. Дослідження в Харківській, Сумській та Полтавській обл.

1904. **Тесленко С.В.** Виды-двойники надвида *Microtus arvalis* на Украине. Сообщение 3. Система трапсферринов *M. arvalis* s. str. // *Вестник зоологии.* – 1987. – № 3. – С. 39-44.

Тварин для дослідження відловлювали в різних пунктах України, зокрема на Сумщині (карта).

1905. **Тесленко С.В., Загороднюк И.В.** Виды-двойники надвида *Microtus arvalis* на Украине. Сообщение 2. Распространение *Microtus arvalis* // *Вестник зоологии.* – 1986. – № 6. – С. 27-31.

Окремі відомості по Сумщині.

1906. ***Тишков А.А., Шеремет Л.Г.** Продуктивность и динамика биоты луговых степей «Михайловской целины» // Динамика биоты в экосистемах Центральной Лесостепи. – М., 1986. – 200-208.

Окремі дані по фауні.

1907. **Тищенко В.** Лилик пізній – *Eptesicus serotinus* // Ссавці України під охороною Бернської конвенції. – Київ, 1999. – С. 81-90. – (Праці Теріологічної школи. – Вип. 2).

Карта поширення виду в Україні, зокрема на Сумщині.

1908. **Ткаченко В.О.** До вивчення іхтіофауни Деснянсько-Старогутського національного природного парку // Наук. записки Тернопільського нац. пед. ун-ту ім. Володимира Гнатюка. Серія: Біологія. Спец. вип. «Гідроекологія». – 2005. – № 3 (26). – С. 433-435.

1909. **Токарский В.А., Бартенев А.Ф.** Рукопись А.В.Черная «Описание животных под именем сусликов или сурков» // 3 Международ. конф. по суркам «Сурки Голарктики как фактор биоразнообразия»: Тез. докл. – М.: Изд-во АБФ, 1997. – С. 96-97.

Наведено фрагменти рукопису А.В. Черная, де той повідомляє, що Гульденштедт (1791) бачив бабаків по Сеймуі, зрідка, біля витоків Сули (Сумщина).

1910. **Токарский В.А., Грубник В.В., Авдеев А.С.** Реакклиматизация степного сурка (*Marmota bobak* Mull., 1776) в Украине (Харьковская, Полтавская, Сумская, Запорожская и Днепропетровская области) // Вісник Харків. нац. ун-ту ім. В.Н. Каразіна. Серія: біологія (Мат-ли наук. конф. біолог. ф-ту Харків. нац. ун-ту ім. В.Н. Каразіна, присвяч. 100-річчю з дня народж. Г.І. Семененка). – 2006. – Вип. 4, № 748. – С. 100-109.

1911. **Толканец В.И.** Наездники рода нетелия – *Netelia* Gray (Hymenoptera, Ichneumonidae) в фауне Украины // Вестник зоологии. – 1972. – № 2. – С. 46-51.

Посилання на збори *Netelia fuscicarpus* Kok. на Охтирщині.

1912. **Топачевський О.В., Алмазов О.М., Поливанна М.Ф.** Сучасний санітарно-гідробіологічний і гідрохімічний стан Десни і рекомендації щодо його поліпшення // Десна в межах України (санітарно-гідробіологічна та гідрохімічна характеристика). – Київ: Наук. думка, 1964. – С. 156-159.

1913. **Трач В.Н.** Гельминты крупного рогатого скота. Гельминты овец [2 карти] // Атлас природных условий и естественных ресу-

рсов Украинской ССР. – М.: Глав. упр. геодезии и картографии при Сов. Мин. СССР, 1978. – С. 149.

Враховано відомості стосовно території Сумщини.

1914. **Трегуб В.Ю., Гавриленко И.В., Шещурак П.Н.** Короеды (Coleoptera: Scolytidae) Сумщини // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – 2000. – Т. 8, вып. 2. – С. 51.

Відзначено 32 види.

1915. **Трегуб В.Ю., Гавриленко И.В., Шещурак П.Н.** Короеды (Coleoptera: Scolytidae) Сумщини // Республ. энтомолог. конф., присвяч. 50-й річниці заснування Українського энтомолог. тов-ва: Тези доп. – Ніжин: ТОВ Наука-сервіс, 2000. – С. 125.

Конотопський, Шосткинський, Середино-Будський р-ни.

1916. **Трылис В.В.** Значение пресноводных губок в экосистемах малых рек бассейна р. Десны: Автореф. дисс. ... канд. биол. наук. – Кишинев, 1992. – 24 с.

Враховано результати досліджень на річках Сейм, Шостка, Свіга.

1917. **Трылис В.В., Щербак С.Д.** К вопросу о редких и исчезающих видах пресноводных губок и мшанок фауны Украины // Вестник экологии. – 1996. – № 1-2. – С. 129-132.

Стосовно Сумщини: дослідження в басейні Десни (р. Сейм та ін.).

1918. **Тулуп Л.Я., Бородіна К.І.** До питання паразитизму іксодових кліщів // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Мат-ли 3 регіональної наук. конф. студентів та молодих учених. 22-23 травня 2010 р. – Суми, 2010. – С. 62-67.

Залежність активності іксодових кліщів від температури і вологості повітря. Дослідження в Глухівському р-ні.

У

1919. **Уваєва Е.И.** Моллюски рода Planorbis (Gastropoda, Planorbidae) фауны Украины: диагностика, особенности распространения и экологии // Вестник зоологии. – 2007. – Т. 41, № 1. – С. 71-79.

На карті місцезнаходження видів роду в Україні вказано пункти на Сумщині.

1920. **Усова З.В., Антипина И.И.** О распространении и экологии *Simulium morsitans* Edw. (Diptera, Simuliidae) на Украине // Вестник зоологии. – 1976. – № 2. – С. 15-18.

Зокрема вид виявлено на півночі Сумщини.

1921. **Усова З.В., Рева М.В.** Новый вид мошки *Schoenbaueria suchomlinae* sp. n. (Diptera, Simuliidae) из Украины // Известия Харьк. энтомолог. общ-ва. – 1995. – Т. 3, вып. 1-2. – С. 69-72.

Вид описано на матеріалі з різних пунктів України, зокрема з Сумської обл. (р. Сейм).

1922. **Устинов А.А.** Состояние и задачи научных исследований в области фитогельминтозов в УССР // Проблемы паразитологии: Труды 2 науч. конф. паразитологов УССР. – Киев: Изд-во АН УССР, 1956. – С. 293-295.

Згадка про поширення бурякової нематоди в Низівському бурякорадгоспі (Сумський р-н).

Ф

1923. **Федоренко А.П.** Ценные охотничье-промысловые птицы. Редкие птицы, подлежащие охране. Сезонные миграции птиц. Сезонные миграции птиц за пределы Украины [4 карты] // Атлас природных условий и естественных ресурсов Украинской ССР. – М.: Глав. упр. геодезии и картографии при Сов. Мин. СССР, 1978. – С. 144.

Враховано дані стосовно території Сумщини.

1924. **Федоренко И.А.** Материалы к фауне пухоедов воробьиных птиц Украины. Сообщение IV. Philopterinae (Mallophaga, Ischnocera). Ч. 2. // Вестник зоологии. – 1978. – № 2. – С. 55-60.

Один з нових видів (*Philopterus sittae*) виявлений на повзиках з Ровенської, Житомирської, Чернігівської і Сумської обл.

1925. **Федоров Е.И., Наглов В.А., Товпинец Н.Н., Чернокозиский А.А., Подопригра Р.И., Мерзликян И.Р., Чепига Л.П., Кочканов И.Л.** Состояние зараженности городских популяций серых крыс иктерогеморрагическим лептоспирозом в условиях Левобережной Украины и Крыма // Тез. докл. 4 Съезда Всесоюз. териолог. общ-ва. – М., 1986. – Т. 3. – С. 332-333.

Враховано дані по Сумщині.

1926. **Федун О.М.** Спостереження за осінньою міграцією птахів на Десні восени 2005 р. // Літопис природи. Том 6, частина 2. 2006 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2007. – С. 283-338. (Рукопис).

1927. **Федун О.М.** Весняна міграція птахів у заплаві Десни у 2007 р. // Літопис природи. Том 7. 2007 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2008. – С. 217-254. (Рукопис).

1928. Федун О.М. Весняна міграція птахів у заплаві р. Десна у 2008 році // Літопис природи. Том 8. 2008 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2009. – С. 127-162. (Рукопис).

1929. Федун О.М. Спостереження в заплаві р. Десна з 25.03.09 – 6.04.09 // Літопис природи. Том 9, частина 1. 2009 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2009. – С. 109-144. (Рукопис).

Весняна міграція птахів у 2009 р.

1930. Федун А.Н., Семірозов А.В. Распространение и численность черного коршуна на территории Черниговской области // Хищные птицы в динамической среде третьего тысячелетия: состояние и перспективы. Труды 6 Международ. конф. по соколообразным и совам Северной Евразии, г. Кривой Рог, 27-30 сентября 2012 г. – Кривой Рог: Издатель ФЛ-П Чернявский Д.А., 2012. – С. 249-252.

Зокрема дослідженнями охоплена заплава р. Десни на межі з Сумською обл.

1931. Фененко Н.И. *Aquila minuta*. Орел-карлик темный // Матлы к познанию фауны и флоры Российской империи. Отд. зоологический. – М., 1909. – Вып. 9. – С. 251-257.

Спостереження за прильотом і гніздуванням орлів поблизу с. Хижки на Конотопщині.

1932. Фесенко Г.В. Відмінності між близькими і далекими птахами-мігрантами в частоті їхніх строків прильоту зі строками розвитку рослин // Пріоритети орнітологічних досліджень: Мат-ли і тези доп. 8 наук. конф. орнітологів заходу України, присвяч. пам'яті Густава Бельке (24.07.1810 – 03.03.1873). – Львів – Кам'янець-Подільський, 2003. – С. 178-180.

Аналіз фенодат із двох пунктів спостереження – околиці м. Суми і Естонія.

1933. Фесенко Г.В. Корреляция сроков прилета птиц и зацветания растений в лесной и лесостепной зонах Восточной Европы. Сообщение 1. Распределение значимых корреляций // Вестник зоологии. – 2005. – Т. 39, № 4. – С. 49-58.

Аналіз фенологічних даних, зібраних поблизу Сум, Житомира та в Естонії.

1934. Фесенко Г.В. Корреляция сроков прилета птиц и зацветания растений в лесной и лесостепной зонах Восточной Европы. Со-

обшение 2. Сопоставление силы влияния факторов // Вестник зоологии. – 2007. – Т. 41, № 2. – С. 233-239.

Дослідження проведено на матеріалах, зібраних поблизу Сум, Житомира та в Естонії.

1935. **Фесенко Г.В.** До історії оцінки чисельності лелеки чорного (*Ciconia nigra* (L.)) в Україні-Русі // Птиці басейна Северського Донця. Вып. 11: Мат-лы 15 науч. конф. Раб. группы по птицам басс. Сев. Донца, посвящ. памяти И.А. Кривицкого, (16-18 октября 2009 г.). – Донецк, 2010. – С. 70-73.

Деяка інформація стосовно чисельності лелеки чорного в Сумській обл.

1936. **Фесенко Г.В., Книш М.П.** Кореляційні зв'язки між фенологічними явищами у комах та рослин // Біологічні науки: 36. наук. праць / Сумський пед. ун-г. – Суми: Ред. відділ СДПУ, 1999. – С. 11-19.

Дослідження в Сумському р-ні.

1937. **Фесенко Г.В., Михалевич О.А., Книш Н.П.** Соответствуют ли сроки весеннего прилета птиц сезонному развитию экосистем? Сообщение 1. Структура достоверных корреляционных связей между сроками прилета птиц и зацветания растений в Сумской лесостепи // Вестник зоологии. – 1996. – № 4-5. – С. 36-45.

1938. **Фесенко Г.В., Михалевич О.А., Книш Н.П.** Соответствуют ли сроки весеннего прилета птиц сезонному развитию экосистем? Сообщение 2. Анализ согласованности явлений // Вестник зоологии. – 1997. – Т. 31, № 1-2. – С. 64-68.

Дослідження на основі спостережень у Сумському р-ні.

1939. **Филенко В.Л.** Распространение нематод *Longidorus elongatus* на сахарной свекле и кукурузе в 10-польных севооборотах // Проблемы почвенной зоологии: Тез. докл. 7 Всесоюз. совещ. – Киев, 1981. – С. 234-235.

Окремі відомості по Сумщині.

1940. **Фоменко Н.В., Поліщук В.В.** Замітка про олігохет Десни // Десна в межах України (санітарно-гідробіологічна та гідрохімічна характеристика). – Київ: Наук. думка, 1964. – С. 151-155.

Багато даних стосовно р. Шостки.

1941. **Фон-Шультес Х.Г.** Очерк Тростянецкого имения статск. советн. Л.Е. Кеннга // Очерк Тростянецкого имения состоящего Харьковской губернии, в Ахтырском уезде, принадлежащего статско-

му советнику Л.Е. Кенигу. – Харьков: Тип. губерн. правления, 1887. – С. 1-72.

Короткі відомості про комах-шкідників.

1942. **Фурсов В.Н.** Обзор родов наездников-яйцедов Trichogrammatidae (Hymenoptera: Chalcidoidea) фауны Украины с иллюстрированной определительной таблицей // Українська ентомофауністика. – 2015. – Т. 6, № 1. – С. 1-39.

Матеріал для дослідження збирався по всій Україні.

1943. **Фурс О.С., Шещурак П.Н.** Бабочки-хохлатки (Lepidoptera: Notodontidae) из охраняемых территорий Украины, хранящиеся в фондах кафедры биологии Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя (Черниговская область, Украина) // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Мат-ли 3 регіональної наук. конф. студентів та молодих учених. 22-23 травня 2010 р. – Суми, 2010. – С. 67-71.

Зокрема низка видів з НПП «Деснянсько-Старогутський» (Середино-Будський р-н).

1944. **Фурс О.С., Шещурак П.Н.** Видовой состав и географическая представленность бабочек семейства Notodontidae Stephens, 1829 в фондах кафедры биологии Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя // Сучасні проблеми природничих наук: Мат-ли 5 Всеукраїнської студент. наук. конф. 21-22 квітня 2010 р. – Ніжин: Наука-сервіс, 2010. – С. 64–66.

Низка видів представлена екземплярами з Сумської обл.

Х

1945. **Халтурин М.Б.** Морфологічні пристосування ізольованої популяції лина водойм Сумщини до умов середовища // Теоретичні та практичні аспекти оології в сучасній зоології: Мат-ли 4 Міжнарод. науково-практ. конф. (5-8 жовтня 2011 р., м. Київ – м. Канів). – Київ–Канів, 2011. – С. 173-176.

Дослідження біля м. Дружба Ямпільського р-ну.

1946. **Холхоева Л.С.** Видовой состав дождевых червей и их вертикальная миграция в агробиоценозах Левобережья УССР // Рациональные приемы защиты сельскохозяйственных культур от вредителей и болезней: Сб. научн. трудов / Харьков. с.-х. ин-т. – Харьков, 1984. – Т. 304. – С. 92-93.

Сумська (Лебединський р-н), Харківська і Донецька обл.

1947. **Хомченко С.** Декотрі висліди спостережень з мисливської фенології на Україні 1929 року // Український мисливець та рибалка. – 1930. – № 2-3. – С. 20-23.

Окремі відомості по Сумщині (журавель, крижень, чайка, деркач тощо).

1948. **Хрокало Л.А.** Бабки (Insecta: Odonata) Сумської області // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – 2000. – Т. 8, вып. 2. – С. 55-56.

44 види, з яких 14 вперше вказані для території області.

1949. **Хрокало Л.А.** Бабки (Insecta: Odonata) Сумської області // Республиканська энтомолог. конф., присвяч. 5-й річниці заснування Українського энтомолог. тов-ва: Тези доп. – Ніжин: ТОВ «Наука-сервіс», 2000. – С. 134.

1950. **Хрокало Л.А.** Фауністичний огляд бабок (Insecta: Odonata) Сумщини // Вісник Київ. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка. Біологія. – 2000. – Вип. 31. – С. 36-37.

1951. **Хрокало Л.А.** Біотопічний розподіл личинок бабок (Insecta: Odonata) деяких регіонів України // Ученые записки Таврического нац. ун-та им. В.И. Вернадского. Серия «Биология». – 2001. – Т. 14 (53), № 2. – С. 183-186.

Зокрема дані по Сумському Поліссю.

1952. **Хрокало Л.А.** Видовий склад та екологічні особливості бабок (Insecta, Odonata) північного сходу України: Автореф. дис. ... канд. біол. наук: спец. 03.00.09 «Зоологія». – Київ, 2004. – 19 с.

1953. **Хрокало Л.А., Шешурак П.М.** Сезонна динаміка льоту бабок (Insecta: Odonata) північного сходу України // 6 з'їзд Українського энтомолог. тов-ва. – Ніжин, 2003. – С. 136.

1954. **Хрокало Л.А., Шешурак П.Н.** Сезонная динамика лета стрекоз (Insecta: Odonata) на северо-востоке Украины // Вестник зоологии. – 2006. – Т. 40, № 2. – С. 145-154.

Сумська і Чернігівська області.

1955. **Хурсенко С.В.** Гидробиологические исследования как один из методов мониторинга окружающей среды // Проблемы экологического воспитания населения Сумщины в свете решений XIX парт. конф.: Тез. докл. областной научно-практ. конфер. – Сумы, 1989. – С. 43-44.

Дослідження поблизу м. Суми.

1956. Хурсенко С.В., Матвеевко М.Е. К изучению орнитофауны промышленных предприятий // Мат-лы 6 Всесоюз. орнитолог. конф. – Изд-во Моск. ун-та, 1974. – Ч. 2. – С. 365-366.
Спостереження на Сумському ВО «Хімпром».

Ц

1957. Цвельх А.Н. О бледной пересмешке (*Hippolais pallida*) и бормотушке (*H. caligata*) в фауне Украины // Праці Українського орнитолог. тов-ва. – Київ, 1996. – Т. 1. – С. 36-39.

Згадка про Сумський р-н.

1958. Цищора В.К. Результат обліків дрохви та хохітви в Україні 1995 року. Звіт Житомирському краєзнавчому музею та Українському товариству охорони птахів. – Житомир–Київ, 1996. – 18 с. (Рукопис).

Окремі відомості (зібрані анкетним методом) про дрохву на Сумщині.

1959. Цищора В., Коверзюк А. Місця осінньої концентрації сірого журавля *Grus grus* в Українському Поліссі // Житомирщина на зламі тисячоліть: Наук. зб. «Велика Волинь». – Житомир: М.А.К., 2000. – С. 244-248. – (Праці Житомир. наук. краєзнавчого тов-ва дослідників Волині. – Т. 21).

Згадка про терміни осінньої міграції журавлів на півночі Сумщини.

1960. Цюпка В.О. Поширення та підвидова структура *Sciurus vulgaris* (Linnaeus 1758) в Україні // Мат-ли 2 Всеукраїнської науково-практ. конф., присвяч. пам'яті акад. М.М. Гришка «Перспективи розвитку сучасної біології: тенденції та напрямки». – Глухів: РВВ Глухівського НПУ ім. О. Довженка, 2009. – С. 148-149.

Зокрема деяка інформація про білку звичайну на території Сумської обл.

1961. Цюпка В.О. Сучасний стан популяції *Sciurus vulgaris* L. в Україні // Актуальні проблеми дослідження довкілля: Зб. наук. праць (за мат-лами 4 Всеукраїнської наук. конф. з міжнародною участю для молодих учених). – Суми, 2011. – С. 174-177.

Зокрема про зменшення чисельності білки звичайної в ХХІ ст. в межах Сумської обл.

1962. Цюпка В.О. Белка обыкновенная, *Sciurus vulgaris* L. (Rodentia, Sciuridae), в Украине (современное состояние популяции, проблемы внутривидовой структуры). Сообщение 1 // Вісник На-

ціонального науково-природничого музею Національної академії наук України. – 2012. – № 10. – С. 42-52.

Зокрема дані по Сумській обл.

1963. **Цюпка В.О., Хлонь Н.В.** Нові знахідки хохулі звичайної // Екологія і раціональне природокористування: Зб. наук. праць / Сумський пед ун-т. – Сум: СумДПУ, 2006. – С. 166-173.

Дослідження на р. Вир у Білопільському р-ні.

Ч

1964. **Чайка В.В., Корнус А.А.** К вопросу биогенного накопления химических элементов в раковинах моллюсков семейства Unionidae в условиях техногенеза // Эколого-функциональные та фауністичні аспекти досліджень моллюсків, їх роль у біоіндикації стану навколишнього середовища. – Житомир: Волинь, 2004. – С. 234-236.

Дослідження на матеріалі з р. Псел у межах Сумської обл.

1965. **Чаплигіна А.Б.** Біогеоценологічні та популяційні адаптації птахів в трансформованих ландшафтах Північно-Східної України (на прикладі роду *Turdus*): Автореф. дис... канд. біол. наук. – Дніпропетровськ, 1998. – 18 с.

Дослідження частково проводилися в Сумському р-ні поблизу с. Вакалівщина.

1966. **Чаплыгина А.Б.** Изменчивость оологических параметров у певчего дрозда (*Turdus philomelos*) как показатель условий гнездования // Актуальные проблемы оологии: Мат-лы 2 Международ. конф. стран СНГ. – Липецк, 1998. – С. 44-46.

Дослідження на Харківщині і Сумщині.

1967. **Чаплигіна А.Б.** Особливості розташування гнізд дроздів роду *Turdus* у трансформованих ландшафтах Північно-Східної України // Беркут. – 2009. – Т. 18, вип. 1-2. – С. 135-142.

Дослідження на Харківщині і Сумщині (околиці с. Вакалівщина).

1968. **Чаплигіна А.Б.** Матеріали до екології білої пліски (*Motacilla alba*) в антропогенних ландшафтах північного сходу України // Беркут. – 2014. – Т. 23, вип. 2. – С. 71-78.

Лісостепова частина Харківської та Сумської обл. (с. Вакалівщина Сумського р-ну).

1969. **Чаплыгина А.Б., Савинская Н.А.** Современное состояние орнитофауны трансформированных ландшафтов северо-восточной

Украины на примере Muscicapidae и Turdidae // Русский орнитолог. журн. – 2016. – Т. 25, экспресс-вып. № 1252. – С. 615-647.

Дослідження в Харківській і Сумській обл. (Сумський, Охтирський, Тростянецький р-ни).

1970. **Чаплыгина А.Б., Савинская Н.А., Бондарец Д.И.** Динамика сроков миграций и репродуктивного периода у мухоловок на северо-востоке Украины // Ареалы, миграции и другие перемещения диких животных. Мат-лы Международ. научно-практ. конф. (г. Владивосток, 25–27 ноября 2014 г.) // Владивосток, 2014. – С. 354-364.

Дослідження на Харківщині (НПП «Гомільшанські ліси») і Сумщині (окол. с. Вакалівщина Сумського р-ну).

1971. **Чаплыгина А.Б., Савинская Н.А., Бондарец Д.И.** Консортивные связи мухоловок в лесостепи Украины // 14 Международ. орнитолог. конф. Северной Евразии (Алматы, 18-24 августа 2015 г.). I. Тезисы. – Алматы, 2015. – С. 523-524.

Дослідження на Харківщині і Сумщині (околиці с. Вакалівщина Сумського р-ну).

1972. **Чаплыгина А.Б., Юзык Д.И., Кыш Н.П.** Московка (*Parus ater*) на северо-востоке Украины // Беркут. – 2015. – Т. 24, вып. 1. – С. 65-68.

Тростянецький р-н (Гетьманський НПП) та інші території Сумщини.

1973. **Червона книга України.** Тваринний світ / Під заг. ред. М.М. Щербака. – Київ: Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М.П. Бажана, 1994. – 462 с.

Деякі відомості стосовно поширення рідкісних видів тварин на Сумщині.

1974. **Червона книга України.** Тваринний світ / За ред. І.А. Акімова. – Київ: Глобалконсалтинг, 2009. – 600 с.

Дещо про поширення рідкісних видів тварин на Сумщині.

1975. **Черкашенко М.І.** Значення мишовидних гризунів в живленні сови вухатої // Наук. записки Науково-природничого музею АН УРСР. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1960. – С. 120-123.

Окремі відомості по Сумщині.

1976. **Чернай А.** Фауна Харьковской губернии и прилежащих к ней мест, составленная по наблюдениям сделанным во время ученой экспедиции, совершенной в 1848 и 1849 годах. Вып. 1. Фауна

земноводных и рыб. – Харьков: Университетская типография, 1852. – 49 с.

Окремі дані стосовно Сумщини (річки Псел, Сейм).

1977. **Чернай А.** Фауна Харьковской губернии и прилежащих к ней мест, составленная преимущественно по наблюдениям, сделанным во время учебной экспедиции, совершенной в 1848 и 1849 годах. Вып. 2. Фауна млекопитающих и птиц. – Харьков: Университетская типография, 1853. – 44 с.

Окремі дані про птахів південної частини Сумщини (Охтирщина).

1978. ***Чернай А.В.** О появлении вредных насекомых в апреле 1869 г. в садах, огородах и на свекловичных плантациях Сумского уезда / Протоколы заседаний Общ-ва испытателей природы при Харьков. ун-те. – 1869. – Т. 1. – С. 8-11.

1979. **Чернігов М.М.** Заходи щодо збереження та відтворення фауни // Літопис природи. Том 12. 2012 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2013. – С. 210 (Рукопис).

Біотехнічні заходи (підгодівля тощо) диких ссавців.

1980. **Черничко Р.Н., Черничко И.И., Гаврись Г.Г., Гармаш Б.А., Клестов Н.Л., Митяй И.С., Осипова М.А., Попенко В.М., Рева П.П., Стригунов В.И., Хоменко С.В.** Размещение и численность береговой ласточки на некоторых территориях степной и лесостепной зон Украины // Беркут. – 1996. – Т. 5, вип. 1. – С. 44-52.

Ряд областей, зокрема Сумська (ріки Десна, Сула, Ворскла).

1981. **Черногоренко М.И.** Трематодофауна моллюсков р. Десны в связи с загрязнением ее промышленными стоками // Проблемы паразитологии: Труды 4 науч. конф. паразитологов УССР. – Киев: Изд-во АН УССР, 1963. – С. 277-279.

Обстеження молюсків Десни і притоків (в тому числі р. Шостки).

1982. **Черногоренко М.И.** Характеристика фауны трематод моллюсков Десны в зв'язку з забрудненням її промисловими стоками // Десна в межах України (санітарно-гідробіологічна та гідрохімічна характеристика). – Київ: Наук. думка, 1964. – С. 126-132.

Згадка про дослідження в акваторії Десни в межах Сумщини.

1983. **Чиколовец В.В.** Денні метелики України (фауністичний огляд) // 36. праць Зоологічного музею. – 2005. – Вип. 37. – С. 13-62.
Прямі й опосередковані вказівки на поширення значної кількості видів на території Сумської обл.

1984. **Чорна Л.О.** Наукові дослідження та життєвий шлях Арнольда Карловича Шепе // Зоологічна наука у сучасному суспільстві: Мат-ли Всеукраїнської наук. конф., присвяч. 175-річчю заснування каф. зоології. – Київ – Канів: Фітосоціоцентр, 2009. – С. 493-497.

А.К. Шепе у 1930 р. проводив дослідження на Десні поблизу с. Пирогівка Шосткинського р-ну.

1985. **Чорний М.Г.** Поширення та особливості екології ківсяка *Leptoitulus proximus* (Nem.) (Diplopoda: Julidae) у зоні Лісостепу України // Вісник Київ. ун-ту. Хіміко-біологічні науки та науки про Землю. – Київ: Либідь, 1991. – Вип. 4. – С. 30-33.

Дослідження частково велися на Сумщині (села Вакалівщина, Низи і поблизу Охтирки).

1986. **Чорний М.Г.** Багатоніжки (Diplopoda: Chilopoda) зоологічного стаціонару «Вакалівщина» та його околиць // Вакалівщина: До 30-річчя біостаціонару Сумського пединституту: Зб. наук. праць. – Суми, 1998. – С. 36-37.

1987. **Чубур А.А.** Система человек – мамонт в бассейне Десны. (Культурная адаптация в верхнем палеолите). – Курск, 1993. – 59 с. Детальний каталог місцезнаходжень плейстоценової фауни ссавців в басейні Десни, у тому числі на території Сумщини.

1988. **Чупіс Т.С.** До вивчення гедзів (Tabanidae) Лівобережної України // Труды Ін-ту зоології АН УРСР: Зб. праць з паразитології. – 1947. – № 1. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1947. – С. 143-144. – (Праці І наук. конф. паразитологів УРСР).

Запорізька і Сумська обл. (околиці м. Сум).

1989. **Чупіс Т.С.** Біологія личинок і лялечок гедзів Лівобережної УРСР // Зб. праць Зоологічного музею. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1954. – № 26. – С. 30-39.

Дослідження в Сумському р-ні.

1990. **Чупіс Т.С.** До вивчення фауни та екології гедзів (Diptera, Tabanidae) Лівобережної УРСР // Наукові записки / Сумський пед ін-т. – Суми, 1957. – Т. 7. Біологічна серія, вип. 1. – С. 3-24.

Заплава р. Псел в околицях м. Суми, а також Запорізька обл.

1991. **Чупіс Т.С.** К изучению слепней (Tabanidae) СССР // Третье совещ. Всесоюз. энтомолог. общ-ва: Тез. докл. – М.-Л.: Изд-во АН СССР, 1957. – С. 26-27.

Частина досліджень проводилася на Сумщині.

Ш

1992. **Шаблій В.Я., Гаврилюк М.Д., Колос Ю.О.** Трихінельоз диких тварин на Україні // Вісник сільськогосподарської науки. – Київ: Урожай, 1981. – № 9 (286). – С. 52-53.

Присутня інформація по Сумській обл.

1993. **Шапаренко С.О., Кочкіна А.В.** Створення мережі резерватів для охорони мігруючих птахів на Лівобережжі Дніпра // Мат-ли 1-ї конф. молодих орнітологів України. – Чернівці, 1994. – С. 128-129.

У тому числі Сумщина.

1994. **Шапиро Д.С.** Фауна жуков-блошек лесостепных районов Харьковской и Сумской областей. (Отряд Coleoptera, сем Chrysomelidae, подсем Halticini) // Труды научно-исслед. ин-та биологии / Харьков. ун-т. – 1950. – Т. 14-15. – (Ученые записки ХГУ. – Т. 33). – С. 147-172.

1995. **Шапиро Д.С.** Фауна блошек (Halticinae) Михайловской степи Сумской области // Энтомологическое обозрение. – М., Л.: Изд-во АН СССР, 1952. – Т. 32. – С. 219-225.

1996. **Шапиро Д.С.** Особенности распространения и формирования фауны земляных блошек в полейзащитных полосах степной Украины // Труды научно-исслед. ин-та биологии / Харьков. ун-т. – 1953. – Т. 18 (Ученые записки ХГУ. – Т. 48). – С. 125-133.

Окремі відомості по Сумщині.

1997. **Шапиро Д.С.** Фауна земляных блошек в лесостепной и степной зоне УССР (Насекомые, Жесткокрылые, семейство листоедов): Дисс. ... докт. биол. наук. – Харьков, 1954. – 705 с.

Дослідження проводилися в ряді областей України, зокрема в Сумській.

1998. **Шапиро Д.С.** Характерные черты фауны земляных блошек Левобережья Украины (жесткокрылые, семейство листоедов) // Природные и трудовые ресурсы Левобережной Украины и их использование: Мат-лы Второй межведомств. науч. конф. – М.: Недра, 1966. – Т. 7. Геоморфология, климат, почвы, растительность и животный мир, физ. география. – С. 328-331.

Враховано дані по північних і південних районах Сумщини.

1999. **Шапиро Д.С.** Сергей Иванович Медведев (К 70-летию со дня рождения) // Вестник зоологии. – 1969. – № 2. – С. 83-84.

2000. **Шапиро Д.С., Чернышенко Н.Н.** К фауне и экологии лесо-тодсов северо-востока Лесостепи и Полесья Украины // Энтомологическое обозрение. – 1963. – Т. 42, вып. 3. – С. 576-584.

Основні дослідження проводилися в Сумській обл. (зокрема в за-пу «Михайлівська цілина»).

2001. **Шарлемань Э.В.** К налету кедровок в 1913 году // Орнитологический вестник. – 1914. – № 2. – С. 147.

Зокрема одного птаха було здобуто біля м. Глухів.

2002. **Шарлемань М.В.** Про поширення хохулі (*Desmana moschata* L.) в сточищі Дніпра в зв'язку з геологічним минулим // Четвертинний період. – Київ, 1931. – Вип. 1-2. – С. 169-175. – (Труди Природничо-технічного відділу Всеукр. Акад. Наук. – 1-2, № 10).

Згадка про старі відомості М.І. Фененка про знахідку хохулі в Со-біцьких лісах колишнього Кролевецького повіту.

2003. **Шарлемань М.** Матеріали до фауни звірів та птахів Черні-гівської області. – Київ: Вид-во Укр. АН, 1936. – 117 с.

1. Матеріали до фауни звірів (Mammalia) Чернігівської області (с. 3-48).

2. Матеріали до орнітології Чернігівської області (с. 49-116).

Подані відомості частково стосуються території сучасної Сумщи-ни.

2004. **Шарлемань М.В.** Зоогеографія УРСР. Матеріали до вивчен-ня географічного поширення наземних хребетних УРСР. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1937. – 235 с.

Стосовно Сумщини відомості загального характеру.

2005. **Шарпило В.П.** Личиночные формы нематод – паразиты рептилий фауны Украинской ССР // Проблемы паразитологии: Труды Украинского республ. науч. общ-ва паразитологов. – Киев: Наук. думка, 1964. – № 3. – С. 112-124.

Декілька видів нематод від гадюки та вужа виявлено на території Сумщини.

2006. **Шарпило Л.Д.** Представители рода *Syphacia* Seurat, 1916 (Nematoda, Syphaciidae) в фауне УССР // Вестник зоологии. – 1973. – № 5. – С. 59-65.

Вид *S. stroma* знайдений у жовтогорлої та лісової мишей на Сум-щині.

2007. **Шафонский А.** Черниговского наместничества топографическое описание с кратким географическим описанием Малая России. – Киев: В Университетской типографии, 1851. – 697 с.

Опис 1786 року. Стосовно території Сумщини: короткий список риб (с. 7), звірів і птахів (с. 17-18, 169-170) Глинського і Роменського повітів.

2008. **Шеврдюкова А.В.** Орнитофауна озера Чеха // 36. наук. праць (у двох частинах): Ч. 2. Природничі та гуманітарні науки: За результатами конкурсу студент. наук. робіт 2006 р. – Суми: СумДПУ, 2006. – С. 34-37.

Місто Суми.

2009. **Шеврдюкова А.В.** Развитие этмоидного отдела хрящевого черепа в эмбриогенезе ужа обыкновенного, *Natrix natrix* (Ophidia, Colubridae) // Вестник зоологии. – 2012. – Т. 46, № 3. – С. 247-257.

Робота виконана на матеріалі з Сумської області.

2010. **Шеврдюкова А.В.** Полярные хрящи и формирование crista sellaris в хрящевом черепе ужа обыкновенного, *Natrix natrix* (Ophidia, Colubridae), на ранних стадиях эмбриогенеза // Вестник зоологии. – 2012. – Т. 46, № 5. – С. 461-468.

Робота виконана на матеріалі з Сумської області.

2011. **Шеврдюкова А.В., Мерзликин И.Р.** Особенности биологии размножения ужа обыкновенного // Теоретичні та практичні аспекти ології в сучасній зоології: Мат-ли 4 Міжнарод. науково-практ. конф. (5-8 жовтня 2011 р., м. Київ – м. Канів). – Київ – Канів, 2011. – С. 81-83.

Дослідження в с. Вакалівщина Сумського р-ну.

2012. **Шевцов А.А.** Материалы по гельминтофауне и эпизоотологии гельминтозов домашних уток и гусей на территории Украины (предварительное сообщение) // Проблемы паразитологии: Труды Украинского республ. науч. общ-ва паразитологов. – Киев: Изд-во АН УССР, 1961. – С. 221-230.

Враховані дані по Сумщині. Цестоиди, нематоди.

2013. **Шевцов А.А.** Гельминтофауна домашних уток на территории Украины // Паразиты и паразитозы человека и животных: Республик. межведомств. сб. Серия «Проблемы паразитологии». – Киев: Наук. думка, 1965. – С. 169-179.

Трематоди, цестоиди, нематоди, скребні. Окремі дані по Сумщині.

2014. **Шевцов А.А.** Зональные особенности распространения гельминтов домашних гусей в Украинской ССР // Паразиты, промежуточные хозяева и переносчики: Республ. межведомств. сб. Серия «Проблемы паразитологии». – Киев: Наук. думка. – С. 129-140.

Трематоды, цестоды, нематоды, акантоцефали, п'явки. Окремі дані по Сумщині.

2015. **Шевцов А.А.** Материалы по гельминтофауне домашних водоплавающих птиц на Украине // Гельминты человека, животных и растений и меры борьбы с ними. – М.: Наука, 1968. – С. 343-348.

Гельмінтофауна свійських качок та гусей.

2016. **Шевцов О.О.** Видовий склад гельмінтів свійських качок і гусей в адміністративних областях УРСР // Ветеринарія: Республік. міжвідомчий тематичний наук. зб. – Київ: Урожай, 1969. – Вип. 23. Паразитарні хвороби сіль.-госп. тварин. – С. 57-64.

Трематоды, цестоды, нематоды, акантоцефали, п'явки. Є дані по Сумщині.

2017. **Шевцов А.А.** Гельминты птиц [Карта] // Атлас природных условий и естественных ресурсов Украинской ССР. – М.: Глав. упр. геодезии и картографии при Сов. Мин. СССР, 1978. – С. 149.

З урахуванням території Сумщини.

2018. **Шевцова Л.В., Яворский В.Ю., Омеляненко Д.И.** Зообентос реки Десны, устьевых участков некоторых ее притоков и оценка их экологического состояния на территории Украины // Гидробиологический журн. – 2002. – Т. 38, № 5. – С. 3-16.

Річки Десна, Остер, Снов, Сейм, Шостка, Судость.

2019. **Шевченко А.К.** Эколого-географическая характеристика фауны кровососущих двукрылых (Diptera, Nematocera) северной части Украины // Паразиты и паразитозы человека и животных: Республ. межведомств. сб. Серия «Проблемы паразитологии». – Киев: Наук. думка, 1965. – С. 329-343.

Дослідження в північних областях, зокрема Сумській.

2020. **Шевченко А.К.** Эколого-фаунистические исследования кровососущих комаров (Diptera, Culicinae) на Украине // Вестник зоологии. – 1968. – № 3. – С. 62-70.

Дослідження у всіх ландшафтно-кліматичних зонах України.

2021. **Шевченко А.К.** Комары. Мошки. Мокрецы [3 карти] // Атлас природных условий и естественных ресурсов Украинской

СССР. – М.: Глав. упр. геодезии и картографии при Сов. Мин. СССР, 1978. – С. 148.

Враховано дані по території Сумщини.

2022. **Шевченко А.К.** Фауна и географическое распространение кровососущих комаров Украины. – 1983. – 83 с. (Деп. в ВИНТИ, № 6110).

Враховано дані по території Сумщини.

2023. **Шевченко Л.С., Шербак Ю.Н.** Экологические предпосылки формирования очагов бешенства природного типа в УССР // Вестник зоологии. – 1980. – № 4. – С. 64-69.

Конотопський і Роменський р-ни: мисливські господарства, лисиця та інші хижаки.

2024. **Шевчук І.В.** Захист плодкових культур від личинок хрущів в північному лісостепу України // 6 з'їзд Українського ентомолог. тов-ва. Біла Церква, 8-11 вересня 2003 р. – Ніжин, 2003. – С. 141-142.

Заселеність площ личинками хрущів в різних областях, зокрема Сумській.

2025. **Шермет В.П.** Эколого-фаунистический анализ кровососущих комаров Киевской области: Автореф. дис. ... канд. биол. наук / Ин-т зоологии. – Киев, 1977. – 22 с.

На Сумщині проводилися рекогносцировочні дослідження.

2026. **Шермет Л.Г.** До 70-ліття заповідника «Михайлівська цілина» // Вісник Сумського сіль.-госп. ін-ту. – 1997. – Вип. 1. – С. 60-61.

Згадується тваринний світ заповідника.

2027. **Шермет Л., Типков А., Царенко О.** Цілина цвіте. – Суми: Корпункт, 2002. – 19 с. [Рец.: 1435].

Популярний нарис про зап-к «Михайлівська цілина» (Лебединський р-н). Деякі відомості про тваринний світ помилкові.

2028. **Шерешков А.Д.** Рибництво – високоприбуткова галузь громадського господарства. (З досвіду колгоспу ім. Леніна Краснопільського р-ну / Сумське обл. упр. сільського госп-ва. – Суми, 1955. – 16 с.

2029. **Шешурак П.М.** Чисельність наземних безхребетних // Літопис природи. Том 3. 2003 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2004. – С. 79-89. (Рукопис).

Перелік 352 видів комах.

2030. **Шешурак П.М.** До вивчення ентомофауни НПП «Деснянсько-Старогутський» // Літопис природи. Том 5. 2005 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2006. – С. 345-385. (Рукопис).

Виявлено 977 видів комах, у тому числі занесених в різні охоронні списки.

2031. **Шешурак П.М.** Результати інвентаризації ентомофауни НПП «Деснянсько-Старогутський» // Літопис природи. Том 6. 2006 р. Частина 1 / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2007. – С. 181-238. (Рукопис).

Наведено 981 вид комах.

2032. **Шешурак П.Н.** Дополнение к энтомофауне НПП «Деснянско-Старогутский» // Літопис природи. Том 7. 2007 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2008. – С. 179-180. (Рукопис).

2033. **Шешурак П.Н.** Пчелы рода *Xylocopa* Latreille, 1802 (Hymenoptera: Anthophoridae) в фондах музея зоологии Нежинского государственного университета имени Николая Гоголя (Черниговская область, Украина) // Природничий альманах. Серія: Біологічні науки. – 2012. – Вип. 17. – С. 221-231.

Певна частина колекційних матеріалів зібрана на території лівнічних районів Сумщини, зокрема в НПП «Деснянсько-Старогутський».

2034. **Шешурак П.Н.** О распространении жуков-мохнаток (Coleoptera: Lagriidae) на Украине // Актуальні проблеми дослідження довкілля: 36. наук. праць (за матеріалами 5 Міжнарод. наук. конф., 23-25 травня 2013 р., м. Суми). – Суми: СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2013. – Т. 1. – С. 237-238.

У фондових матеріалах Ніжинського ун-ту виявлено 2 види, які трапляються в Україні, зокрема в Сумській обл. (НПП «Деснянсько-Старогутський»).

2035. **Шешурак П.Н., Бартенев А.Ф.** Жуки-мягкотелки (Coleoptera: Cantharoidea) в агроценозах Левобережной Украины // Известия Харьков. ентомолог. общ-ва. – Харьков, 1998. – Т. 6, вып. 2. – С. 43-44.

Дані про поширення м'якотілок на Поліссі, в Лісостепу і Степу (без точної географічної прив'язки).

2036. **Шешурак П.Н., Бартенев А.Ф., Садовнича Л.В., Терехова В.В.** Жуки-усахи (Coleoptera: Cerambycidae) Сумської області [Україна] // Природничі науки на межі століть (до 70-річчя природни-

чо-географічного факультету НДПУ): Мат-ли науково-практ. конф. – Ніжин, 2004. – С. 111-112.

2037. **Шешурак П.Н., Бартенев А.Ф., Садовнича Л.В., Терехова В.В.** Жуки-усачи (Coleoptera: Cerambycidae) Сумской области // Літопис природи. Том 7. 2007 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2008. – С. 177-179. (Рукопис).

2038. **Шешурак П.Н., Берест З.Л.** Новые находки орденской ленты малиновой – *Catocala sponsa* (Lepidoptera, Noctuidae) в Украине // Вестник зоологии. – 2004. – Т. 38, № 1. – С. 80.

Зокрема знахідка в НПП «Деснянсько-Старогутський» (Середино-Будський р-н).

2039. **Шешурак П.Н., Говорун А.В.** Чешуекрылые (Lepidoptera) Сумской области, внесенные в Красную книгу Украины, в Красную книгу МСОП, в Европейский Красный список // Проблемы охраны генофонда природы Полісся: Зб. наук. праць. – Луцьк: Надстир'я, 2001. – С. 146-147.

2040. **Шешурак П.Н., Пархоменко В.В.** Находка *Cordulegaster annulatus* (Odonata, Cordulegastridae) в Сумской обл. (Украина) // Вестник зоологии. – 2005. – Т. 39, № 4. – С. 48.

2041. **Шешурак П.Н., Садовнича Л.В.** К изучению божьих коровок (Coleoptera, Coccinellidae) Черниговской области (Украина) // Загальна і прикладна ентомологія в Україні: Тези доп. наук. ентомолог. конф., присвяч. пам'яті члена-кор. НАН України, доктора біол. наук, проф. Володимира Гдальевича Доліна. – Львів, 2005. – С. 77-78.

Згадуються деякі види, виявлені в Сумській обл.

2042. **Шинкаренко П.** Облавы на Сумщине // Украинский охотник и рыболов. – 1925. – № 12. – С. 7-9.
Вовки. Мисливство.

2043. ***Шинкаренко П.** Життя видри в Сумській окрузі // Радянський мисливець та рибалка. – 1.05.1929. – № 31-32. – С. 181-182. [Газета].

Спостереження на ріках Псел, Ворскла, Сула.

2044. **Шиперович В.Я.** К биологии пилильщика, вредящего сосне и вопрос борьбы с ним // Захист рослин: Зб. матеріалів по боротьбі зі шкідниками. – 1925. – Ч. 3-4. – С. 41-46.

Частина досліджень проводилися в Собицькому лісництві (Шосткинський р-н).

2045. **Шипулинський А.** Північне багатство України // Радянський мисливець та рибалка [Газета]. – 6.03.1929. – № 23 (73). – С. 3.
Питання охорони мисливських птахів та звірів (глушець, тетерук, орябок, кабан, видра, бобер) на Чернігівщині, зокрема в північних р-нах сучасної території Сумщини.

2046. **Шквиря М.Г., Колесніков М.А.** Особливості поширення та поведінки вовка в Україні // Вестник зоології. – 2008. – Т. 42, № 2. – С. 143-152.

Карта поширення вовка в Україні, зокрема на території Сумщини.

2047. **Шоренко К.И.** Новые данные о роющих осах (Hymenoptera: Ampulicidae, Sphecidae, Crabronidae) фауны Украины // Українська ентомофауністика. – 2010. – Т. 1, № 2. – С. 9-32.

Низка видів указана для території Сумської обл.

2048. **Шпіц Ж.Д.** Значення стеблового метелика як шкідника кукурудзи в умовах лісостепу УРСР // Захист рослин. – Київ, 1964. – Вип. 1. Боротьба з шкідниками сільськогосподарських культур. – С. 42-48.

Окремі дані по Сумщині.

2049. **Шульман Е.С.** Пути защиты человека и животных от заражения описторхозом в свете новых данных по эпидемиологии описторхоза на Украине // 3-я экологическая конф.: Тез. докл. – Киев: Изд-во КГУ, 1954. – Ч. 1. – С. 306-310.

Дослідження на Сумщині, на р. Ворскла.

2050. **Шульман Е.С.** Состояние и задачи медицинской гельминтологической науки на Украине // Проблемы паразитологии: Труды 2 научн. конф. паразитологов УССР. – Киев: Изд-во АН УССР, 1956. – С. 147-152.

Згадка про опісторхоз на Сумщині.

2051. **Шульман Е.С.** Развитие медицинской гельминтологии в Украинской ССР после Великой Октябрьской социалистической революции // Гельминты человека, животных и растений и меры борьбы с ними. – М.: Наука, 1968. – С. 49-56.

Окремі дані по Сумщині (інвазія волосоголовця в 1931-1937 рр., опісторхоз).

2052. **Шутова М.И.** Питание // Серая крыса: Систематика, экология, регуляция численности. – М.: Наука, 1990. – С. 144-161.

Наведено дані по живленню екзоантропних пацюків на Сумщині.

Щ

2053. **Щербак Н.Н.** Изученность современной фауны за 1917-1967 гг. Рептилии и амфибии [Карта] // Атлас природных условий и естественных ресурсов Украинской ССР. – М.: Глав. упр. геодезии и картографии при Сов. Мин. СССР, 1978. – С. 151.

Враховано дані стосовно території Сумської обл.

2054. **Щербак Н.Н.** Зоогеографическое деление Украинской ССР // Вестник зоологии. – 1988. – № 3. – С. 22-31.

2055. **Щербак Н.Н., Жежерин В.П., Крыжановский В.И.** Материалы к «Красной книге» Украинской ССР. Ч. 1. Наземные позвоночные // Сб. трудов Зоологического музея АН УССР. – Киев: Наук. думка, 1976. – № 36. – С. 9-17.

Стосовно Сумщини: загальні відомості про деякі види птахів (дрохва, глушець).

2056. **Щур Л.Е.** Некоторые особенности фаунистического распределения акароидных клещей в Украинском Полесье // Исследования по энтомологии и акарологии на Украине: Тез. докл. 2 съезда Украинского энтомолог. общ-ва. – Киев, 1980. – С. 262-263.

Враховано відомості по півночі Сумської обл.

Ю

2057. **Юнаков Н.Н.** Новые данные по фауне и систематике долгоносиков (Coleoptera: Curculionidae) Украины и сопредельных территорий // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – Харьков, 1998. – Т. 6, вып. 1. – С. 41-46.

Інформація про 2 маловивчених види довгоносиків, зокрема за зборами в зап-ку «Михайлівська цілина» (Лебединський р-н).

2058. **Юнаков Н.Н.** К познанию короткохоботных долгоносиков (Coleoptera: Curculionidae, Entiminae) Украины // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – Харьков, 1999. – Т. 7, вып. 1. – С. 9-16.

Один із видів указаний для зап-ка «Михайлівська цілина».

2059. **Юнаков Н.Н.** О систематике жуков-долгоносиков рода *Parameira* (Coleoptera, Curculionidae, Entiminae) // Зоологический журн. – 2004. – Т. 83, вып. 10. – С. 1284-1289.

Інформація про маловивчений вид довгоносиків, зокрема із зап-ка «Михайлівська цілина».

2060. **Юркина В.І.** Матеріали до вивчення фауни бліх *Aphaniptera* в Українській РСР // Праці Ін-ту зоології. – Київ: Вид-во АН УРСР, 1959. – Т. 15. – С. 64-96.

Ряд видів бліх відмічено на гризунах і комахоїдах у межах Сумщини.

2061. **Юркина В.И.** Блохи [Карта] // Атлас природных условий и естественных ресурсов Украинской ССР. – М.: Глав. упр. геодезии и картографии при Сов. Мин. СССР, 1978. – С. 148.

Враховано дані по території Сумщини.

Я

2062. **Яблоновська-Грищенко Є.Д.** Пісенні діалекти зяблика на території Лісової та Лісостепової зон України і Українських Карпат // Біологія ХХІ століття: теорія, практика, викладання: Мат-ли Міжнарод. наук. конф. – Київ: Фітосоціоцентр, 2007. – С. 269-270.

Зокрема на Сумщині.

2063. **Яблоновська-Грищенко Є.Д.** Просторова та часова мінливість пісні зяблика (*Fringilla coelebs coelebs* L.) на території Лісової та Лісостепової зон України та Українських Карпат: Автореф. дис. ... канд. біол. наук. – Київ, 2008. – 20 с.

Дослідження в Лісовій та Лісостеповій зонах України, зокрема на Сумщині (Ямпільський р-н, Сеймський регіональний природний парк).

2064. **Яблоновська-Грищенко Є.Д., Грищенко В.Н.** Каталог пісень зяблика центральної частини Сеймського регіонального ландшафтного парку // Заповідна справа в Україні. – 2005. – Т. 11, вип. 2. – С. 24-30.

2065. **Яблоновская-Грищенко Е.Д., Грищенко В.Н.** Диалекты песни зяблика на территории Лесной и Лесостепной зон Украины и региона Украинских Карпат // Беркут. – 2007. – Т. 16, вип. 1. – С. 141-155.

Дослідження в 17 областях України, зокрема Сумській.

2066. **Яковенко Н.С.** Матеріали по фауні та екології коловраток (Rotifera) НПП «Деснянсько-Старогутський» // Літопис природи. Том 8. 2008 р. / Нац. природ. парк «Деснянсько-Старогутський». – Середина-Буда, 2009. – С. 116-119. (Рукопис).

2067. **Яковлев Р.В.** Формування структури ентомофауни гірчиного агроценозу в Північно-Східному Лісостепу України // 7 з'їзд

Українського ентомолог. тов-ва. Тези доповідей. – Ніжин, 2007. – С. 161.

Дослідження на посівах гірчиці сарептської Сумського ін-ту АПВ.

2068. **Якушенко Б.М., Бабий І.В.** К методике разведения одувачикового коконопряда // 9 съезд Всесоюзн. энтомолог. общ-ва: Тез. докл. – Киев: Наук. думка, 1984. – Ч. 2. – С. 269.

Метелики відловлювалися в зап-ку «Михайлівська цілина» (Лебединський р-н).

2069. **Яненко В.** Особливості розподілу популяцій перепела (*Coturnix coturnix* L.) в агроценозах України // Вісник Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. – 2014. – Біологія. 2 (67). – С. 52-55.

Дослідження охопили 21 область України, зокрема Сумську (Шосткинський р-н).

2070. **Яненко В.О., Лопарев С.О.** Особливості кормової спеціалізації яструба великого (*Accipiter gentilis*) в Центральній Україні // Екологія птахів: види, сообщества, взаимосвязи. Труды науч. конф., посвящ. 150-летию со дня рожд. Николая Николаевича Сомова (1861-1923). 1-4 декабря 2011 г., г. Харьков, Украина. – Харьков, 2011. – Кн. 2. – С. 120-128. (Сомовская библиотека. Вып. 1. Кн. 2).

Дослідженнями охоплена територія низки областей України, зокрема Сумська.

2071. **Яненко В.О., Серебряков В.В., Пшеничний С.В.** Особливості сезонних міграцій перепілки (*Coturnix coturnix* L.) на території України в період 1975-2006 рр. // Бранта: Сб. науч. трудов Азово-Черноморской орнитолог. станции. – Мелитополь, 2011. – Вып. 14. – С. 125-133.

Багаторічна сезонна динаміка (зокрема на матеріалах з Сумської обл.).

2072. **Яницький Т.П.** Еколого-фауністична характеристика жуків-златок (Coleoptera: Buprestidae) України // Известия Харьков. энтомолог. общ-ва. – Харьков, 2006 (2007). – Т. 13, вып. 1-2. – С. 37-46.

У Лівобережно-Дніпровській лісостеповій провінції виявлено 45 видів златок, у Середньоруській височинній – 69 видів. Недостатньо вивчена фауна златок Чернігівського (5 видів) та Новгород-Сіверського Полісся (4 види).

2073. **Яніш Є.** Порівняння результативності методів обліку воронючих птахів (Corvidae) // Вісник Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Біологія. – 2007. – Вып. 49/50. – С. 50-52.

Дослідження в м. Путивль, с. Волокитине, м. Буринь.

2074. **Яніш Є.Ю.** Щільність популяції крука (*Corvus corax*) на території Сумської області у 2004–2006 рр. // Біологія XXI століття: теорія, практика, викладання: Мат-ли Міжнарод. наук. конф. – Київ: Фітосоціоцентр, 2007. – С. 270–271.

2075. **Яніш Є.Ю.** Щільності популяцій воронових птахів на території Сумської та Київської областей у 2004–2006 рр. // Питання біоіндикації та екології. – Запоріжжя, 2007. – Вип. 13, № 1. – С. 107–113.

2076. **Яніш Є.Ю.** Сучасний стан популяцій воронових птахів (родина Corvidae) на території Лісостепу України: Автореф. дис. ... канд. біол. наук. – Київ, 2011. – 21 с.

Дослідження проводилися в ряді областей України, у тому числі на Сумщині.

2077. **Яніш Є. Ю.** Динаміка популяцій воронових птахів на території лісостепу України // Troglodytes: Праці Західноукраїнського орнітолог. тов-ва. – 2015. – Вип. 5-6. – С. 76-89.

Дослідження в ряді областей України, зокрема в Сумській.

2078. **Яніш Є.Ю.** Результаты долговременных исследований численности врановых птиц в лесостепи Украины // 14 Международ. орнітолог. конф. Северной Евразии (Алматы, 18-24 августа 2015 г.). I. Тезисы. – Алматы, 2015. – С. 566–568.

Дослідження проводилися в ряді областей України, зокрема в Сумській.

2079. **Ярославцев.** Обзор вредителей сельского хозяйства на Сумской оп. станции // Бюл. Харків. крайової сільсько-господарськ. дослідної організації. – 1925. – Ч. 11. – С. 9-15.

Шкідливі комахи.

2080. **Ярославцев Г.** Обзор вредителей на Сумской опытной станции в 1925 г. // Бюл. Харків. крайової сільсько-господарськ. дослідної організації. – 1925. – Ч. 12. – С. 15-23.

Шкідливі комахи.

2081. **Ярославцев Г.** Обзор вредителей сельского хозяйства на Сумской опытной станции в 1925 году / Харьков. обл. сельско-хоз. опытная станция. Энтомолог. отдел. – Ахтырка: Типография Гороткомхоза, 1926. – 16 с.

Шкідливі комахи.

2082. **Ярославцев Г.М.** Краткий обзор вредителей полевых культур в 1930 году по данным Службы учета // Защита растений / Все-

союз. акад. с.-х. наук. Ин-т защиты растений. – Л., 1931, октябрь. – Т. 8, № 4. – С. 375-413.

Комахи-шкідники. Окремі дані по Сумщині.

2083. **Ярошевский В.А.** О некоторых вредных насекомых, встречающихся в Харьковской губернии летом 1879 г. // Труды Общ-ва испытателей природы при Импер. Харьков. ун-те. 1879 года. – Харьков, 1880. – Т. 13. – С. 159-168.

Окремі відомості по Охтирському повіту. Жуки.

2084. **Ярошевский В.А.** Заметка о некоторых вредных насекомых Харьковской губернии // Труды Общ-ва испытателей природы при Импер. Харьков. ун-те. 1881 года. – Харьков, 1882. – Т. 15. – С. 149-160.

Окремі відомості по Тростянцю.

2085. **Ярошевский В.А.** Перечень сетчатокрылых насекомых (Neuroptera), встречающихся в Харьковской губернии // Труды Общ-ва испытателей природы при Импер. Харьков. ун-те. 1881 года. – Харьков, 1882. – Т. 15. – С. 93-103.

Окремі відомості по Охтирському повіту (зокрема 6 видів бабок).

2086. **Ярошевский В.А.** Список перепончатокрылых насекомых (Hymenoptera), встречающихся в Харьковской губернии // Труды Общ-ва испытателей природы при Импер. Харьков. ун-те. 1881 года. – Харьков, 1882. – Т. 15. – С. 105-144.

Окремі відомості по Охтирському повіту.

2087. **Ярошевский В.А.** Шестое дополнение к списку двукрылых насекомых (Diptera) Харькова и его окрестностей с указанием распространения их в пределах Европейской России // Труды Общ-ва испытателей природы при Импер. Харьков. ун-те. 1885 года. – Харьков, 1886. – Т. 19. – С. 308-348.

Окремі відомості по південній частині Сумської обл.

2088. **Ярошевский В.А.** Седьмое дополнение к списку двукрылых насекомых (Diptera) Харькова и его окрестностей с указанием распространения их в пределах Европейской России // Труды Общ-ва испытателей природы при Импер. Харьков. ун-те, 1886. – Харьков, 1887. – Т. 20. – С. 111-150.

Небагаточисельні дані по Сумщині.

2089. **Ярошевский В.А.** К сведениям о фауне Tenthredinidae Харьковской губернии // Труды Общ-ва испытателей природы при Импер. Харьков. ун-те. 1887 г. – Харьков, 1888. – Т. 21. – С. 363-377.

Посилання на збори поблизу Тростянця.

2090. **Ярошевский В.А.** Перечень Chrysididae, водящихся в Харьковской губернии // Труды Общ-ва испытателей природы при Импер. Харьков. ун-те. 1887 г. – Харьков, 1888. – Т. 21. – С. 279-293.

Посилання на збори в Охтирському повіті.

2091. **Ярошевский В.А.** Перечень Eupaniidae, найденных в Харьковской губернии // Труды Общ-ва испытателей природы при Импер. Харьков. ун-те, 1890 г. – Харьков, 1891. – Т. 24. – С. 385-397.

Посилання на збори поблизу Тростянця.

2092. **Ярошенко М.М.** Поширення панцирних кліщів (Oribatei) надродини Phthiracaroidae Perty, 1841 родини Phthiracaridae Perty, 1841 родів *Hoplophthiracarus* Jacot, 1933 і *Phthiracarus* Perty, 1841 // Сучасні проблеми зоологічної науки: Мат-ли Всеукраїнської наук. конф. «Наукові читання, присвяч. 170-річчю заснування каф. зоології та 100-річчю з дня народж. проф. О.Б. Кістяківського». – Київ: ВПЦ «Київ. ун-т», 2004. – С. 208-210.

Один із видів указаний для Лебединського і Сумського р-нів.

2093. **Ярошенко Н.Н.** Эколого-фаунистические исследования орибатидных клещей в Украине // Энтомологія в Україні (Праці 5 з'їзду Українського ентомолог. тов-ва, 7-11 вересня 1998 р., м. Харків) / Вестник зоології. – 1998. – Отд. вип. № 9. – С. 201-204.

У Сумській обл. виявлено 156 видів орибатидних кліщів.

2094. **Ярошенко Н.Н.** Панцирные клещи – промежуточные хозяева цестод семейства Anoplocephalidae // Паразитология и современность: Мат-лы научно-практ. конф. Украинского науч. общ-ва паразитологов, посвящ. 100-летию со дня рожд. акад. НАН Украины А.П. Маркевича / Вестник зоології. – 2005. – Отд. вып. 19, ч. 2. – С. 381-383.

Tectosepehus velatus указаний для Сумської обл.

2095. **Яценко Ф.И.** Обзор врагов сахарной свеклы Левобережной Украины за 1923 год // Защита растений от вредителей. – 1924. – № 1-2. – 4 с. (Отд. оттиск).

Поширення комах-шкідників у господарствах цукрових заводів, зокрема на Сумщині.

2096. ***Яценговский Е.В.** Заметки о жуках-стафилинах русской фауны (Coleoptera, Staphylinidae) // Русское энтомолог. обозрение. – 1912. – Т. 52, вып. 3. – С. 452-467.

Один із видів (*Velleius dilatatus*) указаний для території Сумщини.

2097. **Afanasyev V.T., Belik V.P.** On distribution and ecology of the Black Stork in both the Sumi Polesye and the Brjansk region // 1st Intern. Black Stork Conserv. and Ecology Symposium: Program, Abs-tracts, Participants. – Jurmala, Latvia, 1993. – P. 24.

Поширення та екологія чорного лелеки в Сумському Поліссі і Брянській обл.

2098. **Akimov I.A., Nebogatkin I.V.** Distribution of Tick *Haemaphysalis punctata* (Acari, Ixodidae) in Ukraine // Вестник зоологии. – 2012. – Т. 46, № 4. – С. 365-370.

Поширення іксодового кліща *Haemaphysalis punctata* в Україні. Збір матеріалу проводився в усіх областях, зокрема Сумській.

2099. **Akimov I.A., Nebogatkin I.V.** Ticks of the genus *Rhipicephalus* (Acari, Ixodidae) and their distribution in Ukraine // Вестник зоологии. – 2013. – Т. 47, № 3. – P. 231-237.

Кліпі роду *Rhipicephalus* (Acari, Ixodidae) та їх поширення в Україні. Північна межа ареалу *R. rossicus* проходить по Вінницькій, Київській, Полтавській і Сумській областях. Картосхеми (щільність популяції цього кліща на півдні Сумщини є неоднорідною).

2100. **Akimov I.A., Nebogatkin I.V.** Distribution of Ticks from of the Genus *Dermacentor* (Acari, Ixodidae) in Ukraine // Вестник зоологии. – 2011. – Т. 45, № 1. – С. 35-40.

Поширення іксодових кліщів роду *Dermacentor* в Україні. Зокрема північна межа ареалу *D. marginatus* проходить по південних районах Сумщини.

2101. **Alekseev V.N., Radchenko T.D.** Ceraphronoid Wasps (Hymenoptera, Ceraphronoidea) of the Fauna of the Ukraine. Communication 1 // Вестник зоологии. – 2001. – Т. 35, № 3. – С. 3-16.

Церафроніди їздці (Hymenoptera, Ceraphronoidea) фауни України. Збір матеріалу проводився в усіх областях, зокрема Сумській.

2102. **Atemasov A.A., Atemasova T.A., Banik M.V., Vergeles Y.I., Vetrov V.V., Knysh N.P., Krivitsky I.A., Lebed E.A.** The present number and distribution of the Greylag Goose in the North-Eastern part of Ukraine // New investigation on Palearctic Geese. – Zaporozhye, 1995. – P. 12-15.

Сучасна чисельність і поширення гуски сірої в північно-східній частині України.

В

2103. **Babko R., Kuzmina T.** Ciliated Communities in Small Rivers of the Ukraine // Progr. & Abstracts of 4 Simposium «River Bottom». – Brno (Czech Republic), 1996. – P. 58.

Війчасті найпростіші малих річок України, зокрема Сумщини.

2104. **Babko R.V., Kuzmina T.M.** Spatial distribution of ciliates (*Protista, Ciliophora*) in the River Bityza (Dnieper basin) // Вестник зоології. – 1999. – Т. 33, № 6. – С. 83-89.

Особливості розподілу війчастих найпростіших у р. Битиця (Сумський р-н).

2105. **Babko R., Kuzmina T., Gromova J.** Ciliates and rotifer taxocoenoses in the small river with artificially changed hydrological regimen // 7 Zjazd Hydrobiologow Polskich: Materialy Zjazdowe. – Poznan (Poland), 1997. – P. 115.

Війчасті найпростіші і коловертки таксоценозів в залежності від змін гідрологічного режиму (р. Стрілка в Сумському р-ні).

2106. **Belik V.P.** Great Bustard: in the Sumskoye Polesye // Bustard Studies. – 1992. – Vol. 5. – P. 67.

Дрохва у Сумському Поліссі.

Е

2107. **Esjunin S.L., Golovatch S.I., Penev L.D.** The fauna and zoogeography of spiders inhabiting oak forests of the East European Plain (Arachnida: Araneae) // Berliner natur-medicina. “Verein Innsbruck, 1993. “ Bd. 80. “ S. 175-249.

Фауна і зоогеографія пауків дібров Східно-Європейської рівнини. Зокрема дослідження проводилися в дібровах біля м. Тростянець, де було зібрано 29 видів пауків.

Г

2108. **Gavris G.G.** *Grus grus* in Ukraine – abundance, distribution, habitats and protection problems // 3 Europäische Crane Workshop 1996 and actual papers: Proceedings. – Halle-Wittenberg, 1999. – P. 47-49.

Журавель сірий в Україні (з врахуванням даних по Сумщині).

2109. **Gnelitsa V.A., Koponen S.** A New Species of the Genus *Macrargus* (Araneae, Linyphiidae, Micronetinae) from the North-East of Ukraine

and Redescription of Two Related Species // Вестник зоологии. – 2010. – Т. 44, № 4. – С. 291-299.

Новий для науки вид *Macrargus sumyensis* описаний за зборами біля м. Лебедин.

2110. **Ghilarov M.S.** Soil and litter Artropods of Trostyanez (Sumy region) oak forest // 13 Междунар. энтомолог. конгресс: Труды. – Л.: Наука, 1972. – Т. 3. – С. 379.

Членистоногі ґрунту і підстилки тростянецьких дібров (Сумська область).

2111. **Glotov S.V., Petrenko A.A., Mateleshko A.Yu.** Rove Beetles of the Genus *Gyrophaena* (Coleoptera, Staphylinidae, Aleocharinae) of Ukraine // Вестник зоологии. – 2011. – Т. 45, № 2. – С. 127-143.

Жуки-стафілініди роду *Gyrophaena* фауни України. Деякі види (*G. jyooides*, *G. manca*) виявлено на території Деснянсько-Старогутського НПП (Середино-Будський р-н).

2112. **Gontarenko A.V.** New Records of Staphylininae (Coleoptera, Staphylinidae) from Ukraine // Vestnik zoologii. – 2013. – Vol. 47, No. 3. – P.230.

Відомості про знаходження *Acylophorus wagenschieberi* поблизу с. Очкине Середино-Будського р-ну.

2113. **Gorban I.M., Knysh N.P., Pogranychniy V.A.** Breeding ecology of Red-backed (*Lanius collurio*) and Great Grey Shrike (*L. exubitor*) in Ukraine // 2nd International Shrike Symposium. 17-23 March 1996, Eilat, Israel. – P. 13.

Екологія гніздування тернового і сірого сорокопудів в Україні.

2114. **Gorban I.M., Pogranychniy V., Knysh N.P.** Ecology of *Lanius exubitor* and *Lanius collurio* in Ukraine // 2nd International Shrike Symposium. 17-23 March 1996, Eilat, Israel. – P. 14.

Екологія сірого і тернового сорокопудів в Україні.

2115. **Gorban I.M., Pogranychniy V., Knysh N.P.** Ecology of *Lanius exubitor* and *Lanius collurio* in Ukraine // Shrikes of the World-II: conservation implementation: Proceedings of the Second International Shrike Symposium. 17-23 March 1996. – Eilat, Israel, 1998. – P. 116.

Екологія сірого і тернового сорокопудів в Україні.

2116. **Gorobets L. & Kovalchuk O.** Birds in the medieval culture and economy of the East Slavs in the 10–13th centuries AD // Environmental Archaeology The Journal of Human Palaeoecology. – 2016. – P. 1-19.

Птахи в середньовічній культурі і господарстві східних слов'ян в Ч-ЧІІІ ст. Окремі дані по Сумщині.

2117. **Grishchenko A.V., Yablonovska-Grishchenko E.D.** Preliminary data about geographic variation of the Chiffchaff (*Phylloscopus collybita*) song in Ukraine // Беркут. – 2013. – Т. 22, вип. 2. – С. 161-164.

Попередні дані стосовно географічної мінливості пісні вівчарика-ковалика (*Phylloscopus collybita*) в Україні (зокрема в 2 пунктах Сумської обл.).

2118. **Grischtschenko V.** Beinkaten beim Weißstorch (*Ciconia ciconia*) dient der Abkühlung // Ornithologische Mitteilungen. – 1992. – 44, № 9. – S. 221-222.

Випорожнення на ноги у лелеки білого служить їх охолодженню. Спостереження в в заплаві р. Сейм у Кролевецькому р-ні.

2119. **Grischtschenko V.** Undewöhnliches Nest der Zwergdommel *Exobrychus minutus* // Ornithologische Mitteilungen. – 1992. – 44, № 12. – S. 322.

Незвичайне гніздо бугайчика (спостереження поблизу с. Камінь Кролевецького р-ну).

2120. **Grischtschenko V.** Die gegenwärtige Verbreitung des Kaiseradlers (*Aquila heliaca*) in der Ukraine // Ornithologische Mitteilungen. – 1993. – 45, № 9. – S. 247-250.

Сучасне поширення орла-могильника в Україні.

2121. **Grishchenko V.N.** Flyways and terms of geese migration in the Ukraine // New investigation on Palearctic Geese. – Zaporozhye, 1995. – P.60-62.

Строки осінньої міграції гусей (1975-1991 рр.) за даними фенологічної анкети.

2122. **Grischtschenko V.** Bestandsentwicklung des Weißstorchs in der Ukraine // Jubiläumsband Weißstorchs – Jubilee Edition White Stork. – 1996. – S. 43-46.

Зростання чисельності білого лелеки в Україні. Окремі дані по Сумщині.

2123. **Grischtschenko V.** Brutelfolg des Weißstorchs (*Ciconia ciconia*) in der Ukraine im Jahre 1996 // 4. und 5. Sachsen-Anhaltischer Storchentag. Tagungsbandreihe des Storchenhofes Loburg im MRLU-LSA. – 1997. – S. 13-17.

Успішність розмноження білого лелеки в Україні в 1996 р. Враховано дані по Сумщині.

2124. **Grishchenko V.N.** Phenology of autumn migration of the Mallard in Ukraine // Беркут. – 1997. – Т. 6, вип. 1-2. – С. 67-69.

Фенологія осінньої міграції крижня в Україні. Враховано дані по Сумщині.

2125. **Grischtschenko V.** Sieben flugge Jungen in einem Horst des Weißstorchs // Ornithologische Mitteilungen. – 1997. – Bd. 49. Heft 4. – S. 100-101.

Семеро пташенят в одному гнізді білого лелеки (с. Прилужжя Котопського р-ну).

2126. **Grischtschenko V.** Bruterfolg des Weißstorchs (*Ciconia ciconia*) in der Ukraine // 6 und 7. Anhaltischer Storchentag. Tagungsbandreihe des Storchenhofes Loburg im Landesumweltamt-Land Sachsen-Anhalt. – 1999. – S. 32-37.

Успішність розмноження білого лелеки в Україні. Враховано дані по Сумщині.

2127. **Grischtschenko V.** Die Situation des Weißstorchs *Ciconia ciconia* in der Ukraine // Weißstorch im Aufwind? – White Storks on the up? // Proc. Intern. Symp. on the White Stork, Hamburg 1996. – Bonn: NABU, 1999. – S. 289-303.

Стан популяції білого лелеки в Україні. Враховано дані по Сумщині.

2128. **Grishchenko V.N.** Monitoring of the White Stork *Ciconia ciconia* population in Ukraine: results of first six years // Bird Numbers 1998. Vogelwelt. – 1999. – Vol. 120. Suppl. – P. 317-322.

Моніторинг популяції білого лелеки в Україні.

2129. **Grishchenko V.** Bruterfolg des Weißstorchs (*Ciconia ciconia*) in den Jahren 1998 und 1999 // 8 und 9. Sachsen-Anhaltischer Storchentag. Tagungsbandreihe des Storchenhofes Loburg im Landesumweltamt – Land Sachsen-Anhalt. – 2001. – S. 19-22.

Успішність розмноження білого лелеки в Україні в 1998 і 1999 рр. Враховано дані по Сумщині.

2130. **Grishchenko V.N.** Phenology of autumn migration of the Roller in Ukraine // Беркут. – 2001. – Т. 10, вип. 2. – С. 111-114.

Фенологія осінньої міграції сиворакші в Україні. Враховано дані по Сумщині.

2131. **Grischtschenko V.** Die Weidenammer *Emberiza aureola* in der Ukraine // Ornithologische Mitteilungen. – 2002. – Bd. 53, Nr. 9. – S. 303-306.

Поширення вівсянки-дівровника в Україні, зокрема в Шосткинському і Середино-Будському р-нах.

2132. **Grishchenko V.** Phenology of the Black Stork (*Ciconia nigra*) migrations in Ukraine // Aves. – 2003. – 40 (1-4). – P. 165-170.

Фенологія міграцій чорного лелеки в Україні, зокрема в Сумській обл.

2133. **Grischtschenko V., Serebryakov V.** Ankunft und Abzug des Pirols *Oriolus oriolus* in der Ukraine // Ornithologische Mitteilungen. – 1996. – Bd. 48. Heft 7. – S. 173-181.

Строки прильоту і відльоту вивільги в Україні. Враховано дані по Сумщині.

2134. **Grischtschenko V., Serebryakov V., Galinska I.** Phanologie des Weißstorchzuges (*Ciconia ciconia*) in der Ukraine // Die Vogelwarte. – 1995. – 38. – S. 24-34.

Фенологія міграцій білого лелеки в Україні (зокрема в Сумській обл.).

2135. **Guglya Yu. A.** Mining Flies of the Genus *Ophiomyia* (Diptera, Agromyzidae) of Eastern Ukraine and Adjacent Territories: Review of Species with a Fasciculus // Vestnik zoologii. – 2013. – 47(6). – P. 9-31.

Мінуючі мушки роду *Ophiomyia* (Diptera, Agromyzidae) сходу України і прилеглих територій: огляд видів без фасцикулюса. У Сумській області дослідження проводилися у с. Вакалівщина Сумського р-ну, смт Велика Писарівка, с. Куземин Охтирського р-ну.

2136. **Guglya Yu. A.** Mining Flies of the Genus *Ophiomyia* (Diptera, Agromyzidae) of Eastern Ukraine and Adjacent Territories: Review of the Species Without a Fasciculus // Vestnik zoologii. – 2014. – V. 48 (1). – P. 51-66.

Мінуючі мушки роду *Ophiomyia* (Diptera, Agromyzidae) сходу України і прилеглих територій: огляд видів без фасцикулюса. Дослідження у ряді областей України, зокрема в Сумській (с. Вакалівщина Сумського р-ну, смт Велика Писарівка, с. Куземин Охтирського р-ну, м. Гросянець). Один з нових видів (*Ophiomyia adunca*) описаний з території Сумщини (с. Вакалівщина Сумського р-ну, смт Велика Писарівка).

К

2137. **Kavurka V.V.** New Records of Tortricid Moths (Lepidoptera, Tortricidae) from Ukraine // Вестник зоологии. – 2010. – Т. 44, № 4. – С. 301-308.

Нові знахідки листовійок в Україні. Зокрема два види (*Dicrorampha teichiana*, *D. vaixerasana*) виявлені біля с. Вакалівщина Сумського р-ну.

2138. **Kedra H., Tkach V., Swiderski Z., Pawlowski Z., Emets A., Pawlowski J.** Molecular characterisation of *Echinococcus granulosus* from a wild boar // Acta Parasitologica. – 2000. – № 45. – P. 121-122.

Молекулярна характеристика ехінокока від дикого кабана (з Сумської обл.).

2139. **Khrokalo L.** Special composition and some ecological features of dragonflies from the Northeastern Ukraine // 2nd WDA International Symposium of Odonatology. – Callivare (Sweden), 2001. – P. 28-29.

Видовий склад і деякі екологічні особливості бабок Північно-Східної України.

2140. **Khrokalo L.** Dragonflies (Insecta, Odonata) of Desnyans'ko-Starogutsky National Nature Park and its environs // Заповідна справа в Україні. – 2004. – Т. 10, вип. 1-2. – С. 84-86.

Бабки НПП «Деснянсько-Старогутський» та їх охорона.

2141. **Khrokalo L.** Dragonflies (*Odonata*) of Desnyans'ko-Starogutsky National natural park (Ukraine) // Streszczenia referatow, komunikatow i posterow II Krajowe Sympozjum Odonatologiczne, XXIX Sympozjum Sekcji Koleopterologicznej PTE, III Seminarium Trichopterologiczne. – Urszulin, 21-23.05.2004. «Badania wazek, chrzaszczy i chruscikow na obszarach chronionych». – Olsztyn, 2004. – S. 28.

Бабки НПП «Деснянсько-Старогутський».

2142. **Knysh N.P.** A study of egg-coloration polymorphism in Red-backed Shrike (*Lanius collurio*) // 2nd International Shrike Symposium. – 17-23 March 1996, Eilat, Israel. – P. 20.

Вивчення поліморфізму в забарвленні яєць тернового сорокопузда. Дослідження в Сумському р-ні.

2143. **Knysh N.P.** A study of egg-coloration polymorphism in Red-backed Shrike (*Lanius collurio*) // Shrike of the World-II: conservation implementation. Proceedings of the Second International Shrike Symposium 17-23 March 1996. – Eilat, Israel, 1998. – P. 117.

Вивчення поліморфізму в забарвленні яєць тернового сорокопузда (на Сумщині).

2144. **Knysh N.P.** Hawfinch (*Coccothraustes coccothraustes*) ecology in the North-East of Ukraine // Abstracts of the 2nd Meeting of the European Ornithologists Union and 3rd International Shrike Symposium. 15-18 September 1999, Gdansk, Poland. – P. 91.

Екологія костогриза в Північно-Східній Україні (Сумська обл.).

2145. **Knysh N.P.** Cuckoo (*Cuculus canorus*) breeding success and descendants mortality in the North-East of Ukraine // The avian calendar: exploring biological hurdles in the annual cycle: Programme and abstractbook 3rd EOU Conference. – 21-25 August 2001 Haren / Groningen, The Netherlands. – P. 71.

Успішність розмноження і причини смертності зозулі в Північно-Східній Україні (Сумська обл.).

2146. **Knysh N.** Barred Warbler *Sylvia nisoria* in the North-East of Ukraine // The 5th Conference of the European Ornithologists' Union (E.O.U). Symposium Abstracts. – Alauda. – 2005. – 73, № 3. – P. 304.

Кропив'янка рябогруда в Північно-Східній Україні.

2147. **Knysh N. & Pertsov D.** Lesser grey shrike (*Lanius minor*) in the North-East of Ukraine // Die vogelwarte. – 2003. – В. 42, h. 1-2. Abstract Volume. 4th Conference of the European Ornithologists' Union. – S. 37-38.
Сорокопуд чорнолобий в Північно-Східній Україні (Сумська обл.).

2148. **Kornyushin V.V., Malyshko (Varodi) E.I., Malega A.M.** The Helminths of Wild Predatory Mammals of Ukraine. Cestodes // Вестник зоологии. – 2011. – Т. 45, № 6. – С. 483-490.

Гельмінти диких хижих ссавців України. Найбагатша цестодофауна відмічена в поліських областях (Житомирська, Київська, Чернігівська, Сумська), Карпатському регіоні і Закарпатті.

2149. ***Krynicky I.** Enumeratio Coleopterorum Rossiae meridionalis et praecipue in Universitatis Caesariae Charkoviensis circulo obvenerunt, quae annorum 1827-1831 spatio observavit // Bull. Soc. Nat. Mosc. – 1832. – P. 65-179.

Перші відомості про твердокрилих комах (жуків) Харківської та Чернігівської губерній, до складу яких входила й територія Сумщини.

2150. **Krivitski I.A., Ateasova T.A., Ateasov A.A., Knysh N.P., Slyusar N.V.** The Common Crane in the North-eastern part of the Ukraine // Crane research and protection in Europe / Edited by Hartwig Prange. – Published by Martin-Luther-Universitat Halle-Wittenberg, 1995. – P. 259-261.

Сірий журавель в північно-східній частині України. Харківська, Сумська і Полтавська обл.

2151. **Krivitzky I.A., Knysh N.P.** The Black Stork in the North-Eastern Ukraine // 1st International Black Stork Conservation and Ecology Symposium: Program. Abstracts. Participants. 19-23 April 1993. – Jurmala (Latvia). – P. 55.

Чорний делека на північному сході України. Харківська і Сумська обл.

2152. **Kuzmenko T., Kuzmenko Yu.** Fallow land avifauna of Eastern forest zone: breeding season // Екологічні проблеми сільськогосподарського виробництва: Мат-ли 4 Всеукраїнської науково-практ. конф. молодих учених. – Київ: ДІА, 2010. – С. 207-210.

Орнітофауна парових полів сходу Лісової зони України в гніздовий сезон.

2153. **Kuzmenko Yu., Mishta A.** Diet of tawny owl (*Strix aluco*) in Eastern Polissya region of Ukraine // Abstracts of VII World Owl Conference (Groningen, Netherlands, 31 October – 4 November 2007). – Groningen, 2007. – P. 108.

Живлення сови сірої в Східному Поліссі України.

2154. **Kuzmina T.A., Kharchenko V.A., Malega A.M.** Helminth Fauna of Roe Deer (*Capreolus capreolus*) in Ukraine: Biodiversity and Parasite Community // Вестник зоологии. – 2010. – Т. 44, № 1. – С. 15-22.

Гельмінтофауна козулі в Україні, зокрема в Сумській обл.: видовий склад і паразитарне угруповання.

М

2155. **Mezhzherin S.V., Yanovich L.M., Zhalay E.I., Vasilieva L.A., Pampura M.M.** Genetic and Morphological Variability and Differentiation of Freshwater Mussels (Bivalvia, Unionidae, Anodontidae) in Ukraine [Генетическая и морфологическая изменчивость и дифференциация беззубок (Bivavia, Unionidae, Anodontidae) в Украине] // Vestnik Zoologii. – 2014. – Vol. 48 (2). – P. 99-110.

Відомості про збори беззубок, зокрема на Сумщині (р. Десна, Сейм, Псел).

2156. **Mikhalevich I., Serebryakov V., Grishchenko V.** Atlas of breeding herons in Ukraine // Bird Census News. – 1994. – Vol. 7, № 1. – P. 32-37.
Атлас гніздування чапель в Україні. Включено дані по Сумщині.

2157. **Mischenko S.V.** To the question about the preservation of the birds' variety of the ponds in Krolevets region Sumska oblast // Наукова спадщина академіка М.М. Гришка: Мат-ли конф., присвяч. пам'яті акад. М.М. Гришка – видатного селекціонера, генетика, ботаніка та громадського діяча. – Глухів: ГДПУ, 2005. – С. 99-101.

Про збереження різноманіття птахів на ставах Кролевецького р-ну.

2158. **Mishta A.** Mammals of «Desniansko-Starogutsky» National Nature Park (Ukraine): diversity and problems of conservation // International conference «Protection of free-living mammal populations in Central and Eastern Europe». – Poznan, 2008. – P. 14-15.

Савці НПП «Деснянсько-Старогутський»: поширення і проблеми охорони.

2159. **Mishta A., Sitnikova E.** Mammalian fauna investigations on contiguous protected territories of Russia and Ukraine (problems and

perspectives) // 5-th European congress of Mammology, 21-26th September 2007. *Hystrix It. J. Mamm.* (n. s.) Supp. – Siena, 2007. – P. 444.

Проблеми і перспективи вивчення і збереження фауни ссавців на суміжних охоронюваних територіях Росії та України.

P

2160. **Penev L.D., Esjunin S.L., Golovatch S.I.** Species diversity versus species composition in relation to climate and habitat variation: a case study on spider assemblages (Aranei) of the East European oak forests // *Artropoda Sel.* – 1994. – Vol. 3. Nos 1-2. – P. 65-99.

Зокрема дані про павуків з околиць м. Тростянець.

2161. **Popov G.V.** *Merodon alexandri* spec. nov. – a new species of hoverfly (Diptera: Syrphidae) from the northern Black Sea Region // *Studia dipterologica.* – 2009. – 16, Heft 1/2. – P. 133–151.

Новий для науки вид мух-дзюрчалок описаний за зборами в різних пунктах України і Росії, зокрема біля м. Тростянець.

2162. **Protsenko Y., Drozdovskaya A.** Wasps (Hymenoptera: Sphecidae, Crabronidae, Chrysididae) of Vakalivshina village and adjacent territories // *Вакалівщина: До 40-річчя біологічного стаціонару Сумського держ. пед. ун-ту ім. А.С.Макаренка. Зб. наук. праць.* – Суми, 2008. – С. 125-129.

R

2163. **Radchenko A.G.** Zonal and Zoogeographic Characteristic of the Ant Fauna (Hymenoptera, Formicidae) of Ukraine // *Вестник зоологии.* – 2011. – Т. 45, № 6. – С. 513-522.

Зональна і зоогеографічна характеристика мірмекофауни України.

2164. **Ridei N., Khrokalo L., Pavlusenko I.** Nation Ecological Network of Ukraine and the state of research on odonatofauna in protected territories // *Wiad. entomol. – Poznasc,* 2007. – 26 (4). – P. 237-249.

Національна екологічна мережа України і стан вивченості одонатофауни на охоронюваних територіях. Зокрема НПП «Десянсько-Старогутський» (Середино-Будський р-н), де виявлено 22 види бабок.

S

2165. **Schepe A.** Zum Vordringen der Weidenammer (*Emberiza aureola* Pall.) in der Ukraine // Ornithologische Monatsberichte. – 1931. – Jg. 39, № 3. – S. 88-89.

Поширення вівсянки лучної (дїбровника) в Україні. Знахідка поселення птахів цього виду на Десні біля с. Пирогівки (Шосткинський р-н) у 1930 р.

2166. **Serebryakov V.V., Grishchenko V.N.** The number of Rooks *Corvus frugilegus* in the Ukraine in 1984 // Bird Census News. – 1990. – Vol. 3, № 1. – P. 15-19.

Чисельність грака в Україні в 1984 р. По областях, зокрема Сумській.

2167. **Serebryakov V.V., Grishchenko V.N.** Number of breeding herons in the Ukraine in 1986 // Bird Census News. – 1992. – Vol. 5, № 1. – P. 33-34.

Чисельність чапель на гніздуванні в Україні, зокрема в Сумській обл., в 1986 р.

2168. **Serebryakov V.V., Grishchenko I.A., Grishchenko V.N.** Number and distribution of White Stork *Ciconia ciconia* in the Ukraine in 1987-88 // Bird Census News. – 1992. – Vol. 5, № 1. – P. 35-39.

Поширення і чисельність білого лелеки в Україні. Враховано дані по Сумській обл.

2169. **Serebryakov V.V., Grishchenko V.N., Poluda A.M.** The migration Swans, *Cygnus* spp., in the Ukraine, USSR // Proceedings Third IWRB International Swan Symposium, Oxford 1989. – Wildfowl. – 1991. – Supplement № 1. – P. 218-223.

Міграції лебедів в Україні, зокрема на Сумщині.

U

2170. **Utevsky S.Yu.** Occurrence of *Fadejewobdella quinqueannulata* (Hirudinida, Ergobdellidae) in the Sumy Region of Ukraine // Вестник зоологии. – 2015. – Т. 49, № 3. – С. 285.

Поширення п'явки *Fadejewobdella quinqueannulata* в Сумській обл. Знахідки виду біля сіл Велика Чернетчина і Нижня Сироватка у 2006 р.

V

2171. **Vergeles Yu.I.** Changes in avifauna of woodlands of the northeastern part of Ukraine during the current century // Ostrich. – 1998. – Vol. 69, Issue 3-4. – P. 458-459.

Зміни в авіфауні лісових масивів північно-східної частини України (Сумська і Харківська обл.) протягом ЧЧ століття.

2172. **Verves Yu.G., Khrokalo L.A.** Review of Macronychiinae (Diptera, Sarcophagidae) of the world // Вестник зоологии. – 2006. – Т. 40, № 3. – С. 219-239.

Огляд Macronychiinae світової фауни. Декілька видів указані для Сумської обл.

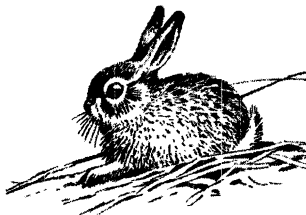
2173. **Verves Yu.G., Khrokalo L.A.** The new date on Calliphoridae and Rhinophoridae (Diptera) from Ukraine // Українська ентомофауністика. – 2010. – Т. 1, № 1. – С. 23-54.

Зокрема 20 видів уперше вказано для Сумської обл.

Y

2174. **Yablonovska-Grishchenko E.** Semi-quantitative method of song similarity analysis on an example of Chaffinch songs in Ukraine // Беркут. – 2006. – Т. 15, вип. 1-2. – С. 197-203.

Напівкількістний метод аналізу схожості пісень на прикладі пісень зяблика (Україна, зокрема Сумської обл.).

Іменний (авторський) покажчик

А

Абеленцев В.І., Абеленцев В.И. 1-5.
Авдеев А.С. 6, 7. 1910.
Аверін (Аверин) В.Г. 8-23.
Авраменко И.Д. 24.
Адамович В.Л. 25.
Акименко Ю.М. 26.
Акимов И.А. 27-29.
Акімов І.А. 2098-2100.
Alekseev V.N. 2101.
Алексеев Д.О. 31.
Алексеевко Ф.М. 32, 33.
Алмазов О.М. 1912.
Амбаровський І.К. 1849.
Ананьєва Т.Б. 1581.
Андреев А.В. 34.
Андрианов И.М. 484.
Андрієвська О.Л. 1610.
Андрієнко Т.Л. 35-37, 1609.
Анистратенко В.В. 38.
Анистратенко О.Ю. 38.
Ангиліна І.І. 1920.
Антонов С.В. 39.
Анфинников М.А. 40.
Арап Р.Я. 37.
Ардамацкая Т.Б. 41, 1710.
Артоболевський В. 43.
Артоболевський Г.В. 44.
Арутюнян Л.С. 45, 542.
Архангельський П.К. 46.
Архипенко А.Ф. 47, 890, 891.
Архипчук В.А. 241.
Атамась Н.С. 447, 1104.
Атемасов А.А. 48, 49, 109, 1074, 1846, 1847.
Atemasov A.A. 2102, 2150.
Атемасова Т.А. 48, 50-54.
Atemasova T.A. 2102, 2150.

Афанасьев (Афанасьев) В.Т. 55-77, 143, 892, 893.
Afanasyev V.T. 2097.
Ахмедова Т.М. 1267.

Б

Бабий И.В. 2068.
Бабич О.Г. 278.
Бабич С.М. 78.
Бабко Р.В. 79-101, 306, 381, 383, 457, 700-711, 973, 974, 1051.
Babko R.V. 2103-2105.
Бабко Т.Ф. 102.
Байдашников А.А. 103, 104.
Балан П.Г. 105, 106.
Банік (Баник) М.В. 48, 107-109, 215, 1074.
Banik M.V. 2102.
Барабашова В.Н. 110.
Баранов В.О. 111.
Барановський М.М. 112, 113.
Барановский П.М. 114.
Барсов В.А. 1529.
Бартенев А.Ф. 115-119, 1909, 2035-2037.
Баштовий М.Г. 37.
Безродный С.В. 120.
Бекерман М.Я. 736.
Бекерман М.Я. 737.
Белан Н.Г. 121. 122.
Беленко М.М. 123.
Белецкий П.И. 124.
Белецкий С. 125.
Белик В.П. 74, 75, 126-146.
Belik V.P. 2097, 2106.
Белінг Д. 147, 148.
Белкин Ю.В. 1430, 1431.
Белова А.А. 149.

Белоконь А.С. 1722.
Белолубцева В.В. 150.
Березовец Д.Т. 151.
Берест З.Л. 152-156, 1543, 2038.
Бибикова В.И. 157.
Бідзля О.В., Бидзиля А.В. 160, 201.
Білий М. 161, 162.
Білокур Д.О. 163, 164.
Бильк Г.И. 165.
Бильченко М.Н. 1224.
Біляшівський М.М. 710.
Бичко А.С. 166.
Блажиевская А.П. 167.
Богомолв П.Л. 114.
Богоявленская К.Р. 168.
Божко М.П. 169, 170-176, 1317.
Божко О.Б. 1576.
Болденков С.В. 177-182, 1085.
Бондаренко В.Д. 183, 489.
Бондаренко Т.В. 184.
Бондаренъ Д.І., Бондарец Д.И. 185,
186, 958, 1970, 1971.
Бондорович М. 187.
Борейко В.Е. 188-190, 440, 1614.
Борисенко К. 209.
Борисенко Н.И. 1598.
Бутовский А.П. 1654.
Боровинская Т.М. 191.
Бородіна К.І. 192, 1918.
Бородин Д.Н. 193.
Бошко Г.В. 194, 195.
Бошко Е.Г. 196.
Боярчук В.П. 1727.
Браунер А. 197.
Бровлий В. М. 198.
Бугайов І.А., Бугаєв І.А. 894-898,
927, 928, 943.
Будашкин Ю.И. 199, 200, 201, 728.
Бузмакова Р.О. 482.
Буй Д. 209.
Булат Т.В. 202, 1405.

Булахов В.Л. 203.
Бурибаш И.С. 204.
Буяло С.Г. 1889.

В

Вайнштегін Б.А. 205.
Вайсфельд М.А. 206.
Вакал А.П. 667, 673, 674, 676.
Вароди Э.И. 1027.
Василенко В.В. 1095.
Vasilieva L.A. 2155.
Васильева Ю.С. 1544.
Васильев В.П. 207.
Васильев И.В. 208.
Васильов О. 209.
Ведмедеря В.И. 210.
Вервес Ю.Г. 211-213.
Verges Yu.G. 2172, 2173.
Вергелес Ю.И. 48, 214, 215, 1534.
Vergeles Y.I. 2102, 2171.
Ветров В.В. 48, 215, 217.
Vetrov V.V. 2102.
Вилинский Д. 218.
Вінченко І.С. 219.
Віничченко М.Д. 677.
Власенко Р.П. 220, 1327.
Влащенко А.С. 221-223.
Влащенко И.А. 224.
Вовк Д.В. 225-228, 378.
Войнственский М.А. 231-234.
Войтенко А.М. (А.Н.). 27, 235.
Воловник С.В. 1406.
Володченко З.Г. 236-238, 1195.
Волох А.М. 239-241.
Волчанецкий И.Б. 242-246.
Воронкін А.С. 247.
Воскобойников П. 248.
Воскобойников С. 249.
Вульф А.А. 661, 662.

Г

- Габер Н.А. 292, 1819.
 Гавриленко И.В. 1914, 1915.
 Гавриленко І.М. 250.
 Гавриленко М.І. (Н.И.). 251-254.
 Гаврилюк М.Д. 1992.
 Гаврилюк М.Н. 255.
 Гаврись Г.Г. 37, 76, 77, 256-282, 668, 716-719, 899, 900, 910, 1551, 1609, 1610, 1702, 1703, 1724, 1727, 1852, 1980.
 Gavris G.G. 2108.
 Галаган Т.О. 1028.
 Галака Б.А. 283-291.
 Галета В.А. 1407.
 Галинская И.А. 292, 293.
 Galinska I. 2134.
 Галушин В.М. 294.
 Галушенко Н.М. 295.
 Галушенко С.В. 295-302.
 Гальков В.П. 22.
 Гальков В. 303.
 Ганя И.М. 1710.
 Гапонова Л.П. 83, 84, 304-306.
 Гаражин В.Г. 625.
 Гарбар А.В. 1325-1327, 1330, 1580.
 Гарбар Д.А. 1325.
 Гармаш Б.А. 1980.
 Гельфенбейн Л.Л. 308.
 Герасимов Р.П. 728.
 Гершкович Н.Л. 1408.
 Гетьманська Н.М. 309.
 Гилев А.В. 1777.
 Ghilagov M.S. 2110.
 Гиренко (Гиренко) Л.Л. 232, 310.
 Глотов С.В. 1777, 1779.
 Glotov S.V. 2111.
 Глушко Т.Н. 901.
 Гнатченко В.Ф. 1267.
 Гнатюк С.А. 736, 737.
 Гнелиця (Гнелица) В.А. 311-326, 568.
 Gnelitsa V.A. 2109.
 Говорун О.В. (А.В.). 163, 164, 327, 357, 729, 730, 1574, 1777-1780, 2039.
 Голдлевська О.В., Голдлевская Е.В. 358, 359, 1613, 608.
 Головачов О.В. 360.
 Головач О.Ф. 361-364, 432.
 Golovatch S.I. 2107, 2160.
 Головкина И.П. 1764.
 Голодов Я. 365.
 Голубнича (Голубничая) Л.В. 366, 367.
 Голя М.О. 1778.
 Гонтаренко А.В. 368.
 Gontarenko A.V. 2112.
 Гончаров А.И. 1768.
 Гончаров А.П. 204.
 Гончаров Г.Л. 49.
 Горбань И.М. 41.
 Горбань І. (И.М.). 370, 1703.
 Gorban I.M. 2113-2115.
 Горб С.Н. 371.
 Горбунов А.Ф. 372, 1494.
 Горбусенко А.А. 1409, 1410, 1653.
 Горленко Л.С. 1772.
 Горлов П.І. 373.
 Gorobets L. 2116.
 Горобчишин В.А. 213, 374.
 Горшков А.А. 1041.
 Г.П. 369.
 Грама (Грамма) В.М. (В.Н.). 227, 228, 375-379, 624, 625, 968, 969, 1589.
 Гребенник К.В. 1845.
 Гресь Ю.А. 380.
 Гриб И.В. 381, 382.
 Григорович И.А. 383.
 Гримальський В.І. 384-387.
 Гринченко А.Б. 1040.

Грицай А.Д. 388, 389.
Гришина Л.Г. 390.
Грищенко А.В. 391.
Grishchenko A.V. 2117.
Грищенко В.М. (В.Н.). 293, 361,
362, 364, 392-453, 902-904, 937, 938,
1516-1525, 1640, 1820-1827, 2064,
2065.
Grischenko V.N., Grischtschenko V.
2118-2134, 2156, 2166-2169.
Грищенко И.А. 440, 1823, 1824.
Grishchenko I.A. 2168.
Громова Ю.Ф. 85, 86, 454-458.
Gromova J. 2105.
Грохольський П.М. 459.
Грубник В.В. 6. 1910.
Губкин А.А. 1085.
Гутля Ю.О. (Ю.А.). 460-470.
Guglya Yu.A. 2135, 2136.
Гутуева Е.В. 144.
Гудина О.М. (А.Н.). 471, 472, 905,
906.
Гулай В.И. 241, 1085.
Гумовский А.В. 630.
Гунчак Н.С. 1085.
Гурвич В.В. 473.
Гуржий О.И. 1582.
Гурський И.Г. 474, 475.
Гуша Г.И. 476.

Д

Давиденко І.В. (И.В.). 477-479,
1702, 1703, 1727.
Давидок В.П. 1576.
Данилків Я.М. 711.
Данько Я.М. 87.
Дахно Г.П. 481.
Дахно Г.П. 482, 485.
Дахно Г.Ф. 484.
Дахно І.С. (И.С.). 482-485, 620,
966, 1766.

Дахно Ю.І. (Ю.И.) 485, 486.
Двойнос Г.М. 1179.
Дворников М.В. 1858.
Девятко О.А. 49.
Девятко Т.Н. 1847.
Дегтярев А.Г. 487, 488.
Дегтяренко Е.В. 38.
Делеган І.В. (И.). 183, 489.
Дембицкий Э.Б. 1267.
Демидова Т.Н. 114.
Дериземля А.М. (А.Н.). 490, 491,
711, 892, 1650, 1653.
Дехтярев Н.С. 493, 494.
Дикий А.В. 363.
Д—ко А. 496.
Дмитренко Н.Г. 497.
Добрынина И.Н. 1201.
Довгаль И.В. 498.
Довгаль М.М. 499.
Долін (Долин) В.Г. 501, 502.
Домашевский С.В. 255, 503, 1550.
Домашлінець В.Г. 1727.
Дорофеев (Дорофеев) В.М. 513,
1407, 1411.
Доценко Ю. 514.
Дремлюга Г.М. 1826.
Дрогваленко А.Н. 515-518.
Drozdovskaya A. 2162.
Дубинская Е.Г. 488.
Дугіна О.М., Дугина Е.Н. 519-541,
907, 951.
Дулицкий А.И. 45, 542.
Дьякончук Л.А. 630.
Дядечко М.П. (Н.П.). 543-546.

Е, Є

Євтушевський М.Н., Евтушевский
Н.Н. 547, 548.
Евтушенко Н.Н. 241.
Езерская Л.И. 1710.

Ємець О.М., Ємец А.М. 549-565,
1026, 1027.
Epets A. 2138.
Ємчук Е.М. 566, 567.
Єпіфанов Є.Ф. 568.
Эпштейн В.М. 1267.
Єрмоленко (Єрмоленко) В.М. 569-
571.
Єсилевская М.А. 572, 573, 1075.
Esjupin S.L. 2107, 2160.
Єфіменко М. 575.

Ж

Жалай Е.И. 1326, 1327, 1330.
Zhalay E. I. 2155.
Жаков А.В. 200, 201.
Жаринов В. И. 576.
Жданова Т.Г. 577.
Жежерин Б.П. 578.
Жежерин (Жежерин) В.П. 234, 579-
586, 2055.
Жежерин И.В. 578.
Железин П.П. 1027.
Жила С.М. 587-589.
Житкевич О.Н. 590, 645.
Жмайлова О.Г. 591.
Жмуд М.Е. 41. 1040.
Журавлев В. 592.

З

Заворотна Г. 209.
Загайкевич І.К. 594-596.
Загороднюк І. (И.В.). 597-613,
1076, 1905.
Загородня Я.Ю. 614.
Загурский С.Д. 615, 616.
Зайцев Д.В. 617.
Зайцев Д.К. 618.
Закорчевная Н.Б. 381.
Заремба І.А. (И.А.). 620, 621. 1765-
1767.

Затушевський А.Т. 682.
Захаренко О.В. (А.В.). 622-625,
968, 969, 1589.
Захаренко В.Б. 1267.
Зачотнова Н.П. 1854.
Звегинцова Н.С. 1180.
Зеленько Н.Ю. 1685.
Зерова М.Д. 626-630.
Зиверт М.В. 631.
Зіненко О.І. 1032.
Зиновьев В.Г. 238, 1195.
Зінченко О.І. 632, 633.
Зиоменко С.К. 1534.
Знаменский А.В. 634.
Зозуля А.Л. 970.
Зоря А.В. 610, 637, 1078.
Зотова А.В. 1441, 1725, 1726.
Зубаровський (Зубаровский) М.
638-640.
Зубатов Ю.М. 641, 1239, 1426.
Зубатов Ю.М. 1427.
Зубко Я.П. 642-644.

И, І

Іванов С.П. 459, 645.
Игнатенко А.И. 1888.
Игнатенко В.А. 646.
Иноземцева Д.Н. 1613.
Исаев А.П. 647.
Искова Н.И. 648-650.
Истомина Л.П. 651.

К

Кабаков А.Н. 41.
Кавурка В.В. 652-655.
Kavurka V.V. 2137.
Казанник В.В. 656.
Кайгородов Д.Н. 657-662.
Калениченко И.И. 663, 664.
Каложная М.А. 665.
Капируля А.М. 1096.

- Карасева Е.В. 114, 666.
 Карпенко К.К. (Е.К.) 158, 537, 667-677, 1762.
 Картель М.В. 1795.
 Касьяненко Г.Я. 1224.
 Kedra H. 2138.
 Кемарский П.Н., 683, 684.
 Кесслер К. 685-687.
 Кириков С.В. 688-691.
 Кіриленко (Кириленко) Є.Є. 1097, 1098.
 Кириченко А.Н. 692.
 Кириченко М.Б. 88, 89, 693-711.
 Кісіль Я.С. 186.
 Кістяківський О.Б., Кистяковский А.Б. 233, 712-714.
 Клестов М.Л., Клестов Н.Л. 35, 37, 76, 77, 279, 513, 715-720, 910, 1980.
 Климов В.Ф. 204.
 Клоков Є.В. (Е.В.). 721, 722.
 Ключко З.Ф. 199, 723-735.
 Кльосов М.Д. 736, 737.
 Кмець А.М. 738, 739.
 Книш М.П., Кныш Н.П. 36, 48, 150, 159, 215, 537, 573, 632, 633, 667-677, 740-958, 1061, 1062, 1075, 1077-1080, 1225-1231, 1270-1273, 1280, 1304, 1534, 1679, 1762, 1787, 1788, 1836-1840, 1844, 1875-1877, 1890, 1936-1938, 1972.
 Klysh N.P. 2102, 2113-2115, 2142-2147, 2150, 2151.
 Ковалев В.А. 959, 1079, 1080.
 Коваленко Л.М. 960-962, 966, 967.
 Коваленко О.І. 963-967.
 Ковалик А.И. 968-970, 1589.
 Коваль Н.Ф. 971.
 Ковальова І. 972.
 Ковальчук А.А. 90, 91, 973, 974.
 Ковальчук Н.Е. 973, 974.
 Ковальчук О.М. (А.Н.). 975-1001.
 Kovalchuk O. 2116.
 Коверзюк А. 1959.
 Ковтун В.А. 674, 675.
 Ковтун Ю.Д. 1002.
 Козлов О.М. (А.Н.). 666, 998-1000.
 Козлов С.Ф. 1003.
 Кокодій С., Кокодий С.В. 1004, 1005, 1328.
 Кокот О.П. 722.
 Колесник Е.И. 1006.
 Колесніков М.А. 2046.
 Колодочка Л. А. 1007-1012.
 Коломиец А.Ю. 33.
 Колосов А.М. 1013.
 Колос Ю.О. 1992.
 Кондратенко Д.Є. 92.
 Кондратенко Т.К. 250.
 Коненко Г.Д. 1015.
 Коновалова І.Б. 1756.
 Коропєн S. 2109.
 Корженівський Ю.С. 1016.
 Корзюков А.И. 1040.
 Корнєєв О.П., Корнеев А.П. 289, 714, 1017-1022.
 Корнійчук В. 1023.
 Корнус А.О. (А.А.). 668, 1964.
 Кориюшин А.В. 1024, 1025, 1333.
 Кориюшин В.В. 367, 1026, 1027.
 Koryushin V.V. 2148.
 Коропєць С.І. 1028.
 Короткий И.И. 1648.
 Коршунов А.В. 49.
 Коршунова Е.Д. 1326.
 Косенко С.М. 35.
 Костюченко А. 1029, 1030.
 Костюшин В.А. 209, 499, 908.
 Котенко А.Г. 630.
 Котенко Т.І. (Т.И.). 1031, 1032.
 Коцержинська І.М.,
 Коцержинская И.М. 280, 281, 1033-1039, 1642.

- Кочканов И.Л.** 1925.
Кочкіна А.В. 1993.
Кошелев А.И. 1040, 1041.
Кравченко В.К. 149, 1725, 1726.
Кравченко В.М. 676, 909, 910, 1042-1054, 1834.
Кравченко О.Н. 1055.
Кравченко Т.Ю. 911.
Крайнев Е.Д. 181, 182, 290, 291, 1056-1060.
Крапивный А.П. 1061, 1062.
Краснопольская Л.Ф. 1063.
Крахмальная Т.В. 1066.
Кренкен М. 1067.
Кривицький І., Кривицкий И.А. 48, 52-54, 572, 573, 1068-1080.
Krivitsky I.A. Krivitzky I.A. 2102, 2150, 2151.
Кривцов А.И. 1407, 1411.
Крижанівська Т.В. 1081.
Крижанівський В., Кръжановский В.И. 1082-1085, 1641, 2055.
Крижановский О.Л. 1086.
Крижов П.А. 1087.
Кгуліскі І. 2149.
Кричевич Н.Г. 1088-1093.
Кругликов (Кругликов) С.А. 1095-1100, 1170, 1171.
Кубышкин Г.П. 1101.
Кузьменко З.А. 1102.
Кузьменко Т.М. (Т.Н.). 1100, 1103-1109, 1172, 1173.
Kuzmenko T. 2152.
Кузьменко Ю.В. 280, 281, 500, 719, 1099, 1100, 1105-1178, 1412, 1413, 1505-1508, 1609, 1611, 1727.
Kuzmenko Yu. 2152, 2153.
Кузьмина Т.А. 1179, 1180.
Кузьміна Т.М., Кузьмина Т.Н. 91, 93-100, 102, 1181, 1182.
Kuzmina T.M. 2103-2105.
Kuzmina T.A. 2154.
Кузьмин Ю.И. 1183.
Кузякин А.В. 1767.
Кукса Ю.В. 912, 913, 943, 1184.
Кукушкин О.В. 1032.
Куліш А.В. 1185.
Кураш Г.І., (И.И.). 669, 672, 898, 900.
Кутявин С.Г. 1186, 1612.
Куцоконь Ю. 209.
Кухарчук Ю.В. 1187.
Кучерук В.В. 1188.
Кушка Т.Я. 447.
Куширенко В.В. 1189-1191, 1305.

Л

- Лавров М.Т.** 1192, 1193.
Лавров Н.П. 1013.
Лаврух О.В. 1194.
Ладьгина Н.М. 110, 1195.
Лазоренко Л.М. 485.
Ламберт К. 1201.
Лапко К. Лапко. 1196-1198.
Латишев В.С. 350, 351.
Лашкова Е.И. 1329.
Лебедева М.И. 1199-1201.
Лебедев В.Д. 1202-1204.
Лебедев В.К. 1205.
Лебідь С.О., Лебедь Е.А. 41, 48, 914, 1206-1243, 1414-1427.
Lebed E.A. 2102.
Левченко М. 1244.
Левчинская Г.Н. 1245, 1246.
Леженіна Г.П., Леженина И.П. 227, 228, 624, 1247, 1248, 1589.
Леженко О.О. 561.
Лельошкін О.Д. 1249.
Ліндеман І.В. 459.
Линник Г.О. 915-917.
Лица О.Л. 1576.
Лысенко В.И. 1040.

Лисецкий А.С. 573, 1075.
Лисецкий І.Л., Лисецкий И.Л. 1250-1252.
Лисковский 1253.
Литвиненко Г. 1254-1259.
Литвиненко Е.Ф. 1889.
Литус І.С. Литус И.Е. 183, 1260, 1641.
Лихачев Г.Н. 1261.
Лобков В.А. 1858.
Лобода В.Б. 918.
Логвиненко В.М. (В.Н.). 1262-1265.
Лозинський В.О. 387.
Локтева И.М. 1598.
Лопарев С.О. 2070.
Лохоня В.А. 352.
Лубянов И.П. 1266.
Лукин Е.И. 1267.
Любимый Н.П. 911, 942.
Лягута І.С. 1268.

М

Малафеев В.В. 382.
Malega А.М. 2148, 2154.
Малик Е.Е. Малик Е. 22, 1269.
Malushko (Varodi) Е.І. 2148.
Малишок (Малышок) В.М. 896, 897, 919-928, 950, 1270-1273.
Мальцева А.Г. 1274.
Мамонтова В.О. (В.А.). 34, 1275, 1276.
Мамонтова-Солуха В.О. 1277.
Манило В.В. 1642.
Манило Л.Г. 1515.
Маринов М.П. 1889.
Марисова І.В. (И.В.). 1278-1710.
Маркова А.К. 1775.
Марковский Ю. 1763.
Мартиненко В.О. 1280.
Маслодудова Е.Н. 1281.

Матвеев С. 1282, 1283.
Матвієнко М.Є., Матвиенко (Матвееенко) М.Е. 675, 929, 1189-1191, 1284-1307, 1428, 1956.
Mateleshko А.Ун. 2111.
Матов А.Ю. 731, 732.
Махно Є.В. 1308.
Маціборук П.В. 1309.
Медведєв (Медведев) С.І., Медведєв С.И. 246, 1310-1318, 1804.
Межжерина Я. 1319.
Межжерін В.О., Межжерин В.А. 1320-1323.
Межжерін (Межжерин) С.В. 1252, 1324-1330, 1554.
Mezhzherin S.V. 2155.
Мейер Н.Ф. 1331.
Мелика Ж.Г. 630.
Мельников Г.Б. 1332.
Мельниченко Р.К. 1333.
Мерзлікін І.Р., Мерзликин И.Р. 45, 202, 542, 609, 666, 1232-1243, 1334-1459, 1508-1510, 1691, 1725, 1726, 1768, 1790, 1925, 2011.
Мережко А.И. 382.
Мешкова В.Л. 1460.
Мигулін (Мігулін) О.О., Мигулин А.А. 1462-1477.
Мизер А.В. 1478, 1479.
Мизин И.А. 1480.
Микитюк О. 1481.
Милованова Н.А. 1482.
Милотия Н.Г. 1483-1488.
Миняйло В.А. 1489, 1529.
Мирошник Т.Г. 1490.
Міськов А.В. 1186.
Мит'яй И.С. 1491-1493, 1888, 1980.
Mikhalevich I. 2156.
Михалевич О.А. 1066, 1937, 1938.
Мишньов (Мишнев) А.К. 1494, 1800.

Мишга (Мишга) А.В. 209, 280, 281, 1429, 1495-1511.
Mishta A. 2153, 2158, 2159.
Мищенко О.М. 930.
Mischenko S. V. 2157.
Мовчан В.А. 1512.
Мовчан Ю.В. 1513, 1514.
Мовчан Ю.В. 1515.
Моисейкина Г.Н. 1827.
Молодан Г.Н. 41.
Монченко В.И. 476.
Морозов-Леонов С.Ю. 1554.
Мороз О.Ю. 1526, 1527.
Москаленко В.М. 145, 146.
Москаленко Д.Ю. 1528.
Муравйов П.І. 1174, 1175.
Мурский Г.М. 1085.

Н

Наглов А.В. 222, 223.
Наглов В.А. 610, 1925.
Надворная Л.С. 1530, 1579.
Надворний (Надворный) В.Г. 379, 1530-1533.
Надточий А.С. 215, 1534.
Надточий Р.А. 1535-1538.
Назаренко В.Ю. 1539-1545.
Назарова Л.С. 1546.
Назаров Н.В. 1547, 1548.
Назырова Р.И. 1549.
Нанкинов Д.Н. 294.
Нарольский Н.Б. 630.
Небогаткин И.В. 28, 29.
Nebogatkin I.V. 2098-2100.
Негода В.В. 447, 448, 611.
Негреба Ю.В. 485.
Недошок О.А. 1845.
Некрасова Л.С. 1591.
Некрасова О.Д. 209, 1554.
Некрутенко Ю. 1555.
Неофітний С.В. 1556.

Нестеренко Н.І. 1558.
Нехай А.С. 1559.
Никитин И.В. 1560, 1561.
Нікішичева К.С. 1028.
Ніколаєнко С.М. 1591.
Николенко А.Н. 1041.
Ніколенко Н.І. 1562.
Никольский А.М. 1563-1565.
Нікольський Г.В. 1566.
Новак Г.Е. 1567, 1568.
Новік В.В. 719.
Новик Д.В. 1569, 1570.
Новиков Г.А. 1571.

О

Овчаренко Т.О. 1574.
Овчинникова Т.И. 1575.
Огуль Р.А. 1267.
Одноралов В.С. 1576.
Односум В.К. 1577.
Олеховский М.А. 574.
Олещенко В.І. 1576.
Ольховская-Буркова А.К. 1578.
Омелюта В.П. 1579.
Омельяненко Д.И. 2018.
Омери И.Д. 1012.
Онищенко В.А. 36, 37.
Онищук И.П. 1327, 1330.
Онищук И.П. 1580.
Орлова К.С. (Е.С.). 1583, 1778, 1780, 1781.
Орлов М.М. 1584.
Осадчая И.В. 1306.
Осипова М.А. 1980.
Осичнюк Г.З., Осычнюк А.З. 576, 1585, 1586.
Оболивцев О.В. 1587.
Остапенко В.И. 931, 932.
Охоткор Лайко. 1590.

П

- Павліковська Т.М., Павликовская Т.Н. 1026, 1591, 1598.
Павлова В.Н. 1592.
Павлов М.П. 1593.
Pawlowski J. 2138.
Pawlowski Z. 2138.
Павлок А.В. 1537, 1595.
Павлок В.Н. 1543, 1548, 1594.
Павлок Р.С. 371.
Pavlusenko I. 2164.
Павлюченко О.В. 1596.
Падченко И.К. 1597, 1598.
Пазинич І.М. 354.
Patriha M.M. 2155.
Панов Г.М. 1085, 1601-1605.
Пантюх А.Ф. 1606.
Панченко А.А. 1607.
Панченко С.М. 35, 36, 229, 492, 500, 632, 633, 1174, 1175, 1178, 1552, 1553, 1608-1612.
Парнікоза І., Парникоза И.Ю. 209, 1613, 1614.
Пархоменко В.В. 233, 1615-1618.
Пархоменко В.В. 158, 353, 540, 672, 674, 677, 898, 933, 1248, 1619-1635, 2040.
Пархоменко О.В. 1636.
Пасечник С.В. 1637.
Пашенко Ю.Й. 714.
Пекаря И.С. 1079, 1080.
Пекло А.М. 678-681, 1638, 1639.
Penev L.D. 2107, 2160.
Перваченко С. 1763.
Перенечко А.В. 1640.
Перерва В.И. 1641.
Pertsov D. 2147.
Песков В.Н. 1642, 1643.
Петренко А.А. 1644-1647.
Petrenko A.A. 2111.
Петрищев Н.А. 1648.
Петров О.В. 1649.
Петрусенко О.А. (А.А.). 491, 1430, 1431, 1650-1653.
Петрусенко С.В. 1651, 1652.
Петрусенко Я. 608.
Петруха О.О. 1654.
Пилипенко А.Г. 1567.
Підгайко М.Л. 1015.
Піддубина Ю.М. 677.
Підоплічко (Підоплічка) І.Г., Підоплічко И.Г. 1655-1670.
Пивчук Е.С. 1671, 1672.
Пірко В.О. 1582.
Писанець Є., Писанец Е.М. 1642, 1673.
Пискунов В.И. 1674-1676.
Пісулінська Н.А. 682.
Пищик О.В. 951, 1677-1679.
Плавильщиков Н.Н. 1680-1682.
Плига А. 209.
Плющ И.Г. 200, 733, 1683-1685.
Погорілий О.І. 1686.
Роганушніу V.A. 2113-2115.
Погребная Е.А. 1432, 1433.
Погребняк Л.П. 1687-1689.
Погребняк О.Д. 1653.
Погребняк С.Г. 27. 1690.
Подопригора Р.И. 1423-1425, 1434, 1691, 1725, 1726, 1925.
Поливанна М.Ф. 1692-1694, 1912.
Полищук (Полищук) В.В. 1940, 1695-1698.
Полтавчук М.О. (М.А.) 1699, 1700.
Полуда А.М. 480, 1701-1703, 1727, 1892.
Poluda A.M. 2169.
Полуда О. 1481.
Полушина Н.А. 1858.
Полчанінова (Полчанинова) Н.Ю. 1704-1709.

Полякова А.Д. 1060, 1710.
Полянська К. 209.
Попенко В.М. 1980.
Попова З.Г. 1711.
Попов Б.М. 1712.
Porov G.V. 2161.
Попов В.Н. 45.
Посылаева Г.А. 1713.
Постоев П.Г. 1714.
Прекрасна Є. 209.
Приклонский С.Г. 1060, 1710, 1715.
Прозорова Л.А. 38.
Прокопенко А.Я. 646.
Прокопенко Е.В. 1709.
Прокопенко Р.Н. 1307.
Проскурняк Ю.М. 1001.
Прохоров А.В. 1719.
Protsenko Y. 2162.
Пруденко О.Д. 448.
Прудкина Н.С. 1720-1722.
Прядко О.І. 37, 1724.
Псарев В.М. 1725, 1726.
Пулях В.П. 934, 935.
Путь А.Л. 1728-1730.
Пучков А.В. 1731, 1732, 1736.
Пучкова Л.В. 1733.
Пучков В.Г. 1734, 1735.
Пучков П.В. 1736.
Пушкар Т.І. (Т.И.). 1737-1741.
П.Ш. 1742.
Пшеничний С.В. 1828, 2071.

Р

Радзимовський Д.О. 1015.
Радкевич Г. 1743.
Radchenko A.G. 2163.
Radchenko T.D. 2101.
Рахманинов А.Н. 1744.
Рева М.В. 1745, 1921.
Рева П.П. 1746, 1888, 1980.
Редчук П.С. 1747.

Резник С.М. 970.
Рековець Л.І., Рековец Л.И. 1748-1750.
Решетник Є.Г. 1752, 1753.
Реут Ю.А. 1858.
Ridei N. 2164.
Різун В.Б. 1755, 1756.
Рыбалко А.П. 1757.
Рижак І.В. 183.
Рыжиков К.М. 1758.
Родионов М.А. 168.
Родзянко В.Н. 1759-1761.
Родінка О.С., Родинка А.С. 670, 671, 673, 674, 676, 677, 1435, 1762.
Ролл Я. 1763.
Романенко П.Т. 562-564, 620, 621, 1764-1767.
Романова Г.А. 1768.
Романь А.М. 1769.
Романюк Р.І. 1612.
Росси́ков К.Н. 1770.
Рудинський М.Я. 1771.
Рудинський О.М. 1772.
Рудышин М.П. 1085.
Руднев Д.Ф. 1773, 1774.
Румянцев В.Ю. 1775.
Русина Л.Ю. 1776-1781.
Русин І.Ю. 1777, 1779.
Рябинин І.В. 1782.

С

Сабанєєв Л.П. 1783, 1784.
Савинська Н.О., Савинская Н.А. 186, 936, 1785-1788, 1969-1971.
Савостян (Савостьян) В.М. 937, 938, 943, 1239, 1242, 1426, 1427, 1436-1440, 1459, 1789, 1790.
Савустьяненко Т.Л. 1791.
Савченко Є.М. (Е.Н.). 1792, 1793.
Савчук І.М. 485.
Савчук О.В. 432.

- Сагайдак А.В. 1108, 1109, 1794.
 Сагач О.С. 1591.
 Садовнича Л.В. 2036, 2037, 2041.
 Садовская Н.Г. 1079, 1080.
 Салганский А.А. 233.
 Салганский-мл. А.А. 1852.
 Самарский С.Л. 1795.
 Самош В.М. 1796, 1797.
 Самчишина Л.В. 1798.
 Сарбаш В.М. 1799, 1800.
 Сарычева З.А. 165.
 Swiderski Z. 2138.
 Світа В.М. 1591.
 Северов І.Г. 734.
 Селезнев Н.Г. 23.
 Сема А.М. 1710.
 Семенов-Тянь-Шанский А.П. 1804.
 Семенов Ю.А. 1066.
 Семенчик М.М. 1805, 1806.
 Семенюта И.С. 1568.
 Семироз А.В. 1930.
 Семушин П.В. 485.
 Сенчурин Е.В. 1807.
 Сердюк В.Н. 1808.
 Сергеев М.Е. 1274, 1809-1811.
 Сергиенко Г.Д. 390, 1812-1814.
 Серебрякова И.В. 1825, 1829.
 Серебряков В.В. 293, 361, 362, 364,
 432-440, 656, 1040, 1815-1829, 2071.
 Serebryakov V.V. 2133, 2134, 2156,
 2166-2169.
 Сегина Л.Я. 628-630.
 Серобаба С.А. 939-942.
 Сероус Л.Я. 1589, 1830-1832.
 Сесін В. 1614.
 Силантьев А.А. 1833.
 Симутник С.А. 630.
 Сниця І.Н. 538, 539, 1052, 1834.
 Спшко (Сыпко) А.В. 952-954, 1727.
 Sitnikova E. 2159.
 Скворцова Г.М. 1835-1840.
 Скільський І.В. 432.
 Скляр В.Г. 1610.
 Скляр О.Ю. 1841-1845.
 Скоробогатов Е.В. 1074, 1846, 1847.
 Скрильник Ю.Є., Скрыльник Ю.Е.
 1848, 1902.
 Скрипченко І.В. 1849.
 Слесаренко А.С. 1889.
 Слесаренко В.В. 1889.
 Слюсар (Слюсарь) Н.В. 282, 573,
 1075.
 Slyusar N.V. 2150.
 С.М. 1850, 1851.
 Смаголь В.Н. 1852.
 Смирнов А.И. 1515.
 Смирнский А.И. 1793.
 Смогоржевская Л.А. 476.
 Смогоржевский Л.А. 1093.
 Совинский В. 1853.
 Соколов Л.Г. 1854.
 Сокур І.Т. (И.Т.). 233, 234. 1855-
 1858.
 Солодовникова В.С. 1722, 1859,
 1860.
 Сомов Н.Н. 1861.
 Сорока Н.М. 486.
 Спурис З.Д. 371.
 Стадниченко А.П. 1862, 1863.
 Старовир А.И. 1179.
 Статива А.І. (А.И.). 903, 904, 943-
 951, 1871-1877.
 Статива С.А. 1877.
 Степаненко Г.П. 1176, 1177, 1612,
 1878-1885.
 Степанова И.А. 1889.
 Стеценко И.Т. 629, 630.
 Стрелков П.П. 1886.
 Стригунов В.И. 1887, 1888, 1980.
 Стрілець В.В. 591.
 Стулицкая В.М. 1889.
 Сулима К.К. 449.

Суряднова В. 1890.
Сухобоков О.В. 1891.
Сушко К.И. 1893.
Сядриста О.Б. 1716.

Т

Тайкова С.Ю. 1727.
Тарала А.А. 1053.
Тарашук В.І. 1894.
Тарашук С.В. 1895.
Татаринов К.А. 1085, 1896.
Твердохлеб Н.М. 955.
Телегіна А.С. 677.
Телешек В. 1898, 1899.
Тельпухов М.Г. 956.
Терезникова Є.М. 1900, 1901.
Терехова В.В. 117-119, 1902, 2036,
2037.
Тертишний О.С. 1903.
Тесленко С.В. 1904, 1905.
Титар В.М. 155, 156.
Тишков А.А. 1906, 2027.
Тищенко В. 608, 1907.
Ткач В.В. 650, 1026.
Ткач V. 2138.
Ткаченко В.О. 1908.
Ткаченко В.С. 1586.
Товпинец Н.Н. 1329, 1925.
Токарский В.А. 641, 1909, 1858,
1910.
Токарский В.В. 6, 7.
Толканиц (Толканец) В.И. 630,
1911.
Топачевський О.В. 1912.
Трач В.Н. 1913.
Трегуб В.Ю. 1914, 1915.
Тремль А.Г. 1317, 1318.
Трылис В.В. 1916, 1917.
Трихліб Т.А. 1545.
Троїцька В.І. 1670.

Тулуп Л.Я. 1918.
Туленєва В.О. 676.

У

Уваєва Е.И. 1919.
Усенко В.И. 484.
Усова З.В. 1745, 1920, 1921.
Устинов А.А. 1922.
Utevsky S.Yu. 2170.

Ф

Фатерыга А.В. 1777, 1779.
Федоренко А.П. 1576, 1923.
Федоренко И.А. 1924.
Федоров Е.И. 1925.
Федорченко А.А. 612.
Федотов Ю.П. 35, 1100.
Федун О.М. (А.Н.). 1926-1930.
Фененко Н.И. 1931.
Фесенко Г.В. 908, 1727, 1932-1938.
Фесенко И.Г. 720.
Фещенко П.І. 1576.
Філатов М.О., Филатов М.А. 227,
228, 1589.
Филенко В.Л. 1939.
Філіпчук Н., Филипчук Н.С. 613,
1858.
Філонова О.М. 957.
Фірман Л.О., Фирман Л.А. 354,
1777.
Фирман Л. 1779.
Фладе М. 1703.
Фоменко А.В. 1847.
Фоменко Н.В. 1940.
Фон-Шультес Х.Г. 1941.
Фролова Н.В. 739.
Фурсов В.Н. 630, 1942.
Фуре О.С. 1943, 1944.

Х

- Халтурин М.Б. 1945.
Харченко В.А. 1179, 1180.
Kharshenko V.A. 2154.
Хижинская О.П. 1889.
Химко Р.В. 101, 381.
Хлюнь Н.В. 1963.
Ходашева К.С. 691.
Холхоева Л.С. 1946.
Хоменко І.О. 39.
Хоменко С.В. 937, 938, 1229-1231, 1240-1243, 1980.
Хомченко С. 1947.
Христенко Г.И. 1725, 1726.
Хрокало Л.А. 326, 1948-1954.
Khrokalo L.A. 2139-2141, 2164, 2172, 2173.
Хурсенко С.В. 1054-1956.

Ц

- Царенко О. 2027.
Цвельх А.Н. 1957.
Цицора В.К. 1958, 1959.
Цудикова А.Ф. 1643.
Цуканова С.В. 1727.
Цюпка В.О. 1960-1963.
Ч
Чайка В.В. 1964.
Чаплигіна (Чаплыгина) А.Б. 185, 186, 958, 1534, 1786-1788, 1965-1972.
Часнык Н.Г. 484.
Чепига Л.П. 1925.
Черенкова І.М. 192.
Черкащенко М.І. 1975.
Чернай А.В. 1976-1978.
Чернігов М.М. 1979.
Черничко И.И. 1980.
Черничко Р.Н. 1980.
Чернышенко Н.Н. 2000.
Черноброва В.Е. 1441.

- Черногоренко М.І. (М.И.) 1981, 1982.
Чернокозинский А.А. 1925.
Черноусова В.М. 1698.
Черствый С.А. 1777.
Чиванова А.А. 1725, 1726.
Чиколовель В.В. 1555, 1983.
Чирний В.І., Чирний В.И. 1408, 1442, 1768.
Чорна Л.О. 1984.
Чорний М.Г. 1985, 1986.
Чубур А.А. 250, 1987.
Чупіс Т.С. 1988-1991.

Ш

- Шаблій В.Я. 1992.
Шапаренко С.О. 1993.
Шапиро Д.С. 1317, 1318, 1994-2000.
Шановалов О.В. 1178.
Шарлемань М.В., Шарлеман Э.В. 2001-2004.
Шарпило В.П. 650, 1027, 1758, 2005.
Шарпило Л.Л., 650, 2006.
Шафонский А. 2007.
Шевердюкова Г.В. (А.В.). 1443-1459, 2008-2011.
Шевцов О.О. (А.А.). 2012-2017.
Шевцова Л.В. 2018.
Шевченко А.К. 195, 2019-2022.
Шевченко В.Л. 191.
Шевченко Г.О. 565.
Шевченко Л.С. 241, 2023.
Шевченко М.С. 1613.
Шевченко Н.Н. 1758.
Шевченко С.Н. 1511.
Шевчук І.В. 2024.
Schere A. 2165.
Шермет В.П. 2025.

Шеремет Л.Г. 1428, 1589, 1906, 2026, 2027.

Шерешков А.Д. 2028.

Шешурак П.М. (П.Н.). 191, 355-357, 540, 541, 733, 735, 1535-1538, 1543, 1548, 1595, 1671, 1672, 1685, 1914, 1915, 1943, 1944, 1953, 1954, 2029-2041.

Шидловский Г.В. 682.

Затушевский А.Т. 682.

Шинкаренко П. 2042, 2043.

Шиперович В.Я. 2044.

Шипулинский А. 2045.

Шквира М.Г. 2046.

Шматко Г.И. 1649.

Шовкопляс Г.Г. 497.

Шолохова С.С. 1026.

Шоренко К.И. 2047.

Шпіц Ж.Д. 2048.

Штигельман Е.П. 1698.

Шульман Е.С. 2049-2051.

Шутова М.И. 2052.

Щ

Щелинская О. 514.

Щербак Н.Н. 2053-2055.

Щербак С.Д. 458, 1917.

Щербак Ю.Н. 2023.

Щербуха А.Я. 1514, 1515, 1700.

Щур Л.Е. 2056.

Ю

Юзик Д.И. 1972.

Юнаков Н.Н. 2057-2059.

Юркина В.И. (В.И.). 2060, 2061.

Ющенко О.К. (А.К.). 1586, 1576.

Я

Яблоновська-Грищенко Є.Д., Яблоновская-Грищенко Е.Д. 391, 441-453, 2062-2065.

Yablonovska-Grishchenko E.D. 2117, 2174.

Яворский В.Ю. 2018.

Яковенко Н.С. 2066.

Яковлев Р.В. 2067.

Якушенко Б.М. 624, 1589, 2068.

Яненко В.О. 2069-2071.

Яремченко О.А. 500.

Яницький Т.П. 1756, 2072.

Яніш Є.Ю., Яніш Е.Ю. 2073-2078.

Янович Л.Н. 1333.

Yanovich L.M. 2155.

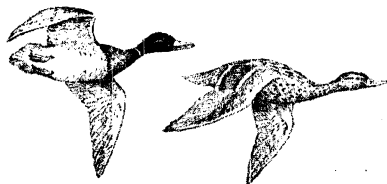
Ярославцев Г.М., 2079-2082.

Ярошевский В.А. 2083-2091.

Ярошенко М.М. (Н.Н.). 2092-2094.

Яценко Ф.И. 2095.

Яцентговский Е.В. 2096.

Предметно-тематичний покажчик

Історія досліджень тваринного світу Сумщини: 232, 234, 266, 376, 476, 479, 497, 570, 739, 847, 849, 851, 905, 906, 973, 974, 993, 994, 998, 1514, 1666, 1667, 1668, 2053.

Дослідники (біографії, персоналії): 50, 52-54, 107, 188-190, 227, 228, 308, 375, 377-379, 416, 471, 472, 572, 578, 592, 668, 794, 804, 1066, 1070-1073, 1076, 1599, 1600, 1665, 1670, 1713, 1750, 1896, 1984, 1999.

Бібліографічні покажчики: 158, 159, 1612.

Зоологічні колекції, кадастри: 309, 460, 461, 574, 678-682, 977, 990, 997, 1068, 1515, 1639, 1700, 1728, 1769.

Рецензії 135, 405, 426, 1435.

Фауна Сумської області, зоогеографічний поділ: 278, 635, 636, 713, 714, 1024, 1293, 1302, 1311, 1312, 1472, 1476, 2004, 2054, 2163.

Водні зоопенози. Гідробіологія 79, 80, 81, 82, 85, 87, 91, 96, 97, 100-102, 247, 306, 381, 382, 455, 458, 473, 1015, 1266, 1267, 1332, 1587, 1692-1695, 1697-1699, 1763, 1912, 1955, 2018.

Сезонні явища у житті тварин: 858, 915-917, 1174-1178, 1802, 1803, 1878-1885, 1936,

Безхребетні тварини Invertebrata: 624, 759, 857, 909, 910, 1048-1050, 1319, 1547, 1589, 1754, 1844.

Найпростіші Protozoa. Війчасті Ciliophora: 79, 80, 81-91, 93-95, 98, 99, 102, 498, 973, 974, 1042-1047, 1051, 1053, 1054, 1181, 1182, 1546, 2103-2105. **Інші групи:** 1281, 1591, 1686, 1764.

Губки Spongia: 82, 92, 383, 1916, 1917.

Плоскі Plathelminthes, круглі Nematelminthes, кільчасті Annelides черви. Гельмінтофауна, гельмінтози: 307, 484, 485, 557, 559, 560, 650, 736, 737, 1027, 1570, 1689, 1711, 1765, 1766, 1913, 2012-2017, 2051, 2154. **Трематоди Trematoda:** 149, 184, 388, 389, 483, 620, 648, 649, 960-967, 1006, 1028, 1567, 1575, 1592, 1596-1598, 1981, 1982, 2049-2051. **Цестоди Cestoidea:** 204, 549-556, 558, 562-564, 621, 1026, 1688, 2138, 2148. **Нематоди Nematoda:** 110, 236-238, 360, 367, 481, 482, 486, 488, 561, 1179, 1180, 1183, 1195, 1490, 1687, 1733, 1758, 1767, 1922, 1939, 1992, 2005, 2006, 2051. **Олігохети Oligochaeta:** 196, 220, 1327, 1330, 1532, 1580, 1940, 1946. **П'явки Hirudinea:** 1380, 1389, 1743, 2170.

Коловертки Rotatoria: 85, 86, 247, 454, 456, 2066, 2105.

Моховатки Bryozoa: 1917.

Молоски Mollusca: 83, 84, 306, 383, 614, 1348, 1729, 1730, 1743, 1981, 1982. **Черевоні Gastropoda:** 38, 103, 104, 124, 304, 305, 964, 965, 1006, 1325, 1326, 1532, 1575, 1728, 1903, 1919. **Двостулкові Bivalvia:** 1024, 1025, 1333, 1596, 1728, 1782, 1862, 1863, 1964, 2155.

Членистоногі Arthropoda: 2110.

Ракоподібні Crustacea: 366, 367, 457, 593, 631, 1282, 1798.

Павукоподібні Arachnida. Павуки Araneae: 311-325, 1532, 1704-1709, 2107, 2109, 2160. **Кліщі Acari:** 27-29, 33, 105, 106, 235, 390, 566, 567, 1007-1012, 1094, 1408-1486, 1686, 1690, 1725, 1726, 1768, 1812-1814, 1889, 1903, 1918, 2056, 2092-2094, 2098, 2099, 2100.

Багатоніжки Murieloda: 1384, 1388, 1455, 1532, 1985, 1986,

Комахи Insecta

Ентомофауна: 42, 88, 246, 468, 469, 625, 646, 968-970, 1014, 1313-1315, 1533, 1526, 1532, 1558, 1581, 1582, 1622, 1626, 1633, 1634, 1646, 1890, 1936, 2029-2032, 2067.

Бабки Odonata: 44, 209, 326, 371, 571, 1948, 1949, 1759-1761, 1950-1954, 2040, 2085, 2139-2141, 2164.

Прямокрилі Orthoptera: 1716, 1737-1741.

Пуході Mallophaga: 1924.

Воші Anoplura: 1408, 1442.

Трипси Thysanoptera: 112, 113, 546.

Твердокрилі Coleoptera: 571, 710, 2149. **Туруни Carabidae, стрібуні Cicindelidae:** 31, 78, 89, 490, 491, 543, 693-709, 711, 1086, 1535-1538, 1595, 1650-1653, 1731, 1732. **Мертвоїди Silphidae:** 1636. **Хижакки (стафіліниди) Staphylinidae:** 1644, 1645, 1647, 2096, 2111, 2112. **Пластинчатовусі Scarabaeidae:** 225, 226, 1192, 1193, 1310, 1312, 1316, 1494, 1792, 1804, 2024. **Рогачі Lucanidae:** 1755. **Ковалики Elateridae:** 501, 502, 1830-1832. **Златки Vuprestidae:** 1719, 2072. **М'якотілки Cantharididae:** 368, 651, 2035. **Сонечка Coccinellidae:** 191, 544, 1397, 1398, 1478, 1479, 2041. **Наривники Meloidae:** 1245, 1246. **Чорниші Tenebrionidae:** 501, 1530. **Вусачі (скрипуни) Cerambycidae:** 115-119, 594-596, 617, 1489, 1548, 1574, 1624, 1625, 1680-1682, 1756, 1848, 2036, 2037. **Листоїди Chrysomelidae:** 26, 192, 198, 352, 1274, 1809, 1810, 1811, 1994-1998, 2000. **Зернівки Bruchidae:** 208, 721, 1757. **Трубкокрути:** 1194. **Довгоноски**

(слюнники) *Circulionidae*: 205, 545, 590, 1063, 1081, 1539-1545, 1594, 1654, 1733, 1859, 1860, 2057-2059. **Короїди** *Scolytidae*: 1902, 1914, 1915. **Пилкоїди**: 501. **Жуки-горбатки** *Mordellidae*: 1577. **Вузькотілки** *Colydiidae*: 1406. **Жуки-мохнатки** *Lagriidae*: 2034. **Жуки-грибовики** *Erotylidae*: 515, 518. **Жуки-грибоїди** *Mycetophagidae*: 516. **Плісенеїди** *Endomychidae*: 517.

Рівнокрилі Homoptera. Цикадові Cicadoidea: 1262-1265. Попелиці Aphidoidea: 34, 169-176, 615, 616, 1275-1277, 1799, 1800. Кокциди (червці, щитівки) Coccidea: 1900, 1901.

Напівтвердокрилі (клопи) Hemiptera: 692, 710, 1734-1736.

Блохи Arhaniptera: 1094, 1408, 1485, 1768, 2060, 2061,

Сігчастокрилі Neuroptera: 622, 623.

Перетинчастокрилі Hymenoptera: 2086. Рогохвости Siricoidea, пильщики Tentredinoidae: 24, 569, 2044, 2089. Їздиці: 626, 627, 628, 629, 630, 665, 1911, 2101. Яйцеїди: 545, 590, 1331, 1559, 1942. Бджолині Apoidea: 519-533, 535, 536, 538-541, 576, 1052, 1527, 1585, 1834, 2033. Emaniidae Еванниїди, или таракановые наездники, или тощанки: 2091. Оси-блистянки Chrysididae: 2090. Оси складчастокрилі: 1583, 1776-1781. Оси риючі Sphecidae: 213, 374, 534, 2047, 2162. Песочные, или роющие осы Crabronidae: 2162. Мурашки Formicoidea: 354, 385, 2163.

Волохокрилі Trichoptera: 163, 164.

Лусокрилі Lepidoptera: 160, 460, 461, 465, 568, 571, 734, 1528, 1529, 1555, 1623, 1627-1629, 1631, 1632, 1683-1685, 1853, 1983, 2039. Деревоточці: 463. Листовійки: 167, 224, 470, 652-655, 1578, 2137. Молі горностасєві: 487. Молі влімчастокрилі: 1674, 1675, 1676. Молі чохлакєві: 200, 201. Вогнівки: 330-340, 342-351, 353, 355-357, 645, 722, 1579, 2048. Чубатки: 1943, 1944. Коконопряди, шовкопряди: 46, 384, 2068. Совки: 199, 328, 329, 488, 493, 723-733, 735, 1055, 1898, 1899, 2038. Ведмедиці: 565, 1671, 1672. Бражники: 327, 341. Товстоголовки: 1002. Німфаліди: 1619, 1620. Білани: 1621.

Двокрилі Diptera: 1248, 2087, 2088. Галиці (комарики хлібні): 152, 153, 154, 155, 156, 634. Комарі, мошки, мокреці: 39, 111, 486, 577, 1094, 1281, 1485, 1568, 1607, 1696, 1720-1722, 1745, 1791, 1920, 1921, 2019-2022, 2025. Гедзі: 194, 195, 1094, 1988-1991. Дзюрчалки: 1247, 2161. Chloropidae: 380. Мухи злакові: 462, 464, 466, 467, 2135, 2136. Мухи сірі м'ясні: 211, 212, 2172. Calliphoridae, Rhinophoridae: 2173.

Комахи – шкідники сільського і лісового господарства та боротьба з ними: 10, 11, 14, 15, 18, 19, 22, 40, 46, 187, 193, 207, 303, 372, 384, 386, 387, 459, 487, 488, 493, 494, 501, 590, 591, 615, 616, 634, 645, 683, 684, 721, 722, 1055, 1067, 1269, 1560, 1561, 1064, 1065, 1094, 1102, 1316-1318, 1331, 1460, 1463, 1489, 1494, 1559, 1578, 1584, 1588, 1654, 1716, 1744, 1773, 1774, 1793, 1799, 1800, 1848, 1890, 1897-1899, 1903, 1941, 1978, 2024, 2044, 2048, 2079-2084, 2095.

Хребетні тварини Vertebrata

Фауна: 35, 36, 166, 268, 280, 281, 504-512, 618, 646, 675, 714, 719, 738, 750, 757, 759, 785, 799, 833, 850, 857, 866, 874, 899, 902, 909, 910, 1906, 1122, 1129, 1130, 1137, 1142, 1300, 1319, 1414, 1581, 1582, 1609, 1679, 1754, 1844, 1864-1870, 2007.

Акліматизація, реакліматизація: 30, 233, 872, 876, 886, 1013, 1082, 1083, 1260, 1480, 1910.

Міноги Cephalaspidomorphi: 209, 1097, 1367, 1372, 1385.

Риби Actinopterygii: 17, 147, 148, 161, 162, 209, 249, 365, 500, 930, 997, 1004, 1005, 1095, 1097, 1098, 1101, 1138, 1185, 1202-1204, 1250-1252, 1255, 1259, 1282, 1328, 1357, 1367, 1370, 1372, 1375, 1383, 1385, 1401, 1402, 1512-1515, 1575, 1699, 1700, 1717, 1718, 1769, 1854, 1908, 1945, 1976.

Рибництво та рибальство: 365, 509, 872, 876, 886, 1023, 1282, 1512, 1648, 1699, 1718, 1723, 1864, 2028.

Земноводні Amphibia: 197, 209, 607, 685, 787, 1035, 1036, 1038, 1128, 1418, 1420, 1426, 1554, 1564, 1565, 1642, 1673, 1758, 1895, 1976, 2053.

Плазуни Reptilia: 197, 209, 210, 685, 787, 933, 944, 951, 1031-1035, 1037, 1039, 1128, 1396, 1399, 1418, 1420, 1426, 1565, 1677, 1678, 2005, 2009-2011, 2053.

Птахи Aves

Фауна та населення: 43, 51, 55, 69, 76, 141, 209, 214, 219, 242-246, 252, 258, 259, 265, 267, 271, 275, 277-279, 291, 411, 415, 431, 447-450, 500, 583, 585, 586, 712, 791, 800, 812, 816, 819, 836, 847, 851, 854, 856, 864, 869, 892, 893, 896, 897, 927, 971, 1075, 1099, 1100, 1105, 1106, 1108, 1109, 1112-1114, 1117, 1127, 1136, 1138, 1141, 1143, 1146, 1157, 1166, 1221, 1223, 1124, 1131-1235, 1237-1242, 1288-1291, 1295, 1301, 1305-1307, 1444, 1452, 1556, 1563, 1630, 1635, 1714, 1727, 1835, 1843, 1845, 1861, 1923, 1956, 1977, 2003, 2008, 2152, 2157, 2171.

Поширення та екологія 55, 59, 64, 67, 69, 76, 109, 137, 279, 403, 478, 573, 581, 791, 800, 818, 829, 830, 1077, 1103, 1105, 1106, 1288, 1291, 1293, 1295, 1302-1304, 1345, 1349, 1361, 1390, 1443, 1449, 1454, 1457-1459, 1727, 1788, 1861.

Міграції та зимівля: 9, 21, 32, 125, 145, 168, 216, 255, 293, 295-301, 392, 394, 396, 398, 399, 401, 409, 417, 419, 421, 423, 424, 427-429, 430, 433-439, 639, 656-662, 720, 740, 743, 763, 769, 795, 823, 824, 890, 891, 913, 914, 934, 935, 943, 946, 1088, 1092, 1099, 1100, 1112, 1119, 1153, 1170-1173, 1200, 1201, 1253, 1268, 1297, 1298, 1450, 1461, 1481, 1747, 1801, 1815, 1817, 1818, 1821, 1826, 1828, 1829, 1892, 1923, 1926-1929, 1932-1934, 1937, 1938, 1947, 2071, 2121, 2124, 2130, 2132-2134, 2169.

Господарське значення: 181, 1299, 1851.

Приваблювання птахів: 186, 273, 837, 848, 865, 958, 1284, 1285, 1788.

Пірикозоподібні Podicipediformes: 820.

Пеліканоподібні Pelecaniformes: 815, 875, 920.

Лелекоподібні Ciconiiformes: **Чаплеві Ardeidae:** 65, 257, 397, 439, 445, 453, 742, 953, 954, 1030, 1294, 1394, 1403, 1820, 1822, 2119, 2156, 2167. **Лелекові Ciconiidae:** 56, 75, 256, 292, 293, 361, 362, 364, 400, 402, 404, 406, 407, 410, 412-414, 418, 420, 422, 425, 432, 437, 440, 441, 444-446, 450-453, 659, 762, 918, 955, 1199, 1516-1518, 1519-1525, 1640, 1816, 1819, 1823, 1824, 1841, 1842, 1935, 2097, 2118, 2122, 2123, 2125-2129, 2151, 2168.

Фламінгоподібні Phoenicopteriformes: 1387.

Гусеподібні Anseriformes: 23, 48, 269, 401, 409, 429, 639, 656, 661, 662, 720, 797, 834, 840, 880, 888, 890, 891, 1040, 1200, 1243, 1375, 1381, 1392, 1401, 1437, 1751, 1790, 1817, 1821, 1947, 2102, 2121, 2124, 2169.

Соколоподібні Falconiiformes: 143, 273, 943, 1107, 1120, 1123, 1887, 1236. **Скопові Pandionidae:** 294, 428, 939. **Яструбові Accipitridae:** 57, 62, 65, 74, 131, 138, 139, 217, 255, 369, 435, 443, 445, 450, 453, 838, 898, 901, 939-942, 1041, 1088, 1092, 1116, 1272, 1364, 1386, 1550, 1772, 1871, 1872, 1874, 1875, 1877, 1930, 1931, 2070, 2120. **Соколови Falconidae:** 61, 72, 503.

Куроподібні Galliformes. **Тетерукові Tetraonidae:** 20, 183, 254, 284, 369, 582, 584, 715, 905, 906, 1056, 1133, 1139, 1145, 1147, 1150, 1152, 1156, 1159, 1163, 1167, 1169, 1615, 1783, 1784, 1833, 2045. **Фазанові Phasianidae:** 419, 741, 808, 1436, 1742, 2069, 2071.

Журавлеподібні Gruiformes. Журавлеві Gruidae: 282, 373, 423, 433, 445, 450, 453, 718, 913, 1747, 1818, 1888, 1947, 1959, 2108, 2150. **Пастушкові Rallidae:** 49, 58, 370, 477, 408, 796, 1947. **Дрохвові Otididae:** 128, 248, 363, 1290, 1958, 1876, 2106.

Сивкоподібні Charadriiformes. Кулики: 41, 132, 203, 396, 430, 434, 442, 450, 639, 687, 770, 806, 828, 1144, 1155, 1201, 1206-1211, 1213-1217, 1219, 1220, 1222, 1224-1226, 1228-1231, 1283, 1450, 1531, 1551, 1947. **Мартинові Laridae:** 393, 399, 770, 774, 777, 779, 867, 881, 914, 1801.

Голубоподібні Columbiformes: 127, 136, 140, 144, 825, 908, 1041, 1079, 1080, 1286, 1287, 1290, 1405, 1807.

Зозулеподібні: 657, 744, 798, 803, 821, 843, 919, 947, 2145.

Совоподібні Strigiformes: 63, 68, 261, 274, 852, 894, 895, 921, 924, 1069, 1110, 1111, 1118, 1120, 1123, 1160, 1162, 1164, 1270, 1271, 1273, 1393, 1428, 1439, 1659, 1660, 1664, 1975, 2153.

Дрімлюгоподібні Caprimulgiformes: 1639.

Сиворакшеподібні Coraciiformes: 795, 832, 873, 929, 1876, 2130.

Дятлоподібні Piciformes: 60, 70, 73, 129, 134, 792, 959, 1448, 1491, 1492, 1493.

Горобцеподібні Passeriformes: 146, 649. **Ластівкові Hirundinidae:** 150, 417, 514, 1184, 1336, 1366, 1368, 1400, 1404, 1448, 1980. **Плискові Motacillidae:** 427, 716, 752, 778, 814, 861, 878, 919, 1218, 1296, 1968. **Сорокопудові Laniidae:** 744, 745, 747, 748, 750, 751, 753-755, 758, 764-766, 775, 788, 790, 801, 817, 823, 826, 827, 831, 841, 863, 882, 883, 885, 887, 911, 928, 937, 938, 942, 956, 1061, 1062, 1702, 1873, 2113-2115, 2142, 2143, 2147. **Вивільгові Oriolidae:** 2133. **Шпаківі Sturnidae:** 47, 438, 1279, 1710, 1789. **Воронові Corvidae:** 130, 202, 658, 756, 776, 782, 807, 842, 903, 904, 957, 1090, 1093, 1258, 1352, 1366, 1377, 1382, 1404, 1409, 1410, 1438, 1440, 1446, 1825, 1827, 1840, 2001, 2073-2078, 2166. **Омелюхові Bombycillidae:** 912, 1837-1839. **Тинівкові Prunellidae:** 923. **Кропив'янкові (кобилочки, очеретянки, кропив'янки, вівчарика) Sylviidae:** 66, 215, 391, 749, 767, 780, 783, 786, 793, 802, 803, 821, 822, 839, 884, 889, 922, 926, 952, 1072, 1534, 1701, 1703, 1957, 2117, 2146. **Мухоловкові Muscicapidae:** 809, 810, 813, 936, 1638, 1785, 1786, 1787, 1836, 1969-1971. **Дроздові Turdidae:** 108, 126, 480, 499, 579, 580, 648, 660, 768, 781, 811, 835, 845, 860, 877, 942, 946, 1078, 1278, 1286, 1290, 1965-1967, 1969. **Суторові Paradoxornithidae:** 784. **Довгохвостосиницеві Aegithalidae:** 945. **Синицеві Paridae:** 185, 395, 805, 871, 1121, 1972. **По-**

взикові *Sittidae*: 870, 879, 1412, 1413. Горобцеві *Passeridae*: 931, 932, 1379. В'юркові *Fringillidae*: 8, 126, 133, 142, 369, 436, 743, 772, 782, 789, 846, 853, 855, 859, 862, 868, 907, 925, 1089, 1091, 2062, 2063, 2064, 2065, 2144, 2174. Віссянкові *Emberizidae*: 746, 773, 948, 949, 950, 1104, 2131, 2165.

Ссавці Mammalia

Теріофауна: 209, 251, 500, 864, 1115, 1125, 1126, 1135, 1138, 1140, 1148, 1149, 1151, 1154, 1158, 1161, 1165, 1168, 1347, 1353, 1362, 1395, 1421, 1422, 1423, 1424, 1425, 1427, 1434, 1465, 1471, 1475, 1497, 1498, 1500, 1502, 1505, 1506, 1507, 1511, 1563, 1649, 1664, 1715, 1851, 1855, 2003, 2045, 2158, 2159.

Комахоїди Soriciformes: 575, 601, 602, 1074, 1320, 1321, 1322, 1323, 1350, 1351, 1356, 1363, 1408, 1429, 1451, 1456, 1495, 1496, 1501, 1549, 1605, 1656, 1691, 1725, 1726, 1808, 1846, 1847, 1963, 2002.

Кажани Vespertilioniformes: 221-223, 260, 270, 358, 359, 603, 604, 608, 611, 837, 844, 848, 972, 1132, 1354, 1360, 1364, 1371, 1373, 1378, 1415-1417, 1445, 1499, 1503, 1504, 1508-1510, 1886, 1907.

Хижі Caniformes: 1027, 1391, 1742, 2023, 2148. **Котові Felidae:** 582, 589, 1198, 1355, 1365, 1374, 1439, 1571. **Псові Canidae:** 7, 25, 179, 206, 288, 474, 475, 557-560, 588, 638, 642, 647, 1018, 1019, 1197, 1254, 1256, 1260, 1439, 1573, 1590, 1593, 1751, 2042, 2046. **Ведмедеві Ursidae:** 582, 587, 981, 1196. **Куницеві Mustelidae:** 1, 2, 4, 5, 239, 240, 495, 686, 1020, 1022, 1029, 1470, 1605, 2043.

Зайцеподібні Leporiformes: 233, 241, 260, 272, 582, 638, 686, 1021, 1386, 1467, 1469, 1606, 1742, 1751.

Гризуни Muriformes (Rodentia): 1087, 1408, 1466, 1485, 1486, 1770, 1725, 1726, 1975. **Боброві Castoridae:** 641, 1205, 1309, 1601, 1602, 1604, 1794. **Білкові (білки, ховрахи, бабаки) Sciuridae:** 3, 6, 16, 260, 605, 612, 664, 1244, 1352, 1407, 1411, 1462, 1468, 1473, 1960, 1961, 1753, 1856-1858, 1909, 1910, 1962. **Вовчкові Muoxidae:** 120, 1227, 1261, 1467. **Мишівкові Sminthidae:** 606, 613, 1467. **Тушканові Dipodidae:** 260, 276, 1467, 1658. **Сліпакові Spalacidae:** 1467, 1637, 1752. **Мишачі Muridae:** 45, 251, 542, 598, 600, 610, 644, 666, 1188, 1324, 1329, 1334-1346, 1348, 1369, 1390, 1406, 1430-1433, 1441, 1442, 1464, 1474, 1655, 1658, 1768, 1795, 1857, 1925, 2006, 2052. **Хом'якові Cricetidae, норичеві Arvicolidae:** 114, 310, 597, 599, 609, 637, 640, 643, 644, 1013, 1260, 1358, 1359, 1464, 1477, 1572, 1643, 1655, 1657, 1658, 1669, 1712, 1749, 1796, 1797, 1857, 1904, 1905.

Парнокопитні Cerviformes (Artiodactyla): 177, 178, 182, 253, 283, 287, 489, 495, 504–510, 513, 547, 548, 992, 996, 1058, 1083, 1189–1191, 1244, 1480, 1614, 1618, 1641, 1742, 1751, 1852, 2154.

Савці – шкідники сільського та лісового господарства. Епідеміологічне значення 12, 13, 19, 25, 46, 1087, 1317, 1353, 1441, 1442, 1465, 1483–1488, 1770, 1725, 1726, 1795, 1856, 1857, 1897, 1903, 1925, 2023.

Мишля сучасної фауни. Високі хребетні тварини: 121–123, 151, 157, 231, 250, 663, 664, 686, 688–691, 771, 975–996, 999–1001, 1003, 1017, 1187, 1202–1204, 1244, 1249, 1308, 1468, 1482, 1562, 1566, 1581, 1582, 1655, 1658, 1661–1663, 1666, 1712, 1748, 1749, 1771, 1775, 1805, 1806, 1849, 1850, 1855, 1891, 1894, 1987, 2007, 2116.

Мисливська фауна. Мисливство. 180, 181, 218, 285, 286, 289–291, 496, 504–510, 513, 582, 586, 638, 712, 1016, 1057, 1059, 1060, 1067, 1084, 1085, 1292, 1304, 1305, 1557, 1616, 1617, 1641, 1714, 1715, 1742, 1746, 1751, 1851, 1864–1866, 1923, 1947, 2042, 2045.

Охорона тваринного світу

Проблеми збереження та відновлення фауни: 262, 267, 302, 717, 740, 770, 830, 902, 1074, 1212, 1613, 1419, 1557, 1569, 1870, 1979, 2045, 2157, 2158, 2159.

Охоронювані види: 260, 268, 270, 277, 279, 411, 445, 453, 523, 537, 602–606, 608, 611–613, 618, 623, 715, 718, 734, 738, 759–761, 799, 844, 857, 866, 874, 897, 899, 900, 902, 908, 910, 927, 972, 1032, 1049, 1050, 1117, 1130, 1131, 1141, 1157, 1280, 1132, 1134, 1136, 1376, 1608, 1611, 1613, 1614, 1622, 1626, 1633, 1679, 1727, 1755, 1756, 1844, 1864, 1907, 1923, 1973, 1974, 2038, 2039, 2055.

Природні резервати: 36, 37, 71, 77, 209, 229, 230, 262, 275, 370, 408, 411, 500, 512, 618, 632, 633, 667, 670–674, 676, 717, 796, 892, 893, 1016, 1242, 1257, 1414, 1444, 1447, 1453, 1557, 1576, 1609, 1622, 1679, 1724, 1762, 1845, 1864–1870, 1993.

Заповідник «Михайлівська цілина»: 165, 619, 622–625, 677, 812, 968–970, 1241, 1313, 1315, 1374, 1395, 1418, 1419, 1421, 1423–1425, 1434, 1452, 1533, 1558, 1586, 1589, 1616, 1630, 1631, 1633, 1635, 1893, 1906, 2026, 2027.

Гетьманський НПП: 465, 468, 469, 850, 851, 854, 856–858, 864–866, 874, 915–917, 958, 1788, 1843, 1844.

Деснянсько-Старогутський НПП: 35, 260, 262–265, 267, 268, 270, 271, 277, 280, 281, 302, 492, 614, 619, 669, 710, 719, 819, 1033–1037,

1039, 1095–1100, 1112–1115, 1117, 1119, 1120, 1122–1178, 1186, 1251, 1252, 1268, 1461, 1495–1500, 1502–1511, 1526, 1536, 1538, 1547, 1552, 1553, 1563, 1569, 1595, 1608–1612, 1623–1629, 1646, 1671, 1878–1885, 1908, 1926–1929, 1979, 2029–2034, 2038, 2158, 2159, 2164.

Бібліографічні довідники по фауні суміжних з Сумщиною територій та по окремих систематичних групах тварин

1. **Арсеньев А.В.** Природа и природные богатства Брянской области. Рекомендованный указатель литературы. — Брянск: Брянский рабочий, 1956. — Вып. 1. — 40 с.

Опис книг і статей по ґрунтах, рослинності та тваринному світу області за 1945–1954 рр. з великими анотаціями. Показчик авторів.

2. **Балабанов О.Д., Недоступ Н.М.** Систематичний показчик до періодичних видань Київського університету. (1861–1960). — Київ: Вид-во Київ. ун-ту, 1963. — Вип. 1–2. — 376 с.

Роботи по біології представлені в трьох розділах: біологічні науки (2000 назв), сільське господарство, медицина.

3. **Белінг Д.О., Білик О.** Риби прісних вод УРСР. (Бібліографічний показчик). — Київ, 1936. — 74 с.

390 робіт за 1900–1934 рр. Більшість робіт з анотаціями. Показчик авторів, українських назв риб, географічний.

4. **Берг Л.С.** Указатель главнейшей литературы по систематике, распространению и образу жизни пресноводных рыб Европы и Северной Азии // Берг Л.С. Рыбы пресных вод СССР и сопредельных стран. Изд. 4. — М.—Л., 1949. — Ч. 3. — С. 1275–1316.

Понад 1200 описів найважливіших робіт на російській та іноземних мовах майже за 100 років.

5. **Видання Академії наук УРСР. (1919–1967).** Бібліографічний показчик. 3. Науки про Землю і Космос. Хіміко-технологічні та біологічні науки. — Київ: Наукова думка, 1971. — 798 с.

У розділі біологічних наук близько 3000 описів.

6. **Волчанецкий И.Б., Медведев С.И., Воловик М.П.** Очерк истории зоологии в Харьковском университете // Ученые записки Харьк. ун-та. — 1955. — Т. 59 (Труды научно-исслед. ин-та биологии и биол. ф-та. Т. 22). — С. 81–122.

Список 330 робіт з зоології, опублікованих співробітниками університету за 150 років його існування.

7. Жуковский А.В., Ряховский Н.А. Список энтомологической и фитопатологической литературы по Воронежской и Курской областях // Труды Воронежской станции защиты растений. – 1936. – Вып. 1 (12). – С. 131-181.

Систематичний, частково анований список, що включає близько 1300 книг і статей з кінця 19 ст. по 1934 р. Представлені головним чином роботи по захисту рослин.

8. Кляменко О.С. Природа і природні багатства Чернігівщини. Анований покажчик літератури. – Чернігів, 1961. – 113 с.

Близько 350 робіт за 1851–1959 рр., у тому числі 70 по флорі і фауні, розміщених у систематичному порядку. Покажчики авторський, заголовків і предметно-географічний.

9. Левин В.Л., Левина В.Г., Лебедев Д.В. Путеводитель для биологов по библиографическим изданиям. – Л.: Наука, 1978. – 480 с. Систематичний огляд понад 2000 найзначніших покажчиків міжнародної і вітчизняної літератури по всіх розділах біології, як інформуючих про нові дослідження, так і ретроспективних. Книга є довідковим і методичним посібником для біологів-практиків, наукових співробітників, студентів, бібліографів наукових бібліотек.

10. Марков М. Литература по фауне Харьковской губернии // Сборник Студенческого кружка любителей природы при Харьков. ун-те. – 1909. – Вып. 1. – С. 125-139.

Описи скорочені, розміщені по типах і класах тварин і по повітах.

11. Ніколаєв В.Ф. Покажчик літератури по вивченню природи Полтавщини. – Полтава, 1918. – 19 с.

Матеріал розміщено в систематичному порядку. Враховано 70 робіт по ґрунтознавству, рослинності і тваринному світу.

12. Погребняк Л.П., Табина О.В., Белик А.Ф. Систематический указатель научных работ Института зоологии АН УССР за 1926–1941 гг. // Вестник зоологии. – 1971. – № 3. – С. 85-92.

У систематичному порядку розміщено 190 робіт. Покажчик авторів.

13. Погребняк Л.П., Белик А.Ф. Систематический указатель к изданию «Труды Института зоологии АН УРСР» за 1948–1957 гг. // Вестник зоологии. – 1970. – № 2. – С. 85-90.

У систематичному порядку розміщено 113 статей, опублікованих в 14 томах «Трудів».

14. **Птицы СССР. Библиографический указатель. 1881–1917.** – Л.: Наука, 1972. – 196 с.

Більше 3300 описів. Детальний предметний покажчик.

15. **Птицы СССР. Библиографический указатель. 1918–1945.** / Сост. А.И. Иванов, Л.А. Афанасьева. – Л.: Наука, 1979. – 408 с.

4074 описи. Детальний предметний покажчик. Список проглянутих періодичних і продовжуваних видань.

16. **Птицы СССР. Библиографический указатель. 1946–1970.** / Сост. А.И. Иванов. – СПб, 1992. – Ч. 1. – 353 с., Ч. 2. – 385 с.

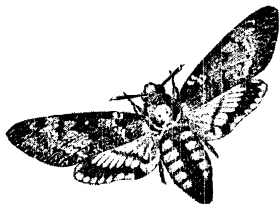
8653 описи.

17. **Трошанин П.Г.** Русская литература по вредным насекомым. – Брянск, 1957. – 46 с.

Близько 800 найважливіших робіт розміщено по видах шкідників.

18. **Фауна и флора Харьковской области: Систематический указатель литературы за 1791–1985 гг. Вып. 1. Животный мир.** / Сост.: В.Н. Грамма, И.А. Кривицкий, М.Г. Швалб, Р.А. Ставинская, Р.Г. Березинская. – Харьков: ХГУ, 1995. – 128 с.

Систематичний, частково анотований список, що включає 961 роботу. Авторський покажчик.

Наукове видання

Книш Микола Петрович (укладач)

**Тваринний світ Сумщини:
систематичний покажчик літератури кінця XVIII – початку XXI ст.**

Дизайн обкладинки В.Б. Гайдабрус.

Друкується в авторській редакції.

Підписано до друку 14.06.2016. Формат 60х84 1/16.

Папір офсетний. Друк цифровий.

Ум. друк. арк. 17,8. Обл.-вид. арк. 15,4.

Тираж 300 прим. Замовлення № Д16-06/14

Відділ реалізації. Тел./факс: (0542) 65-75-85.

E-mail: info@book.sumy.ua

ТОВ «ВТД «Університетська книга».

40009, м. Суми, вул. Комсомольська, 27

E-mail: publish@book.sumy.ua. www.book.sumy.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 489 від 18.06.2001

Віддруковано на обладнанні ВТД «Університетська книга»

вул. Комсомольська, 27, м. Суми, 40009, Україна

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 489 від 18.06.2001